

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport roczny RS 2017

(zgodnie z § 82 ust. 2 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych)

dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową

za rok obrotowy 2017 obejmujący okres od 2017-01-01 do 2017-12-31 zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według MSSF w walucie zł.

data przekazania: 2018-03-14

KGHM Polska Miedź Spółka Akcyjna (pełna nazwa emitenta)	
KGHM Polska Miedź S.A. (skrótowa nazwa emitenta)	Surowcowy (sur) (sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie)
59 – 301 (kod pocztowy)	LUBIN (miejscowość)
M. Skłodowskiej – Curie (ulica)	48 (numer)
(+48) 76 7478 200 (telefon)	(+48) 76 7478 500 (fax)
ir@kghm.com (e-mail)	www.kghm.com (www)
6920000013 (NIP)	390021764 (REGON)

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
(firma audytorska)

WYBRANE DANE FINANSOWE	w mln PLN		w mln EUR	
	2017	2016	2017	2016
I. Przychody ze sprzedaży	20 358	19 156	4 796	4 378
II. Zysk netto ze sprzedaży	3 811	2 544	898	581
III. Zysk / (Strata) przed opodatkowaniem	2 299	(3 801)	542	(869)
IV. Zysk / (Strata) netto	1 525	(4 449)	359	(1 017)
V. Zysk / (Strata) netto przypadająca akcjonariuszom Jednostki Dominującej	1 568	(4 371)	369	(999)
VI. Zysk / (Strata) netto przypadający na udziały niekontrolujące	(43)	(78)	(10)	(18)
VII. Pozostałe całkowite dochody netto	548	239	129	55
VIII. Łączne całkowite dochody	2 073	(4 210)	488	(962)
IX. Łączne całkowite dochody przypadające akcjonariuszom Jednostki Dominującej	2 120	(4 142)	499	(946)
X. Łączne całkowite dochody przypadające na udziały niekontrolujące	(47)	(68)	(11)	(16)
XI. Ilość akcji (w szt.)	200 000 000	200 000 000	200 000 000	200 000 000
XII. Zysk / (Strata) na akcję zwykłą (w PLN/EUR) przypadająca akcjonariuszom Jednostki Dominującej	7,84	(21,86)	1,85	(5,00)
XIII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 054	4 212	719	963
XIV. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 340)	(3 948)	(787)	(902)
XV. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	18	133	4	30
XVI. Przepływy pieniężne netto razem	(268)	397	(64)	91
XVII. Aktywa trwałe	26 515	27 202	6 357	6 149
XVIII. Aktywa obrotowe	7 607	6 240	1 824	1 410
XIX. Aktywa razem	34 122	33 442	8 181	7 559
XX. Zobowiązania długoterminowe	10 878	11 665	2 608	2 637
XXI. Zobowiązania krótkoterminowe	5 459	5 866	1 309	1 326
XXII. Kapitał własny	17 785	15 911	4 264	3 596
XXIII. Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	17 694	15 772	4 242	3 565
XXIV. Kapitał przypadający na udziały niekontrolujące	91	139	22	31

Średnie kursy wymiany złotego w stosunku do euro ustalone przez NBP

	2017	2016
Średni kurs w okresie*	4,2447	4,3757
Kurs na koniec okresu	4,1709	4,4240

*Kursy stanowią średnie arytmetyczne bieżących kursów średnich ogłaszanych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca odpowiednio 2017 i 2016 r.

SKONSOLIDOWANY RAPORT ROCZNY RS 2017 ZAWIERA:

- 1. PISMO PREZESA ZARZĄDU**
- 2. SPRAWOZDANIE BIEGŁEGO REWIDENTA
Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO**
- 3. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU**
- 4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE**
- 5. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.
ORAZ GRUPY KAPITAŁOWEJ KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. W 2017 ROKU**

Lubin, marzec 2018 r.

PISMO PREZESA ZARZĄDU

Lubin, marzec 2018 r.

Szanowni Państwo,

nadszedł czas, aby podsumować miniony rok, który zgodnie z zapowiedziami Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. był okresem wyjątkowej pracy całej naszej załogi, bez względu na lokalizację geograficzną.

Jesteśmy koncernem międzynarodowym, lecz nie zapominamy o mocnych korzeniach KGHM, które wzrastają na Dolnym Śląsku w Polsce. W 2017 roku obchodziliśmy 60-tą rocznicę odkrycia złóż rudy miedzi przez geologa Jana Wyżykowskiego. To historyczne odkrycie w dziejach narodowej gospodarki stało się kołem zamachowym dla rozwoju regionu jak i kraju. Zawdzięczamy mu nie tylko powstanie KGHM Polska Miedź S.A., ale także pozycję Polski wśród miedziowych potęg.

W ubiegłym roku świętowaliśmy również 20-lecie obecności Spółki na warszawskim parkiecie. Wielki debiut na Giełdzie Papierów Wartościowych poprzedziła bezprecedensowa transformacja od przedsiębiorstwa funkcjonującego w gospodarce centralnie planowanej do rentownej firmy funkcjonującej w warunkach wolnorynkowych. Jedna akcja KGHM na otwarciu kosztowała 23,50 PLN, zaś po dwóch dekadach oscyluje wokół 110 PLN. W ubiegłym roku akcje KGHM zanotowały blisko +20% przyrost wartości w PLN pod wpływem korzystniejszych warunków makroekonomicznych. Zaliczamy się do grona największych spółek giełdowych oraz podmiotów strategicznych dla krajowej gospodarki.

Po trudnym dla sektora górnictwa miedzi 2016 roku, ubiegły rok przyniósł wyraźne ożywienie gospodarki światowej, widoczne również w cenach metali. Na fali zsynchronizowanego wzrostu gospodarczego wielu regionów świata cena miedzi na Londyńskiej Giełdzie Metali w 2017 roku systematycznie rosła. Tym wzrostom pomagała również trwająca od początku ubiegłego roku deprecjacja dolara amerykańskiego. Ostatecznie rynek metali odnotował wzrost cen miedzi oraz molibdenu kolejno o +27% i +26% r/r. Średnia cena miedzi w złotych polskich w minionym roku ukształtowała się na najwyższym poziomie od 2012 roku.

W dobie zmieniającego się otoczenia makroekonomicznego, a także dynamicznych zmian w branży górnictwo – hutniczej metali nieżelaznych, realizacja strategii biznesowej Spółki określonej w 2015 roku okazała się niemożliwa. Dlatego też Zarząd KGHM przyjął nową Strategię na lata 2017-2021 z perspektywą do 2040 roku. Zracjonalizowaliśmy 5-letni plan inwestycyjny. Planowane nakłady inwestycyjne i kapitałowe w całej Grupie sięgną 15 mld PLN. Naszym celem jest EBITDA na poziomie 7 mld PLN w 2021 roku oraz marża EBITDA w Grupie Kapitałowej średnio powyżej 20%. Chcemy zachować stabilną produkcję oraz koszty gwarantujące bezpieczeństwo finansowe. Długofalowe funkcjonowanie KGHM oraz Grupy Kapitałowej jest priorytetem tego Zarządu.

W 2017 roku produkcja miedzi płatnej w Grupie Kapitałowej zmniejszyła się o -3% r/r, z poziomu 677 tys. ton do 656 tys. ton. Wpływ na obniżenie produkcji z wsadów własnych w kraju o -4,5% miały między innymi awaria w Hucie Miedzi Głogów I oraz opóźnienie w uruchomieniu instalacji do prażenia koncentratu.

Produkcja miedzi płatnej w segmencie KGHM International odnotowała spadek o -10%, podczas gdy kopalnia Sierra Gorda wzrost o +3,7%. Dostrzegalny wzrost produkcji srebra o +2% nastąpił w głównej mierze dzięki polskim oddziałom. Produkcja molibdenu zarejestrowała skok aż o +61,5%, co w szczególności jest efektem znacznej poprawy procesów produkcyjnych w kopalni Sierra Gorda.

Mimo osłabienia kursu dolara o -4% względem złotówki przychody w Grupie KGHM wzrosły o +6%, z 19,2 mld PLN do 20,4 mld PLN dzięki wyższym cenom miedzi, lecz przy niższych wolumenach sprzedaży.

Utrzymaliśmy stabilny poziom kosztów podstawowej działalności produkcyjnej. Skorygowana EBITDA wzrosła o +23% do 5,8 mld PLN. Zysk netto ze sprzedaży wzbił się aż o 50%, z 2,5 mld PLN do 3,8 mld PLN. Wynik netto wyniósł 1,5 mld PLN w porównaniu ze stratą w wysokości 4,4 mld PLN w 2016 roku, która była spowodowana odpisami z tytułu utraty wartości aktywów. Wypracowaliśmy wyższe niż planowane wyniki w obszarze KGHMI włączając kopalnię Sierra Gorda, przy obniżeniu inwestycji kapitałowych Spółki w aktywa zagraniczne o połowę. Wskaźnik zadłużenia netto do EBITDA kształtuje się na bezpiecznym poziomie i wyniósł 1,3 na koniec 2017 roku. Zachowaliśmy stabilną sytuację bilansową.

Zarząd KGHM kładzie szczególny nacisk na kwestie związane z bezpieczeństwem pracy. Wprowadziliśmy wysokie standardy w zakresie BHP, które obowiązują zarówno pracowników Polskiej Miedzi jak i podmioty realizujące usługi na terenie KGHM. Jesteśmy zadowoleni z istotnej poprawy wskaźników bezpieczeństwa pracy LTIFR w KGHM o 18% w stosunku do 2016 roku oraz o 44% w stosunku do 2010 roku. Z kolei w KGHMI wskaźnik TRIR poprawił się o 11% w porównaniu do 2016 roku i aż o 74% wobec 2010 roku.

Intensywna praca na kopalni Sierra Gorda przełożyła się na poprawę wyników produkcyjnych. Podnieśliśmy efektywność oraz stabilność procesu produkcyjnego kopalni, a także zakładu przerobczego. Osiągnęliśmy historyczne poziomy miesięcznych uzysków w produkcji molibdenu. Dążymy do zwiększenia średniego dziennego przerobu rudy z obecnego poziomu 110 tys. ton do około 130 tys. ton, a w rezultacie zwiększenia produkcji miedzi w najbliższych latach.

Zielone światło dla Legnickiej Huty oznacza nowy kierunek dla rozwoju procesów elektrorafinacji w Polskiej Miedzi. Dzięki budowie pieca WTR (wychylnego agregatu topliwo-rafinacyjnego) do przerobu złomów miedzi zdolności produkcyjne Huty wzrosną o +40% do końca 2020 roku. Wprowadzana zmiana technologii przyniesie również większą efektywność oraz

obniżenie kosztu jednostkowego produkcji. Dwuetapowa inwestycja o wartości około 240 mln PLN zapewni pełną zdolność produkcyjną Huty Miedzi Legnica.

KGHM Polska Miedź S.A. przyświeca wizja długofalowej, stabilnej działalności, opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju. Posiadanie dostępu do surowców i ich zrównoważone wykorzystanie to dla naszej Firmy wartość, którą zamierzamy pielęgnować nieprzerwanie dla wieloletniej, niezagrożonej możliwości funkcjonowania. W swoich działaniach KGHM Polska Miedź S.A. od początku istnienia przyczynia się do kreowania przyszłości następnych pokoleń. Szeroko rozumiany rozwój regionu, budowanie atrakcyjnego rynku pracy, a przy tym dbałość o środowisko naturalne, to jednoznaczne świadectwo odpowiedzialności Spółki za społeczeństwo. Już dziś firma jest silnie zakorzeniona w świadomości kilku pokoleń, stanowiąc integralną część ich życia.

Kieruję słowa uznania wobec naszych pracowników za trud ich codziennej pracy oraz niesłabnące zaangażowanie na rzecz rozwoju Spółki oraz Grupy Kapitałowej. Dziękuję również akcjonariuszom KGHM, a także klientom za zaufanie jakim nas Państwo darzycie. Składam także wyrazy podziękowań społecznościom lokalnym za dobre sąsiedztwo oraz wspólną troskę o dobrobyt regionów, w których funkcjonujemy.

Przekazuję Państwu Raport roczny Spółki oraz Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź za 2017 rok. Jednocześnie zapraszam do zapoznania się ze Sprawozdaniem z informacji niefinansowych KGHM Polska Miedź S.A. i Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. za 2017 rok.

Z wyrazami szacunku

Rafał Pawełczak
Prezes Zarządu
KGHM Polska Miedź S.A.

Lubin, 13 marca 2018 r.

**SPRAWOZDANIE BIEGŁEGO REWIDENTA
Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO
SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
ZA 2017 ROK**

Lubin, marzec 2018 r.

SPIS TREŚCI

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ZA ROK OBROTOWY 2017

1. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej
2. Skonsolidowane sprawozdanie z wyniku
3. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów
4. Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym
5. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych
6. Informacje dodatkowe obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości oraz inne informacje objaśniające

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ ZA ROK OBROTOWY 2017

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

Dla Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. (zwanej dalej „Grupą Kapitałową”), w której Jednostką Dominującą jest KGHM Polska Miedź S.A. (zwaną dalej „Jednostką Dominującą”), na które składają się: skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 roku, skonsolidowane sprawozdanie z wyniku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku oraz informacje dodatkowe obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające („skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność kierownika Jednostki Dominującej i osób sprawujących nadzór za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Zarząd Jednostki Dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa a także statutem Jednostki Dominującej. Zarząd Jednostki Dominującej jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości Zarząd Jednostki Dominującej oraz członkowie jej Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395), zwaną dalej „Ustawą o rachunkowości”.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Grupy Kapitałowej zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089) („Ustawa o biegłych rewidentach”),
- 2) Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. z późn. zm.,

- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) („Rozporządzenie 537/2014”).

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Celem badania jest uzyskanie wystarczającej pewności co do tego czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Wystarczająca pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte, na podstawie tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka, biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Jednostkę Dominującą skonsolidowanego sprawozdania finansowego w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Jednostki Dominującej wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Grupy Kapitałowej ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez Zarząd Jednostki Dominującej obecnie lub w przyszłości.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla Komitetu Audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

Niezależność

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej zgodnie z przepisami Ustawy o biegłych rewidentach, Rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 Ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014, dla jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej uchwałą Rady Nadzorczej nr 23/IX/16 z dnia 5 kwietnia 2016 roku. Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 2016 roku, to jest przez dwa kolejne lata obrotowe.

Najbardziej znaczące rodzaje ryzyka

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych rodzajów ryzyk. W przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne dla zrozumienia zidentyfikowanego ryzyka oraz wykonanych przez biegłego rewidenta procedur badania, zamieściliśmy również najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia	Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko oraz najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka
<p>Analiza utraty wartości aktywów</p> <p>W części 3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017 Grupa Kapitałowa zaprezentowała ujawnienia dotyczące przeprowadzonego testu na utratę wartości aktywów Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD., w tym podstawowe założenia makroekonomiczne, pozostałe kluczowe założenia dla szacunku wartości godziwej aktywów ośrodków wypracowujących środki pieniężne (dalej OWSP) oraz wyniki testu. Zarząd Jednostki Dominującej, zgodnie z MSSF, przeprowadza ocenę przesłanek utraty wartości na koniec każdego roku obrotowego. W sytuacji identyfikacji przesłanek utraty wartości, Zarząd Jednostki Dominującej przeprowadza testy na utratę wartości, które powiązane są z dokonaniem osądów, m.in. dotyczących przyjętej metodologii kalkulacji a także koniecznością przyjęcia szeregu różnych założeń.</p> <p>Dla OWSP Sudbury oraz KGHM Ajax Mining Inc. w wyniku testu ujęto łącznie odpisy aktualizujące netto w kwocie 645,1 mln zł, natomiast dla OSWP Robinson nastąpiło odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości w kwocie 341,2 mln zł.</p> <p>Kwestia przeprowadzenia testu na utratę wartości była przedmiotem naszych analiz ze względu na istotność pozycji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz złożoność zagadnienia i wrażliwość wyników testu na utratę wartości na przyjęte założenia.</p>	<p>Nasze procedury badania obejmowały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeanalizowanie i ocenę procesu identyfikacji przesłanek utraty wartości aktywów oraz prawidłowości zastosowanej metody przeprowadzania testu zgodnie z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej, • weryfikację matematycznej poprawności i spójności metodologicznej sporządzonego przez Zarząd Jednostki Dominującej modelu wyceny, • krytyczną ocenę zastosowanych przez Zarząd Jednostki Dominującej założeń i dokonanych szacunków. Najistotniejsze założenia dla wyników przeprowadzonych testów dotyczyły prognozowanych cen surowców, w tym miedzi a także zastosowanych stóp dyskonta dla poszczególnych aktywów produkcyjnych oraz projektów w fazie przedoperacyjnej. Do ich oceny wykorzystaliśmy lokalnych specjalistów wewnętrznych, • przeanalizowanie prognoz dotyczących przyszłych przepływów pieniężnych i porównanie ich do modeli życia kopalni oraz istniejących planów operacyjnych, • weryfikację poprawności i kompletności ujawnień w zakresie testów na utratę wartości w sprawozdaniu finansowym.

<p>Rozpoznawanie przychodów ze sprzedaży w poprawnym okresie sprawozdawczym</p> <p>W części 2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017 Grupa Kapitałowa zaprezentowała ujawnienie związane z przychodami ze sprzedaży w podziale według asortymentu, a także w podziale geograficznym według lokalizacji finalnych odbiorców.</p> <p>Grupa Kapitałowa dokonuje sprzedaży produktów i towarów w oparciu o różne warunki dostawy (formuły Incoterms) i związany z tym różny moment transferu ryzyka i korzyści kontrahenta. W ramach procedur zamknięcia okresu sprawozdawczego Grupa Kapitałowa przeprowadza procedurę weryfikacji każdej otwartej sprzedaży.</p> <p>Kwestia poprawnego ujęcia w okresie przychodów ze sprzedaży była przedmiotem naszej analizy ze względu na istotność pozycji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz podatność na ryzyko celowego zniekształcenia.</p>	<p>Nasze procedury badania obejmowały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrozumienie i ocenę środowiska kontroli wewnętrznej w obszarze systemu stosowanego w celu odzwierciedlenia warunków transakcji (Incoterms) w procesie ujęcia przychodu oraz identyfikacji momentu właściwego uznania transferu ryzyka i korzyści, • ocenę prawidłowości, na wybranej próbie transakcji z przełomu roku, ujęcia sprzedaży we właściwym okresie sprawozdawczym zgodnie z wynikającym z warunków dostawy transferem ryzyka i korzyści na kontrahenta, • ocenę ujawnień w zakresie przyjętej polityki ujmowania i prezentacji przychodów ze sprzedaży.
--	---

Opinia

Naszym zdaniem, załączone roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Grupę Kapitałową przepisami prawa, w tym rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późn. zm.) i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie obejmuje sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej.

Za sporządzenie sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa jest odpowiedzialny Zarząd Jednostki Dominującej. Ponadto Zarząd Jednostki Dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Grupie Kapitałowej i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej istotne zniekształcenia oraz wskazanie na czym polega każde takie istotne zniekształcenie.

Naszym zdaniem sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i jest zgodne z informacjami zawartymi w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Ponadto oświadczamy, iż w świetle wiedzy o Grupie Kapitałowej i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej istotnych zniekształceń.

Opinia na temat oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego

Zarząd Jednostki Dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za sporządzenie oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego zgodnie z przepisami prawa.

W związku z przeprowadzonym badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego, naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy emitent obowiązany do złożenia oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego, stanowiącego wyodrębnioną część sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej, zawarł w tym oświadczeniu informacje wymagane przepisami prawa oraz w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

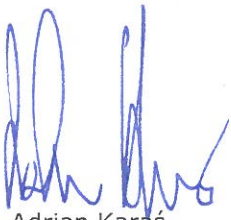
Naszym zdaniem w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego Jednostka Dominująca zawarła informacje określone w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. a, b, g, j, k oraz lit. l Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., poz. 133 z późn. zm.) („Rozporządzenie”). Informacje wskazane w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. c-f, h oraz lit. i tego Rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Informacja o sporządzeniu oświadczenia na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że Jednostka Dominująca zamieściła w sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej informację o sporządzeniu odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 9 Ustawy o rachunkowości oraz że Jednostka Dominująca sporządziła takie odrębne sprawozdanie.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Przeprowadzający badanie w imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu wpisanego na listę firm audytorskich prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

Adrian Karas
Kluczowy biegły rewident
nr ewidencyjny 12194

Warszawa, 13 marca 2018 roku

OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

Lubin, marzec 2018 r.

OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2017 r. i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. oraz zysk netto Grupy Kapitałowej.

Sprawozdanie Zarządu z działalności KGHM Polska Miedź S.A. oraz Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r. zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. oraz Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. W SPRAWIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r., został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełnili warunki do wydania sprawozdania z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
13.03.2018 r.	Rafał Pawełczak	Prezes Zarządu	
13.03.2018 r.	Ryszard Jaśkowski	Wiceprezes Zarządu	
13.03.2018 r.	Stefan Świątkowski	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
13.03.2018 r.	Łukasz Stelmach	Dyrektor Naczelny Centrum Usług Księgowych Główny Księgowy KGHM Polska Miedź S.A.	

**SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA 2017 ROK**

Lubin, marzec 2018 r.

Spis treści

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH.....	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	7
Część 1 – Informacje ogólne	8
Nota 1.1 Opis biznesu.....	8
Nota 1.2 Podstawa sporządzenia i prezentacji.....	8
Nota 1.3 Wpływ nowych i zmienionych standardów i interpretacji	11
Nota 1.4 Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę.....	11
Część 2 – Segmenty działalności i informacje na temat przychodów	17
Nota 2.1 Informacje dotyczące segmentów działalności.....	17
Nota 2.2 Wyniki finansowe segmentów sprawozdawczych.....	20
Nota 2.3 Przychody ze sprzedaży Grupy Kapitałowej od klientów zewnętrznych – podział według asortymentu	23
Nota 2.4 Przychody ze sprzedaży Grupy Kapitałowej od klientów zewnętrznych – podział geograficzny według lokalizacji finalnych odbiorców	24
Nota 2.5 Główni klienci	24
Nota 2.6 Aktywa trwale – podział geograficzny	24
Część 3 - Utrata wartości aktywów	25
Część 4 - Noty objaśniające do sprawozdania z wyniku	27
Nota 4.1 Koszty według rodzaju	27
Nota 4.2 Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne.....	28
Nota 4.3 Przychody i (koszty) finansowe.....	28
Nota 4.4 Odpisy/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości ujęte w sprawozdaniu z wyniku	29
Część 5 - Opodatkowanie.....	30
Nota 5.1 Podatek dochodowy w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyniku	30
Nota 5.2 Pozostałe podatki	34
Nota 5.3 Należności i zobowiązania z tytułu podatków	35
Część 6 – Zaangażowanie we wspólne przedsięwzięcia	36
Nota 6.1 Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	36
Nota 6.2 Pożyczki udzielone wspólnym przedsięwzięciom (Sierra Gorda S.C.M.).....	38
Część 7 – Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym	39
Nota 7.1 Instrumenty finansowe	39
Nota 7.2 Pochodne instrumenty finansowe	41
Nota 7.3 Inne instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej	44
Nota 7.4 Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	45
Nota 7.5 Zarządzanie ryzykiem finansowym.....	46
Część 8 - Zadłużenie, zarządzanie płynnością i kapitałem	58
Nota 8.1 Polityka zarządzania kapitałem	58
Nota 8.2 Kapitały	58
Nota 8.3 Polityka zarządzania płynnością.....	61
Nota 8.4 Zadłużenie	62
Nota 8.5 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	65
Nota 8.6 Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń.....	65
Część 9 – Aktywa trwale i związane z nimi zobowiązania	66
Nota 9.1 Rzeczowe i niematerialne aktywa górnicze i hutnicze	66
Nota 9.2 Pozostałe aktywa rzeczowe i niematerialne.....	69
Nota 9.3 Amortyzacja.....	71
Nota 9.4 Rezerwa na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów	71
Nota 9.5 Aktywowane koszty finansowania zewnętrznego	71
Część 10 – Kapitał obrotowy.....	72
Nota 10.1 Zapasy.....	72
Nota 10.2 Należności od odbiorców.....	72
Nota 10.3 Zobowiązania wobec dostawców.....	73
Nota 10.4 Zmiana stanu kapitału obrotowego.....	73
Część 11 – Świadczenia pracownicze.....	74
Nota 11.1 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.....	75
Nota 11.2 Zmiana stanu zobowiązań z tytułu programów przyszłych świadczeń pracowniczych.....	76

Część 12 – Inne noty	79
Nota 12.1 Transakcje z podmiotami powiązanymi	79
Nota 12.2 Dywidendy wypłacone	80
Nota 12.3 Pozostałe aktywa	80
Nota 12.4 Pozostałe zobowiązania	81
Nota 12.5 Aktywa, zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	81
Nota 12.6 Umowne zobowiązania inwestycyjne związane z aktywami rzeczowymi i niematerialnymi	82
Nota 12.7 Prawo wieczystego użytkowania gruntów	82
Nota 12.8 Struktura zatrudnienia	82
Nota 12.9 Pozostałe korekty w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.....	82
Nota 12.10 Wynagrodzenie członków kluczowego personelu kierowniczego	83
Nota 12.11 Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe i podmiotów z nim powiązanych	85
Nota 12.12 Skład Grupy Kapitałowej	86
Nota 12.13 Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy	87
Część 13 – Kwartalna informacja finansowa Grupy Kapitałowej	89
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU	89
Nota 13.1 Koszty według rodzaju	90
Nota 13.2 Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne.....	91
Nota 13.3 Przychody i (koszty) finansowe.....	91

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU

	2017	2016
Nota 2.3 Przychody ze sprzedaży	20 358	19 156
Nota 4.1 Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(15 204)	(15 242)
Zysk brutto ze sprzedaży	5 154	3 914
Nota 4.1 Koszty sprzedaży i koszty ogólnego zarządu	(1 343)	(1 370)
Zysk netto ze sprzedaży	3 811	2 544
Nota 6.1 Strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	(474)	(1 200)
Nota 6.2 Odpis z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	-	(4 394)
Nota 6.2 Przychody odsetkowe od pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	319	633
Wynik z zaangażowania we wspólne przedsięwzięcia	(155)	(4 961)
Nota 4.2 Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne	(2 377)	(802)
Nota 4.3 Przychody i (koszty) finansowe	1 020	(582)
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	2 299	(3 801)
Nota 5.1 Podatek dochodowy	(774)	(648)
ZYSK / (STRATA) NETTO	1 525	(4 449)
Zysk / (strata) netto przypadająca:		
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	1 568	(4 371)
Na udziały niekontrolujące	(43)	(78)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (mln szt.)	200	200
Zysk / (strata) na akcję podstawowa i rozwodniona (w PLN)	7,84	(21,86)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	2017	2016
Zysk / (strata) netto	1 525	(4 449)
Nota 8.2.2 Wycena instrumentów zabezpieczających po uwzględnieniu efektu podatkowego	308	(134)
Nota 8.2.2 Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży po uwzględnieniu efektu podatkowego	33	15
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN	316	268
Pozostałe całkowite dochody, które zostaną przeklasyfikowane do wyniku	657	149
(Straty) / zyski aktuarialne po uwzględnieniu efektu podatkowego	(109)	90
Pozostałe całkowite dochody, które nie zostaną przeklasyfikowane do wyniku	(109)	90
Razem pozostałe całkowite dochody netto	548	239
ŁĄCZNE CAŁKOWITE DOCHODY	2 073	(4 210)
Łączne całkowite dochody przypadające:		
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	2 120	(4 142)
Na udziały niekontrolujące	(47)	(68)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

		2017	2016
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
	Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	2 299	(3 801)
Nota 9.3	Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	1 609	1 698
Nota 6.1	Strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	474	1 200
Nota 4.4	Odpis z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	-	4 394
Nota 6.2	Odsetki od pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	(319)	(633)
	Odsetki i pozostałe koszty zadłużenia	148	152
Nota 4.4	Pozostałe odpisy / (odwrócenie) odpisu z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	503	1 532
	Różnice kursowe, z tego:	210	(138)
	z działalności inwestycyjnej i środków pieniężnych	1 461	(539)
	z działalności finansowej	(1 251)	401
	Odpisanie niewymagalnego zobowiązania z tytułu podatku dochodowego w pozostałe przychody operacyjne	-	(185)
	Zmiana stanu rezerw	(25)	69
	Zmiana stanu instrumentów pochodnych	202	(6)
Nota 12.9	Pozostałe korekty	(68)	55
	Razem wyłączenia przychodów i kosztów	2 734	8 138
	Podatek dochodowy zapłacony	(983)	(451)
Nota 10.4	Zmiana stanu kapitału obrotowego	(996)	326
	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 054	4 212
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nota 9.1.3	Wydatki związane z aktywami górniczymi i hutniczymi	(2 527)	(3 032)
	Wydatki na pozostałe rzeczowe i niematerialne aktywa trwałe	(269)	(219)
Nota 6.1	Objęcie udziałów we wspólnych przedsięwzięciach	(461)	(671)
	Pozostałe płatności	(123)	(72)
	Razem płatności	(3 380)	(3 994)
	Wpływy	40	46
	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 340)	(3 948)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
	Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia	2 442	3 266
	Pozostałe wpływy	6	21
	Razem wpływy	2 448	3 287
	Płatności z tytułu zadłużenia	(2 072)	(2 701)
Nota 12.2	Dywidendy wypłacone akcjonariuszom Jednostki Dominującej	(200)	(300)
	Zapłacone odsetki i pozostałe koszty zadłużenia	(157)	(144)
	Pozostałe	(1)	(9)
	Razem płatności	(2 430)	(3 154)
	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	18	133
	PRZEPLYWY PIENIĘŻNE NETTO	(268)	397
	Różnice kursowe	(6)	2
	Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na początek okresu	860	461
Nota 8.5	Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na koniec okresu	586	860

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	2017	2016
AKTYWA		
	16 296	15 217
	1 447	2 474
Nota 9.1	17 743	17 691
	2 679	2 591
	209	208
Nota 9.2	2 888	2 799
Nota 6.1	8	27
Nota 6.2	3 889	4 313
	3 897	4 340
Nota 7.1	110	237
Nota 7.1	614	577
Nota 7.4	762	930
	1 486	1 744
Nota 5.1.1	389	511
Nota 12.3	112	117
	26 515	27 202
Aktywa trwałe		
Nota 10.1	4 562	3 497
Nota 10.2	1 522	1 292
Nota 5.3	277	267
Nota 7.1	196	72
Nota 12.3	464	252
Nota 8.5	586	860
	7 607	6 240
	34 122	33 442
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY		
Nota 8.2.1	2 000	2 000
Nota 8.2.2	158	(183)
Nota 8.2.2	2 427	2 216
Nota 8.2.2	13 109	11 739
	17 694	15 772
	91	139
	17 785	15 911
Nota 8.4.1	6 191	6 539
Nota 7.1	208	256
Nota 11.1	2 063	1 860
Nota 9.4	1 351	1 487
Nota 5.1.1	347	563
Nota 12.4	718	960
	10 878	11 665
Nota 8.4.1	965	1 559
Nota 7.1	110	215
Nota 10.3	1 823	1 433
Nota 11.1	842	787
Nota 5.3	630	786
Nota 12.4	1 089	1 086
	5 459	5 866
	16 337	17 531
	34 122	33 442

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

		Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej						
		Kapitał akcyjny	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	Zakumulowane pozostałe całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Ogółem	Kapitał przypadający na udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2016 r.		2 000	(64)	1 868	16 407	20 211	203	20 414
Nota 12.2	Dywidenda	-	-	-	(300)	(300)	-	(300)
	Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	-	3	3	4	7
	Transakcje z właścicielami	-	-	-	(297)	(297)	4	(293)
	Strata netto	-	-	-	(4 371)	(4 371)	(78)	(4 449)
Nota 8.2.2	Pozostałe całkowite dochody	-	(119)	348	-	229	10	239
	Łączne całkowite dochody	-	(119)	348	(4 371)	(4 142)	(68)	(4 210)
Stan na 31 grudnia 2016 r.		2 000	(183)	2 216	11 739	15 772	139	15 911
Nota 12.2	Dywidenda	-	-	-	(200)	(200)	-	(200)
	Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	-	2	2	(1)	1
	Transakcje z właścicielami	-	-	-	(198)	(198)	(1)	(199)
	Zysk netto	-	-	-	1 568	1 568	(43)	1 525
Nota 8.2.2	Pozostałe całkowite dochody	-	341	211	-	552	(4)	548
	Łączne całkowite dochody	-	341	211	1 568	2 120	(47)	2 073
Stan na 31 grudnia 2017 r.		2 000	158	2 427	13 109	17 694	91	17 785

Część 1 – Informacje ogólne

Nota 1.1 Opis biznesu

KGHM Polska Miedź S.A. (Jednostka Dominująca, Spółka) z siedzibą w Lubinie przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 48 jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Fabrycznej IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, numer rejestru KRS 23302, na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

KGHM Polska Miedź S.A. jest przedsiębiorstwem wielooddziałowym, w którego skład wchodzi Centrala oraz 10 oddziałów: 3 zakłady górnicze (ZG Lubin, ZG Polkowice-Sieroszowice, ZG Rudna), 3 huty miedzi (HM Głogów, HM Legnica, HM Cedynia), Zakłady Wzbogacania Rud (ZWR), Zakład Hydrotechniczny, Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego i Centralny Ośrodek Przetwarzania Informacji.

Akcje KGHM Polska Miedź S.A. są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Podstawowy przedmiot działalności Jednostki Dominującej stanowi:

- kopalnictwo rud miedzi i metali nieżelaznych oraz
- produkcja miedzi, metali szlachetnych i nieżelaznych.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. (Grupa Kapitałowa, Grupa) prowadzi również inne rodzaje działalności opisane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności KGHM Polska Miedź S.A. oraz Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r. (załącznik 4).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez spółki Grupy Kapitałowej w niezmienionej formie i zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy i nie istnieją przesłanki zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności. Zarząd Jednostki Dominującej nie stwierdza na dzień podpisania skonsolidowanego sprawozdania finansowego faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.

Działalność Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w zakresie eksploracji i eksploatacji złóż rud miedzi, niklu oraz metali szlachetnych opiera się na posiadanych przez KGHM Polska Miedź S.A. koncesjach na eksploatację złóż w Polsce oraz posiadanych przez KGHM INTERNATIONAL LTD., KGHM AJAX MINING INC. tytułach prawnych do poszukiwania i wydobywania tych surowców na terenie USA, Kanady, Chile. Szczegółowe informacje są przedstawione w Sprawozdaniu Zarządu z działalności KGHM Polska Miedź S.A. oraz Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r. (punkt 2.4).

Jednostka Dominująca Grupy Kapitałowej w 2017 r. objęła skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym 74 jednostki zależne oraz wyceniła metodą praw własności udziały w trzech wspólnych przedsięwzięciach (Sierra Gorda S.C.M., „Elektrownia Blachownia Nowa” sp. z o.o. w likwidacji, NANO CARBON Sp. z o.o.)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd Jednostki Dominującej dnia 13 marca 2018 r.

Nota 1.2 Podstawa sporządzenia i prezentacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz instrumentów pochodnych wycenianych w wartości godziwej.

Skutek korekty osądu w zakresie waluty funkcjonalnej spółki zależnej

W wyniku ponownie dokonanej oceny waluty podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa jednostka zależna Future 1 Sp. z o.o. (Future 1), w dniu 27 października 2017 r. Zarząd Jednostki Dominującej podjął decyzję w sprawie korekty osądu w zakresie waluty funkcjonalnej Future 1 i jej zmiany ze złotego polskiego (PLN) na dolara amerykańskiego (USD) dla celów skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Korekta osądu wynikała z uwzględnienia poniższych faktów:

- w dniu 20 grudnia 2016 r. miało miejsce połączenie Future 1 ze spółkami luksemburskimi (Fermat 1 S.a.r.l., Fermat 2 S.a.r.l. oraz Fermat 3 S.a.r.l.), w wyniku którego główne pozycje aktywów i zobowiązań Future 1 stanowią pożyczki udzielone do KGHM International Ltd. oraz pożyczki otrzymane od KGHM Polska Miedź S.A., denominowane w USD,

- działalność Future 1 stanowi przejęcie działalności spółek luksemburskich, których walutą funkcjonalną był USD.

Zmiana osądu dotyczącego waluty funkcjonalnej spowodowała korektę dokonanego rozliczenia różnic kursowych z przeliczenia sprawozdań spółek zależnych o walucie funkcjonalnej USD przejętych w ramach połączenia transgranicznego przez Future 1 a także ujęcie różnic kursowych wynikających z wyceny aktywów i zobowiązań Future 1 w pozostałych całkowitych dochodach, podczas gdy przed zmianą osądu różnice kursowe ujmowane były w pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych.

Poniżej prezentujemy w syntetycznym ujęciu wpływ powyższej zmiany na skonsolidowane sprawozdania finansowe na dzień 31.12.2016 r.:

- wzrost zakumulowanych pozostałych całkowitych dochodów z kwoty 855 mln PLN do kwoty 2 216 mln PLN – zmiana w kwocie 1 361 mln PLN,

- zmniejszenie zysków zatrzymanych (wynik niepodzielony) z kwoty 13 100 mln PLN do kwoty 11 739 mln PLN – zmiana w kwocie (1 361) mln PLN,
- brak wpływu na wynik finansowy za rok 2016.

W związku z dokonaną korektą osądu, w dniu 27 października 2017 r. został opublikowany skorygowany raport okresowy za I kwartał 2017 r. (QŚr 1/2017), natomiast skorygowany raport okresowy za I półrocze 2017 r. (PSr 2017), wraz z raportem z przeglądu Audytora, Jednostka Dominująca opublikowała w dniu 9 listopada 2017 r.

Zasady Rachunkowości

Zasady rachunkowości Grupy Kapitałowej odnoszące się do skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako całości, jak również poczynione znaczące szacunki i ich wpływ na wartości prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w niniejszej nocie.

Temat	Zasady rachunkowości	Znaczące szacunki
Zasady konsolidacji	<p>Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe jednostki dominującej oraz spółek od niej zależnych. Za jednostki zależne uznaje się jednostki w odniesieniu, do których jednostka dominująca, bezpośrednio lub pośrednio poprzez swoje jednostki zależne sprawuje kontrolę.</p> <p>Objęcie kontroli nad jednostką zależną stanowiącą przedsięwzięcie rozlicza się metodą przejęcia.</p> <p>Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli.</p> <p>Rozrachunki, przychody, koszty i niezrealizowane zyski ujęte w aktywach, powstałe na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy, podlegają eliminacji.</p>	<p>Ocena czy jednostka dominująca sprawuje kontrolę nad spółką wymaga ustalenia czy posiada ona prawa do kierowania istotną działalnością spółki. Określenie istotnej działalności spółki oraz który z inwestorów ją kontroluje, wymaga osądu. W ocenie sytuacji i określeniu istoty powiązań bierze się pod uwagę prawa głosu, relatywnie posiadany udział, rozproszenie praw głosu posiadanych przez innych inwestorów, zakres udziału tych inwestorów w powoływaniu kluczowego personelu kierowniczego lub członków rady nadzorczej.</p>
Wycena do wartości godziwej	<p>Wartość godziwa stanowi cenę, którą otrzymano by ze sprzedaży składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji między uczestnikami rynku przeprowadzonej na zwykłych warunkach na dzień wyceny. Dla celów sprawozdawczości finansowej stosuje się hierarchię ustalania wartości godziwej, opartą na trzech poziomach pozyskania informacji wejściowych. Poziomy hierarchii ustalania wartości godziwej:</p> <p>Poziom 1 Wartość oparta na danych wejściowych pochodzących z aktywnego rynku, które są traktowane jako źródło najbardziej wiarygodnych danych.</p> <p>Poziom 2 Wartość oparta na danych wejściowych innych niż pochodzące z aktywnego rynku, które jednak są obserwowalne (obiektywne, mierzalne).</p> <p>Poziom 3 Wartość oparta na danych o charakterze nieobserwowalnym, stosowane wówczas, gdy nie można uzyskać informacji z pierwszych dwóch poziomów wyceny. Zalicza się do niego wszelkie wyceny nacechowane subiektywnymi danymi wejściowymi.</p>	<p>Wartość godziwa przedstawia obecne szacunki, które mogą ulec zmianie w kolejnych okresach sprawozdawczych z tytułu warunków rynkowych lub innych czynników. Istnieje wiele metod ustalania wartości godziwej, które mogą powodować różnice w wartościach godziwych. Co więcej, założenia będące podstawą ustalenia wartości godziwej mogą wymagać oszacowania zmian kosztów/cen w czasie, stopy dyskonta, stopy inflacji czy innych istotnych zmiennych.</p> <p>Pewne założenia i szacunki są konieczne dla ustalenia, do którego poziomu hierarchii wartości godziwej dany instrument powinien zostać zakwalifikowany.</p>
Sprawozdania jednostek zależnych o walucie funkcjonalnej innej niż PLN	<p>Dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w walucie prezentacji Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. tj. w PLN, dokonuje się przeliczeń poszczególnych pozycji sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych, dla których walutą funkcjonalną jest waluta inna niż PLN, w następujący sposób:</p> <p>(i) pozycje aktywów i zobowiązań - po kursie zamknięcia, tj. po kursie średnim obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego ogłoszonym dla danej waluty przez NBP,</p> <p>(ii) pozycje sprawozdania z wyniku, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów</p>	<p>Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w PLN, który stanowi również walutę funkcjonalną Jednostki Dominującej i jednostek zależnych Grupy Kapitałowej za wyjątkiem: Jednostki zależnej Future 1 Sp. z o.o. oraz jednostek grupy kapitałowej niższego szczebla KGHM INTERNATIONAL LTD. dla których walutą funkcjonalną stanowi dolar amerykański (USD).</p>

	pieniężnych - po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów średnich ogłaszanych dla danej waluty przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego. W przypadku znacznych wahań kursu wymiany w danym okresie przychody i koszty sprawozdania z wyniku i sprawozdania z całkowitych dochodów przelicza się po kursach z dnia transakcji, Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach danego okresu.	Saldo różnic kursowych z przeliczenia sprawozdań powyższych jednostek: 2017 – 2 818 mln PLN, 2016 – 2 498 mln PLN.
--	---	--

Dla lepszego zrozumienia danych przedstawionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym istotne zasady wyceny i polityki rachunkowości przedstawiono w poszczególnych notach szczegółowych, jak poniżej:

Nota	Tytuł	Kwota ujęta w sprawozdaniu finansowym		Polityka Rachunko - wości	Ważne szacunki i osądy
		2017	2016		
2.3	Przychody ze sprzedaży	20 358	19 156	X	
3.1	Test na utratę wartości aktywów Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD.	(310)	(5 321)	X	X
4.4	(Odpisy) / odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości	(553)	(6 008)		
5.1	Podatek dochodowy	(774)	(648)	X	
5.1.1	Odroczony podatek dochodowy	42	(52)	X	X
5.3	Należności z tytułu podatków	277	267	X	
5.3	Zobowiązania podatkowe	(630)	(786)	X	
6.1	Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	8	27	X	X
6.2	Pożyczki udzielone wspólnym przedsięwzięciom	3 889	4 313	X	X
7.2	Pochodne instrumenty finansowe	(12)	(162)	X	
7.3	Inne instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej	673	633	X	X
7.4	Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	762	930	X	X
8.2	Kapitały	(17 785)	(15 911)	X	
8.4.1	Zadłużenie	(7 156)	(8 098)	X	
8.5	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	586	860	X	
9.1	Rzeczowe i niematerialne aktywa górnicze i hutnicze	17 743	17 691	X	X
9.2	Pozostałe aktywa rzeczowe i niematerialne	2 888	2 799	X	
9.4	Rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów*	(1 360)	(1 500)	X	X
10.1	Zapasy	4 562	3 497	X	X
10.2	Należności od odbiorców	1 522	1 292	X	
10.3	Zobowiązania wobec dostawców	(1 995)	(1 613)	X	
11.1	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	(2 905)	(2 647)	X	X
12.3	Pozostałe aktywa	576	369	X	
12.4	Pozostałe zobowiązania	(1 807)	(2 046)	X	

* w sprawozdaniu z sytuacji finansowej krótkoterminowe rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych ujęte są w pozycji pozostałe zobowiązania

Zasady rachunkowości opisane w niniejszej notce jak i w notach szczegółowych stosowane były przez Grupę Kapitałową w sposób ciągły dla wszystkich prezentowanych okresów.

Nota 1.3 Wpływ nowych i zmienionych standardów i interpretacji

Od dnia 1 stycznia 2017 r. Grupę obowiązują następujące zmiany do standardów:

- Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” pt. Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji,
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” dotyczące ujmowania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do niezrealizowanych strat,
- Roczne zmiany MSSF 2014-2016, w zakresie doprecyzowującym MSSF 12 Ujawnianie informacji nt udziałów w innych jednostkach.

Zastosowanie zmian do standardów nie miało wpływu na politykę rachunkowości Grupy Kapitałowej ani na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Powyższe zmiany do standardów zostały do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zatwierdzone do stosowania przez Unię Europejską.

Nota 1.4 Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu wymienionych poniżej opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie. Poza wskazanymi poniżej nowymi standardami, inne zmiany nie mają zastosowania do działalności Grupy lub nie będą mieć wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Nota 1.4.1 MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**Nota 1.4.1.1 Podstawowe informacje o standardzie****Data wdrożenia i przepisy przejściowe**

W dniu 24 lipca 2014 r. RMSR wydała nowy MSSF 9 Instrumenty finansowe obowiązujący dla rocznych okresów rozpoczynających się po 1 stycznia 2018 r., który zastąpi istniejący MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Główne zmiany wprowadzone przez standard

MSSF 9 usuwa obecnie występujące w MSR 39 kategorie aktywów finansowych. Klasyfikacja aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 jest uzależniona od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych. Zgodnie ze standardem aktywa finansowe klasyfikowane są wyłącznie do trzech grup:

- aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej z możliwością ujmowania zmiany wyceny w wyniku,
- aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej z możliwością ujmowania zmiany wyceny w pozostałych całkowitych dochodach,
- aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

MSSF 9 wprowadza nowe podejście do szacowania strat w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Podejście to będzie bazowało na wyznaczaniu strat oczekiwanych (expected loss) w odróżnieniu od aktualnie stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazuje na koncepcji strat poniesionych (incurred loss).

Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w pozostałych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz ujmowanie jednorazowo w wynik finansowy skutków zmiany warunków umownych umów kredytowych, które nie skutkują wyłączeniem zobowiązania z ksiąg rachunkowych.

Standard zawiera nowe wytyczne dotyczące rachunkowości zabezpieczeń mające na celu uproszczenie bieżących rozwiązań oraz lepsze odzwierciedlenie zasad zarządzania ryzykiem.

Nota 1.4.1.2 Wpływ MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdania finansowe

Na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Grupa zakończyła większość prac związanych z wdrożeniem nowego standardu MSSF 9. Grupa już w IV kwartale 2016 r. rozpoczęła projekt wdrożenia MSSF 9 (projekt), który został zaplanowany w dwóch etapach:

- etap I: analiza luki i wstępne oszacowanie wpływu,
- etap II: wdrożenie MSSF 9 na bazie wypracowanej koncepcji.

W ramach projektu Grupa dokonała stosownych zmian w polityce rachunkowości i procedurach operacyjnych. Zostały opracowane i wdrożone metodyki oceny modeli biznesowych oraz analizy przepływów pieniężnych, w tym identyfikując aktywa, co do których po 1 stycznia 2018 r. nastąpi zmiana metody wyceny z zamortyzowanego kosztu na wartość godziwą. W zakresie utraty wartości Grupa opracowała i wdrożyła metodyki kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej dla należności handlowych (podejście uproszczone) oraz pozostałych aktywów finansowych (podejście ogólne). W zakresie rachunkowości zabezpieczeń Jednostka Dominująca dokonała aktualizacji w stosownych systemach IT w celu modyfikacji sposobu ujmowania zmiany wartości czasowej opcji.

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2018 r. bez korygowania danych porównawczych, co oznacza iż dane dotyczące 2017 r., prezentowane w sprawozdaniach finansowych za rok 2018 nie będą porównywalne.

Nota 1.4.1.3 Wpływ na kapitał własny

	Skumulowane pozostałe całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem	
Przeklasyfikowanie pozycji z wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub koszcie nabycia do wycenianych w wartości godziwej dla:				
Należności	(654)	707	53	Nota 1.4.1.4 a-b
Udziały w innych jednostkach	-	16	16	Nota 1.4.1.4 a (i)
	(654)	691	37	Nota 1.4.1.4 a (iii)
Korekta odpisów aktualizujących dla aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie dla:				
Należności	-	(16)	(16)	Nota 1.4.1.4 c
	-	(16)	(16)	Nota 1.4.1.4 c (i)
Przeklasyfikowanie zmiany wartości czasowej opcji	(223)	223	-	Nota 1.4.1.4 d
Podatek odroczony od powyższych korekt	167	(174)	(7)	
Razem	(710)	740	30	

Nota 1.4.1.4 Opis korekt (a) zmiany klasyfikacji aktywów finansowych

(i) Instrumenty dłużne – należności handlowe

Grupa na podstawie zawartych umów faktoringowych dokonuje sprzedaży należności, które w ramach oceny aktywów pod kątem klasyfikacji zgodnie z MSSF 9 zostały zakwalifikowane do modelu sprzedaży aktywów w celu odzyskania umownych przepływów pieniężnych, co skutkuje wyceną tych należności do wartości godziwej. W stosunku do salda należności w kwocie 212 mln PLN, które na dzień 31 grudnia 2017 r. nie zostały jeszcze przekazane do faktoringu ustalono wartość godziwą równą wartości bilansowej tych należności ze względu na krótki okres między dniem bilansowym a terminem sprzedaży należności.

Należności handlowe, zawierające formułę cenową M+ (ostateczna cena zostanie ustalona po dniu bilansowym), zgodnie z MSSF 9 nie zdają testu SPPI (test charakterystyki umowy przepływów pieniężnych), z uwagi na fakt, iż przepływy pieniężne, które powstaną z tytułu tych należności, nie stanowią jedynie spłaty kwoty głównej i odsetek, ponieważ ich zmienność wynika z wbudowanego instrumentu pochodnego jaki stanowi formuła cenowa M+. Należności handlowe na dzień 31 grudnia 2017 r. zawierające formułę cenową M+ w kwocie 660 mln PLN zostały wycenione do wartości godziwej na dzień 1 stycznia 2018 r. w kwocie 676 mln PLN a skutki wyceny w kwocie 16 mln PLN zostaną odniesione w zyski zatrzymane.

(ii) Instrumenty dłużne – udzielone pożyczki

Grupa posiada pożyczki udzielone jednostce współkontrolowanej (szczegóły dot. pożyczek Nota 6.2). Zgodnie z MSR 39 pożyczki te były wyceniane w zamortyzowanym koszcie (wartość bilansowa wg MSR 39 – 3 889 mln PLN). Zgodnie z MSSF 9 pożyczki te zostały zakwalifikowane do aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości za względu na ryzyko kredytowe na moment początkowego ujęcia. Ponad to Grupa udzieliła pożyczki jednostce pozostałej o wartości netto na dzień 31 grudnia 2017 r. w kwocie 17 mln PLN, która na dzień 1 stycznia 2018 r. zostanie zakwalifikowana do pożyczek wycenianych w wartości godziwej w tej samej wartości.

(iii) Instrumenty kapitałowe – udziały w innych podmiotach

Zgodnie z wymogami nowego standardu instrumenty kapitałowe będą musiały być wyceniane w wartości godziwej, natomiast Grupa będzie mogła zaklasyfikować je do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub dokonać nieodwołalnego wyboru ujmowania ich w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Grupa zaklasyfikowała wszystkie posiadane instrumenty kapitałowe jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody i w związku z tym wynik z tytułu wyceny do wartości godziwej będzie ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach, odpis z tytułu utraty wartości nie będzie rozpoznawany w rachunku wyników, a w przypadku sprzedaży danego instrumentu zysk/strata nie będzie przeklasyfikowana do rachunku wyników. Grupa posiada inwestycje w udziałach w spółkach notowanych (wartość bilansowa wg MSR 39 – 617 mln PLN) oraz w spółkach nienotowanych. Udziały w spółkach nienotowanych, zgodnie z MSR 39 są zaliczane do „aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży” i wycenianych wg kosztu (wartość bilansowa 56 mln PLN). Zgodnie z MSSF 9 dokonano wyceny nienotowanych udziałów w innych podmiotach do wartości godziwej i na dzień 1 stycznia 2018 r. (jako bilans otwarcia roku 2018) wartość ich wynosi 93 mln PLN. Różnica w kwocie 37 mln PLN zostanie ujęta w pozostałych całkowitych dochodach. W zakresie udziałów w spółkach notowanych straty z tytułu utraty wartości rozpoznane do dnia 31 grudnia 2017 r. w zyskach zatrzymanych w kwocie 691 mln PLN zostaną przeniesione do pozostałych całkowitych dochodów.

(b) wycena do wartości godziwej - hierarchia wyceny

Informacje o aktywach wycenianych w wartości godziwej wg hierarchii:

	Hierarchia wartości godziwej		
	Poziom 1	Poziom 2	Razem
Należności handlowe	-	888	888
Pożyczki udzielone	-	17	17
Udziały w innych podmiotach	617	93	710
	617	998	1 615

(c) Metodologia szacunku odpisów aktualizujących metodą oczekiwanych strat

Zgodnie z MSR 39 w zakresie tworzenia odpisów aktualizujących Grupa była zobowiązana do oceny wystąpienia przesłanek utraty wartości i w sytuacji ich stwierdzenia, oszacowania odpisu z tytułu utraty wartości. MSSF 9 wprowadza nowe podejście do szacowania strat w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu. Podejście to bazuje na wyznaczeniu strat oczekiwanych, niezależnie od tego czy przesłanki wystąpiły czy nie. Standard wskazuje klasyfikację aktywów finansowych pod kątem utraty ich wartości do trzech etapów:

Etap 1 – salda, dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną utratę wartości w oparciu o prawdopodobieństwo niespłacalności w ciągu 12 miesięcy, Etap 2 – salda dla których nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną utratę wartości w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania, Etap 3 – salda z utratą wartości.

(i) Odpis aktualizujący na należnościach handlowych (podejście uproszczone)

Dla należności handlowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w zakresie ustalenia oczekiwanej utraty wartości Grupa będzie stosować model uproszczony oraz szacować oczekiwaną utratę wartości w całym okresie życia, stosując macierze opóźnień płatniczych bazujących na danych historycznych, z uwzględnieniem wymogów standardu w odniesieniu do obecnych i prognozowanych warunków gospodarczych. Wpływ nowych zasad dotyczących utraty wartości na wycenę należności handlowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oszacowano w kwocie (16) mln PLN.

(d) Rachunkowość zabezpieczeń - zmiana wartości czasowej opcji

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9 Jednostka Dominująca w dniu wdrożenia MSSF 9 może podjąć decyzję stanowiącą element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, nie implementując tym samym wymogów rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSSF 9.

Jednakże, Jednostka Dominująca zdecydowała, że dla powiązań zabezpieczających otwartych na dzień 1 stycznia 2018 r. oraz powiązań, które będą ustanawiane po 1 stycznia 2018 r., będzie stosowała wymogi rachunkowości zabezpieczeń określone w MSSF 9. W szczególności oznacza to modyfikację sposobu ujęcia zmiany wartości czasowej opcji wchodzących w skład instrumentów zabezpieczających objętych zasadami rachunkowości zabezpieczeń. Dotychczas zmiana wartości czasowej opcji zgodnie z MSR 39 była wyłączona z pomiaru efektywności oraz ujmowana na bieżąco w sprawozdaniu z wyniku. Zgodnie z nowymi przepisami MSSF 9 (par. 6.5.15) zmiana wartości czasowej opcji będzie ujmowana w trakcie życia powiązania zabezpieczającego w wyodrębnionej pozycji w kapitale oraz zreklasyfikowana do sprawozdania z wyniku w okresie realizacji pozycji zabezpieczanej. MSSF 9 wymaga, aby Jednostka Dominująca dokonała retrospektywnego ujęcia wartości czasowej opcji zgodnie z nowymi zasadami dla wszystkich powiązań zabezpieczających kontynuowanych po 31 grudnia 2017 r. W wyniku powyższej zmiany Jednostka Dominująca dokona reklasyfikacji zmian wartości czasowej opcji w kwocie 233 mln PLN (strata) z zysków zatrzymanych do kapitału z aktualizacji.

(e) Finansowe gwarancje korporacyjne

W ramach analizy wpływu MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupa oceniła, iż dla gwarancji finansowych udzielonych Sierra Gorda jako zabezpieczenie jej zobowiązań z tytułu umów leasingu i umów kredytów krótkoterminowych, występuje konieczność ujęcia w księgach rachunkowych ww. gwarancji zgodnie z par. 4.2.1 pkt c MSSF 9.

Zgodnie z nowymi regulacjami na dzień 1 stycznia 2018 r. Grupa rozpozna należność równą wartości bieżącej przyszłych opłat z tytułu gwarancji w korespondencji z zobowiązaniem a następnie skoryguje należność o efekt odwracania się dyskonta oraz ujmie oczekiwaną utratę wartości dla pełnej kwoty należności obliczoną zgodnie z MSSF 9. Wpływ powyższej zmiany na skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

Nota 1.4.2 MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz Zmiany do MSSF 15 wyjaśniające niektóre wymagania standardu

Nota 1.4.2.1 Podstawowe informacje na temat standardu

Data wdrożenia i przepisy przejściowe

MSSF 15 został przyjęty do stosowania przez Unię Europejską i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie. Nowy standard zastąpi obecnie obowiązujące standardy MSR 11 i 18 oraz interpretacje: KIMSF 13, 15 i 18 oraz SKI 31. Grupa Kapitałowa zastosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r. zgodnie z paragrafem C3 (b) oraz C7 - retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu jako korektę salda początkowego zysków zatrzymanych w roku 2018.

Podsumowanie głównych zmian wprowadzanych przez standard

Standard ma zastosowanie do wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w wysokości ceny transakcyjnej w momencie przekazania przyrzeczonych w umowie towarów lub usług na rzecz klienta, które ma miejsce wtedy, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tymi składnikami aktywów. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w świetle zawartej z klientem umowy, należy ujmować oddzielnie. Ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Nota 1.4.2.2 Wpływ MSSF 15 na sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej

Grupa dokonała analizy wpływu zastosowania MSSF 15 na sposób ujmowania przychodów z umów realizowanych przez Grupę. Pierwsza faza prac dotyczyła analizy różnic pomiędzy MSSF 15 a dotychczas obowiązującymi zasadami w obszarze ujmowania przychodów. W następnym kroku, Grupa dokonała agregacji zrealizowanych w 2017 r. umów z klientami, łącząc je w pakiety, przyjmując, jako podstawowe kryterium łączenia, moment przeniesienia kontroli nad przyrzeczonymi w umowie dobrami, na klienta. Grupa KGHM Polska Miedź S.A. realizuje głównie kontrakty sprzedaży wyprodukowanej miedzi, metali szlachetnych i innych produktów ubocznych produkcji miedzi, co stanowi około 98% łącznych przychodów ze sprzedaży. W kontraktach tych do określania warunków dostawy wykorzystuje się międzynarodowe formuły baz dostaw tzw. INCOTERMS. Moment przeniesienia kontroli na rzecz klienta został więc określony w oparciu o analizę tych reguł. Pakiety powstałe ze zagregowanych umów, zostały poddane analizie pod kątem kryterium identyfikacji zawartych w nich, przyrzeczonych na rzecz klienta zobowiązań do wykonania świadczeń, w celu identyfikacji wszystkich dóbr lub usług (lub pakietu dóbr lub usług) bądź grupy odrębnych dóbr lub usług, których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter. W oparciu o powyższe analizy, biorąc pod uwagę fakt, że moment przeniesienia kontroli nad przyrzeczonymi dobrami i usługami na klienta wskazany jest ściśle w każdej bazie dostawy stwierdzono, że:

- w większości kontraktów, moment przeniesienia kontroli na klienta następuje po dostarczeniu dóbr. W takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15, wszystkie przyrzczone w umowie dobra i usługi (np. transportu, odprawy celnej) należy traktować, jako jedno świadczenie przyrzczone w umowie i ujmować przychód jednorazowo w określonym momencie,
- w pozostałych kontraktach przeniesienie kontroli nad dobrami na klienta następuje przed zrealizowaniem dostawy tj. usługi transportu, a Grupa jest zobowiązana do zorganizowania wykonania tej usługi. W takim przypadku zobowiązanie do sprzedaży dóbr i zobowiązanie do wykonania usługi transportu należy traktować, jako odrębne świadczenia przyrzczone w umowie i odpowiednio zaalokować do nich cenę transakcyjną wynikającą z umowy oraz odrębnie ująć przychód z tych tytułów. Zgodnie z MSSF 15, przychód ze sprzedaży dóbr należy ujmować jednorazowo w określonym momencie, podczas gdy przychód ze świadczonej usługi należy ujmować w czasie, odpowiednio do stopnia wykonania świadczenia. Jednakże, ze względu na nieistotny udział kosztów usługi transportu i usług powiązanych z nią, w stosunku do kwoty przychodów ze sprzedaży towarów oraz nieprzekraczający 7 tygodni czas realizacji takich dostaw, Grupa ocenia, że wpływ na dotychczasowy sposób ujmowania przychodów będzie nieistotny i nie planuje żadnych korekt na dzień 1 stycznia 2018 r. z tytułu wdrożenia MSSF 15.

W trakcie analizy wpływu MSSF 15 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. zidentyfikowano umowę tzw. streaming arrangement zawierającą istotny element finansowania w rozumieniu MSSF 15. Umowy typu streaming arrangements stanowią dostępne na rynku źródło finansowania jednostek działających w branży wydobywczej.

Umowa (zawarta w 2008 roku pomiędzy Quadra FNX Mining Ltd. oraz Franco Nevada) dotyczy sprzedaży połowy produkcji złota, platyny oraz palladium zawartych w rudzie wydobytej w okresie życia następujących kopalni: Morrison, McCree West oraz Podolsky (OWSP Sudbury). Zgodnie z umową, Quadra FNX Mining Ltd. otrzymała przedpłatę w wysokości 400 mln CAD. Jednocześnie, cena sprzedaży za uncję ekwiwalentu złota zgodnie z umową stanowi mniejszą z kwot: (a) 400 USD, powiększone o 1% każdego roku począwszy od 2011, bądź (b) cena rynkowa złota. Otrzymana przedpłata pokrywa różnicę pomiędzy wartością rynkową sprzedanej rudy, a jej wartością w stałej cenie sprzedaży.

Skutki finansowania wynikające z umowy z Franco Nevada, zgodnie z MSSF 15, na dzień 1 stycznia 2018 r. zostaną zaprezentowane oddzielnie od przychodów z tytułu umów z klientami w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Na dzień 1 stycznia 2018 r. w związku z przejściem na MSSF 15 Grupa Kapitałowa KGHM ujmie następujące korekty:

- zmniejszenie rozliczeń międzyokresowych przychodów o 70 mln PLN,
- zwiększenie zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 21 mln PLN,
- zwiększenie zysków zatrzymanych o 49 mln PLN.

W kolejnych okresach sprawozdawczych następujących po 1 stycznia 2018 r. Grupa Kapitałowa KGHM będzie ujmować koszty z tytułu odsetek wynikające z umowy Franco Nevada. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 Grupa dokona modyfikacji dotychczasowych ujawnień na temat osądu w zakresie planowanego wydobywania rudy przez kopalnie określone w umowie Franco Nevada, a w konsekwencji ilości sprzedanych surowców oraz dokona aktualizacji ceny transakcyjnej.

Nota 1.4.3 MSSF 16 „Leasing”

Nota 1.4.3.1 Podstawowe informacje na temat standardu

Data wdrożenia i przepisy przejściowe

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie i został przyjęty przez Unię Europejską. Zastąpi on obecnie obowiązujący standard MSR 17 oraz interpretacje KIMSF 4, SKI 15, 27. Grupa zastosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 r.

Podsumowanie głównych zmian wprowadzanych przez standard

Nowy standard wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy, zbieżny z ujęciem leasingu finansowego w ramach MSR 17. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. W ocenie Grupy zasadniczym elementem różniącym definicje leasingu z MSR 17 i z MSSF 16 jest wymóg sprawowania kontroli nad użytkowanym, konkretnym składnikiem aktywów, wskazanym w umowie wprost lub w sposób dorozumiany. Analiza umów pod kątem spełnienia nowej definicji leasingu może doprowadzić zarówno do uznania niektórych umów traktowanych obecnie jako usługi za zawierające leasing, jak też do uznania niektórych umów traktowanych obecnie jako leasing, w szczególności operacyjny, za usługi.

Nota 1.4.3.2 Wpływ MSSF 16 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

W 2017 roku Grupa przystąpiła do analizy wszystkich realizowanych umów zakupu usług, bez względu na obecność kwalifikację. Celem analizy było wyselekcjonowanie tych umów, na podstawie których Grupa użytkuje składniki aktywów należące do dostawców, a następnie wstępne poddanie każdej takiej umowy ocenie pod kątem spełnienia kryteriów uznania za leasing zgodnie z MSSF 16.

W wyniku analizy stwierdzono występowanie prawa do użytkowania następujących grup składników aktywów należących do dostawców:

- urządzenia techniczne,
- wagony i cysterny, samochody osobowe i inne środki transportu,
- pomieszczenia biurowe i lokale,
- nieruchomości gruntowe różnego rodzaju.

Zgodnie z MSSF 16, umowa zawiera leasing, jeśli klient zaprojektował składnik aktywów w sposób, który z góry określa, w jaki sposób i w jakim celu składnik aktywów będzie wykorzystywany przez cały okres użytkowania. W związku z tym Grupa ocenia, że zgodnie z MSSF 16 zakres umów spełniających kryteria uznania za zawierające leasing będzie szerszy niż dotychczas w szczególności w zakresie infrastruktury produkcyjnej.

Kontynuując prace nad wdrożeniem MSSF 16, w roku 2018 Grupa planuje:

- pogłębić wstępną ocenę sprawowania kontroli nad użytkowaniem danego składnika aktywów, tj. oceny czy spółki Grupy dysponują prawem do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów oraz prawem do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów,
- dokonać szacunku okresów leasingu dla umów, w których okres leasingu nie jest jednoznacznie wskazany w warunkach umowy,
- dokonać kalkulacji stóp procentowych do zdyskontowania płatności leasingowych,
- wydzielić płatności leasingowe z umów zawierających element usługowy,
- ocenić możliwości zastosowania wyłączeń dla leasingów krótkoterminowych i o niskiej wartości składników bazowych,
- określić sposób prezentacji leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
- wprowadzić konieczne zmiany w użytkowanych systemach informatycznych
- dokonać wyboru zastosowania przepisów przejściowych dla MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 r.

Według wstępnej oceny zastosowanie MSSF 16 spowoduje ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy składników aktywów i adekwatnych zobowiązań finansowych z umów traktowanych obecnie jako leasing operacyjny, usługi oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów, nieujmowanego obecnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Pozostałe opublikowane, lecz jeszcze nieobowiązujące standardy i interpretacje nie dotyczą działalności Grupy lub nie będą mieć na nią wpływu. Są to:

- Zmiany do MSSF 10 oraz MSR 28 dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami,
- Zmiany do MSSF 2 dotyczące klasyfikacji i wyceny transakcji płatności w formie akcji,
- Zmiany do MSSF 4 dotyczące zastosowania MSSF 9 wraz z MSSF 4,
- Zmiany do MSR 40 dotyczące zasad przeniesienia nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych,

-
- Interpretacja KIMSF 22 dotycząca transakcji w walucie obcej i płatności zaliczkowych,
  - Interpretacja KIMSF 23 dotycząca niepewności co do ujęcia podatku dochodowego,
  - MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe,
  - Poprawki do MSSF 9 dotyczące dłużnych aktywów finansowych posiadających opcję wcześniejszej spłaty, która może skutkować powstaniem tzw. negatywnej rekompensaty,
  - Poprawki do MSR 28 dotyczące długoterminowych udziałów, stanowiących część inwestycji netto w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach,
  - Roczne zmiany MSSF 2014-2016 w zakresie doprecyzowującym MSR 28 i MSSF 1,
  - Roczne zmiany MSSF 2015-2017,
  - Zmiany do MSR 19 dotyczące zmian, ograniczeń lub rozliczeń planów określonych świadczeń.

Powyżej wymienione standardy, za wyjątkiem zmian do MSSF 4, MSSF 2 oraz rocznych zmian MSSF 2014-2016, oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską. Spółka zamierza zastosować wszystkie zmiany zgodnie z ich datą wejścia w życie.

Część 2 – Segmenty działalności i informacje na temat przychodów

Nota 2.1 Informacje dotyczące segmentów działalności

Identyfikowane w ramach Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. segmenty operacyjne wynikają ze struktury Grupy, sposobu zarządzania Grupą oraz poszczególnymi jednostkami wchodzącymi w skład Grupy oraz regularnego raportowania do Zarządu Jednostki Dominującej.

W ramach Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. identyfikuje się obecnie następujące segmenty sprawozdawcze, które powstały na podstawie agregacji segmentów operacyjnych, z uwzględnieniem kryteriów wymienionych w MSSF 8:

Segment sprawozdawczy	Segmenty operacyjne zagregowane w danym segmencie sprawozdawczym	Przesłanki podobieństwa charakterystyki ekonomicznej segmentów uwzględnione przy dokonywaniu agregacji
KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM Polska Miedź S.A.	Nie dotyczy (segment operacyjny jest tożsamy ze sprawozdawczym)
KGHM INTERNATIONAL LTD.	Spółki Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD., gdzie segmentami operacyjnymi są następujące kopalnie, złoża lub obszary wydobywcze: Zagłębie Sudbury, Robinson, Carlota, Franke, Ajax.	Segmenty operacyjne funkcjonujące w strukturach Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. zlokalizowane są w Ameryce Północnej i Południowej. Zarząd analizuje wyniki działalności dla następujących segmentów operacyjnych: Zagłębie Sudbury, Robinson, Carlota, Franke, Ajax oraz pozostałych. Dodatkowo otrzymuje i dokonuje analizy raportów sprawozdawczych dla całej Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. Przedmiotem działalności segmentów operacyjnych jest działalność poszukiwawcza i eksploatacyjna złóż miedzi, molibdenu, srebra, złota, niklu. Segmenty operacyjne zostały zagregowane na podstawie podobieństwa długoterminowych marż realizowanych przez poszczególne segmenty, podobnych produktów, procesu i metod produkcji.
Sierra Gorda S.C.M.	Sierra Gorda S.C.M. (wspólne przedsięwzięcie)	Nie dotyczy (segment operacyjny jest tożsamy ze sprawozdawczym)
Pozostałe segmenty	W ramach tej pozycji uwzględniono pozostałe spółki Grupy Kapitałowej (każda spółka stanowi oddzielny segment operacyjny).	Agregacji dokonano z uwagi na to, że nie zostały spełnione kryteria wymagające wydzielenia z tej grupy odrębnego dodatkowego segmentu sprawozdawczego.

Do żadnego z wyżej wymienionych segmentów nie zostały zaklasyfikowane spółki:

- Future 1 Sp. z o.o., która pełni funkcje holdingowe w stosunku do Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.,
- Future 2 Sp. z o.o., Future 3 Sp. z o.o., Future 4 Sp. z o.o., Future 5 Sp. z o.o., Future 6 Sp. z o.o., Future 7 Sp. z o.o., które funkcjonują w ramach struktury związanej z utworzeniem Podatkowej Grupy Kapitałowej.

Spółki te nie prowadzą działalności operacyjnej mającej wpływ na wyniki osiągnięte przez poszczególne segmenty, w związku z czym ich uwzględnienie mogłoby zaburzać dane prezentowane w ramach tej części skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z uwagi na istotne wartości rozrachunków wewnętrznych z pozostałymi podmiotami Grupy Kapitałowej.

Segmenty KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD. oraz Sierra Gorda S.C.M. posiadają oddzielne Zarządy, które raportują wyniki prowadzonej działalności bezpośrednio do Prezesa Zarządu Jednostki Dominującej.

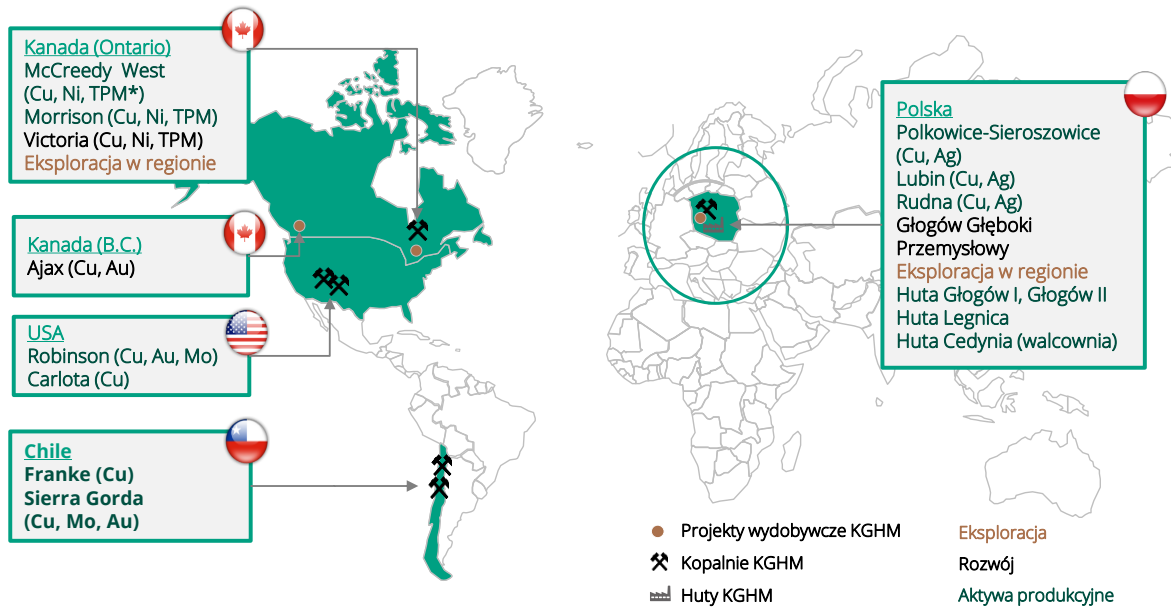
W skład segmentu KGHM Polska Miedź S.A. wchodzi tylko Jednostka Dominująca, a w skład segmentu Sierra Gorda S.C.M. wchodzi tylko wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda. Poniżej przedstawiono pozostałe spółki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w podziale na segmenty: KGHM INTERNATIONAL LTD. oraz Pozostałe segmenty.

SEGMENT KGHM INTERNATIONAL LTD.	
Lokalizacja	Nazwa Spółki
Stany Zjednoczone	Carlota Copper Company, Carlota Holdings Company, DMC Mining Services Corporation, FNX Mining Company USA Inc., Robinson Holdings (USA) Ltd., Robinson Nevada Mining Company, Wendover Bulk Transshipment Company
Chile	Aguas de la Sierra Limitada, Minera Carrizalillo Limitada, KGHM Chile SpA, Quadra FNX Holdings Chile Limitada, Sociedad Contractual Minera Franke
Kanada	KGHM INTERNATIONAL LTD., 0899196 B.C. Ltd., Centenario Holdings Ltd., DMC Mining Services Ltd., FNX Mining Company Inc., Franke Holdings Ltd., KGHM AJAX MINING INC., KGHMI HOLDINGS LTD., Quadra FNX Holdings Partnership, Sugarloaf Ranches Ltd.
Grenlandia	Malmbjerg Molybdenum A/S in liquidation
Meksyk	Raise Boring Mining Services S.A. de C.V.
Kolumbia	DMC Mining Services Colombia SAS
Wielka Brytania	DMC Mining Services (UK) Ltd.
Luksemburg	Quadra FNX FFI S.à r.l.

POZOSTAŁE SEGMENTY	
Rodzaj działalności	Nazwa Spółki
Wsparcie głównego ciągu technologicznego	BIPROMET S.A., CBJ sp. z o.o., Energetyka sp. z o.o., INOVA Spółka z o.o., KGHM CUPRUM sp. z o.o. – CBR, KGHM ZANAM S.A., KGHM Metraco S.A., PeBeKa S.A., POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o., WPEC w Legnicy S.A.
Działalność uzdrowskowa, usługi hotelarskie	Interferie Medical SPA Sp. z o.o., INTERFERIE S.A., Uzdrowiska Kłodzkie S.A. - Grupa PGU, Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o. - Grupa PGU, Uzdrowisko Połczyn Grupa PGU S.A., Uzdrowisko Świeradów - Czarniawa Sp. z o.o. – Grupa PGU
Fundusze inwestycyjne, działalność finansowa	Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o., Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o. S.K.A., KGHM TFI S.A., KGHM I FIZAN, KGHM IV FIZAN, KGHM V FIZAN, Polska Grupa Uzdrowisk Sp. z o.o.
Pozostała działalność	CENTROZŁOM WROCŁAW S.A., CUPRUM Development sp. z o.o., CUPRUM Nieruchomości sp. z o.o., KGHM (SHANGHAI) COPPER TRADING CO., LTD., KGHM Kupfer AG, MERCUS Logistyka sp. z o.o., MIEDZIOWE CENTRUM ZDROWIA S.A., NITROERG S.A., NITROERG SERWIS Sp. z o.o., PeBeKa Canada Inc., PHU "Lubinpex" Sp. z o.o., PMT Linie Kolejowe Sp. z o.o., PMT Linie Kolejowe 2 Sp. z o.o., Staropolanka Sp. z o.o., WMN "ŁABĘDY" S.A., Zagłębie Lubin S.A., OOO ZANAM VOSTOK

Lokalizacja aktywów górniczych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

* TPM - metale szlachetne

Zasadniczy wpływ na strukturę aktywów i generowanie przychodów Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. ma Jednostka Dominująca oraz Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD. (grupa kapitałowa niższego szczebla). Działalność KGHM Polska Miedź S.A. skoncentrowana jest na przemyśle wydobywczym w Polsce, natomiast działalność Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. skoncentrowana jest na przemyśle wydobywczym zlokalizowanym w krajach Ameryki Północnej i Południowej. Profil działalności większości pozostałych spółek zależnych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. odbiega od głównego profilu działalności Jednostki Dominującej.

Zarząd Jednostki Dominującej monitoruje wyniki operacyjne oddzielnie dla poszczególnych segmentów w celu podejmowania decyzji o alokowaniu zasobów Grupy Kapitałowej oraz oceny osiągniętych wyników finansowych.

Dane finansowe przygotowywane dla celów sprawozdawczości zarządczej oparte są na tych samych zasadach rachunkowości, jakie stosuje się przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy, przy czym dane finansowe poszczególnych segmentów sprawozdawczych stanowią wartości pochodzące z odpowiednich sprawozdań finansowych przed uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych na poziomie Grupy KGHM Polska Miedź S.A. tj.:

- Segment KGHM Polska Miedź S.A. - stanowią dane z jednostkowego sprawozdania finansowego Jednostki Dominującej sporządzonego wg MSSF. W jednostkowym sprawozdaniu finansowym udziały w spółkach zależnych (w tym udziały w KGHM INTERNATIONAL LTD.) ujmowane są według kosztu.
- Segment KGHM INTERNATIONAL LTD. - stanowią dane skonsolidowane Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD. sporządzone wg MSSF. Zaangażowanie w Sierra Gorda S.C.M. ujęte jest metodą praw własności.
- Segment Sierra Gorda S.C.M - stanowi 55% udziału w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach tego przedsięwzięcia z jednostkowego sprawozdania finansowego Sierra Gorda S.C.M. sporządzonego wg MSSF.
- Pozostałe segmenty - stanowią dane zagregowane poszczególnych spółek zależnych po dokonaniu wyłączeń transakcji i sald pomiędzy nimi.

Miarą wyników segmentów analizowaną przez Zarząd Jednostki Dominującej jest skorygowana EBITDA oraz wynik finansowy netto.

Grupa definiuje skorygowaną EBITDA jako zysk/stratę netto za okres ustalone zgodnie z MSSF, z wyłączeniem podatku dochodowego (bieżącego i odroczonego), przychodów i (kosztów) finansowych, pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, straty z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności, odpisów z tytułu utraty wartości udziałów we wspólnym przedsięwzięciu, amortyzacji, odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych zaliczonych do kosztów działalności podstawowej. Skorygowana EBITDA - jako miernik wyniku niezdefiniowany przez MSSF, nie stanowi miernika zestandaryzowanego i sposób jego wyliczenia może różnić się pomiędzy podmiotami, a w związku z tym prezentacja i kalkulacja skorygowanej EBITDA stosowana przez Grupę może nie być porównywalna do stosowanych przez inne podmioty na rynku.

Aktywa i zobowiązania niealokowane dotyczą spółek, które nie zostały zaklasyfikowane do żadnego z segmentów. Aktywa niealokowane do segmentów obejmują środki pieniężne, należności od odbiorców oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zobowiązania niealokowane do segmentów obejmują zobowiązania wobec dostawców oraz zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego.

Nota 2.2 Wyniki finansowe segmentów sprawozdawczych

		2017						
		KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM INTERNATIONAL LTD.	Sierra Gorda S.C.M.*	Pozostałe segmenty	Pozycje uzgadniające do danych skonsolidowanych		Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
						Eliminacja danych segmentu Sierra Gorda S.C.M	Korekty konsolidacyjne****	
Nota 2.3	Przychody ze sprzedaży	16 024	2 602	1 993	6 478	(1 993)	(4 746)	20 358
	Przychody ze sprzedaży do innych segmentów	276	-	-	4 465	-	(4 741)	-
	Przychody ze sprzedaży od klientów zewnętrznych	15 748	2 602	1 993	2 013	(1 993)	(5)	20 358
	Wynik segmentu	1 323	(561)	(525)	38	525	725	1 525
	Informacje dodatkowe dotyczące istotnych pozycji przychodów/kosztów segmentu							
	Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	(1 035)	(351)	(465)	(234)	465	11	(1 609)
	Utworzenie / odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów trwałych, w tym:	(940)	(495)	-	-	-	932	(503)
	Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w spółki zależne	(330)	-	-	-	-	330	-
	Odpis z tytułu utraty wartości udzielonych pożyczek	(606)	(23)	-	-	-	606	(23)
	Strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	-	(474)	-	-	-	-	(474)
	Podatek odroczony dotyczący odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	-	168	-	-	-	-	168
	Aktywa, w tym:	30 947	7 807	8 114	5 400	(8 114)	(10 032)	34 122
	Aktywa segmentu	30 947	7 807	8 114	5 400	(8 114)	(10 071)	34 083
	Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	-	-	-	-	-	8	8
	Aktywa niealokowane do segmentów	-	-	-	-	-	31	31
	Zobowiązania, w tym:	13 691	12 701	11 240	2 007	(11 240)	(12 062)	16 337
	Zobowiązania segmentu	13 691	12 701	11 240	2 007	(11 240)	(12 204)	16 195
	Zobowiązania niealokowane do segmentów	-	-	-	-	-	142	142
	Inne informacje							
	Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	1 991	549	564	253	(564)	3	2 796
	Dane produkcyjne i kosztowe							
	Miedź płatna (tys. t)	522,0	81,0	53,4				
	Molibden (mln funtów)	-	0,7	19,7				
	Srebro (t)	1 218,1	1,6	14,4				
	TPM (tys. troz)	117,3	74,0	28,0				
	Koszt gotówkowy produkcji miedzi w koncentracji C1 (USD/funt)**	1,52	1,92	1,67				
	Skorygowana EBITDA	4 160	707	609	277	-	-	5 753
	Marża EBITDA***	26%	27%	31%	4%	-	-	26%

* 55% udziału Grupy Kapitałowej w danych finansowych i produkcyjnych Sierra Gorda S.C.M.

** Jednostkowy gotówkowy koszt produkcji miedzi uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, koszty transportu, podatek od wydobycia niektórych kopaliny, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię przerobową hutniczo-rafinacyjną (TC/RC) pomniejszony o wartość produktów ubocznych.

*** Stosunek skorygowanej EBITDA do przychodów ze sprzedaży. Na potrzeby kalkulacji marży EBITDA Grupy Kapitałowej (26%) skonsolidowane przychody ze sprzedaży powiększone zostały o przychody ze sprzedaży segmentu Sierra Gorda S.C.M. [5 753 / (20 358 + 1 993) * 100]

**** Korekty wynikają z eliminacji konsolidacyjnych i danych finansowych spółek nieprzypisanych do żadnego segmentu.

Wyniki finansowe segmentów sprawozdawczych za okres porównywalny

		2016						
		KGHM		Sierra Gorda	Pozostałe	Pozycje uzgadniające do danych skonsolidowanych		Skonsolidowane
		Polska Miedź S.A.	INTERNATIONAL LTD.	S.C.M.*	segmenty	Eliminacja danych segmentu Sierra Gorda S.C.M	Korekty konsolidacyjne****	sprawozdanie finansowe
Nota 2.3	Przychody ze sprzedaży	15 112	2 535	1 394	6 409	(1 394)	(4 900)	19 156
	Przychody ze sprzedaży do innych segmentów	260	-	29	4 665	(29)	(4 925)	-
	Przychody ze sprzedaży od klientów zewnętrznych	14 852	2 535	1 365	1 744	(1 365)	25	19 156
	Wynik segmentu	(4 085)	(6 828)	(6 015)	(235)	6 015	6 699	(4 449)
	Informacje dodatkowe dotyczące istotnych pozycji przychodów/kosztów segmentu							
	Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	(956)	(517)	(843)	(236)	843	11	(1 698)
	Utworzenie / odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów trwałych, w tym:	(6 197)	(5 718)	(6 728)	(89)	6 728	6 078	(5 926)
	Odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w spółki zależne	(4 856)	-	-	(91)	-	4 947	-
	Odpis z tytułu utraty wartości udzielonych pożyczek	(1 130)	(4 394)	-	-	-	1 130	(4 394)
	Strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	-	(1 199)	-	-	-	(1)	(1 200)
	Podatek odroczony dotyczący odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	69	183	1 854	-	(1 854)	-	252
		2016						
	Aktywa, w tym:	30 100	9 472	9 185	5 249	(9 185)	(11 379)	33 442
	Aktywa segmentu	30 100	9 472	9 185	5 249	(9 185)	(11 407)	33 414
	Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	-	-	-	-	-	27	27
	Aktywa niealokowane do segmentów	-	-	-	-	-	1	1
	Zobowiązania, w tym:	14 200	16 853	12 880	1 943	(12 880)	(15 465)	17 531
	Zobowiązania segmentu	14 200	16 853	12 880	1 943	(12 880)	(15 651)	17 345
	Zobowiązania niealokowane do segmentów	-	-	-	-	-	186	186
Inne informacje		2016						
	Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	2 604	430	586	209	(586)	8	3 251
Dane produkcyjne i kosztowe		2016						
	Miedź płatna (tys. t)	535,6	89,8	51,5				
	Molibden (mln funtów)	-	0,8	12,2				
	Srebro (t)	1 191,1	1,7	14,1				
	TPM (tys. troz)	113,8	92,1	22,9				
	Koszt gotówkowy produkcji miedzi w koncentracji C1 (USD/funt)**	1,30	1,63	1,96				
	Skorygowana EBITDA	3 551	614	189	312	-	-	4 666
	Marża EBITDA***	23%	24%	14%	5%	-	-	23%

* 55% udziału Grupy Kapitałowej w danych finansowych i produkcyjnych Sierra Gorda S.C.M.

** Jednostkowy gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, koszty transportu, podatek od wydobycia niektórych kopalin, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię przerobową hutniczo-rafinacyjną (TC/RC) pomniejszony o wartość produktów ubocznych.

*** Stosunek skorygowanej EBITDA do przychodów ze sprzedaży. Na potrzeby kalkulacji marży EBITDA Grupy Kapitałowej (23%) skonsolidowane przychody ze sprzedaży powiększone zostały o przychody ze sprzedaży segmentu Sierra Gorda S.C.M. [4 666 / (19 156 + 1 394) * 100]

**** Korekty wynikają z eliminacji konsolidacyjnych i danych finansowych spółek nieprzypisanych do żadnego segmentu.

Uzgodnienie EBITDA skorygowana

2017

	KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM INTERNATIONAL LTD.	Sierra Gorda S.C.M. *	Pozostałe segmenty
Zysk / (Strata) netto	1 323	(561)	(525)	38
[-] Strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	-	(474)	-	-
[-] Podatek dochodowy bieżący i odroczony	(831)	670	146	(26)
[-] Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	(1 035)	(351)	(465)	(234)
[-] Przychody i (koszty) finansowe	1 033	(948)	(781)	(7)
[-] Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne	(2 004)	(422)	(34)	28
[=] EBITDA	4 160	964	609	277
[-] (Odpisy)/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej	-	257	-	-
Skorygowana EBITDA	4 160	707	609	277

2017

Zysk/(strata) netto ze sprzedaży (EBIT)	3 125	613	144	43
[-] Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	(1 035)	(351)	(465)	(234)
[=] EBITDA	4 160	964	609	277
[-] (Odpisy)/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej	-	257	-	-
[=] Skorygowana EBITDA	4 160	707	609	277

* 55% udziału Grupy Kapitałowej w danych finansowych Sierra Gorda S.C.M.

Uzgodnienie EBITDA skorygowana

2016

	KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM INTERNATIONAL LTD.	Sierra Gorda S.C.M.*	Pozostałe segmenty
(Strata) netto	(4 085)	(6 828)	(6 015)	(235)
[-] Strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	-	(1 199)	-	-
[-] Podatek dochodowy bieżący i odroczony	(710)	137	2 259	(33)
[-] Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	(956)	(517)	(843)	(236)
[-] Przychody i (koszty) finansowe	(541)	(657)	(805)	(15)
[-] Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne	(5 429)	(4 938)	(153)	(264)
[=] EBITDA	3 551	346	(6 473)	313
[-] (Odpisy)/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej	-	(268)	(6 662)	1
Skorygowana EBITDA	3 551	614	189	312
	KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM INTERNATIONAL LTD.	Sierra Gorda S.C.M.*	Pozostałe segmenty
Zysk/(strata) netto ze sprzedaży (EBIT)	2 595	(171)	(7 316)	77
[-] Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	(956)	(517)	(843)	(236)
[=] EBITDA	3 551	346	(6 473)	313
[-] (Odpisy)/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej	-	(268)	(6 662)	1
[=] Skorygowana EBITDA	3 551	614	189	312

* 55% udziału Grupy Kapitałowej w danych finansowych Sierra Gorda S.C.M.

Szczegółowe omówienie wyników poszczególnych segmentów zostało zaprezentowane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności KGHM Polska Miedź S.A. oraz Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w roku 2017, w rozdziałach:

- segment KGHM Polska Miedź S.A. w rozdziale 7,
- segment KGHM INTERNATIONAL LTD. w rozdziale 8,
- segment Sierra Gorda S.C.M. w rozdziale 9.

Nota 2.3 Przychody ze sprzedaży Grupy Kapitałowej od klientów zewnętrznych – podział według asortymentu

Zasady rachunkowości

Grupa generuje przychody głównie ze sprzedaży: miedzi, srebra i złota. Pozostałe mniejsze strumienie przychodów pochodzą ze sprzedaży usług oraz pozostałych produktów, towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży ujmują się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatki od towarów i usług.

W przypadku transakcji sprzedaży metali, w tym głównie produktów z miedzi i srebra, dla których cena zostanie ustalona po dniu ujęcia sprzedaży w księgach rachunkowych, przychody ujmują się w wartości ustalonej na bazie cen terminowych z daty rozpoznania sprzedaży.

Przychody ze sprzedaży miedzi korygowane są o wynik z rozliczenia instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne z przyszłych prognozowanych transakcji sprzedaży (zasady rachunkowości przedstawione w Nocie 7.2).

Grupa rozpoznaje przychody ze sprzedaży metali, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności zostały przekazane nabywcy, kwotę przychodów i kosztów można wycenić wiarygodnie, oraz ściągalność należności jest prawdopodobna. Przekazanie ryzyka i korzyści w przypadku sprzedaży metali następuje najczęściej wg jednej z następujących formuł: z chwilą umieszczenia towaru na pokładzie wskazanego przez sprzedającego statku (w przypadku transportu morskiego) [CIF, CFR], postawienia w uzgodnionym miejscu towaru do dyspozycji kupującego (w przypadku transportu lądowego) [DAP], lub załadowania na środek transportu podstawiony przez kupującego [FCA].

	2017							
	KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM INTERNATIONAL LTD.	Sierra Gorda S.C.M.*	Pozostałe segmenty	Pozycje uzgadniające do danych skonsolidowanych			Dane skonsolidowane
					Eliminacja danych segmentu Sierra Gorda S.C.M.	Korekty konsolidacyjne		
Miedź	12 213	1 702	1 182	8	(1 182)	(22)		13 901
Srebro	2 441	16	29	-	(29)	-		2 457
Złoto	556	187	134	-	(134)	-		743
Usługi	142	449	-	1 910	-	(1 399)		1 102
Pozostałe	672	248	648	4 560	(648)	(3 325)		2 155
RAZEM	16 024	2 602	1 993	6 478	(1 993)	(4 746)		20 358

	2016							
	KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM INTERNATIONAL LTD.	Sierra Gorda S.C.M.*	Pozostałe segmenty	Pozycje uzgadniające do danych skonsolidowanych			Dane skonsolidowane
					Eliminacja danych segmentu Sierra Gorda S.C.M.	Korekty konsolidacyjne		
Miedź	11 064	1 510	895	6	(895)	(19)		12 561
Srebro	2 798	17	32	-	(32)	-		2 815
Złoto	556	275	119	-	(119)	-		831
Usługi	93	493	-	2 259	-	(1 858)		987
Pozostałe	601	240	348	4 144	(348)	(3 023)		1 962
RAZEM	15 112	2 535	1 394	6 409	(1 394)	(4 900)		19 156

* 55% udziału Grupy Kapitałowej w przychodach Sierra Gorda S.C.M.

Nota 2.4 Przychody ze sprzedaży Grupy Kapitałowej od klientów zewnętrznych – podział geograficzny według lokalizacji finalnych odbiorców

	2017	2016
Europa		
Polska	5 575	5 031
Niemcy	2 186	2 335
Wielka Brytania	1 795	1 623
Czechy	1 383	1 207
Francja	992	601
Szwajcaria	766	616
Węgry	657	504
Włochy	437	476
Austria	278	206
Rumunia	103	62
Słowacja	99	83
Szwecja	74	24
Dania	71	6
Słowenia	69	53
Finlandia	48	42
Bułgaria	26	85
Belgia	16	55
Inne kraje (sprzedaż rozdrobniona)	121	251
Ameryka Północna i Południowa		
Stany Zjednoczone Ameryki	1 360	1 262
Kanada	770	758
Chile	60	102
Inne kraje (sprzedaż rozdrobniona)	1	4
Australia		
Australia	3	128
Azja		
Chiny	2 990	2 170
Turcja	273	140
Indie	156	159
Tajwan	10	101
Japonia	6	52
Korea Południowa	4	324
Singapur	3	676
Inne kraje (sprzedaż rozdrobniona)	3	11
Afryka	23	9
RAZEM	20 358	19 156

Nota 2.5 Główni klienci

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. oraz w okresie porównywalnym z żadnym odbiorcą nie zrealizowano przychodów przekraczających 10% przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej.

Nota 2.6 Aktywa trwałe – podział geograficzny

	Rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne i nieruchomości inwestycyjne	
	2017	2016
Polska	18 430	17 413
Kanada	1 055	2 275
Stany Zjednoczone Ameryki	989	557
Chile	236	323
RAZEM	20 710	20 568

Na saldo aktywów trwałych wchodziły ponadto: wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności, pochodne instrumenty finansowe, inne instrumenty wyceniane do wartości godziwej, pozostałe aktywa finansowe i niefinansowe oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Część 3 - Utrata wartości aktywów

Nota 3.1. Test na utratę wartości aktywów Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD.

Przedmiotem działalności spółek Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD. jest produkcja górnicza metali (m.in. miedzi, złota, niklu, platyny) w kopalniach eksploatowanych na terenie USA, Kanady, Chile, z których największe to kopalnia Sierra Gorda, Robinson, Morrison, Franke i Carlota oraz projekty górnicze w fazie przedoperacyjnej, z których najistotniejszy to Victoria i Ajax w Kanadzie.

W okresie bieżącym, w związku ze zmianą kluczowych założeń dla szacowania wartości odzyskiwalnej zagranicznych aktywów górniczych, takich jak: Kopalnia Robinson, Zagłębie Sudbury, Kopalnie Franke i Carlota, Projekt Ajax, zidentyfikowaną jako przesłankę wskazującą na możliwość utraty lub odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości Grupa przeprowadziła test na utratę wartości. Istotne zmiany parametrów dla tych aktywów górniczych dotyczyły długości życia kopalni, wolumenu produkcji miedzi, zakładanych kosztów operacyjnych i poziomu nakładów kapitałowych w okresie życia kopalni.

W ramach analizy przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości dla Sierra Gorda S.C.M. stwierdzono ich brak, wobec czego nie było podstaw do przeprowadzania testu na utratę wartości aktywów.

Dla potrzeb oszacowania wartości odzyskiwalnej aktywów Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD. wyodrębniono następujące ośrodki generujące środki pieniężne (OWSP):

- Kopalnia Robinson,
- Zagłębie Sudbury, w skład którego wchodzi działająca kopalnia Morrison, kopalnia w trakcie procesu zamykania McCreedy oraz projekt w fazie przedoperacyjnej Victoria,
- Kopalnia Franke,
- Kopalnia Carlota,
- Zaangażowanie we wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda,
- Projekt Ajax.

Na potrzeby ustalenia wartości odzyskiwalnej aktywów w poszczególnych OWSP w przeprowadzonym teście dokonano wyceny do wartości godziwej (pomniejszonej o koszty doprowadzenia do zbycia) wykorzystując podejście dochodowe tj. metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych dla OWSP: Sudbury, KGHM Ajax oraz do wartości użytkowej dla OWSP Robinson, Carlota i Franke. Dla projektu Ajax, zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny przyjęto dodatkowo górną granicę wyceny na poziomie wartości nieruchomości wchodzących w skład tego OWSP. Wartość godziwa została zaklasyfikowana do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA MAKROEKONOMICZNE PRZYJĘTE W TEŚCIE NA UTRATĘ WARTOŚCI

Założenie	Poziom przyjęty w teście
Notowania cen miedzi	Ścieżka cenowa dla miedzi została przyjęta na podstawie wewnętrznych założeń makroekonomicznych opracowanych przy wykorzystaniu dostępnych wieloletnich prognoz instytucji finansowych i analitycznych. Szczegółowa prognoza została przygotowana dla okresu 2018 - 2022, natomiast w latach kolejnych prognoza została ustalona w oparciu o długoterminową cenę miedzi na poziomie 6 614 USD/t.

POZOSTAŁE KUCZOWE ZAŁOŻENIA DLA SZACUNKU WARTOŚCI GODZIWEJ AKTYWÓW OWSP

Założenie	Robinson	Sudbury	Franke	Carlota	KGHM AJAX
Okres życia kopalni / okres prognozy	7 lat	18 lat	2 lata	4 lata	19 lat
Poziom produkcji miedzi w okresie życia kopalni [tys. t]	371	282	40	15	1 005
Średnia marża operacyjna w okresie życia kopalni	39%	57%	28%	24,2%	40%
Poziom nakładów inwestycyjnych do poniesienia w okresie życia kopalni [mln USD]	557	1 619	14	7	1 629
Zastosowana stopa dyskonta po opodatkowaniu dla aktywów w fazie operacyjnej	9%	8%	11%	10%	-
Zastosowana stopa dyskonta po opodatkowaniu dla aktywów w fazie przedoperacyjnej	-	11%	-	-	9,5%
Koszty doprowadzenia do sprzedaży	2%				

Wyniki przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2017 r. testów dla OWSP Franke i Carlota potwierdziły, że wartość użytkowa aktywów jest równa wartości bilansowej.

Wyniki przeprowadzonego testu dla pozostałych OWSP na dzień 31 grudnia 2017 r. przedstawia poniższa tabela:

OWSP	Segment (Część 2)	Wartość bilansowa		Wartość odzyskiwalna		Odpis/(odwrócenie odpisu) z tytułu utraty wartości	
		mln USD	mln PLN	mln USD	mln PLN	mln USD	mln PLN
Robinson*	KGHM INTERNATIONAL Ltd.	180,6	628,7	278,6	969,9	(98,0)	(341,2)
Sudbury		323,4	1 125,9	202,1	703,6	121,3	422,3
KGHM AJAX MINING INC.		88,3	307,4	24,3	84,6	64,0	222,8
Razem						87,3	303,9

*Wzrost wartości odzyskiwalnej spowodowany głównie wydłużeniem okresu życia kopalni.

Odpisy/(odwrócenie odpisu) ujęto w następujących pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z wyniku:

Koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(257)
Pozostałe koszty operacyjne	770
Pozostałe przychody operacyjne	(41)
Podatek dochodowy od powyższych kwot	(168)
Łączne odpisy aktualizujące netto	304

Nota 3.2 Prawa do wody - wartości niematerialne nieoddane do użytkowania

W Grupie Kapitałowej corocznie testowane pod kątem utraty wartości są prawa do wody z posiadanych źródeł w Chile poprzez porównanie ich wartości bilansowej do wartości odzyskiwalnej, która jest ustalana na podstawie wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Wartość godziwa uprawnień do wody jest klasyfikowana jako pozycja poziomu 2 hierarchii wartości godziwej, w której pomiary wartości godziwej są oparte na istotnych obserwowalnych danych wejściowych innych niż notowane ceny rynkowe.

Za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. Grupa dokonała oceny czynników finansowych i uznała, że nie należy rozpoznawać utraty wartości ponieważ oszacowana ilość wody możliwej do wydobycia nie zmieniła się w stosunku do ilości oszacowanej na dzień 31 grudnia 2016 r.

Część 4 - Noty objaśniające do sprawozdania z wyniku

Nota 4.1 Koszty według rodzaju

		2017	2016
Nota 9.3	Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	1 684	1 718
Nota 11.1	Koszty świadczeń pracowniczych	4 956	4 672
	Zużycie materiałów i energii	7 460	7 035
	Usługi obce	2 156	2 192
Nota 5.2	Podatek od kopalini	1 765	1 338
	Pozostałe podatki i opłaty	506	499
Nota 4.4	Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(344)	(2)
	Koszty reklamy i wydatki reprezentacyjne	57	61
	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	34	30
Nota 4.4	Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	92	269
	Pozostałe koszty	157	185
	Razem koszty rodzajowe	18 523	17 997
	Wartość sprzedanych towarów i materiałów (+)	571	436
	Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)	(1 079)	(225)
	Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby Grupy Kapitałowej (-) (głównie koszty usuwania nadkładu w kopalniach odkrywkowych)	(1 468)	(1 596)
	Łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży i ogólnego zarządu w tym:	16 547	16 612
	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	15 204	15 242
	Koszty sprzedaży	371	410
	Koszty ogólnego zarządu	972	960

Nota 4.2 Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne

		2017	2016
Nota 7.1	Wycena i realizacja instrumentów pochodnych	231	167
Nota 7.1	Różnice kursowe z wyceny aktywów i zobowiązań innych niż zadłużenie	-	511
	Odpisanie niewymagalnego zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	-	185
	Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	132	43
	Pozostałe	199	169
	Pozostałe przychody ogółem	562	1 075
Nota 7.1	Wycena i realizacja instrumentów pochodnych	(492)	(371)
Nota 7.1	Różnice kursowe z wyceny aktywów i zobowiązań innych niż zadłużenie	(1 466)	-
Nota 4.4	Odpis z tytułu utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży	-	(57)
Nota 4.4	Odpis z tytułu utraty wartości środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	(773)	(1 209)
	Pozostałe	(208)	(240)
	Pozostałe koszty ogółem	(2 939)	(1 877)
	Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne	(2 377)	(802)

Nota 4.3 Przychody i (koszty) finansowe

		2017	2016
Nota 7.1	Różnice kursowe z wyceny zobowiązań z tytułu zadłużenia	1 251	-
Nota 7.1	Wycena instrumentów pochodnych	-	26
	Przychody ogółem	1 251	26
Nota 7.1	Odsetki od zadłużenia	(96)	(85)
	Skutek odwracania dyskonta rezerw	(50)	(46)
	Opłaty i prowizje bankowe od zaciągniętych kredytów i pożyczek	(44)	(61)
Nota 7.1	Wycena instrumentów pochodnych	(30)	(9)
Nota 7.1	Różnice kursowe z wyceny zobowiązań z tytułu zadłużenia	-	(401)
	Pozostałe	(11)	(6)
	Koszty ogółem	(231)	(608)
	Przychody i (Koszty) finansowe	1 020	(582)

Nota 4.4 Odpisy/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości ujęte w sprawozdaniu z wyniku

	2017	2016
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów rozpoznane:		
w kosztach sprzedanych produktów, towarów i materiałów, z tego:	150	357
z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	92	269
aktualizujące wartość zapasów	37	83
aktualizujące wartość należności od odbiorców	21	5
w pozycji odpis z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	-	4 394
w pozostałych kosztach operacyjnych, z tego:	798	1 271
z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	57
z tytułu utraty wartości środków trwałych w budowie i wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	773	1 209
z tytułu utraty wartości pożyczek	23	-
aktualizujące wartość pozostałych należności	2	5
Razem odpisy	948	6 022
Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów rozpoznane:		
w kosztach sprzedanych produktów, towarów i materiałów, z tego:	351	11
z tytułu aktualizacji wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	344	2
aktualizujące wartość zapasów	5	7
aktualizujące wartość należności od odbiorców	2	2
w pozostałych przychodach operacyjnych, z tego:	44	3
z tytułu aktualizacji wartości środków trwałych w budowie i wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	41	-
z tytułu aktualizacji wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	1
aktualizujące wartość pozostałych należności	3	2
Razem odwrócenie odpisów	395	14

Część 5 - Opodatkowanie

Nota 5.1 Podatek dochodowy w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyniku

Zasady rachunkowości

Podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek bieżący wyliczany jest zgodnie z aktualnym prawem podatkowym.

Podatek dochodowy

	2017	2016
Podatek bieżący	977	810
Nota 5.1.1 Podatek odroczony	(117)	(125)
Korekty podatku za poprzednie okresy	(86)	(37)
Podatek dochodowy	774	648

Jednostki Grupy Kapitałowej zapłaciły w 2017 r. do właściwych urzędów skarbowych podatek dochodowy w wysokości 983 mln PLN (w 2016 r. kwotę 451 mln PLN).

W tabeli poniżej zaprezentowano identyfikację różnic między podatkiem dochodowym od zysku przed opodatkowaniem Grupy a podatkiem dochodowym, jaki można uzyskać stosując stawkę wynikającą z miejsca rozliczenia podatku przez Jednostkę Dominującą:

Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

	2017	2016
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem (brutto)	2 299	(3 801)
Podatek wyliczony wg stawki Jednostki Dominującej (2017: 19 %, 2016: 19%)	437	(722)
Skutek stosowania innych stawek podatkowych za granicą	(177)	(470)
Podatkowe skutki przychodów księgowych, które nie podlegają opodatkowaniu	(340)	(140)
Podatkowe skutki kosztów księgowych, które nie stanowią kosztów uzyskania przychodów, w tym:	547	1 359
odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD.	168	1 105
podatek od wydobycia niektórych kopalin niestanowiący kosztów uzyskania przychodów	335	254
Ujemne różnice przejściowe od których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku dochodowego	659	619
Wykorzystane w okresie uprzednio nierozpoznanych strat podatkowych	(352)	(2)
Pozostałe	-	4
Podatek dochodowy w wyniku finansowym [efektywna stawka wyniosła 33,7% zysku brutto (w roku 2016: 17,0% straty brutto)]	774	648

W Polsce organy skarbowe posiadają prawo kontroli deklaracji podatkowych przez okres pięciu lat, jednak spółki mogą w tym okresie dokonywać kompensat należności podatkowych ze zobowiązaniami podatkowymi stanowiącymi dochód Skarbu Państwa (w tym z tytułu bieżącego podatku dochodowego). W Kanadzie deklaracje podatkowe mogą zostać poddane weryfikacji przez okres trzech lat bez prawa kompensaty należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku dochodowego.

Nota 5.1.1 Odroczony podatek dochodowy

Zasady rachunkowości	Ważne oszacowania i założenia
<p>Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek i przepisów podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać wtedy, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany a zobowiązanie rozliczone, przyjmując za podstawę stawki i przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego.</p> <p>Zobowiązania i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzone są od różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym, za wyjątkiem różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia aktywa czy zobowiązania w transakcji niestanowiącej połączenia przedsięwzięć.</p> <p>Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi potrącenie różnic przejściowych lub wykorzystanie strat podatkowych.</p> <p>Kompensaty aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego dokonuje się, gdy spółka posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł do przeprowadzenia kompensaty należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz, gdy aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową.</p>	<p>Prawdopodobieństwo realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżetach spółek Grupy Kapitałowej. Spółki Grupy Kapitałowej ujęły w księgach rachunkowych aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągną zysk do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.</p> <p>Spółki Grupy Kapitałowej, które historycznie generowały straty i których projekcje finansowe nie przewidują osiągnięcia zysku do opodatkowania umożliwiającego potrącenie ujemnych różnic przejściowych, nie rozpoznają w swoich księgach rachunkowych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.</p>

	2017	2016
Odroczony podatek dochodowy na początek okresu, z tego:	(52)	(157)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	511	557
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(563)	(714)
Odroczony podatek dochodowy w okresie:		
Ujęty w wyniku finansowym	117	125
Ujęty w pozostałych całkowitych dochodach, z tytułu:	(23)	(20)
odroczonego podatku dochodowego	(55)	1
różnic kursowych z przeliczenia odroczonego podatku dochodowego jednostek zagranicznych	32	(21)
Odroczony podatek dochodowy na koniec okresu, z tego:	42	(52)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	389	511
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(347)	(563)

Terminy realizacji aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego były następujące:

	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	
	2017	2016	2017	2016
O okresie realizacji dłuższym niż 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego	120	200	329	543
O okresie realizacji do 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego	269	311	18	20
Razem	389	511	347	563

Daty wygaśnięcia niewykorzystanych strat i ulg podatkowych, od których nie ujęto aktywa z tytułu podatku odroczonego w poszczególnych krajach zostały ujawnione w poniższej tabeli:

	2017				2016			
	Niewykorzystane straty podatkowe	Data wygaśnięcia	Niewykorzystane ulgi podatkowe	Data wygaśnięcia	Niewykorzystane straty podatkowe	Data wygaśnięcia	Niewykorzystane ulgi podatkowe	Data wygaśnięcia
Luksemburg	3 619	2020	-	-	4 384	2020	-	-
Chile	924	nieokreślona	-	-	1 197	nieokreślona	-	-
Kanada	515	2032-2037	44	2015-2021	1 206	2032-2036	53	2015-2021
Pozostałe	188	-	132	-	258	-	116	-
Razem	5 246		176		7 045		169	

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Jednostka Dominująca nie ujęła zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego od dodatnich różnic przejściowych w kwocie 1 185 mln PLN (1 116 mln PLN na dzień 31 grudnia 2016 r.) związanych z inwestycjami w jednostki zależne i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, ponieważ spełnione zostały warunki zdefiniowane w MSR 12.39.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego

	Uznanie/(Obciążenie)				31 grudnia 2016	Uznanie/(Obciążenie)				31 grudnia 2017
	1 stycznia 2016	wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN		wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN		
Rezerwa na likwidację kopalń i innych obiektów technologicznych	177	(21)	-	-	156	6	-	-	162	
Wycena transakcji terminowych	91	(7)	-	-	84	-	-	-	84	
Różnica pomiędzy księgowymi i podatkowymi stawkami amortyzacyjnymi rzeczowych aktywów trwałych	50	29	-	-	79	(10)	-	-	69	
Zobowiązania na przyszłe świadczenia pracownicze	398	2	(21)	-	379	12	26	-	417	
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	99	11	-	-	110	(2)	-	-	108	
Pozostałe	606	36	31	17	690	3	(31)	(23)	639	
Razem	1 421	50	10	17	1 498	9	(5)	(23)	1 479	

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego

	(Uznanie)/Obciążenie				31 grudnia 2016	(Uznanie)/Obciążenie				31 grudnia 2017
	1 stycznia 2016	wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN		wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN		
Wycena transakcji terminowych	33	9	-	-	42	-	-	-	42	
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	-	-	-	-	-	-	43	-	43	
Różnica pomiędzy księgowymi i podatkowymi stawkami amortyzacyjnymi	1 113	(109)	-	20	1 024	36	-	(44)	1 016	
Korekty z tytułu wyceny do wartości godziwej KGHM INTERNATIONAL LTD. z uwzględnieniem realizacji korekty do dnia kończącego okres sprawozdawczy	281	(125)	-	11	167	(148)	-	(18)	1	
Pozostałe	151	150	9	7	317	4	7	7	335	
Razem	1 578	(75)	9	38	1 550	(108)	50	(55)	1 437	

Nota 5.2 Pozostałe podatki

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane wszystkie rodzaje podatków z tytułu wydobycia, którymi obciążona jest Jednostka Dominująca.

	2017	2016	Podstawa kalkulacji podatku	Stawka podatku	Prezentacja w pozycji skonsolidowanego sprawozdania z wyniku
Podatek od wydobycia niektórych kopalin, z tego:	1 765	1 338			
- miedź	1 407	964	Ilość miedzi zawartej w wyprodukowanym koncentracie, wyrażona w tonach	średnioważona stawka podatku obliczona dla każdego okresu sprawozdawczego*	Podatki i opłaty w kosztach według rodzaju (nota 4.1)
- srebro	358	374	Ilość srebra zawartego w wyprodukowanym koncentracie, wyrażona w kilogramach		

* zgodnie z warunkami określonymi na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobycia niektórych kopalin.

Podatek od wydobycia niektórych kopalin w Jednostce Dominującej naliczany jest od ilości miedzi i srebra zawartej w wyprodukowanym koncentracie i jego wysokość jest uzależniona od notowań tych metali i kursu USD/PLN. Podatek obciąża koszt wytworzenia produktu podstawowego, jednak nie stanowi kosztu uzyskania przychodów do celów kalkulacji obciążeń z tytułu CIT.

Pozostałe podatki i opłaty według lokalizacji prezentowały się następująco:

	2017	2016
Polska	456	446
Podatek od nieruchomości	188	178
Podstawowa opłata za wydobycie kopalin	110	111
Podatek akcyzowy	41	40
Opłaty z tytułu ochrony środowiska	19	29
Inne podatki i opłaty	98	88
Pozostałe kraje	44	67
Razem	500	513

Nota 5.3 Należności i zobowiązania z tytułu podatków**Zasady rachunkowości**

Należności z tytułu podatków obejmują należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz rozliczenia z tytułu podatku VAT.

Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy w kwocie wymaganej zapłaty.

Zobowiązania z tytułu podatków obejmują zobowiązania Grupy wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w tym podatku u źródła, podatku dochodowego od osób fizycznych oraz zobowiązania wobec Izby Celnej z tytułu podatku od wydobycia niektórych kopalin oraz podatku akcyzowego.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

	2017	2016
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych	41	47
Należności z tytułu podatków, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	236	220
Należności z tytułu podatków	277	267
	2017	2016
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych	88	243
Zobowiązania z tytułu podatków, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	542	543
Zobowiązania podatkowe	630	786

Część 6 – Zaangażowanie we wspólne przedsięwzięcia

Zasady rachunkowości

Pozycja Zaangażowanie we wspólne przedsięwzięcia obejmuje: inwestycje we wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności oraz pożyczki udzielone na rzecz wspólnego przedsięwzięcia.

Grupa kwalifikuje do inwestycji wycenianych metodą praw własności udziały we wspólnych przedsięwzięciach będących wspólnymi ustaleniami umownymi, w których strony sprawujące współkontrolę mają prawa do aktywów netto tej jednostki. Współkontrola występuje wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnej działalności wspólnych przedsięwzięć wymagają jednomyślnej zgody stron współkontrolujących.

Inwestycje te początkowo ujmują się według ceny nabycia. Udział Grupy w zysku lub stracie jednostek wycenianych metodą praw własności (ustalony z uwzględnieniem wpływu wycen do wartości godziwej z dnia nabycia inwestycji) od dnia nabycia ujmują się w zysku lub stracie, zaś jej udział w zmianach stanu zakumulowanych pozostałych całkowitych dochodów od dnia nabycia w odpowiedniej pozycji zakumulowanych całkowitych dochodów.

Niezrealizowane zyski i straty z tytułu transakcji pomiędzy inwestorem a wspólnym przedsięwzięciem są eliminowane w kwocie odpowiadającej udziałowi inwestora w tych zyskach/stratach.

Inwestycja testowana jest na utratę wartości w przypadku wystąpienia przesłanek na utratę wartości poprzez wyliczenie wartości odzyskiwalnej zgodnie z polityką przedstawioną w Części 3.

Pożyczki udzielone na rzecz wspólnego przedsięwzięcia nie spełniają kryteriów uznania za inwestycję netto we wspólne przedsięwzięcie. Pożyczki ujmowane są początkowo w wartości godziwej i wyceniane na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Ważne oszacowania i założenia

Istnienie współkontroli

Grupa Kapitałowa kwalifikuje jako wspólne przedsięwzięcia zgodnie z MSSF 11 porozumienie „Sierra Gorda JV”, w którym udział kapitałowy KGHM INTERNATIONAL LTD. stanowi 55%, zawarte w celu wydobycia miedzi i molibdenu na obszarze Sierra Gorda (Chile).

Kwalifikacji Sierra Gorda S.C.M. do kategorii wspólnych przedsięwzięć, mimo 55% udziału Grupy Kapitałowej, dokonano na podstawie analizy warunków porozumień między stronami oraz ustaleń umownych, które wskazały na sprawowanie współkontroli. Zgodnie z warunkami porozumień wszystkie istotne działania Sierra Gorda S.C.M. wymagają jednomyślnej zgody obu właścicieli. W powoływanej Radzie właścicieli Grupa oraz pozostali właściciele mają po trzech członków. Rada właścicieli podejmuje decyzje strategiczne i sprawuje nadzór nad ich wykonaniem. Zatwierdza ona również skład najwyższej kadry menadżerskiej. W okresie sprawozdawczym nie uległy zmianie postanowienia, które były podstawą kwalifikacji inwestycji do kategorii wspólnych przedsięwzięć.

Nota 6.1 Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności

	2017			2016		
	Sierra Gorda S.C.M.	Pozostałe jednostki	Razem	Sierra Gorda S.C.M.	Pozostałe jednostki	Razem
Stan na początek okresu obrotowego	-	27	27	534	28	562
Nabycie udziałów	461	-	461	671	-	671
Straty z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	(474)	-	(474)	(1 199)	(1)	(1 200)
Likwidacja wspólnego przedsięwzięcia	-	(19)	(19)	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN	13	-	13	(6)	-	(6)
Stan na koniec okresu obrotowego	-	8	8	-	27	27

	2017	2016
Udział Grupy (55%) w stracie netto z tego:	(525)	(6 015)
ujęty w stracie z wyceny wspólnych przedsięwzięć	(474)	(1 199)
nie ujęty w stracie z wyceny wspólnych przedsięwzięć	(51)	(4 816)

Informacje dotyczące jednostek wycenianych metodą praw własności

Jednostki współkontrolowane	Główne miejsce prowadzenia działalności	Udział Grupy w kapitale zakładowym	Udział posiadanych głosów	Wartość inwestycji w skonsolidowanym Sprawozdaniu z sytuacji finansowej	
				2017	2016
Sierra Gorda S.C.M.	Chile	55	50	-	-
Pozostałe	Polska			8	27
Razem				8	27

Skrócone dane finansowe dotyczące Sierra Gorda S.C.M. przedstawiono w tabeli poniżej.

	2017	2016
Aktywa trwałe	13 524	15 348
Aktywa obrotowe, w tym:	1 228	1 352
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	358	382
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	17 928	21 011
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek bankowych	1 915	2 967
Zobowiązania z tytułu pożyczek od podmiotów współkontrolujących	14 244	15 795
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	2 509	2 408
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek bankowych	533	374
Wartość godziwa aktywów netto	(5 685)	(6 719)
Udział Grupy Kapitałowej w wartości aktywów netto (55%)	(3 126)	(3 695)
Łączne skumulowane nieujęte straty w udziale Sierra Gorda S.C.M.	4 867	4 816
Saldo odpisu z tytułu utraty wartości udziałów Sierra Gorda S.C.M.	(671)	(671)
Korekta o wartość zysków niezrealizowanych	(110)	(110)
Różnice kursowe z przeliczenia zmian inwestycji w Sierra Gorda S.C.M. kursami z poprzednich okresów	(960)	(340)
Wartość inwestycji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	-	-
Przychody ze sprzedaży	3 623	2 534
Amortyzacja	(845)	(1 533)
Odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	-	(12 233)
Koszty z tytułu odsetek	(1 419)	(1 464)
Pozostałe przychody/(koszty)	(2 579)	(2 347)
Strata brutto	(1 220)	(15 043)
Podatek dochodowy	265	4 107
Strata netto	(955)	(10 936)
Łączne całkowite dochody	(955)	(10 936)

Pozostałe informacje dot.
udziału Grupy Kapitałowej
w przedsiębiorstwie Sierra
Gorda S.C.M.

	2017	2016
Udział Grupy w umownych zobowiązaniach (inwestycyjnych i operacyjnych)	2 248	2 579
Udział Grupy w łącznej kwocie przyszłych minimalnych opłat z tytułu umów leasingu sprzętu górniczego	777	1 044
Nota 12.5 Gwarancje udzielone przez Grupę	1 740	1 289

Nota 6.2 Pożyczki udzielone wspólnym przedsięwzięciom (Sierra Gorda S.C.M.)

Zasady rachunkowości	Ważne oszacowania i założenia
Aktywa zaliczane zgodnie z MSR 39 do kategorii „pożyczki i należności”, ujmując się początkowo w wartości godziwej oraz wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem utraty wartości.	Warunki spłaty pożyczek udzielonych na finansowanie operacji zagranicznych, w tym przewidywane terminy spłaty zostały określone w poszczególnych umowach. Zgodnie z harmonogramem, kwota główna i odsetki płatne są na żądanie, nie później jednak niż do 15 grudnia 2024 r. Rozpoczęcie spłaty zadłużenia przez Sierra Gorda S. C. M. uzależnione będzie od sytuacji finansowej spółki. W planach długoterminowych Sierra Gorda S.C.M. założono spłatę pożyczek wraz z odsetkami. Z uwagi na to, że rozliczenie pożyczki jest planowane i prawdopodobne w dającej się przewidzieć przyszłości, pożyczka ta nie stanowi inwestycji netto w rozumieniu MSR 21.15.

	2017	2016
Stan na początek okresu obrotowego	4 313	7 504
Naliczone odsetki	319	633
Nota 4.4 Odpis z tytułu utraty wartości udzielonych pożyczek	-	(4 394)
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN	(743)	570
Stan na koniec okresu obrotowego	3 889	4 313

Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami uzależnione jest od ryzyka związanego z realizacją wspólnego przedsięwzięcia górniczego w Chile (Sierra Gorda S.C.M.). W związku z zaistniałymi przesłankami, Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów górniczych w roku 2016 i dokonała odpisu z tytułu utraty wartości udzielonych pożyczek w kwocie 4 394 mln PLN na dzień 31 grudnia 2016 r.

Pożyczki na rzecz Sierra Gorda S.C.M. udzielone są w walucie funkcjonalnej Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD. więc nie wiąże się z nimi **ryzyko walutowe**.

Pożyczki te oprocentowane są według stopy stałej, stąd narażone są na zmiany wartości godziwej z tytułu zmiany stóp procentowych. Ze względu jednak na fakt, iż pożyczki wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, zmiany ich wartości godziwej nie są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

Część 7 – Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym

Nota 7.1. Instrumenty finansowe

		2017				2016					
Aktywa finansowe wg kategorii MSR 39		Dostępne do sprzedaży	W wartości godziwej do wyniku finansowego	Pożyczki i należności finansowe	Instrumenty zabezpieczające	Razem	Dostępne do sprzedaży	W wartości godziwej do wyniku finansowego	Pożyczki i należności finansowe	Instrumenty zabezpieczające	Razem
	Długoterminowe	614	11	4 651	99	5 375	577	41	5 243	196	6 057
Nota 6.2	Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	-	-	3 889	-	3 889	-	-	4 313	-	4 313
Nota 7.2	Pochodne instrumenty finansowe	-	11	-	99	110	-	41	-	196	237
Nota 7.3	Inne instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej	614	-	-	-	614	577	-	-	-	577
Nota 7.4	Pozostałe aktywa finansowe	-	-	762	-	762	-	-	930	-	930
	Krótkoterminowe	59	1	2 314	195	2 569	56	-	2 295	72	2 423
Nota 10.2	Należności od odbiorców	-	-	1 522	-	1 522	-	-	1 292	-	1 292
Nota 7.2	Pochodne instrumenty finansowe	-	1	-	195	196	-	-	-	72	72
Nota 8.5	Środki pieniężne i ekwiwalenty	-	-	586	-	586	-	-	860	-	860
Nota 12.3	Pozostałe aktywa finansowe	59	-	206	-	265	56	-	143	-	199
	Razem	673	12	6 965	294	7 944	633	41	7 538	268	8 480

		2017				2016			
Zobowiązania finansowe wg kategorii MSR 39		W wartości godziwej do wyniku finansowego	Według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Razem	W wartości godziwej do wyniku finansowego	Według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Razem
	Długoterminowe	137	6 398	71	6 606	129	5 538	1 347	7 014
Nota 8.4.1	Zobowiązania z tytułu zadłużenia	-	6 191	-	6 191	-	5 319	1 220	6 539
Nota 7.2	Pochodne instrumenty finansowe	137	-	71	208	129	-	127	256
	Pozostałe zobowiązania finansowe	-	207	-	207	-	219	-	219
	Krótkoterminowe	48	2 913	62	3 023	31	3 088	218	3 337
Nota 8.4.1	Zobowiązania z tytułu zadłużenia	-	965	-	965	-	1 525	34	1 559
Nota 7.2	Pochodne instrumenty finansowe	48	-	62	110	31	-	184	215
	Zobowiązania wobec dostawców	-	1 823	-	1 823	-	1 433	-	1 433
	Pozostałe zobowiązania finansowe	-	125	-	125	-	130	-	130
	Razem	185	9 311	133	9 629	160	8 626	1 565	10 351

Zyski/(straty) z instrumentów finansowych według kategorii MSR 39

2017		Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej do wyniku finansowego	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty Zabezpieczające	Ogółem
	Przychody z tytułu dywidend	1	-	-	-	-	1
	Przychody z tytułu odsetek	-	-	331	-	-	331
Nota 4.3	Koszty z tytułu odsetek	-	-	-	(96)	-	(96)
Nota 4.2	Straty z tytułu różnic kursowych	-	-	(1 051)	(415)	-	(1 466)
Nota 4.3	Zyski z tytułu różnic kursowych	-	-	-	1 251	-	1 251
Nota 4.4	(Utworzenie) / odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	(43)	-	-	(43)
Nota 7.2	Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	-	-	-	-	16	16
Nota 4.2	Przychody z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	231	-	-	-	231
Nota 4.2	Koszty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	(492)	-	-	-	(492)
Nota 4.3	Koszty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	(30)	-	-	-	(30)
Nota 4.3	Opłaty i prowizje bankowe od zaciągniętych kredytów	-	-	-	(44)	-	(44)
	Pozostałe straty	-	-	(20)	(9)	-	(29)
	Ogółem zysk/(strata) netto	1	(291)	(783)	687	16	(370)
2016		Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej do wyniku finansowego	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty Zabezpieczające	Ogółem
	Przychody z tytułu dywidend	1	-	-	-	-	1
	Przychody z tytułu odsetek	-	-	645	-	-	645
Nota 4.3	Koszty z tytułu odsetek	-	-	-	(85)	-	(85)
Nota 4.2	Zyski / (Straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	613	(102)	-	511
Nota 4.3	Straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	(401)	-	(401)
Nota 4.4	(Utworzenie) / odwrócenie odpisów aktualizujących	(57)	-	(4 402)	-	-	(4 459)
Nota 7.2	Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	-	-	-	-	3	3
Nota 4.2	Przychody z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	167	-	-	-	167
Nota 4.3	Przychody z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	26	-	-	-	26
Nota 4.2	Koszty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	(371)	-	-	-	(371)
Nota 4.3	Koszty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	(9)	-	-	-	(9)
Nota 4.3	Opłaty i prowizje bankowe od zaciągniętych kredytów	-	-	-	(61)	-	(61)
	Pozostałe straty	-	-	(16)	(7)	-	(23)
	Ogółem zysk/(strata) netto	(56)	(187)	(3 160)	(656)	3	(4 056)

Hierarchia wartości godziwej instrumentów finansowych

Klasy instrumentów finansowych	2017		2016	
	poziom 1	poziom 2	poziom 1	poziom 2
Akcje notowane	617	-	577	-
Pozostałe aktywa finansowe	-	57	-	58
Pochodne instrumenty finansowe	-	(12)	-	(162)
Aktywa	-	306	-	309
Zobowiązania	-	(318)	-	(471)

Nota 7.2 Pochodne instrumenty finansowe**Zasady rachunkowości**

Pochodne instrumenty finansowe zalicza się do aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, o ile nie zostały wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży instrumentów pochodnych ujmuje się na dzień przeprowadzenia (zawarcia) transakcji.

Instrumenty pochodne nie wyznaczone jako zabezpieczające ujmuje się początkowo w wartości godziwej i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy w wartości godziwej z ujęciem zysków/strat z wyceny w wyniku finansowym.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Celem stosowania rachunkowości zabezpieczeń jest ograniczenie zmienności wyniku netto Grupy, wynikającej z okresowych zmian wyceny transakcji zabezpieczających poszczególne ryzyka rynkowe, na które narażona jest Grupa. Instrumentami zabezpieczającymi są instrumenty pochodne oraz kredyty w walucie obcej.

Wyznaczane zabezpieczenia dotyczą przyszłych prognozowanych transakcji sprzedaży przyjętych w Planie Sprzedaży na dany rok. Plany te sporządzane są w oparciu o możliwości produkcyjne na dany okres. Grupa ocenia prawdopodobieństwo wystąpienia tych transakcji jako bardzo wysokie, ponieważ historycznie sprzedaż realizowana była na poziomach założonych w poszczególnych Planach Sprzedaży.

Grupa może korzystać z naturalnych zabezpieczeń ryzyka walutowego poprzez zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń w stosunku do kredytów denominowanych w USD, wyznaczając je jako pozycje zabezpieczające przed ryzykiem kursu walutowego związanego z przyszłymi przychodami Grupy Kapitałowej ze sprzedaży miedzi, srebra i innych metali, denominowanych w USD.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach, w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi skuteczne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Część nieskuteczną odnosi się do wyniku finansowego jako pozostałe przychody i koszty operacyjne. Zyski lub straty powstałe na instrumencie zabezpieczającym przepływy pieniężne odnoszone są do wyniku jako korekta z przeklasyfikowania w momencie, gdy dana pozycja zabezpieczana wpływa na wynik finansowy.

Zaprzestaje się ujmowania instrumentów pochodnych jako zabezpieczających, jeżeli instrument pochodny wygaśnie, zostanie sprzedany, wypowiedziany lub zrealizowany lub jeżeli Grupa wycofa wyznaczenie danego instrumentu jako zabezpieczenie.

Grupa może podjąć decyzję o ustanowieniu dla danego instrumentu pochodnego nowego powiązania zabezpieczającego, dokonać zmiany przeznaczenia instrumentu pochodnego bądź wyznaczyć go do zabezpieczenia innego rodzaju ryzyka. Wówczas, dla zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych, zyski lub straty powstałe w okresach, w których zabezpieczenie było efektywne pozostają w pozostałych skumulowanych całkowitych dochodach aż do momentu, w którym zabezpieczana pozycja wpłynie na wynik finansowy.

Jeśli zabezpieczenie prognozowanej transakcji przestanie funkcjonować, ze względu na zaistniałe prawdopodobieństwo, że planowana transakcja nie zostanie zawarta, wówczas zysk lub strata netto ujęta w pozostałych skumulowanych całkowitych dochodach zostaje przeniesiona do wyniku finansowego jako korekta wynikająca z przeklasyfikowania.

Instrumenty pochodne zabezpieczające – pozycje otwarte na dzień kończący okres sprawozdawczy

Typ instrumentu pochodnego	2017					rok 2016				
	Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Łączna pozycja netto	Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Łączna pozycja netto
	Krótko-terminowe	Długo-terminowe	Krótko-terminowe	Długo-terminowe		Krótko-terminowe	Długo-terminowe	Krótko-terminowe	Długo-terminowe	
Instrumenty pochodne - Metale - Miedź										
Nabyte opcje sprzedaży	-	-	-	-	-	15	-	-	-	15
Strategie opcyjne – mewa*	6	33	(62)	(71)	(94)	26	100	(4)	(30)	92
Instrumenty pochodne - Metale - Srebro										
Strategie opcyjne – put spread*	-	-	-	-	-	22	3	-	-	25
Instrumenty pochodne - Walutowe										
Strategie opcyjne – korytarz	189	66	-	-	255	9	93	(180)	(97)	(175)
INSTRUMENTY ZABEZPIECZAJĄCE OGÓŁEM	195	99	(62)	(71)	161	72	196	(184)	(127)	(43)

* W tabeli zaprezentowano wyłącznie transakcje wyznaczone jako zabezpieczające.

Otwarte pochodne instrumenty zabezpieczające	Nominał transakcji	Średnioważona cena/ kurs		Zapadalność/okres rozliczenia		Okres ujęcia wpływu na wynik finansowy	
		Miedź [t]	[USD/t]	rozliczenia		na wynik finansowy	
		Waluty [mln USD]	[USD/PLN]	od	do	od	do
Miedź – nabyte opcje sprzedaży	21 000		5 743	sty 18	cze 18	lut 18	lip 18
Miedź – strategie opcyjne mewa*	105 000		5 880 – 7 680	sty 18	gru 19	lut 18	sty 20
Walutowe – strategie opcyjne korytarz	780		3,78 - 4,73	sty 18	cze 19	sty 18	cze 19

* W tabeli zaprezentowano wyłącznie transakcje wyznaczone jako zabezpieczające.

Instrumenty pochodne handlowe – pozycje otwarte na dzień kończący okres sprawozdawczy

Typ instrumentu pochodnego	2017				Łączna pozycja netto	rok 2016				Łączna pozycja netto
	Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe			Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		
	Krótko-terminowe	Długo-terminowe	Krótko-terminowe	Długo-terminowe		Krótko-terminowe	Długo-terminowe	Krótko-terminowe	Długo-terminowe	
Instrumenty pochodne - Metale - Miedź										
Strategie opcyjne – mewa*	-	-	-	(2)	(2)	-	-	(2)	(21)	(23)
Instrumenty pochodne – Metale – Srebro										
Strategie opcyjne – put spread *	-	-	-	-	-	-	-	(3)	(1)	(4)
Pochodne instrumenty – Walutowe										
Strategie korytarz i forward/swap USD i EUR	1	1	-	-	2	-	-	(1)	-	(1)
Sprzedane opcje sprzedaży USD	-	-	(12)	(11)	(23)	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne – stopa procentowa										
Strategie opcyjne - nabyte opcje CAP	-	10	-	-	10	-	41	-	-	41
Wbudowane instrumenty pochodne										
Kontrakty na dostawy kwasu i wody	-	-	(36)	(124)	(160)	-	-	(25)	(107)	(132)
INSTRUMENTY HANDLOWE OGÓŁEM	1	11	(48)	(137)	(173)	-	41	(31)	(129)	(119)

* W tabeli zaprezentowano wyłącznie transakcje nie wyznaczone jako zabezpieczające.

Wycena instrumentów pochodnych do wartości godziwej zaklasyfikowana została do poziomu II hierarchii wartości godziwej (tj. wycena przy zastosowaniu obserwowalnych danych wejściowych innych niż ceny notowane):

- W przypadku transakcji terminowego kupna lub sprzedaży walut, w celu ustalenia ich wartości godziwej posłużono się cenami terminowymi na daty zapadalności poszczególnych transakcji. Cena terminowa dla kursów walutowych liczona jest na podstawie fixingu i odpowiednich stóp procentowych. Stopy procentowe dla walut oraz wskaźniki zmienności ich kursów są uzyskiwane z serwisu Reuters. Do wyceny opcji europejskich na rynkach walutowych służy standardowy model Garmana-Kohlhagena.
- W przypadku transakcji terminowego kupna lub sprzedaży towarów, w celu ustalenia ich wartości godziwej Jednostka Dominująca posługuje się cenami terminowymi na daty zapadalności poszczególnych transakcji. W przypadku miedzi oficjalne ceny zamknięcia London Metal Exchange oraz wskaźniki zmienności na koniec okresu sprawozdawczego uzyskuje się z systemu Reuters. W odniesieniu do srebra oraz złota używa się ceny fixing ustalonej, także na koniec okresu sprawozdawczego, na London Bullion Market Association. W przypadku zmienności oraz cen terminowych stosowane są kwotowania od Banków/Brokerów. Kontrakty terminowe i swap na rynku miedzi wyceniane są do rynkowej krzywej terminowej, natomiast w przypadku srebra cena terminowa liczona jest na podstawie fixingu i odpowiednich stóp procentowych. Do wyceny opcji azjatyckich na rynkach metali wykorzystuje się aproksymację Levy'ego do metodologii Blacka-Scholesa.

Wpływ instrumentów pochodnych i transakcji zabezpieczających na pozycje sprawozdania z wyniku oraz na sprawozdanie z całkowitych dochodów przedstawiono poniżej:

		Wpływ instrumentów pochodnych i transakcji zabezpieczających	
		2017	2016
Sprawozdanie z wyniku			
	Przychody ze sprzedaży	16	3
	Pozostałe przychody i koszty operacyjne i finansowe:	(291)	(187)
	Z realizacji instrumentów pochodnych	(8)	(19)
	Z wyceny instrumentów pochodnych	(283)	(168)
	Wpływ instrumentów pochodnych i zabezpieczających na wynik finansowy okresu	(275)	(184)
Sprawozdanie z całkowitych dochodów w części dotyczącej pozostałych całkowitych dochodów			
	Wpływ transakcji zabezpieczających	381	(165)
Nota 8.2.2	Wpływ wyceny transakcji zabezpieczających (część skuteczna)	397	(162)
Nota 8.2.2	Reklasyfikacja do przychodów ze sprzedaży w związku z realizacją pozycji zabezpieczanej	(16)	(3)
	ŁĄCZNE CAŁKOWITE DOCHODY	106	(349)

Nota 7.3 Inne instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej

Zasady rachunkowości	Znaczące szacunki
Pozycja „instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej” obejmuje aktywa finansowe zaklasyfikowane zgodnie z MSR 39 do „aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży”. W kategorii tej ujmuje się przede wszystkim udziały i akcje nie przeznaczone do sprzedaży w krótkim terminie.	Wyceny wartości rynkowej aktywów dostępnych do sprzedaży w stosunku do ceny nabycia dokonuje się na dzień kończący okres sprawozdawczy.
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są początkowo w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne a na dzień kończący okres sprawozdawczy wyceniane w wartości godziwej z ujęciem zysków/strat z wyceny w pozostałych całkowitych dochodach do momentu wystąpienia utraty wartości, którą ujmuje się w wyniku.	Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, Grupa rozpoznaje utratę wartości bilansowej aktywów w sytuacji znaczącego spadku wartości godziwej (tj. o 20%) lub w sytuacji przedłużającego się spadku wartości godziwej (tj. przez okres 12 miesięcy) w stosunku do wartości bilansowej aktywów.
Akcje notowane na giełdzie wycenia się w oparciu o kurs zamknięcia na dzień kończący okres sprawozdawczy. Przeliczenie akcji wyrażonych w walucie obcej dokonuje	Najistotniejszą pozycję aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży stanowią akcje spółki Tauron Polska Energia S.A., notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Na 31 grudnia 2017 r. wartość akcji spółki Tauron Polska Energia S.A. wyniosła 555 mln PLN i była wyższa o 36 mln PLN w stosunku do roku poprzedniego. Kwota 36 mln PLN została odniesiona na zwiększenie pozostałych całkowitych dochodów.

<p>się według zasad rachunkowości opisanych w Nocie 1.3. Jeżeli wystąpią przesłanki na utratę wartości (w szczególności utrzymujący się znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej instrumentu kapitałowego poniżej poziomu kosztu) łączne dotychczasowe straty ujęte w innych całkowitych dochodach przenosi się do zysku lub straty. Odwrócenia odpisu dokonuje się przez pozostałe całkowite dochody.</p>	
---	--

	2017	2016
Akcje w spółkach notowanych na giełdzie (GPW w Warszawie oraz na TSX Venture Exchange)	617	577
Pozostałe	56	56
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	673	633

Wycena akcji notowanych zaliczana jest do poziomu I hierarchii wartości godziwej (tj. wycena według kursów tych akcji z aktywnego rynku z dnia wyceny).

Z tytułu inwestycji w spółki notowane w obrocie publicznym Grupa narażona jest na ryzyko cenowe. Zgodnie z przyjętymi zasadami wynikającymi z wymagań standardu MSSF 9 od dnia 1 stycznia 2018 r., Grupa zaklasyfikuje wszystkie posiadane na dzień 1 stycznia 2018 r. instrumenty kapitałowe jako aktywa wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody i zgodnie z MSSF 9 zmiany wartości godziwej (w tym utrata wartości) będą rozpoznawane w pozostałych całkowitych dochodach. W związku z powyższym Grupa nie będzie narażona na ryzyko zmiany wyniku finansowego spowodowane zmianą kursu notowań akcji tych spółek. Szczegółowe informacje znajdują się w Nocie 1.4.1.4 (a) (iii).

Poniższa tabela przedstawia analizę wrażliwości akcji spółek notowanych w obrocie publicznym na zmiany przeprowadzoną na podstawie historycznych notowań z 12 miesięcy okresu sprawozdawczego (stan na 31 grudnia danego roku).

	2017			2016		
	Wartość bilansowa	Zmiana procentowa ceny akcji 34% Pozostałe całkowite dochody	Zmiana procentowa ceny akcji -10% Wynik finansowy	Wartość bilansowa	Zmiana procentowa ceny akcji 19% Pozostałe całkowite dochody	Zmiana procentowa ceny akcji -17% Wynik finansowy
Akcje notowane w obrocie publicznym	617	211	(61)	577	108	(97)

Analiza wrażliwości dla istotnych rodzajów ryzyka rynkowego, na które Grupa Kapitałowa jest narażona, prezentuje szacunkowy wpływ jaki miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka (na koniec okresu sprawozdawczego) na wynik finansowy oraz pozostałe całkowite dochody.

Potencjalne odchylenia kursów akcji na dzień kończący okres sprawozdawczy ustalono na poziomie maksymalnych odchyień w danym roku.

Nota 7.4 Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe

Zasady rachunkowości	Znaczące szacunki
<p>W pozycji pozostałe aktywa finansowe wykazuje się aktywa finansowe przeznaczone na pokrycie kosztów likwidacji kopalń i rekultywację składowisk odpadów (polityka rachunkowości w zakresie obowiązku likwidacji kopalń i składowisk przedstawiona w Nocie 9.4) oraz inne aktywa finansowe nie zaklasyfikowane do pozostałych pozycji.</p> <p>Aktywa zaliczone zgodnie z MSR 39 do kategorii „pożyczki i należności” ujmują się początkowo w wartości godziwej oraz wycenia na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem utraty wartości.</p>	<p>Analiza wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych środków pieniężnych na rachunkach bankowych Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego i Funduszu Rekultywacji Składowisk Odpadów oraz inwestycji w dłużne papiery wartościowe zaprezentowana została w Nocie 7.5.1.4</p>

	2017	2016
Długoterminowe aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów	403	408
Środki pieniężne Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych i Funduszu Rekultywacji Składowisk Odpadów	342	336
Dłużne papiery wartościowe	61	72
Pozostałe długoterminowe należności finansowe w tym:	359	522
Opłata za zarządzanie Sierra Gorda S.C.M.	308	339
Pozostałe pożyczki udzielone	20	38
Nota 7.1 Razem	762	930

Na dzień 31 grudnia 2017 r. długoterminowe aktywa finansowe przeznaczone na likwidację zakładów górniczych i rekultywację składowisk odpadów stanowiły środki pieniężne oraz dłużne papiery wartościowe w kwocie 403 mln PLN (2016 r. : 408 mln PLN) zgromadzone przez Jednostkę Dominującą oraz Grupę KGHM INTERNATIONAL LTD. na podstawie obowiązków wynikających z przepisów prawa m.in. Ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze, Ustawy o odpadach oraz zgodnie z prawem obowiązującym w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej i Kanadzie.

Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów narażone są na ryzyko kredytowe opisane w Nocie 7.5.2.4
Szczegóły dotyczące aktualizacji rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych opisane zostały w Nocie 9.4.

Nota 7.5 Zarządzanie ryzykiem finansowym

Główne ryzyka finansowe, na które Grupa Kapitałowa jest narażona w ramach prowadzonej działalności to:

- ryzyka rynkowe:
  - ryzyko zmian cen metali,
  - ryzyko zmian kursów walutowych,
  - ryzyko zmian stóp procentowych,
  - ryzyko cenowe związane z inwestycjami w dłużne papiery wartościowe,
  - ryzyko cenowe związane z inwestycjami w akcje spółek notowanych w obrocie publicznym (Nota 7.3),
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności (proces zarządzania płynnością finansową opisany jest w Nocie 8).

Grupa na bieżąco identyfikuje i dokonuje pomiarów ryzyka finansowego, a także podejmuje działania mające na celu minimalizację ich wpływu na sytuację finansową.

Jednostka Dominująca w oparciu o przyjętą Politykę Zarządzania Ryzykiem Rynkowym, Politykę Zarządzania Płynnością Finansową oraz Politykę Zarządzania Ryzykiem Kredytowym, w sposób świadomy i odpowiedzialny zarządza zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka finansowego. Proces zarządzania ryzykiem finansowym w Jednostce Dominującej wspomagany jest przez pracę Komitetu Ryzyka Rynkowego, Komitetu Płynności Finansowej oraz Komitetu Ryzyka Kredytowego.

Zarządzanie płynnością finansową w Jednostce Dominującej odbywa się zgodnie z przyjętą przez Zarząd Polityką Zarządzania Płynnością Finansową. W KGHM INTERNATIONAL LTD. zasady zarządzania płynnością zostały uregulowane w Polityce Inwestycyjnej. Dokumenty te opisują proces zarządzania płynnością finansową z uwzględnieniem specyfiki spółek Grupy, wskazując na zgodne z najlepszymi standardami procedury i instrumenty. Jednostka Dominująca sprawuje nadzór nad procesem zarządzania płynnością oraz pozyskiwaniem finansowania zewnętrznego w Grupie.

Nota 7.5.1 Ryzyko rynkowe

Poprzez ryzyko rynkowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa, rozumie się możliwość wystąpienia negatywnego wpływu na wyniki Grupy wynikającego ze zmiany cen rynkowych towarów, kursów walutowych i stóp procentowych, dłużnych papierów wartościowych oraz cen akcji spółek notowanych w obrocie publicznym.

Nota 7.5.1.1 Zasady i techniki zarządzania ryzykiem rynkowym

W zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym (w szczególności ryzykiem zmian cen metali i walutowym) największe znaczenie oraz wpływ na wyniki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. ma skala i profil działalności Jednostki Dominującej oraz spółek wydobywczych KGHM INTERNATIONAL LTD.

Jednostka Dominująca aktywnie zarządza ryzykiem rynkowym, podejmując działania i decyzje w tym zakresie w kontekście globalnej ekspozycji w całej Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Zgodnie z przyjętą polityką, celami procesu zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie Kapitałowej są:

- ograniczenie zmienności wyniku finansowego,

- zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji założeń budżetowych,
- zmniejszenie prawdopodobieństwa utraty płynności finansowej,
- utrzymanie dobrej kondycji finansowej,
- wspieranie procesu podejmowania decyzji strategicznych w obszarze działalności inwestycyjnej, z uwzględnieniem źródeł finansowania inwestycji.

Wszystkie cele zarządzania ryzykiem rynkowym należy rozpatrywać łącznie, a ich realizacja jest zależna przede wszystkim od sytuacji wewnętrznej Grupy oraz warunków rynkowych.

Cele zarządzania ryzykiem rynkowym na poziomie Grupy Kapitałowej są osiągane w wyniku ich realizacji w poszczególnych spółkach wydobywczych Grupy, przy koordynacji tych działań z poziomu Jednostki Dominującej, w której scentralizowane zostały kluczowe zadania związane z procesem zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie (m.in. koordynacja identyfikacji źródeł ekspozycji na ryzyko rynkowe, proponowanie strategii zabezpieczających, kontaktowanie się z instytucjami finansowymi w celu zawierania, potwierdzania i rozliczania transakcji pochodnych, kalkulowanie wyceny do wartości godziwej).

Główną techniką zarządzania ryzykiem rynkowym w Jednostce Dominującej są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne. Stosuje się także hedging naturalny. Niektóre krajowe spółki Grupy również wykorzystują instrumenty pochodne w swojej działalności. Jednakże jedynie Jednostka Dominująca stosuje transakcje zabezpieczające w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń.

Biorąc pod uwagę potencjalną skalę wpływu na wyniki Grupy Kapitałowej, czynniki ryzyka rynkowego zostały podzielone na grupy:

Grupa	Ryzyko rynkowe	Podejście do zarządzania ryzykiem
Nota 7.2 Grupa I – o największym udziale w całkowitej ekspozycji Grupy na ryzyko rynkowe	Cena miedzi Cena srebra Kurs USD/PLN	W odniesieniu do tej grupy stosuje się podejście strategiczne polegające na systematycznym budowaniu pozycji zabezpieczającej, obejmującej produkcję oraz przychody ze sprzedaży na kolejne okresy, przy uwzględnieniu cykliczności poszczególnych rynków w dłuższym terminie. Pozycja zabezpieczająca może być restrukturyzowana przed jej wygaśnięciem.
Nota 7.2 Grupa II – pozostała ekspozycja na ryzyko rynkowe	Ceny pozostałych metali i towarów Pozostałe kursy walutowe Stopy procentowe	Ta grupa to ryzyka mniej kluczowe z punktu widzenia Grupy Kapitałowej, choć czasem istotne z punktu widzenia poszczególnych jednostek, dlatego zarządzana jest w sposób taktyczny, nie mający charakteru systematycznego, często wykorzystując ponadprzeciętnie sprzyjające warunki rynkowe.

W zarządzaniu ryzykiem rynkowym stosuje się odrębne podejścia dla poszczególnych, zidentyfikowanych grup ekspozycji. Przy wyborze wdrażanych strategii zabezpieczających lub restrukturyzacji pozycji zabezpieczającej Jednostka Dominująca uwzględnia następujące czynniki: aktualne i prognozowane warunki rynkowe, sytuację wewnętrzną Jednostki oraz efektywny poziom i koszt zabezpieczenia oraz wpływ podatku od niektórych kopalini.

Jednostka Dominująca stosuje zintegrowane podejście do zarządzania ryzykiem rynkowym, na które jest narażona. Oznacza to podejście całościowe do ryzyka rynkowego, a nie do jego poszczególnych elementów osobno. Przykład stanowią transakcje zabezpieczające na rynku walutowym, które są ściśle związane z kontraktami zawierany na rynku metali. Zabezpieczanie cen sprzedaży metali determinuje prawdopodobieństwo uzyskania określonych przychodów ze sprzedaży w USD, które to stanowią pozycję zabezpieczaną dla strategii na rynku walutowym.

Stosowane są tylko te instrumenty pochodne, które Jednostka Dominująca jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu, jak również może zbyć je bez znacznej utraty wartości u kontrahenta innego niż ten, z którym pierwotnie zawarła transakcję. Do wyceny rynkowej danych instrumentów Jednostka Dominująca wykorzystuje informacje uzyskane z wiodących serwisów informacyjnych, banków oraz firm brokerskich.

Polityka Zarządzania Ryzykiem Rynkowym w Grupie Kapitałowej dopuszcza stosowanie następujących rodzajów instrumentów:

- kontrakty swap,
- kontrakty forward, futures,
- kontrakty opcyjne,
- struktury złożone z wyżej wymienionych instrumentów.

Wykorzystywane instrumenty mogą mieć zatem zarówno charakter standaryzowany (instrumenty będące w obrocie giełdowym), jak również charakter niestandaryzowany (instrumenty będące w obrocie na rynku pozagiełdowym tzw. over the counter). Stosowane są przede wszystkim instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne spełniające wymogi skuteczności w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń. Skuteczność zabezpieczających instrumentów finansowych

stosowanych przez Jednostkę Dominującą w okresie sprawozdawczym jest na bieżąco monitorowana i podlega ciągłej ocenie (szczegóły w Nocie 7.2 Zasady rachunkowości).

Jednostka Dominująca kwantyfikuje wielkość ryzyka rynkowego, na jakie jest narażona i stara się wyrazić je spójną i łączną miarą. Sporządzane symulacje (m.in. analizy scenariuszowe, analizy stress-testingu i backtestingu) oraz kalkulowane miary ryzyka stanowią wsparcie w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie Kapitałowej. Wykorzystywane miary ryzyka oparte są głównie na modelowaniu matematyczno-statystycznym bazującym na historycznych i bieżących danych rynkowych dotyczących czynników ryzyka oraz uwzględniają aktualną ekspozycję na ryzyko rynkowe.

Jedną z miar ryzyka wykorzystywanych jako narzędzie pomocnicze w podejmowaniu decyzji w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym w Jednostce Dominującej jest miara EaR - Earnings at Risk (zysk netto narażony na ryzyko). Miara ta dla danego prawdopodobieństwa wskazuje dolną progową wartość zysku netto (np. z 95% prawdopodobieństwem zysk netto w danym roku nie będzie niższy niż...). Metodologia EaR umożliwia kalkulację zysku netto z uwzględnieniem wpływu zmian rynkowych cen miedzi, srebra oraz kursu walutowego w kontekście planów budżetowych. Dla Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD. oraz JV Sierra Gorda S.C.M. kalkulowana jest miara EBITDA-at-Risk.

W związku z ryzykiem ograniczenia produkcji (na przykład spowodowanym działaniem „siły wyższej”) lub niezrealizowania zakładanej wielkości przychodów walutowych, jak i zakupami metali zawartych we wsadach obcych, ustalono limity zaangażowania w instrumenty pochodne.

Dla Jednostki Dominującej limity na rynku metali i walutowym zostały ustalone:

- w wysokości do 85% wielkości planowanych miesięcznych wolumenów sprzedaży miedzi, srebra i złota z wsadów własnych. Przy czym w przypadku miedzi i srebra do 50% w odniesieniu do instrumentów stanowiących obowiązki Jednostki Dominującej (finansujące strategie zabezpieczające) i do 85% w odniesieniu do instrumentów stanowiących prawa Jednostki Dominującej.
- w wysokości do 85% wielkości planowanych miesięcznych przychodów ze sprzedaży produktów z wsadów własnych w USD lub wielkości zakontraktowanych miesięcznych przepływów walutowych netto w przypadku innych walut. Dla celów obliczania limitu wydatki z tytułu obsługi zadłużenia w USD pomniejszają nominalną ekspozycję do zabezpieczenia.

Odnosnie ryzyka zmian stóp procentowych Jednostka Dominująca ustaliła limit zaangażowania w instrumenty pochodne do 100% wartości nominalnej zadłużenia w każdym okresie odsetkowym, wynikającego z podpisanych umów.

Dla wybranych spółek wydobywczych Grupy Kapitałowej limity zaangażowania w instrumenty pochodne na rynku miedzi oraz na rynku walutowym ustalono na poziomach jak w Jednostce Dominującej, natomiast dla transakcji na rynku niklu, srebra i złota limit wynosi do 60% planowanych miesięcznych wolumenów sprzedaży ze wsadów własnych.

Limity odnoszą się zarówno do transakcji zabezpieczających, jak i do instrumentów finansujących takie transakcje.

Maksymalny horyzont czasowy, w obrębie którego Grupa Kapitałowa podejmuje decyzje w zakresie ograniczania ryzyka rynkowego, jest zgodny z procesem planowania techniczno-ekonomicznego i wynosi 5 lat, natomiast w przypadku ryzyka stopy procentowej obejmuje okres długoterminowych zobowiązań finansowych Grupy.

Nota 7.5.1.2 Ryzyko zmian cen metali

Jednostka Dominująca narażona jest na ryzyko zmian cen sprzedawanych metali: miedzi, srebra, złota i ołowiu. Natomiast Grupa KGHM INTERNATIONAL LTD. jest narażona na ryzyko fluktuacji cen miedzi, złota, niklu, molibdenu, platyny i palladu.

W Jednostce Dominującej oraz Grupie KGHM INTERNATIONAL LTD. formuły ustalania cen zawarte w kontraktach fizycznej sprzedaży oparte są głównie na średnich miesięcznych notowaniach z Londyńskiej Giełdy Metali w przypadku miedzi i innych metali podstawowych oraz z Londyńskiego Rynku Kruszców w odniesieniu do metali szlachetnych. W ramach polityki handlowej, Jednostka Dominująca oraz KGHM INTERNATIONAL LTD. ustalają bazę cenową dla kontraktów fizycznych jako średnią cen z odpowiedniego miesiąca w przyszłości.

Trwałe i bezpośrednie powiązanie strumienia wpływów ze sprzedaży z cenami metali, przy jednoczesnym braku analogicznej relacji po stronie wydatków, prowadzi do powstania ekspozycji strategicznej. Z kolei ekspozycja operacyjna wynika z możliwych niedopasowań warunków cenowych kontraktów fizycznych względem profilu funkcjonującego w Grupie, w szczególności w zakresie referencyjnych cen i okresów kwotowania.

Na rynku metali Grupa posiada tzw. pozycję długą, to znaczy nadwyżkę sprzedaży nad zakupami. Analizując ekspozycję strategiczną Grupy na ryzyko rynkowe, należy pomniejszyć wolumen sprzedaży metali o ilość zakupionych metali we wsadach obcych.

W okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównywalnym ekspozycja strategiczna Grupy Kapitałowej na ryzyko zmian cen głównych metali kształtowała się następująco:

	2017			2016		
	Netto	Sprzedaż	Zakup	Netto	Sprzedaż	Zakup
Miedź [t]	436 737	586 391	149 654	477 303	649 936	172 633
Srebro [t]	1 163	1 185	22	1 253	1 279	26

Nominał strategii zabezpieczających cenę miedzi rozliczonych w 2017 r. stanowił około 23% (w 2016 r. 10%) zrealizowanej przez Jednostkę Dominującą całkowitej sprzedaży tego metalu (stanowiło to około 32% sprzedaży netto w 2017 r. i 14% w 2016 r.). Natomiast nominał strategii zabezpieczających cenę srebra rozliczonych w 2017 r. stanowił około 7% zrealizowanej przez Jednostkę Dominującą sprzedaży tego metalu w tym okresie (w 2016 r. około 3%).

W ramach zarządzania ryzykiem w 2017 r. Jednostka Dominująca wdrożyła transakcje zabezpieczające na rynku miedzi o łącznym nominale 126 tys. ton i okresie zabezpieczenia od kwietnia 2017 r. do grudnia 2019 r. (w tym: 84 tys. ton dotyczyło okresu od stycznia 2018 r. do grudnia 2019 r.). W ramach zabezpieczenia nabyto opcje sprzedaży (opcje azjatyckie) oraz zawarto struktury opcyjne mewa (opcje azjatyckie). W 2017 r. Jednostka Dominująca nie wdrożyła transakcji w instrumentach pochodnych na rynku srebra.

W efekcie według stanu na 31 grudnia 2017 r. Jednostka Dominująca posiadała otwarte pozycje w instrumentach pochodnych na rynku miedzi dla 126 tys. ton i nie posiadała otwartej pozycji na terminowym rynku srebra. Poniższa tabela prezentuje skrócone zestawienie otwartych transakcji w instrumentach pochodnych posiadanych przez Jednostkę Dominującą na rynku miedzi na 31 grudnia 2017 r. (zabezpieczony nominał w prezentowanych okresach jest rozłożony równomiernie w podziale miesięcznym).

	Instrument	Nominał [tony]	Cena wykonania opcji			Średnioważony poziom premii [USD/t]	Efektywna cena zabezpieczenia [USD/t]	Ograniczenie zabezpieczenia [USD/t]	Ograniczenie partycypacji [USD/t]
			Sprzedaż opcji sprzedaży [USD/t]	Zakup opcji sprzedaży [USD/t]	Sprzedaż opcji kupna [USD/t]				
I półrocze	Mewa	21 000	4 200	5 400	7 200	-230	5 170	4 200	7 200
	Opcja sprzedaży	9 000		5 800		-250	5 550		
	Opcja sprzedaży	12 000		5 700		-235	5 465		
II półrocze	Mewa	21 000	4 200	5 400	7 200	-230	5 170	4 200	7 200
	Mewa	21 000	4 700	6 200	8 000	-226	5 974	4 700	8 000
	SUMA 2018 r.	84 000							
I pół.	Mewa	21 000	4 700	6 200	8 000	-226	5 974	4 700	8 000
II pół.	Mewa	21 000	4 700	6 200	8 000	-226	5 974	4 700	8 000
	SUMA 2019 r.	42 000							

W 2017 r. KGHM INTERNATIONAL LTD. ani żadna ze spółek wydobywczych nie wdrożyły transakcji terminowych na rynku metali. Na 31 grudnia 2017 r. ryzyko zmian cen metali dotyczyło instrumentów pochodnych wbudowanych w długoterminowych kontraktach dostawy kwasu siarkowego i wody.

Poniższa tabela prezentuje analizę wrażliwości Grupy Kapitałowej na ryzyko zmian cen miedzi na 31 grudnia 2017 r.

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość narażona na ryzyko [mln PLN]	Wartość bilansowa 31.12.2017 [mln PLN]	Zmiana ceny MIEDZI [USD/t]			
			7 046 (+28%)		4 105 (-26%)	
			wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody
Pochodne instrumenty finansowe – miedź	(96)	(96)	29	(523)	131	190
Pochodne instrumenty wbudowane	(160)	(160)	(64)	-	59	-
			Wpływ na wynik finansowy		190	
			Wpływ na pozostałe całkowite dochody	(523)		190

Poniższa tabela prezentuje analizę wrażliwości Spółki na ryzyko zmian cen miedzi na 31 grudnia 2016 r.

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość narażona na ryzyko [mln PLN]	Wartość bilansowa 31.12.2016 [mln PLN]	Zmiana ceny MIEDZI [USD/t]			
			7 046 +28%		4 105 -26%	
			wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody
Pochodne instrumenty finansowe – miedź	83	83	(222)	-	(178)	519
Pochodne instrumenty wbudowane	(132)	(132)	(36)	-	72	-
			Wpływ na wynik finansowy		(106)	
			Wpływ na pozostałe całkowite dochody	-		519

Do wyznaczenia zakresu potencjalnych zmian cen metali dla celów analizy wrażliwości towarowych czynników ryzyka (miedź) wykorzystano powracający do średniej model Schwartz'a (geometryczny proces Ornsteina-Uhlenbecka).

Nota 7.5.1.3 Ryzyko zmian kursów walutowych

W odniesieniu do ryzyka zmian kursów walutowych w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. identyfikowane są następujące rodzaje ekspozycji:

- ekspozycja transakcyjna dotycząca zmienności wartości przepływów pieniężnych w walucie bazowej,
- ekspozycja dotycząca zmienności wartości wybranych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej w walucie bazowej (funkcjonalnej),
- ekspozycja z tytułu inwestycji netto w jednostkach zagranicznych dotycząca zmienności wartości skonsolidowanego kapitału własnego w walucie bazowej (walucie prezentacji) Grupy Kapitałowej.

Źródłem ekspozycji transakcyjnej na ryzyko walutowe są kontrakty skutkujące przepływami pieniężnymi, których wartość w walucie bazowej (funkcjonalnej) jest uzależniona od przyszłych poziomów kursów walut obcych względem waluty bazowej. Przepływy pieniężne narażone na ryzyko walutowe mogą posiadać następujące charakterystyki:

- denominowanie w walutach obcych – przepływy realizowane są w walutach obcych innych niż waluta funkcjonalna,
- indeksowanie do kursu walut obcych – przepływy mogą być realizowane w walucie bazowej, lecz cena (np. metalu) jest ustalana w innej walucie obcej.

Kluczowym źródłem ekspozycji na ryzyko walutowe w działalności biznesowej Jednostki Dominującej są wpływy z tytułu sprzedaży produktów (w części dotyczącej cen metali, premii przerobowej i producenckiej).

Źródłem ekspozycji na ryzyko walutowe są również pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w walutach obcych, które na gruncie obowiązujących zasad rachunkowości, podlegają przeliczeniu na bazie bieżącego kursu waluty obcej względem waluty bazowej (funkcjonalnej) w związku z rozliczeniem lub okresową wyceną, w tym także z tytułu przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych. Zmiany wartości bilansowych takich pozycji pomiędzy momentami wyceny wpływają na zmienność zysku/straty netto lub pozostałych całkowitych dochodów.

Ekspozycja na ryzyko walutowe pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej dotyczy w szczególności:

- należności i zobowiązań handlowych z tytułu sprzedaży i zakupów denominowanych w walutach obcych,
- należności finansowych z tytułu pożyczek udzielonych w walutach obcych,
- zobowiązań finansowych z tytułu zadłużenia w walutach obcych,

- środków pieniężnych w walutach obcych,
- instrumentów pochodnych.

W przypadku rynku walutowego, nominalnie rozliczonych transakcji zabezpieczających przychody ze sprzedaży metali stanowił około 26% (w 2016 r. 40%) całkowitych przychodów ze sprzedaży miedzi i srebra zrealizowanych przez Jednostkę Dominującą w 2017 r.

W 2017 r. w ramach restrukturyzacji otwartej pozycji zabezpieczającej przed zmianą kursu USD/PLN Jednostka Dominująca wdrożyła transakcje na rynku walutowym. Odkupione zostały wystawione opcje kupna na okres od maja do grudnia 2017 r. o łącznym nominale 360 mln USD (zawarte w 2014 r. ramach nabywanych struktur opcyjnych typu korytarz). Odkupienie opcji kupna sfinansowane zostało sprzedażą opcji sprzedaży z kursami wykonania około USD/PLN 3,24 na okres od stycznia 2018 r. do czerwca 2019 r., tj. na okres dla którego Jednostka Dominująca posiadała otwarte strategie korytarz dla łącznego nominalu 780 mln USD. Tym samym, strategie opcyjne korytarz zabezpieczające przychody ze sprzedaży w okresie od stycznia 2018 r. do czerwca 2019 r. zostały przekształcone w strategie typu mewa.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. Jednostka Dominująca posiadała otwartą pozycję zabezpieczającą w instrumentach pochodnych dla 780 mln USD planowanych przychodów ze sprzedaży metali.

Niektóre polskie spółki Grupy Kapitałowej zarządzały ryzykiem walutowym, związanym z ich podstawową działalnością (m.in. handlową), poprzez zawieranie transakcji w instrumentach pochodnych m.in. na rynku USD/PLN oraz EUR/PLN. Zestawienie otwartych transakcji na 31 grudnia 2017 r. nie jest prezentowane ze względu na małą istotność dla Grupy Kapitałowej.

W ramach zarządzania ryzykiem walutowym, którego źródłem mogą być kredyty, Jednostka Dominująca stosuje hedging naturalny polegający na zaciąganiu kredytów w walutach, w których osiąga przychody. Wartość kredytów i pożyczki inwestycyjnej na 31 grudnia 2017 r. zaciągniętych w walucie USD, po przeliczeniu na PLN wyniosła 6 935 mln PLN (na 31 grudnia 2016 r. 7 932 mln PLN).

31 marca 2017 r. Jednostka Dominująca zakończyła powiązanie zabezpieczające pierwszej transzy pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (300 mln USD) wyznaczonej w 2014 r. jako zabezpieczenie przychodów ze sprzedaży przed ryzykiem zmian kursu walutowego USD/PLN w okresie od października 2017 r. do października 2026 r. Zgodnie z MSR39 skumulowane straty (144,8 mln PLN na dzień 31 grudnia 2017 r.) związane z instrumentem zabezpieczającym (odniesione bezpośrednio na pozostałe całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne) pozostają w odrębnej pozycji w pozostałych całkowitych dochodach aż do momentu zajęcia planowanych transakcji, tj. do czasu spłaty rat kapitałowych pożyczki.

Poniższa tabela prezentuje skrócone zestawienie otwartych transakcji w instrumentach pochodnych posiadanych przez Jednostkę Dominującą na rynku walutowym na 31 grudnia 2017 r. (zabezpieczony wolumen w prezentowanych okresach jest rozłożony równomiernie w podziale miesięcznym).

Instrument	Nominał [mln USD]	Kurs wykonania opcji			Średnioważony poziom premii [PLN za 1 USD]	Efektywny kurs zabezpieczenia [USD/PLN]	Ograniczenie kurs zabezpieczenia [USD/PLN]	Ograniczenie partycypacji [USD/PLN]	
		Sprzedaż opcji sprzedaży [USD/PLN]	Zakup opcji sprzedaży [USD/PLN]	Sprzedaż opcji kupna [USD/PLN]					
I półrocze	Mewa	120	3,24	3,75	4,50	-0,03	3,72	3,24	4,50
	Mewa	180	3,24	3,80	4,84	0,01	3,81	3,24	4,84
II półrocze	Mewa	120	3,24	3,75	4,50	-0,02	3,73	3,24	4,50
	Mewa	180	3,24	3,80	4,84	0,01	3,81	3,24	4,84
SUMA 2018 r.		600							
I pół.	Mewa	180	3,24	3,80	4,84	0,02	3,82	3,24	4,84
SUMA I-VI 2019 r.		180							

Poniższe tabele prezentują strukturę walutową instrumentów finansowych narażonych na ryzyko walutowe (zmiany kursów USD/PLN, EUR/PLN, CAD/PLN oraz GBP/PLN) Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. Analiza dla pozostałych walut nie jest prezentowana ze względu na małą istotność.

Instrumenty finansowe**Wartość narażona na ryzyko na 31 grudnia 2017**

	razem mln PLN	mln USD	mln EUR	mln CAD	mln GBP
Udziały i akcje	6	-	-	2	-
Należności od odbiorców	1 110	264	28	16	7
Środki pieniężne i ekwiwalenty	478	95	22	14	3
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	3 889	1 117	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	547	119	-	22	2
Pochodne instrumenty finansowe*	(12)	(70)	-	-	-
Zobowiązania wobec dostawców	(604)	(105)	(45)	(18)	-
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	(7 043)	(1 992)	(26)	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	(8)	(1)	(1)	-	-

* W pozycji pochodne instrumenty finansowe w kolumnie „mln USD” zaprezentowane są transakcje na rynku metali oraz stóp procentowych, które są wyceniane w USD i przeliczane na PLN po kursie z dnia kończącego okres sprawozdawczy, natomiast kolumna „razem mln PLN” uwzględnia również wartość godziwą instrumentów pochodnych na rynku walutowym wycenianych wyłącznie w PLN.

Instrumenty finansowe**Wartość narażona na ryzyko na 31 grudnia 2016**

	razem mln PLN	mln USD	mln EUR	mln CAD	mln GBP
Udziały i akcje	8	-	-	3	-
Należności od odbiorców	960	172	27	34	3
Środki pieniężne i ekwiwalenty	645	109	25	24	1
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	4 313	1 032	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	694	143	1	28	1
Pochodne instrumenty finansowe*	(162)	3	-	-	-
Zobowiązania wobec dostawców	(441)	(55)	(28)	(28)	-
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	(7 974)	(1 896)	(11)	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	(28)	(4)	(1)	(2)	-

* W pozycji pochodne instrumenty finansowe w kolumnie „mln USD” zaprezentowane są transakcje na rynku metali oraz stóp procentowych, które są wyceniane w USD i przeliczane na PLN po kursie z dnia kończącego okres sprawozdawczy, natomiast kolumna „razem mln PLN” uwzględnia również wartość godziwą instrumentów pochodnych na rynku walutowym wycenianych wyłącznie w PLN.

Poniższe tabele prezentują analizę wrażliwości Grupy Kapitałowej na ryzyko walutowe na 31 grudnia danego roku.

2017	Wartość narażona na ryzyko [mln PLN]	Wartość bilansowa 31.12.2017 [mln PLN]	Zmiana kursu USD/PLN				Zmiana kursu EUR/PLN		Zmiana kursu CAD/PLN		Zmiana kursu GBP/PLN	
			4,00 (+15%)		2,99 (-14%)		4,58 (+10%)	3,87 (-7%)	3,16 (+14%)	2,44 (-12%)	5,39 (+15%)	4,15 (-12%)
			wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	wynik finansowy	wynik finansowy	wynik finansowy	wynik finansowy	wynik finansowy	wynik finansowy
Aktywa i zobowiązania finansowe												
Udziały i akcje	6	614	-	-	-	-	-	1	(1)	-	-	-
Należności od odbiorców	1 100	1 522	110	-	(104)	-	9	(7)	5	(4)	4	(3)
Środki pieniężne i ekwiwalenty	478	586	40	-	(38)	-	7	(5)	4	(4)	2	(1)
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	3 889	3 889	467	-	(442)	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	547	1 027	57	-	(54)	-	-	-	7	(6)	1	(1)
Pochodne instrumenty finansowe	(12)	(12)	50	(238)	(24)	181	(4)	4	-	-	-	-
Zobowiązania wobec dostawców	(604)	(1 823)	(44)	-	41	-	(15)	11	(6)	5	-	-
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	(7 043)	(7 156)	(833)	-	789	-	(9)	6	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	(8)	(332)	(1)	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Wpływ na wynik finansowy			(154)		169		(12)	9	11	(10)	7	(5)
Wpływ na pozostałe całkowite dochody				(238)		181						
2016	Wartość narażona na ryzyko [mln PLN]	Wartość bilansowa 31.12.2016 [mln PLN]	Zmiana kursu USD/PLN				Zmiana kursu EUR/PLN		Zmiana kursu CAD/PLN		Zmiana kursu GBP/PLN	
			4,89 (+17%)		3,54 (-15%)		4,92 (+11%)	4,04 (-9%)	3,55 (+14%)	2,69 (-13%)	5,88 (+14%)	4,47 (-13%)
			wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	wynik finansowy	wynik finansowy	wynik finansowy	wynik finansowy	wynik finansowy	wynik finansowy
Aktywa i zobowiązania finansowe												
Udziały i akcje	8	577	-	-	-	-	-	1	(1)	-	-	-
Należności od odbiorców	960	1 292	98	-	(89)	-	11	(8)	12	(11)	2	(2)
Środki pieniężne i ekwiwalenty	645	860	62	-	(57)	-	10	(8)	9	(8)	1	(1)
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	4 313	4 313	591	-	(538)	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	694	1 129	82	-	(75)	-	-	-	10	(9)	1	(1)
Pochodne instrumenty finansowe	(162)	(162)	(134)	(744)	262	293	(6)	5	-	-	-	-
Zobowiązania wobec dostawców	(441)	(1 433)	(31)	-	29	-	(11)	9	(10)	9	-	-
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	(7 974)	(8 098)	(915)	(172)	784	156	(5)	4	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	(28)	(345)	(2)	-	2	-	-	-	(1)	1	-	-
Wpływ na wynik finansowy			(249)		318		(1)	2	21	(19)	4	(4)
Wpływ na pozostałe całkowite dochody				(916)		449						

Do wyznaczenia zakresu potencjalnych zmian kursów USD/PLN, EUR/PLN, CAD/PLN oraz GBP/PLN dla celów analizy wrażliwości wykorzystano model Blacka-Scholesa (geometryczny ruch Browna).

Nota 7.5.1.4 Ryzyko zmian stóp procentowych

Na ryzyko stóp procentowych Grupa w 2017 r. narażona była w związku z udzielonymi pożyczkami na rzecz wspólnych przedsięwzięć, lokowaniem środków pieniężnych oraz korzystaniem z zewnętrznych źródeł finansowania.

Pozycje oprocentowane według stopy zmiennej narażają Grupę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych z danej pozycji w wyniku zmiany stóp procentowych (tj. wpływają na wysokość kosztów lub przychodów odsetkowych ujemowanych w wyniku finansowym). Pozycje oprocentowane według stopy stałej narażają Grupę na ryzyko zmiany wartości godziwej danej pozycji, ale ze względu na fakt, iż pozycje te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, to zmiana wartości godziwej nie wpływa na ich wycenę oraz na wynik finansowy.

Poniżej przedstawiono główne pozycje, które narażone są na ryzyko stóp procentowych.

	2017			2016		
	Ryzyko przepływów pieniężnych	Ryzyko wartości godziwej	Razem	Ryzyko przepływów pieniężnych	Ryzyko wartości godziwej	Razem
Środki pieniężne	923*	-	923	1 195*	-	1 195
Pożyczki udzielone	-	3 909	3 909	-	4 351	4 351
Kredyty i pożyczki	(5 179)**	(1 967)	(7 146)	(6 391)**	(1 684)	(8 075)

* Wykazane z uwzględnieniem środków pieniężnych zgromadzonych w funduszach celowych: Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego oraz Funduszu Rekultywacji Składowisk Odpadów

** Wykazane z uwzględnieniem zapłaconej prowizji przygotowawczej pomniejszającej zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów

W ramach hedgingu naturalnego przed ryzykiem zmiany stopy procentowej trzecia transza pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego została zaciągnięta w oparciu o stałą stopę procentową.

W 2017 r. Jednostka Dominująca nie zawarła żadnych nowych transakcji w instrumentach pochodnych zabezpieczających przed wzrostem stopy procentowej (LIBOR USD).

Poniższa tabela prezentuje skrócone zestawienie otwartych transakcji w instrumentach pochodnych na rynku stopy procentowej na 31 grudnia 2017 r. (zapadalność opcji przypada na koniec kolejnych kwartałów).

Instrument	Nominał [mln USD]	Poziom wykonania opcji [LIBOR 3M]	Średnioważony poziom premii		Efektywny poziom zabezpieczenia [LIBOR 3M]
			[USD za 1 mln USD zabezpieczony]	[%]	
Zakup opcji CAP KWARTALNIE W 2018 r.	900	2,50%	734	0,29%	2,79%
Zakup opcji CAP KWARTALNIE W 2019 r.	1 000	2,50%	381	0,15%	2,65%
Zakup opcji CAP KWARTALNIE W 2020 r.	1 000	2,50%	381	0,15%	2,65%

Poniższa tabela prezentuje analizę wrażliwości Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych w odniesieniu do pozycji oprocentowanych według stopy zmiennej.

	2017		2016	
	+2,0%	-0,5%	+2%	-0,5%
Środki pieniężne	12	(3)	17	(4)
Zobowiązanie z tytułu zadłużenia	(104)	26	(128)	32
Pochodne instrumenty finansowe – stopa procentowa	150	(8)	172	(16)
Razem wpływ na wynik finansowy	58	15	61	12

Nota 7.5.2 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako możliwość niewywiązania się dłużników Grupy Kapitałowej ze zobowiązań i jest związane z trzema głównymi obszarami:

- wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawiera się transakcje fizycznej sprzedaży produktów,
- wiarygodnością kredytową instytucji finansowych (banków/brokerów), z którymi zawiera się transakcje zabezpieczające lub które pośredniczą w ich zawieraniu, a także tych w których lokowane są wolne środki pieniężne,
- kondycją finansową spółek zależnych – pożyczkobiorców.

W ujęciu szczegółowym źródła ekspozycji na ryzyko kredytowe stanowią:

- środki pieniężne i lokaty bankowe,
- instrumenty pochodne,
- należności od odbiorców,
- udzielone pożyczki (Nota 6.2),
- udzielone gwarancje i poręczenia (Nota 8.6),
- pozostałe aktywa finansowe.

Nota 7.5.2.1 Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi

Grupa Kapitałowa alokuje okresowo wolne środki pieniężne zgodnie z wymogami zachowania płynności finansowej i ograniczonego ryzyka oraz w celu ochrony kapitału i maksymalizacji przychodów odsetkowych.

Wszystkie podmioty, którym Grupa powierza środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Analiza ekspozycji na ten rodzaj ryzyka, przeprowadzona na 31 grudnia 2017 r. dla kwoty 573 mln PLN, co stanowi 99% środków pieniężnych Grupy alokowanych w instytucjach finansowych, wykazała, że są to wyłącznie banki posiadające rating na poziomie najwyższym, średniowysokim i średnim, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. W Jednostce Dominującej oraz KGHM INTERNATIONAL LTD. ryzyko kredytowe z tego tytułu jest monitorowane poprzez bieżącą weryfikację kondycji finansowej oraz utrzymywanie odpowiednio niskiego poziomu koncentracji w poszczególnych instytucjach finansowych.

W tabeli poniżej zaprezentowano poziom koncentracji środków pieniężnych i lokat z uwzględnieniem oceny kredytowej instytucji finansowych* (stan na 31 grudnia danego roku).

Poziom ratingu

		2017	2016
Najwyższy	AAA do AA- wg S&P i Fitch oraz od Aaa do Aa3 wg Moody's	27%	20%
Średniowysoki	od A+ do A- wg S&P i Fitch oraz od A1 do A3 wg Moody's	60%	46%
Średni	od BBB+ do BBB- wg S&P i Fitch oraz od Baa1 do Baa3 wg Moody's	13%	34%

* *Ważone kwotą depozytów.*

Na 31 grudnia 2017 r. maksymalny udział jednego banku w odniesieniu do wysokości środków ulokowanych przez Grupę wyniósł 36% (według stanu na 31 grudnia 2016 r. 32%).

Nota 7.5.2.2 Ryzyko kredytowe związane z transakcjami w instrumentach pochodnych

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa Kapitałowa zawiera transakcje w instrumentach pochodnych (z wyjątkiem wbudowanych instrumentów pochodnych), działają w sektorze finansowym.

W tabeli poniżej zaprezentowano strukturę ratingów instytucji finansowych, z którymi Grupa Kapitałowa posiadała transakcje w instrumentach pochodnych, stanowiące ekspozycję na ryzyko kredytowe* (stan na 31 grudnia danego roku).

Poziom ratingu

		2017	2016
Średniowysoki	od A+ do A- wg S&P i Fitch oraz od A1 do A3 wg Moody's	100%	100%

* *Ważone dodatnią wartością godziwą otwartych i nierozliczonych instrumentów pochodnych.*

Biorąc pod uwagę wartość godziwą otwartych transakcji w instrumentach pochodnych zawartych przez Grupę Kapitałową oraz nierozliczonych instrumentów pochodnych, na 31 grudnia 2017 r. maksymalny udział jednego podmiotu w kwocie narażonej na ryzyko kredytowe wynikające z tych transakcji wyniósł 47%, tj. 124 mln PLN (według stanu na 31 grudnia 2016 r. 32%, tj. 47 mln PLN).

W celu ograniczenia przepływów pieniężnych i jednocześnie ograniczenia ryzyka kredytowego Jednostka Dominująca dokonuje rozliczeń netto (na podstawie zawartych z kontrahentami porozumień ramowych) do poziomu dodatniego salda wyceny transakcji w instrumentach pochodnych z danym kontrahentem. Ponadto ryzyko kredytowe z tego tytułu jest na bieżąco monitorowane poprzez analizę ratingów kredytowych oraz ograniczane poprzez dążenie do dywersyfikacji podmiotowej przy wdrażaniu strategii zabezpieczających.

Pomimo koncentracji ryzyka kredytowego związanego z transakcjami w instrumentach pochodnych Jednostka Dominująca ocenia, że ze względu na współpracę wyłącznie z renomowanymi instytucjami finansowymi, jak również bieżący monitoring ich ratingu, nie jest znacząco narażona na ryzyko kredytowe wynikające z zawartych z nimi transakcji.

Wartość godziwą otwartych instrumentów pochodnych Grupy Kapitałowej (z wyłączeniem wbudowanych instrumentów pochodnych) oraz należności z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych z podziałem na kontrahentów prezentuje poniższa tabela.

	2017			2016		
	Należności finansowe	Zobowiązania finansowe	Netto	Należności finansowe	Zobowiązania finansowe	Netto
Kontrahent 1	124	-	124	47	(69)	(22)
Kontrahent 2	77	(27)	50	59	(33)	26
Kontrahent 3	37	-	37	23	(52)	(29)
Kontrahent 4	35	-	34	15	(27)	(12)
Pozostali	34	(131)	(99)	166	(157)	9
Razem	307	(158)	149	310	(338)	(28)
otwarte instrumenty pochodne	306	(158)	148	309	(338)	(29)
nierozliczone instrumenty pochodne	1	-	1	1	-	1

Nota 7.5.2.3 Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców

Znaczące salda należności z tytułu dostaw i usług w Grupie Kapitałowej występują w spółkach: KGHM Polska Miedź S.A. 1 001 mln PLN, Grupa KGHM INTERNATIONAL LTD. 267 mln PLN, CENTROZŁOM WROCŁAW S.A. 80 mln PLN, WPEC w Legnicy S.A. 34 mln PLN, NITROERG S.A. 31 mln PLN, „MIEDZIOWE CENTRUM ZDROWIA” S.A. 18 mln PLN, KGHM Metraco S.A. 16 mln PLN, KGHM ZANAM S.A. 13 mln PLN, Mercus Logistyka Sp. z o.o. 11 mln PLN, WMN "Łabędy" S.A. 10 mln PLN.

Jednostka Dominująca ogranicza ekspozycję na ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców poprzez ocenę i monitoring kondycji finansowej kontrahentów, ustalanie limitów kredytowych oraz stosowanie zabezpieczeń wiarytelności. Nieodłącznym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym realizowanego w Jednostce Dominującej jest bieżący monitoring stanu należności oraz wewnętrzny system raportowania.

Kredyt kupiecki otrzymują sprawdzeni, długoletni kontrahenci, a sprzedaż produktów nowym klientom w większości przypadków dokonywana jest na podstawie przedpłat lub instrumentów finansowania handlu przenoszących w całości ryzyko kredytowe na instytucje finansowe.

Jednostka Dominująca posiada następujące formy zabezpieczenia należności:

- zastawy rejestrowe, gwarancje bankowe, weksle, akty notarialne poddania się egzekucji, gwarancje korporacyjne, cesje należności, hipoteki i inkasa dokumentowe;
- zastrzeżenie przeniesienia prawa własności wyrobów na kontrahenta dopiero po dokonaniu zapłaty;
- umowę ubezpieczenia należności, którą objęte są należności od jednostek z kredytem kupieckim, od których nie otrzymano twardych zabezpieczeń lub otrzymano zabezpieczenia niepokrywające całości salda należności.

Uwzględniając posiadane wyżej wymienione formy zabezpieczeń oraz limity kredytowe przyznane przez firmę ubezpieczeniową, według stanu na 31 grudnia 2017 r. Jednostka Dominująca posiada zabezpieczenia dla 95% należności handlowych (według stanu na 31 grudnia 2016 r. 92%).

Ponadto, Jednostka Dominująca zawiera porozumienia ramowe o rozliczeniach netto kiedy posiada zarówno należności, jak i zobowiązania z tym samym kontrahentem.

Ocena koncentracji ryzyka kredytowego w Grupie:

Koncentracja branżowa Pomimo, że KGHM Polska Miedź S.A. oraz KGHM INTERNATIONAL LTD. funkcjonują w tej samej branży, spółki różnią się zarówno portfelem oferowanych produktów, jak i geograficzną oraz podmiotową strukturą portfela klientów, w związku z czym branżowa koncentracja ryzyka kredytowego oceniana jest jako akceptowalna.

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej działają w różnych sektorach gospodarki, m.in. transport, budownictwo, handel, produkcja przemysłowa, energetyka. W związku z tym w przypadku większości spółek Grupy Kapitałowej, pod względem branżowym, nie dochodzi do koncentracji ryzyka kredytowego.

Koncentracja odbiorców Na 31 grudnia 2017 r. saldo należności od 7 największych odbiorców stanowi 63% salda należności od odbiorców (2016 r.: 45%). Pomimo koncentracji ryzyka z tego tytułu ocenia się, że ze względu na dostępne dane historyczne oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami, jak również stosowane zabezpieczenia występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

Koncentracja geograficzna Spółki Grupy Kapitałowej od wielu lat współpracują z dużą liczbą klientów, co wpływa na geograficzną dywersyfikację należności od odbiorców. Stopień geograficznej koncentracji ryzyka kredytowego dla należności od odbiorców przedstawia poniższa tabela.

Należności od odbiorców (netto)

	2017	2016
Polska	31%	33%
Unia Europejska (z wył. Polski)	10%	8%
Azja	40%	27%
Inne kraje	19%	32%

Nota 7.5.2.4 Ryzyko kredytowe związane z pozostałymi aktywami finansowymi

Najistotniejszą pozycję w pozostałych aktywach finansowych stanowią środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych w funduszach celowych Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego i Funduszu Rekultywacji Składowisk Odpadów w kwocie 342 mln PLN.

Wszystkie rachunki celowe Grupy, służące gromadzeniu środków pieniężnych w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych oraz rekultywacji składowisk odpadów, są prowadzone przez banki posiadające rating na poziomie najwyższym lub średniowysokim, potwierdzający bezpieczeństwo ulokowanych środków.

W tabeli poniżej zaprezentowano poziom koncentracji środków pieniężnych w ramach funduszy celowych służących gromadzeniu przez Grupę środków pieniężnych w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych oraz rekultywacji składowisk odpadów, według oceny kredytowej instytucji finansowych prowadzących rachunki celowe (stan na 31 grudnia danego roku).

Poziom ratingu

	2017	2016
Najwyższy AAA do AA- wg S&P i Fitch oraz od Aaa do Aa3 wg Moody's	16%	22%
Średniowysoki od A+ do A- wg S&P i Fitch oraz od A1 do A3 wg Moody's	84%	78%

Część 8 - Zadłużenie, zarządzanie płynnością i kapitałem

Nota 8.1 Polityka zarządzania kapitałem

Zarządzanie kapitałem w Grupie ma na celu zabezpieczenie środków na rozwój oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu płynności.

Zgodnie z przyjętą praktyką rynkową, Grupa monitoruje kapitał między innymi na podstawie wskaźników zaprezentowanych w tabeli poniżej:

Wskaźniki	Obliczanie	2017	2016
Dług netto/EBITDA	stosunek długu netto do EBITDA	1,3	1,6
Dług Netto	zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu finansowego pomniejszone o wolne środki pieniężne oraz inwestycje krótkoterminowe o zapadalności do 1 roku	6 577	7 262
EBITDA*	zysk netto na sprzedaży powiększony o amortyzację ujętą w wyniku finansowym oraz odpisy z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	5 144	4 477
Kapitału Własnego	stosunek kapitału własnego pomniejszonego o wartości niematerialne do sumy aktywów	0,5	0,4
Kapitał własny	udział w aktywach Grupy po odjęciu wszystkich jej zobowiązań	17 785	15 911
Wartości niematerialne	możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nieposiadające postaci fizycznej	1 656	2 682
Kapitał własny pomniejszony o wartości niematerialne		16 129	13 229
Aktywa ogółem	Suma aktywów trwałych i obrotowych	34 122	33 442

* skorygowana EBITDA za okres 12 miesięcy kończący się w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego, bez uwzględnienia EBITDA wspólnego przedsięwzięcia Sierra Gorda S.C.M.

W procesie zarządzania płynnością i kapitałem Grupa zwraca także uwagę na wartość skorygowanego zysku z działalności operacyjnej za okres 12 miesięcy kończący się w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego, stanowiącego podstawę do wyliczenia kowenantów finansowych, na którą składają się następujące pozycje:

	2017	2016
Zysk netto na sprzedaży	3 811	2 544
Przychody odsetkowe od pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	319	633
Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne	(2 377)	(802)
Skorygowany zysk z działalności operacyjnej*	1 753	2 375

*wartość nie uwzględnia odpisu z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom

W celu utrzymania płynności finansowej i zdolności kredytowej pozwalającej na pozyskanie finansowania zewnętrznego przy optymalnym poziomie kosztów, Grupa w długim okresie dąży do utrzymania wskaźnika kapitału własnego na poziomie nie niższym niż 0,5, natomiast wskaźnika dług netto/EBITDA na poziomie do 2,0.

Nota 8.2 Kapitały

Zasady rachunkowości

Kapitał akcyjny wykazywany jest w wartości nominalnej.

Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych powstaje w wyniku wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne (Nota 7.2 zasady rachunkowości) oraz wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (Nota 7.3 zasady rachunkowości) po pomniejszeniu o efekty podatku odroczonego.

Na zakumulowane pozostałe całkowite dochody składają się różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN (Nota 1.2) oraz zyski i straty aktuarialne z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia po pomniejszeniu o efekt podatku odroczonego (część 11 „zasady rachunkowości”).

Zyski zatrzymane stanowią sumę zysku roku bieżącego oraz zakumulowanych zysków z lat poprzednich, które nie zostały wypłacone w formie dywidendy, ale zostały przekazane na powiększenie kapitału zapasowego lub są niepodzielone.

Nota 8.2.1 Kapitał akcyjny

Na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień przyjęcia niniejszego sprawozdania kapitał zakładowy Jednostki Dominującej, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, wynosił 2 000 mln PLN i dzielił się na 200 000 000 akcji serii A, w pełni opłaconych, o wartości nominalnej 10 PLN każda. Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Jednostka Dominująca nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu. Jednostka Dominująca nie posiada akcji własnych. Spółki zależne i spółki będące wspólnymi przedsięwzięciami nie posiadają akcji KGHM Polska Miedź S.A.

W latach zakończonych 31 grudnia 2017 r. i 31 grudnia 2016 r. nie miały miejsca zmiany wysokości kapitału zakładowego zarejestrowanego i liczby akcji.

W 2017 r. nie wystąpiły zmiany własności znacznych pakietów akcji KGHM Polska Miedź S.A. W 2016 r. próg 5% w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Jednostki dominującej przekroczył Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (zarządzany przez Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.).

Zgodnie z wiedzą Jednostki Dominującej, na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień przyjęcia niniejszego sprawozdania struktura akcjonariatu Jednostki Dominującej przedstawia się następująco:

akcjonariusz	liczba akcji/liczba głosów	łącna wartość nominalna akcji (zł)	udział w kapitale zakładowym/ ogólnej liczbie głosów
Skarb Państwa	63 589 900	635 899 000	31,79%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	10 104 354	101 043 540	5,05%
Pozostali akcjonariusze	126 305 746	1 263 057 460	63,16%
Razem	200 000 000	2 000 000 000	100,00%

Nota 8.2.2 Zmiany pozostałych kapitałów

	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych			Zakumulowane pozostałe całkowite dochody	Zyski zatrzymane
	Kapitał z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	Razem kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych		
Stan na 1 stycznia 2016	45	(109)	(64)	1 868	16 407
Dywidenda	-	-	-	-	(300)
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	-	-	3
Transakcje z właścicielami	-	-	-	-	(297)
Strata netto	-	-	-	-	(4 371)
Straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(27)	-	(27)	-	-
Zysk z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży następującej po uprzednim rozpoznaniu utraty wartości	51	-	51	-	-
Nota 7.2 Wpływ zawartych skutecznych transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne	-	(162)	(162)	-	-
Nota 7.2 Kwota przeniesiona do wyniku finansowego z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających	-	(3)	(3)	-	-
Nota 11.2 Zyski aktuarialne z tytułu wyceny świadczeń po okresie zatrudnienia	-	-	-	111	-
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN	-	-	-	258	-
Nota 5.1.1 Podatek odroczony	(9)	31	22	(21)	-
Pozostałe całkowite dochody	15	(134)	(119)	348	-
Łączne całkowite dochody	15	(134)	(119)	348	(4 371)
Stan na dzień 31 grudnia 2016	60	(243)	(183)	2 216	11 739
Dywidenda	-	-	-	-	(200)
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	-	-	2
Transakcje z właścicielami	-	-	-	-	(198)
Strata netto	-	-	-	-	1 568
Zmiany z tytułu rozliczenia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(2)	-	(2)	-	-
Straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	5	-	5	-	-
Zysk z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży następującej po uprzednim rozpoznaniu utraty wartości	37	-	37	-	-
Nota 7.2 Wpływ zawartych skutecznych transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne	-	397	397	-	-
Nota 7.2 Kwota przeniesiona do wyniku finansowego z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających	-	(16)	(16)	-	-
Nota 11.2 Straty aktuarialne z tytułu wyceny świadczeń po okresie zatrudnienia	-	-	-	(134)	-
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN	-	-	-	320	-
Nota 5.1.1 Podatek odroczony	(7)	(73)	(80)	25	-
Pozostałe całkowite dochody	33	308	341	211	-
Łączne całkowite dochody	33	308	341	211	1 568
Stan na dzień 31 grudnia 2017	93	65	158	2 427	13 109

Na podstawie Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks Spółek Handlowych Jednostka Dominująca jest zobowiązana do tworzenia obowiązkowych odpisów z zysku na kapitał zapasowy w celu pokrycia ewentualnych (przyszłych) lub istniejących strat w wysokości co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, aż do czasu, gdy wartość kapitału zapasowego osiągnie poziom co najmniej 1/3 kapitału zakładowego zarejestrowanego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi, może być wykorzystany wyłącznie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitał zapasowy z tytułu obowiązkowego odpisu dokonane przez jednostki Grupy Kapitałowej wynosi 793 mln PLN z tego 660 mln PLN dotyczy Jednostki Dominującej.

Informacje dotyczące wypłaconej dywidendy zawarto w Nocie 12.2.

Nota 8.3 Polityka zarządzania płynnością

Za zarządzanie płynnością finansową w Grupie i przestrzeganie przyjętej w tym zakresie polityki odpowiada Zarząd Jednostki Dominującej. Komórką wspierającą Zarząd w tym zakresie jest Komitet Płynności Finansowej.

Zarządzanie płynnością finansową w Jednostce Dominującej odbywa się zgodnie z przyjętą przez Zarząd Polityką Zarządzania Płynnością Finansową. W KGHM INTERNATIONAL LTD. zasady zarządzania płynnością zostały uregulowane w Polityce Inwestycyjnej. Dokumenty te opisują proces zarządzania płynnością finansową w Grupie wskazując na zgodne z najlepszymi praktykami procedury i instrumenty. Podstawowymi zasadami wynikającymi z dokumentów są:

- zapewnienie stabilnego i efektywnego finansowania działalności Grupy,
- lokowanie nadwyżek finansowych w bezpieczne instrumenty,
- przestrzeganie limitów dla poszczególnych kategorii inwestycji finansowych,
- przestrzeganie limitów koncentracji środków w instytucjach finansowych,
- efektywne zarządzanie kapitałem obrotowym.

Realizując proces zarządzania płynnością, Grupa korzysta z narzędzi wspierających jego efektywność. Jednym z podstawowych instrumentów wykorzystywanych przez Grupę jest usługa zarządzania środkami pieniężnymi w grupie rachunków - Cash Pool lokalny w PLN, USD i EUR oraz międzynarodowy w USD. Cash Pool ma na celu optymalizację zarządzania posiadanymi środkami pieniężnymi, ograniczenie kosztów odsetkowych, efektywne finansowanie bieżących potrzeb w zakresie finansowania kapitału obrotowego oraz wspieranie krótkoterminowej płynności finansowej w Grupie Kapitałowej.

Nota 8.3.1 Umowne terminy wymagalności dla zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe - stan na 31 grudnia 2017 r.

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego			Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
	do 12 m-cy	1-3 lata	powyżej 3 lat		
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	1 012	1 275	5 181	7 468	7 156
Zobowiązania wobec dostawców	1 823	21	370	2 214	1 995
Pochodne instrumenty finansowe - Waluty*	-	1	-	1	25
Pochodne instrumenty finansowe - Metale*	4	-	-	4	134
Wbudowane instrumenty pochodne	42	85	57	184	160
Pozostałe zobowiązania finansowe	126	23	23	172	160
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych przedziałach wymagalności	3 007	1 405	5 631	10 043	

Zobowiązania finansowe - stan na 31 grudnia 2016 r.

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego			Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
	do 12 m-cy	1-3 lata	powyżej 3 lat		
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	1 600	455	6 319	8 374	8 098
Zobowiązania wobec dostawców	1 433	33	351	1 817	1 613
Pochodne instrumenty finansowe - Waluty*	102	-	-	102	278
Pochodne instrumenty finansowe - Metale*	-	-	-	-	61
Wbudowane instrumenty pochodne	33	78	98	209	132
Pozostałe zobowiązania finansowe	126	19	29	174	165
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych przedziałach wymagalności	3 294	585	6 797	10 676	

* Zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych stanowią wartość wewnętrzną tych instrumentów bez uwzględniania czynnika dyskontowego.

Nota 8.4 Zadłużenie

Zasady rachunkowości
Zobowiązania z tytułu zadłużenia ujmuje się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne i wycenia się na dzień kończący okres sprawozdawczy w wartości zamortyzowanego kosztu. Naliczone odsetki odnoszone są do kosztów finansowych, chyba że podlegają kapitalizacji w wartości rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych

Nota 8.4.1 Dług netto

	2017	2016
Kredyty bankowe *	4 341	4 889
Pożyczki	1 845	1 642
Pozostałe	5	8
Nota 7.1 Zobowiązania z tytułu zadłużenia długoterminowego	6 191	6 539
Kredyty bankowe	838	1 502
Pożyczki	122	42
Pozostałe	5	15
Nota 7.1 Zobowiązania z tytułu zadłużenia krótkoterminowego	965	1 559
Razem zadłużenie	7 156	8 098
Nota 8.5 Wolne środki pieniężne i ich ekwiwalenty	579	836
Dług netto	6 577	7 262

* Wykazane z uwzględnieniem zapłaconej prowizji przygotowawczej pomniejszającej zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów

Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN) według rodzaju stopy procentowej

	2017	2016
PLN/WIBOR	99	88
EUR/EURIBOR	110	50
USD/LIBOR*	5 016	6 280
PLN/stałe	2	5
USD/stałe	1 940	1 679
Razem	7 167	8 102

* Wykazane bez uwzględnienia zapłaconej prowizji przygotowawczej pomniejszającej zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów

W 2017 r. nastąpił spadek zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek wynikający przede wszystkim ze spadku kursu walutowego USD/PLN oraz nastąpił dalszy spadek udziału zadłużenia krótkoterminowego w ogólnej kwocie zadłużenia Grupy. W części krótkoterminowej, w ramach zawartych z bankami umów bilateralnych, Grupa wykorzystuje kredyty obrotowe oraz w rachunku bieżącym z okresami zapadalności do 2 lat. W związku z sukcesywnym przedłużaniem na kolejne okresy dostępności finansowania w ramach umów bilateralnych, ryzyko płynności związane z otrzymanymi kredytami krótkoterminowymi Grupa ocenia jako niskie.

Nota 8.4.2 Zmiana długu netto

Zobowiązania z tytułu zadłużenia	Stan na 31 grudnia 2016	Przepływy środków pieniężnych	Odsetki naliczone	Różnice kursowe	Inne zmiany	Stan na 31 grudnia 2017
Kredyty	6 391	(374)	138	(983)	7	5 179
Pożyczki	1 684	565	56	(338)	-	1 967
Pozostałe	23	(14)	-	-	1	10
Razem zadłużenie	8 098	177	194	(1 321)	8	7 156
Wolne środki pieniężne i ich ekwiwalenty	836	(257)	-	-	-	579
Dług netto	7 262					6 577

Zobowiązania z tytułu zadłużenia	Stan na 31 grudnia 2015	Przepływy środków pieniężnych	Odsetki naliczone	Różnice kursowe	Inne zmiany	Stan na 31 grudnia 2016
Kredyty	5 798	42	139	409	3	6 391
Pożyczki	1 182	358	42	102	-	1 684
Pozostałe	35	(16)	-	-	4	23
Razem zadłużenie	7 015	384	181	511	7	8 098
Wolne środki pieniężne i ich ekwiwalenty	461	375	-	-	-	836
Dług netto	6 554					7 262

Z istniejącym zadłużeniem wiąże się ryzyko kursowe oraz ryzyko stopy procentowej. Opis ekspozycji na ryzyka finansowe znajduje się w Nocie 7.5

Wartość godziwa zobowiązań z tyt. kredytów i pożyczek wynosi 7 167 mln PLN (w 2016 r. 8 102 mln PLN). Wartość godziwa została ustalona na podstawie zdyskontowanych przepływów i jest zaklasyfikowana do poziomu 2 hierarchii wartości godziwej.

Nota 8.4.3 Szczegóły dotyczące głównych źródeł zadłużenia zewnętrznego

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa posiadała otwarte linie kredytowe oraz pożyczki z łącznym saldem dostępnego finansowania w równowartości 15 009 mln PLN, w ramach którego wykorzystano 7 177 mln PLN.

Poniższe zestawienie prezentuje strukturę źródeł finansowania.

	2017		2016
	Kwota dostępnego finansowania	Kwota wykorzystana	Kwota wykorzystana
1. Niezabezpieczony odnawialny kredyt konsorcjalny na kwotę 2 500 mln USD, uzyskany przez Jednostkę Dominującą na podstawie umowy o finansowanie zawartej z konsorcjum banków w 2014 r. z terminem zapadalności 9 lipca 2021 r. Środki pozyskane w ramach udzielonego kredytu przeznaczone są na finansowanie ogólnych celów korporacyjnych, w tym kontynuację realizacji projektów inwestycyjnych.	8 703	3 483*	4 809*
Oprocentowanie oparte jest o stawkę LIBOR powiększoną o marżę, która uzależniona jest od wskaźnika finansowego dług netto/EBITDA. Umowa kredytowa nakłada na Grupę obowiązek utrzymania kowenantu finansowego oraz kowenantów niefinansowych. Na dzień 31 grudnia 2017 r., w trakcie okresu sprawozdawczego oraz do dnia zatwierdzenia sprawozdania do publikacji nie wystąpiły przypadki naruszenia kowenantów zawartych w ww. umowie.			

<p>2. Pożyczki, w tym pożyczki inwestycyjne udzielone Jednostce Dominującej przez Europejski Bank Inwestycyjny na łączną kwotę 2 900 mln PLN:</p>			
<p>2.1. Pożyczka inwestycyjna w wysokości 2 000 mln PLN zaciągnięta w trzech transzach z terminami spłaty upływającymi dnia 30 października 2026 r., 30 sierpnia 2028 r. oraz 23 maja 2029 r. i wykorzystana w pełnym zakresie dostępnego limitu. Środki pozyskane w ramach pożyczki zostały przeznaczone na finansowanie realizowanych przez Jednostkę Dominującą projektów inwestycyjnych związanych z modernizacją hutnictwa oraz rozbudową obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Żelazny Most”.</p>			
<p>2.2. Pożyczka inwestycyjna w wysokości 900 mln PLN udzielona przez Europejski Bank Inwestycyjny w grudniu 2017 r. z terminem finansowania 12 lat, z okresem dostępności transz 22 miesiące licząc od dnia zawarcia umowy. Pożyczka może zostać wykorzystana w formie nieodnawialnych transz w walucie PLN, EUR lub USD, dla których oprocentowanie może być liczone w oparciu o stałą stopę procentową lub zmienną stopę procentową WIBOR, LIBOR, EURIBOR powiększoną o marżę. Środki pozyskane w ramach udzielonej pożyczki zostaną przeznaczone na finansowanie realizowanych przez Jednostkę Dominującą projektów o charakterze rozwojowym i odtworzeniowym na różnych etapach ciągu technologicznego.</p> <p>Umowy pożyczek nakładają na Grupę obowiązek utrzymania kowenantów finansowych oraz niefinansowych. Na dzień 31 grudnia 2017 r., w trakcie okresu sprawozdawczego oraz do dnia zatwierdzenia sprawozdania do publikacji nie wystąpiły przypadki naruszenia kowenantów zawartych w ww. umowach.</p>			
<p>3. Kredyty bilateralne na łączną kwotę 3 400 mln PLN służące finansowaniu kapitału obrotowego, będące narzędziem wspierającym zarządzanie płynnością finansową oraz wspomagającym finansowanie realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych Grupy. Środki finansowe w ramach otwartych linii kredytowych dostępne są w walutach: PLN, USD oraz EUR, a oprocentowanie oparte jest o zmienną stopę procentową WIBOR, LIBOR, EURIBOR powiększoną o marżę.</p>	3 400	1 727	1 609
	15 009	7 177	8 102

* Wykazane bez uwzględnienia zapłaconej prowizji przygotowawczej pomniejszającej zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów

Powyższe źródła w pełni zabezpieczają bieżące, średnio jak i długoterminowe potrzeby płynnościowe Grupy Kapitałowej. Kredyt konsorcjalny na kwotę 2 500 mln USD, pożyczki inwestycyjne na kwotę 2 900 mln PLN, jak i pozostałe kredyty bilateralne udzielone Jednostce Dominującej w kwocie 3 208 mln PLN są niezabezpieczone. Spłaty pozostałych zobowiązań Grupy z tytułu kredytów bilateralnych oraz pożyczek w kwocie 198 mln PLN objęte są zabezpieczeniami w postaci m.in. pełnomocnictw do dysponowania rachunkami bankowymi kredytobiorców, oświadczeń o poddaniu się egzekucji, hipotek umownych, zastawów rejestrowych lub cesji wierzytelności.

Nota 8.5 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty**Zasady rachunkowości**

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują głównie środki pieniężne na rachunkach bankowych oraz depozyty bankowe o terminie wymagalności do trzech miesięcy od dnia ich założenia (również dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych). Środki pieniężne wycenia się w kwocie nominalnej powiększonej o odsetki.

	2017	2016
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	314	329
Inne aktywa finansowe o terminie płatności do 3 miesięcy od dnia nabycia - depozyty	263	519
Pozostałe środki pieniężne	9	12
Razem	586	860

Nota 8.6 Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Istotnym narzędziem zarządzania płynnością finansową w Grupie są gwarancje i akredytywy, dzięki którym spółki Grupy nie muszą angażować środków pieniężnych w celu zabezpieczenia swoich zobowiązań wobec innych podmiotów.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa posiadała zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i akredytyw na łączną kwotę 2 325 mln PLN oraz z tytułu zobowiązań wekslowych na kwotę 173 mln PLN.

Najistotniejsze pozycje stanowią zobowiązania warunkowe Jednostki Dominującej mające na celu zabezpieczenie zobowiązań:

Sierra Gorda S.C.M. - zabezpieczenie realizacji zawartych umów w kwocie 1 740 mln PLN:

- 479 mln PLN akredytywa udzielona jako zabezpieczenie należytego wykonania długoterminowego kontraktu na odbiór energii,
- 174 mln PLN gwarancje korporacyjne ustanowione jako zabezpieczenie płatności z tytułu zawartych umów leasingu,
- 460 mln PLN gwarancje korporacyjne zabezpieczające spłatę krótkoterminowych kredytów obrotowych,
- 627 mln PLN gwarancja korporacyjna zwrotu określonej części płatności do gwarancji wystawionej przez Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. i Sumitomo Corporation, zabezpieczającej spłatę kredytu korporacyjnego zaciągniętego przez wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda S.C.M. (udzielona w I półroczu 2017 r.),

pozostałych podmiotów:

- zabezpieczenie kosztów rekultywacji kopalni Robinson, kopalni Podolsky i projektu Victoria oraz zobowiązań związanych z należytych wykonaniem zawartych umów w kwocie 380 mln PLN,
- zabezpieczenie należytego wykonania przez Jednostkę Dominującą przyszłych zobowiązań środowiskowych związanych z obowiązkiem rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji obiektu „Żelazny Most” w łącznej kwocie 320 mln PLN (160 mln PLN gwarancja bankowa oraz 160 mln PLN weksel własny).

W oparciu o posiadaną wiedzę, na koniec okresu sprawozdawczego Grupa określiła prawdopodobieństwo zapłaty kwot wynikających ze zobowiązań warunkowych dotyczących:

- Sierra Gorda S.C.M. jako niskie,
- pozostałych podmiotów Grupy Kapitałowej jako niskie.

W ramach analizy wpływu MSSF 9 na sprawozdanie finansowe Spółka, w zakresie gwarancji finansowych udzielonych Sierra Gorda, oceniła iż występuje konieczność ujęcia w księgach rachunkowych ww. gwarancji zgodnie z par. 4.2.1 pkt c MSSF 9. Szczegółowe informacje znajdują się w Nocie 1.4.1.4 (e).

Część 9 – Aktywa trwałe i związane z nimi zobowiązania

Nota 9.1 Rzeczowe i niematerialne aktywa górnicze i hutnicze

Zasady rachunkowości - aktywa rzeczowe

Najistotniejsze rzeczowe aktywa trwałe Grupy Kapitałowej stanowią nieruchomości związane z działalnością górniczą i hutniczą, obejmujące grunty własne, budynki, obiekty inżynierii wodnej i lądowej takie jak: kapitalne wyrobiska górnicze (w tym, w kopalniach głębinowych: szyby, studnie, sztolnie, chodniki, komory główne), rurociągi podsadzkowe, odwadniające i przeciwpożarowe, otwory piezometryczne, linie kablowe elektroenergetyczne, sygnalizacyjne i światłowodowe.

Do rzeczowych aktywów trwałych górniczych i hutniczych zalicza się również koszty usuwania nadkładu w kopalniach odkrywkowych oraz maszyny, urządzenia techniczne, środki transportu i inne ruchome środki trwałe.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia pomniejszonym o skumulowaną amortyzację (umorzenie) oraz skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości (polityka dotycząca utraty wartości przedstawiona została w Części 3).

W wartości początkowej środków trwałych Grupa ujmuje zdyskontowane koszty likwidacji środków trwałych po działalności górniczej podziemnej i odkrywkowej oraz innych obiektów, które zgodnie z obowiązującym prawem podlegają likwidacji po zakończeniu działalności. Zasady ujmowania i wyceny kosztów likwidacji przedstawione są w nocie 9.4.

Cenę nabycia/koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego (tj. odsetki oraz różnice kursowe stanowiące korektę kosztu odsetek) zaciągniętego na nabycie lub wytworzenie dostosowywanego składnika rzeczowych aktywów trwałych.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych (z wyłączeniem gruntów) Grupa dokonuje, w zależności od wzorca konsumowania korzyści ekonomicznych z danego składnika rzeczowych aktywów trwałych:

- **metodą amortyzacji liniowej**, dla składników, które są wykorzystywane w procesie produkcji w równomiernym stopniu w całym okresie ich użytkowania, oraz
- **metodą amortyzacji naturalnej (metodą jednostek produkcji)**, dla składników w odniesieniu do których konsumpcja korzyści ekonomicznych jest bezpośrednio powiązana z ilością wydobytej kopaliny ze złoża lub z ilością wytworzonych jednostek produkcji i wydobyte to lub produkcja nie są równomierne w całym okresie ich użytkowania. W szczególności dotyczy to budynków i budowli kopalń, jak również maszyn i urządzeń górniczych z wyjątkiem składników aktywów eksploatowanych w hutach, gdzie okres użytkowania wynika z okresów ekonomicznej użyteczności poszczególnych składników aktywów.

Okresy eksploatacji i tym samym stawki amortyzacyjne środków trwałych funkcjonujących w ciągu technologicznym produkcji miedzi, dostosowane są do planów zakończenia działalności.

Dla poszczególnych grup środków trwałych przyjęto okresy użytkowania, oszacowane na podstawie oczekiwanego życia kopalni z uwzględnieniem zawartości złoża, w następujących przedziałach:

Grupa	Całkowity okres użytkowania
Budynki	25-90 lat
Kapitalne wyrobiska górnicze	22-90 lat
Rurociągi podsadzkowe, odwadniające i przeciwpożarowe	6-90 lat
Linie kablowe elektroenergetyczne, sygnalizacyjne i światłowodowe	10-70 lat
Koszt zdejmowania nadkładu	
Urządzenia techniczne i maszyny	4-15 lat
Środki transportu	3-14 lat
Inne środki trwałe, w tym narzędzia i przyrządy	5-10 lat

Poszczególne istotne części składowe środka trwałego (istotne komponenty), których okres użytkowania różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego amortyzowane są odrębnie, przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania.

Zasady rachunkowości - aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne górnicze i hutnicze obejmują przede wszystkim: aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych oraz prawa do wody w Chile.

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych

W ramach aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych kwalifikowane są nakłady na:

- projekty robót geologicznych,
- uzyskanie decyzji środowiskowych,
- uzyskanie koncesji i użytkowania górniczego na poszukiwania geologiczne,
- realizację robót i prac wiertniczych (wiercenia, badania geofizyczne, hydrogeologiczne, obsługa geologiczna, analityka, geotechnika, itd.),
- zakup informacji geologicznych,
- wykonanie dokumentacji geologicznej i jej zatwierdzenie,
- wykonanie oceny ekonomiczno-technicznej zasobów dla potrzeb decyzji o wnioskowanie o koncesje na eksploatację górnictw,
- koszty zużycia urządzeń i sprzętu (rzeczowe aktywa trwałe) służącego do prowadzenia prac poszukiwawczych.

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wycenia się w wysokości kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Testy na utratę wartości na pojedynczej jednostce (projekcie) Grupa przeprowadza obowiązkowo z chwilą:

- wykazania technicznej wykonalności i komercyjnej zasadności wydobywania zasobów mineralnych, oraz
- gdy fakty i okoliczności wskazują, że wartość bilansowa aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych może przewyższać ich wartość odzyskiwalną.

Ewentualne odpisy ujmuje się przed dokonaniem przeklasyfikowania wynikającego z wykazania technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania zasobów mineralnych.

Ważne oszacowania i założenia

Ważne oszacowania i założenia dotyczące utraty wartości rzeczowych i niematerialnych aktywów górniczych i hutniczych zostały zaprezentowane w Nocie 3.

Wartość netto rzeczowych aktywów górniczych i hutniczych podlegających amortyzacji metodą naturalną wyniosła na dzień 31 grudnia 2017 r. 1 286 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2016 r. 1 484 mln PLN).

Rzeczowe i niematerialne aktywa górnicze i hutnicze

	Rzeczowe aktywa trwałe			Wartości niematerialne			Razem
	Budynki, budowle i grunty	Urządzenia techniczne, maszyny, środki transportu i inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Prawa do wody	Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	Pozostałe	
Stan na dzień 1 stycznia 2016 r.							
Wartość brutto	14 590	10 674	4 648	243	2 706	694	33 555
Umorzenie	(6 856)	(5 648)	-	-	-	(301)	(12 805)
Odpisy z tytułu utraty wartości	(2 677)	(458)	-	-	(211)	(1)	(3 347)
Wartość księgową netto	5 057	4 568	4 648	243	2 495	392	17 403
Zmiany w roku 2016 netto							
Rozliczenie środków trwałych w budowie	834	1 815	(2 649)	-	-	-	-
Zakup	-	-	1 730	1	142	18	1 891
Koszty usuwania nadkładu w kopalniach odkrywkowych	150	-	-	-	-	-	150
Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	775	-	1	68	844
Nota 9.4 Zmiana stanu rezerwy na koszty likwidacji	(53)	-	-	-	-	-	(53)
Nota 4.1 Amortyzacja	(623)	(802)	-	-	-	(19)	(1 444)
Nota 4.4 Odpisy z tytułu utraty wartości	(268)	(48)	(17)	(148)	(898)	(27)	(1 406)
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN	67	20	7	17	189	3	303
Inne zmiany	(52)	112	(54)	(1)	13	(15)	3
Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.							
Wartość brutto	15 669	12 422	4 447	260	3 001	698	36 497
Umorzenie	(7 550)	(5 974)	-	-	-	(251)	(13 775)
Odpisy z tytułu utraty wartości	(3 007)	(783)	(7)	(148)	(1 059)	(27)	(5 031)
Wartość księgową netto	5 112	5 665	4 440	112	1 942	420	17 691
Zmiany w roku 2017 netto							
Rozliczenie środków trwałych w budowie	1 106	1 573	(2 679)	(1)	-	1	-
Zakup	-	-	1 252	1	70	43	1 366
Koszty usuwania nadkładu w kopalniach odkrywkowych	319	-	-	-	-	-	319
Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	790	-	25	4	819
Nota 9.4 Zmiana stanu rezerwy na koszty likwidacji	41	-	-	-	-	-	41
Nota 4.1 Amortyzacja	(540)	(837)	-	-	-	(15)	(1 392)
Nota 4.4 Odpisy z tytułu utraty wartości	(85)	(76)	(1)	-	(695)	(3)	(860)
Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości	278	79	-	-	-	-	357
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN	(102)	(46)	(15)	(14)	(298)	(3)	(478)
Inne zmiany	(1)	(8)	31	(68)	(73)	(1)	(120)
Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.							
Wartość brutto	15 711	13 014	3 824	50	2 574	700	35 873
Umorzenie	(7 452)	(6 090)	-	-	-	(232)	(13 774)
Odpisy z tytułu utraty wartości	(2 131)	(574)	(6)	(20)	(1 603)	(22)	(4 356)
Wartość księgową netto	6 128	6 350	3 818	30	971	446	17 743

Nota 9.1.1 Rzeczowe aktywa trwale górnicze i hutnicze – istotne środki trwałe w budowie

	2017	2016
Głogów Głęboki-Przemysłowy	1 012	1 084
Program Rozwoju Hutnictwa	744	753
Budowa szybu SW-4	554	546
Działalność inwestycyjna związana z rozbudową i eksploatacją Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych Żelazny Most	382	236
Inwestycje związane z rozbudową infrastruktury rejonów wydobywczych w kopalniach	197	146
Program Modernizacji Pirometalurgii	194	1 240

Nota 9.1.2 Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych

Istotne nakłady na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych przedstawiono w poniższej tabeli.

Segment operacyjny	Opis	Narastająco na:	
		2017	2016
KGHM INTERNATIONAL LTD.	Nakłady związane z pracami eksploracyjnymi, głównie w ramach projektu Victoria położonego w Zagłębiu Sudbury w Kanadzie	1 476	1 590
KGHM INTERNATIONAL LTD.	Nakłady związane z pracami eksploracyjnymi w ramach projektu Ajax	573	598

Nota 9.1.3 Wydatki związane z aktywami górniczymi i hutniczymi

	2017	2016
Zakup	(1 366)	(1 891)
Majątek trwały wytworzony we własnym zakresie	(819)	(844)
Koszty usuwania nadkładu w kopalniach odkrywkowych	(319)	(150)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu nabycia	19	(135)
Pozostałe	(42)	(12)
Razem	(2 527)	(3 032)

Nota 9.2 Pozostałe aktywa rzeczowe i niematerialne**Zasady rachunkowości**

Pozostałe rzeczowe aktywa trwale i wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości (polityka dotycząca utraty wartości przedstawiona została w Części 3). Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metodą liniową.

Dla poszczególnych grup środków trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

Grupa	Całkowity okres użytkowania
Budynki i budowle	25-60 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	4-15 lat
Środki transportu	3-14 lat
Inne środki trwałe	5-10 lat

Dla głównych grup wartości niematerialnych okres użytkowania wynosi:

- nabyte prawa majątkowe niezwiązane z działalnością górniczą: 5-50 lat,
- oprogramowanie komputerowe: 2-5 lat,
- inne wartości niematerialne: 40-50 lat.

Pozostałe aktywa rzeczowe i niematerialne

		Rzeczowe aktywa trwałe			Wartości niematerialne	Razem
		Budynki, budowle i grunty	Urządzenia techniczne, maszyny, środki transportu i inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie		
Stan na dzień 1 stycznia 2016 r.						
	Wartość brutto	1 855	2 267	23	443	4 588
	Umorzenie	(475)	(879)	-	(78)	(1 432)
	Odpisy z tytułu utraty wartości	(123)	(14)	(1)	(124)	(262)
	Wartość księgowa netto	1 257	1 374	22	241	2 894
Zmiany w roku 2016 netto						
	Rozliczenie środków trwałych w budowie	111	179	(290)	-	-
	Zakup	-	-	160	15	175
	Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	49	-	49
Nota 4.1	Amortyzacja	(57)	(198)	-	(19)	(274)
Nota 4.4	(Utworzenie)/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości	(70)	-	-	-	(70)
	Inne zmiany	239	(303)	118	(29)	25
Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.						
	Wartość brutto	2 252	2 187	60	504	5 003
	Umorzenie	(559)	(1 123)	-	(177)	(1 859)
	Odpisy z tytułu utraty wartości	(213)	(12)	(1)	(119)	(345)
	Wartość księgowa netto	1 480	1 052	59	208	2 799
Zmiany w roku 2017 netto						
	Rozliczenie środków trwałych w budowie	131	161	(292)	-	-
	Zakup	-	-	240	16	256
	Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	46	-	46
Nota 4.1	Amortyzacja	(76)	(198)	-	(18)	(292)
Nota 4.4	(Utworzenie)/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości	28	-	-	(5)	23
	Inne zmiany	(42)	1	89	8	56
Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.						
	Wartość brutto	2 292	2 287	141	522	5 242
	Umorzenie	(608)	(1 260)	-	(189)	(2 057)
	Odpisy z tytułu utraty wartości	(163)	(11)	1	(124)	(297)
	Wartość księgowa netto	1 521	1 016	142	209	2 888

Nota 9.3 Amortyzacja

	Rzeczowe aktywa trwałe		Wartości niematerialne	
	2017	2016	2017	2016
Nota 4.1 Razem	1 651	1 680	33	38
rozliczona w wynik finansowy	1 578	1 665	31	33
koszty wytworzenia produktów	1 550	1 626	26	26
koszty ogólnego zarządu	18	28	5	6
koszty sprzedaży	10	11	-	1
stanowiąca część kosztu wytworzenia aktywów	73	15	2	5

Nota 9.4 Rezerwa na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów

Zasady rachunkowości	Ważne oszacowania i założenia												
<p>Rezerwa na przyszłe koszty związane z likwidacją kopalń i innych obiektów technologicznych tworzona jest na bazie szacunków przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu ich eksploatacji, wykonanego w oparciu o prognozy eksploatacji złoża (dla obiektów górniczych) oraz ekspertyzy technologiczno-ekonomiczne sporządzone przez specjalistyczne firmy bądź wykonane w Jednostce Dominującej.</p> <p>Zmiana stopy dyskonta lub szacowanego kosztu likwidacji koryguje wartość środka trwałego, którego dotyczy, chyba że przekracza wartość bilansową środka trwałego, wówczas nadwyżka ujmowana jest w pozostałych przychodach operacyjnych.</p>	<p>Wartość rezerwy stanowią zdyskontowane do wartości bieżącej oszacowane koszty przyszłej likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych. Na aktualizację rezerwy na dzień kończący okres sprawozdawczy mają wpływ poniższe wskaźniki:</p> <p>1) W Jednostce Dominującej:</p> <p>a) wskaźnik zmiany cen produkcji budowlano-montażowej publikowany przez GUS,</p> <p>b) prognozowana stopa dyskontowa skalkulowana w oparciu o rentowność obligacji skarbowych w terminach zapadalności najbardziej zbliżonych do terminów planowanych wpływów finansowych.</p> <p>2) W Grupie Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.:</p> <p>a) stopa zwrotu z inwestycji w dziesięcio-, dwudziestoletnie bony skarbowe Federalnej Rezerwy Stanów Zjednoczonych Ameryki,</p> <p>b) stopa zwrotu z inwestycji w pięcioletnie obligacje rządowe emitowane przez rządy Kanady i Chile.</p> <p>Rentowność obligacji skarbowych oraz stopa inflacji ustalane są oddzielnie dla okresów przyszłych, tj. pierwszego, drugiego i trzeciego roku oraz łącznie dla okresów począwszy od czwartego roku.</p> <p>W Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w celu oszacowania rezerw na koszty likwidacji kopalń i obiektów technologicznych położonych w poszczególnych krajach przyjęto następujące stopy dyskonta:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>- w Polsce</td> <td>3,5 %</td> <td>3,5 %</td> </tr> <tr> <td>- w Stanach Zjednoczonych Ameryki</td> <td>2,33% - 2,58%</td> <td>2,25%-2,62%</td> </tr> <tr> <td>- w Kanadzie</td> <td>2,04% - 2,26%</td> <td>2,31%</td> </tr> </tbody> </table>		2017	2016	- w Polsce	3,5 %	3,5 %	- w Stanach Zjednoczonych Ameryki	2,33% - 2,58%	2,25%-2,62%	- w Kanadzie	2,04% - 2,26%	2,31%
	2017	2016											
- w Polsce	3,5 %	3,5 %											
- w Stanach Zjednoczonych Ameryki	2,33% - 2,58%	2,25%-2,62%											
- w Kanadzie	2,04% - 2,26%	2,31%											

	2017	2016
Stan rezerw na początek okresu sprawozdawczego	1 500	1 496
Nota 9.1 Zmiany szacunków odniesione w środki trwałe	41	(53)
Pozostałe	(181)	57
Stan rezerw na koniec okresu sprawozdawczego w tym:	1 360	1 500
- rezerwy długoterminowe	1 351	1 487
- rezerwy krótkoterminowe	9	13

Nota 9.5 Aktywowane koszty finansowania zewnętrznego

W roku 2017 Grupa ujęła w aktywach rzeczowych i niematerialnych 80 mln PLN kosztów finansowania zewnętrznego. Zastosowana stopa kapitalizacji z tytułu pożyczki z Konsorcjum Banków oraz z tytułu pożyczek z innych banków wyniosła 36,58%. W roku 2016 Grupa ujęła w aktywach rzeczowych i niematerialnych 90 mln PLN kosztów finansowania zewnętrznego, a zastosowane stopy kapitalizacji wyniosły: 100% z tytułu pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, 45,12% z tytułu pożyczki z Konsorcjum Banków.

Część 10 – Kapitał obrotowy

Nota 10.1 Zapasy

Zasady rachunkowości	Ważne oszacowania i założenia
<p>Grupa dokonuje wyceny zapasów według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia nie wyższych niż cena sprzedaży pomniejszona o koszty dokończenia produkcji i doprowadzenia sprzedaży do skutku.</p> <p>Wyceny bilansowej rozchodu składnika zapasów dokonuje się według średniej ważonej ceny nabycia oraz średnioważonego rzeczywistego kosztu wytworzenia.</p>	<p>W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ilość zapasów Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. powstających w procesie ługowania, jest określana w oparciu o szacowany odzysk metalu z rudy. Natura procesu wyłukiwania miedzi z rudy ogranicza precyzyjne monitorowanie poziomu zapasów powstających w wyniku tego procesu. W kolejnych okresach sprawozdawczych, dokonuje się korekty szacowanego w danym okresie sprawozdawczym odzysku miedzi z ługowanej rudy do poziomu produkcji osiągniętej w kolejnym okresie.</p> <p>Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość zapasów ustalona prowizorycznie wyniosła 47 mln PLN (na 31 grudnia 2016 r. 106 mln PLN). W roku 2017 nie dokonano korekty wartości zapasów powstających w procesie ługowania wycenianych prowizorycznie w poprzednich okresach sprawozdawczych (w 2016 r. korekta wyniosła 18 mln PLN).</p>

	2017	2016
Materiały	722	650
Półprodukty i produkty w toku	3 104	2 012
Produkty gotowe	561	541
Towary	175	294
Razem wartość netto zapasów	4 562	3 497

Nota 4.4 Odpisy aktualizujące wartość zapasów w okresie obrotowym

	2017	2016
Utworzony odpis w koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(37)	(83)
Odwrócony odpis w kosztach sprzedanych produktów, towarów i materiałów	5	7

Terminy realizacji zapasów

	2017	2016
O okresie dłuższym niż 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego	126	180
O okresie do 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego	4 436	3 317

Nota 10.2 Należności od odbiorców

	2017	2016
Należności od odbiorców krótkoterminowe	1 522	1 292

Na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz 2016 r. nie występowały istotne przeterminowane salda należności od odbiorców. Odpisy z tytułu utraty wartości należności od odbiorców (kumulatywne oraz ujęte w okresie) są nieznaczące zarówno w okresie sprawozdawczym jak i w okresie porównywalnym. Odpis aktualizujący wartość należności od odbiorców w 2017 r. wyniósł 21 mln PLN (w 2016 r. 5 mln PLN).

Grupa narażona jest na ryzyko kredytowe oraz ryzyko walutowe wynikające z należności od odbiorców. Zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz ocenę jakości kredytowej należności przedstawiono w Nocie 7.5.2.3 Informacje na temat ryzyka walutowego przedstawiono w Nocie 7.5.1.3.

Wartość godziwa należności od odbiorców zbliżona jest do ich wartości bilansowej.

Nota 10.3 Zobowiązania wobec dostawców**Zasady rachunkowości**

Zobowiązania wobec dostawców ujmuje się początkowo w wartości godziwej i wycenia się na dzień kończący okres sprawozdawczy w wartości zamortyzowanego kosztu, przy czym zobowiązania z datą wymagalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania nie podlegają dyskontowaniu.

	2017	2016
Zobowiązania wobec dostawców długoterminowe	172	180
Zobowiązania wobec dostawców krótkoterminowe	1 823	1 433
Zobowiązania wobec dostawców	1 995	1 613

W pozycji zobowiązań wobec dostawców zawarte zostały zobowiązania z tytułu zakupu, budowy środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych wynoszące na 31 grudnia 2017 r. w części długoterminowej 163 mln PLN, a w części krótkoterminowej 398 mln PLN (na 31 grudnia 2016 r. odpowiednio 170 mln PLN i 350 mln PLN).

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe wynikające ze zobowiązań wobec dostawców oraz ryzyko płynności. Informacje na temat ryzyka walutowego przedstawiono w Nocie 7.5.1.3 oraz ryzyka płynności w Nocie 8.3.1.

Wartość godziwa zobowiązań wobec dostawców zbliżona jest do ich wartości bilansowej.

Nota 10.4 Zmiana stanu kapitału obrotowego

	Zapasy	Należności od odbiorców	Zobowiązania wobec dostawców	Kapitał obrotowy
Stan na 31 grudnia 2016 r.	(3 497)	(1 292)	1 613	(3 176)
Stan na 31 grudnia 2017 r.	(4 562)	(1 522)	1 995	(4 089)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(1 065)	(230)	382	(913)
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN	(66)	(64)	30	(100)
Amortyzacja rozliczona w zapasy	64	-	-	64
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	-	-	(39)	(39)
Pozostałe	-	-	(8)	(8)
Korekty	(2)	(64)	(17)	(83)
Zmiana stanu ujęta w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(1 067)	(294)	365	(996)

	Zapasy	Należności od odbiorców	Zobowiązania wobec dostawców	Kapitał obrotowy
Stan na 31 grudnia 2015 r.	(3 382)	(1 541)	1 598	(3 325)
Stan na 31 grudnia 2016 r.	(3 497)	(1 292)	1 613	(3 176)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(115)	249	15	149
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek o walucie funkcjonalnej innej niż PLN	27	27	(12)	42
Amortyzacja rozliczona w zapasy	5	-	-	5
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	-	-	138	138
Pozostałe	(2)	-	(6)	(8)
Korekty	30	27	120	177
Zmiana stanu ujęta w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(85)	276	135	326

Część 11 – Świadczenia pracownicze

Zasady rachunkowości

Grupa zobowiązana jest do wypłaty określonych świadczeń po okresie zatrudnienia (świadczeń emerytalnych z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych, odpraw pośmiertnych, ekwiwalentu węglowego) oraz innych długoterminowych świadczeń (w postaci nagród jubileuszowych), zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy. Wysokość zobowiązań z tytułu obu rodzajów świadczeń szacowana jest na koniec okresu sprawozdawczego przez niezależnego aktuarium metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych.

Wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ustala się poprzez zdyskontowanie szacowanych przyszłych wypływów pieniężnych przy zastosowaniu stóp procentowych obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnych zobowiązań. Zyski i straty aktuarialne z wyceny określonych świadczeń po okresie zatrudnienia ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach w okresie w którym powstały. Zyski i straty aktuarialne z wyceny pozostałych świadczeń (świadczenia z tytułu nagród jubileuszowych) ujmowane są w zysku lub stracie.

Ważne oszacowania i założenia

Zobowiązanie bilansowe z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych równe jest wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń. Wysokość zobowiązania zależy od wielu czynników, które są wykorzystywane jako założenia w metodzie aktuarialnej. Wszelkie zmiany założeń mają wpływ na wartość bilansową zobowiązania. Jednym z podstawowych założeń dla ustalenia wysokości zobowiązania jest stopa procentowa. Na dzień kończący okres sprawozdawczy w oparciu o opinię niezależnego aktuarium przyjmuje się odpowiednią stopę dyskonta dla podmiotów Grupy Kapitałowej, przy użyciu której ustala się wartość bieżącą szacowanych przyszłych wypływów pieniężnych z tytułu tych świadczeń. Przy ustalaniu stopy dyskontowej dla okresu sprawozdawczego aktuarium ekstrapoluje wzdłuż krzywej rentowności bieżące stopy procentowe obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, aby uzyskać stopę dyskontową umożliwiającą dyskontowanie płatności o terminie realizacji dłuższym niż termin wykupu obligacji.

Pozostałe założenia makroekonomiczne wykorzystywane dla wyceny zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych, takie jak stopa inflacji czy najniższe wynagrodzenie, oparte są na obecnie panujących warunkach rynkowych. Założenia przyjęte do wyceny na 31 grudnia 2017 r. zostały ujawnione w nocie 11.2

Wrażliwość zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych na zmiany założeń została ustalona dla salda zobowiązań Jednostki Dominującej. W pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej, z uwagi na nieistotne salda zobowiązań z tego tytułu, wpływ zmian podstawowych parametrów przyjętych do kalkulacji rezerw na wysokość salda zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym byłby nieistotny.

Wpływ zmian wskaźników na saldo zobowiązań (Jednostki Dominującej)

	2017	2016
wzrost stopy dyskonta o 1 punkt procentowy	(252)	(219)
obniżenie stopy dyskonta o 1 punkt procentowy	331	285
wzrost o 1 punkt procentowy wskaźnika wzrostu cen węgla i wskaźnika wzrostu wynagrodzeń	347	300
obniżenie o 1 punkt procentowy wskaźnika wzrostu cen węgla i wskaźnika wzrostu wynagrodzeń	(255)	(222)

Nota 11.1 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych
Składniki pozycji zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych

	2017	2016
Długoterminowe	2 063	1 860
Krótkoterminowe	141	147
Nota 11.2 Zobowiązania z tytułu programów przyszłych świadczeń pracowniczych	2 204	2 007
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	235	230
Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne (niewykorzystane urlopy, premie, inne)	466	410
Krótkoterminowe zobowiązania pracownicze	701	640
Razem zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	2 905	2 647

Koszty świadczeń pracowniczych

	2017	2016
Koszty wynagrodzeń	3 568	3 463
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	1 205	1 079
Koszty przyszłych świadczeń	183	130
Nota 4.1 Koszty świadczeń pracowniczych	4 956	4 672

Nota 11.2 Zmiana stanu zobowiązań z tytułu programów przyszłych świadczeń pracowniczych

	Ogółem zobowiązania	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Ekwiwalent węglowy	Inne świadczenia
Stan na dzień 1 stycznia 2016	2 105	384	300	1 339	82
Nota 11.1 Łączna kwota kosztów ujęta w wyniku finansowym	130	29	31	65	5
Koszty odsetek	64	11	9	40	4
Koszty bieżącego zatrudnienia	70	24	19	26	1
Koszty przeszłego zatrudnienia	(2)	(4)	3	(1)	-
Zyski aktuarialne ujmowane w wyniku finansowym	(2)	(2)	-	-	-
Nota 8.2.2 (Zyski)/ straty aktuarialne ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach	(111)	-	11	(125)	3
Wypłacone świadczenia	(117)	(46)	(27)	(40)	(4)
Stan na dzień 31 grudnia 2016	2 007	367	315	1 239	86
Nota 11.1 Łączna kwota kosztów ujęta w wyniku finansowym	183	79	29	70	5
Koszty odsetek	71	13	11	45	2
Koszty bieżącego zatrudnienia	74	28	18	25	3
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-	-	-	-
Straty aktuarialne ujmowane w wyniku finansowym	38	38	-	-	-
Nota 8.2.2 Straty /(zyski) aktuarialne ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach	134	-	27	126	(19)
Wypłacone świadczenia	(120)	(46)	(30)	(41)	(3)
Stan na dzień 31 grudnia 2017	2 204	400	341	1 394	69
Stan na dzień 31 grudnia	2017	2016	2015	2014	2013
Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	2 204	2 007	2 105	2 146	1 694

Główne przyjęte założenia aktuarialne na 31 grudnia 2017 r.:

	2018	2019	2020	2021	2022 i następne
- stopa dyskonta	3,35%	3,35%	3,35%	3,35%	3,35%
- stopa wzrostu cen węgla	5,00%	3,20%	3,00%	3,00%	3,00%
- stopa wzrostu najniższego wynagrodzenia	0,00%	4,20%	4,00%	4,00%	4,00%
- przewidywana inflacja	2,30%	2,70%	2,50%	2,50%	2,50%
- przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	5,10%	2,70%	2,50%	2,50%	2,50%

Główne przyjęte założenia aktuarialne na 31 grudnia 2016 r.:

	2017	2018	2019	2020	2021 i następne
- stopa dyskonta	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
- stopa wzrostu cen węgla	0,00%	2,00%	3,00%	3,00%	3,00%
- stopa wzrostu najniższego wynagrodzenia	0,00%	3,00%	4,00%	4,00%	4,00%
- przewidywana inflacja	1,30%	1,50%	2,50%	2,50%	2,50%
- przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	3,30%	1,50%	2,50%	2,50%	2,50%

Zmiana wartości zysków/strat aktuarialnych spowodowana jest zmianą założeń w zakresie stopy wzrostu dyskonta, wzrostu cen węgla oraz wzrostu najniższych wynagrodzeń.

Do aktualizacji rezerwy na koniec bieżącego okresu przyjęto parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wskaźników cen węgla i najniższego wynagrodzenia oraz przewidywanej rentowności długoterminowych obligacji skarbowych.

Podział (zysków) / strat aktuarialnych na dzień 31 grudnia 2017 r. w stosunku do założeń przyjętych na 31 grudnia 2016 r.

Zmiana założeń finansowych	53
Zmiana założeń demograficznych	86
Pozostałe zmiany	33
Razem straty/ (zyski) aktuarialne	172

Podział (zysków) / strat aktuarialnych na dzień 31 grudnia 2016 r. w stosunku do założeń przyjętych na 31 grudnia 2015 r.

Zmiana założeń finansowych	(141)
Zmiana założeń demograficznych	(8)
Pozostałe zmiany	36
Razem (zyski)/straty aktuarialne	(113)

Profil zapadalności zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

Rok zapadalności:	Ogółem zobowiązania	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalno - rentowe	ekwiwalent węglowy	Inne świadczenia
2018	130	48	34	45	3
2019	175	41	80	52	2
2020	98	30	15	51	2
2021	93	27	14	50	2
2022	105	33	20	48	4
Pozostałe lata	1 603	222	179	1 148	54
Wartość zobowiązań w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017	2 204	401	342	1 394	67

Rok zapadalności:	Ogółem zobowiązania	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalno - rentowe	ekwiwalent węglowy	Inne świadczenia
2017	147	47	50	44	6
2018	161	38	69	50	4
2019	99	31	15	49	4
2020	91	27	13	47	4
2021	89	25	14	46	4
Pozostałe lata	1 420	199	154	1 003	64
Wartość zobowiązań w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016	2 007	367	315	1 239	86

Część 12 – Inne noty

Nota 12.1 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Zasady rachunkowości oraz ważne oszacowania i założenia zaprezentowane w Części 10 mają zastosowanie do transakcji przeprowadzanych z podmiotami powiązаныmi.

Transakcje Grupy z jednostkami powiązаныmi obejmują transakcje z:

- wspólnym przedsięwzięciem Sierra Gorda,
- jednostkami, nad którymi Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub wywiera na nie znaczący wpływ, zarządem oraz organem nadzorującym (wynagrodzenia) – Nota 12.11.

Przychody operacyjne od jednostek powiązanych

	2017	2016
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów od wspólnego przedsięwzięcia	33	100
Przychody odsetkowe od pożyczki dla wspólnego przedsięwzięcia	319	633
Przychody z innych transakcji od wspólnego przedsięwzięcia	43	41
Przychody z innych transakcji od pozostałych podmiotów powiązanych	16	14
	411	788

Zakup od jednostek powiązanych

	2017	2016
Zakup usług, towarów i materiałów od wspólnych przedsięwzięć	-	53
Zakup usług, towarów i materiałów od pozostałych podmiotów powiązanych	17	15
Inne transakcje zakupu od pozostałych podmiotów powiązanych	2	2
	19	70

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności od podmiotów powiązanych

	2017	2016
Od wspólnego przedsięwzięcia Sierra Gorda S.C.M. (pożyczki)	3 889	4 313
Od wspólnego przedsięwzięcia Sierra Gorda S.C.M. (pozostałe)	461	492
Od pozostałych podmiotów powiązanych	3	2
	4 353	4 807

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania wobec podmiotów powiązanych

	2017	2016
Wobec wspólnych przedsięwzięć	13	51
Wobec pozostałych podmiotów powiązanych	1	1

Zgodnie z MSR 24 Grupa Kapitałowa zobowiązana jest do ujawnienia nierozliczonych sald, w tym zobowiązań wobec rządu oraz jednostek, nad którymi ten rząd sprawuje kontrolę, współkontrolę lub wywiera na nie znaczący wpływ.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wystąpiły salda nierozliczonych zobowiązań dotyczące umów na korzystanie z kopalni i górotworu niezbędnych do prowadzenia podstawowej działalności gospodarczej. Jednostka Dominująca na mocy tych umów zobowiązana jest do opłaty za użytkowanie górnicze złóż miedzi i soli kamiennej. Saldo zobowiązań z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosło 202 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2016 r. 209 mln PLN). W okresie sprawozdawczym część zmienna opłaty za użytkowanie górnicze rozpoznana w kosztach w kwocie 31 mln PLN ustalona została w wysokości równoważności 30% należnej opłaty eksploatacyjnej za rok 2016 (analogicznie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. 31 mln PLN).

W okresie bieżącym i porównywalnym nie zidentyfikowano innych indywidualnych transakcji, które byłyby znaczące ze względu na nietypowy zakres i kwotę.

Pozostałe transakcje zawarte przez Grupę Kapitałową z rządem oraz jednostkami, nad którymi ten rząd sprawuje kontrolę lub współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ, które były znaczące zbiorowo, wchodziły w zakres normalnych, codziennych operacji gospodarczych, przeprowadzonych na zasadach rynkowych. Transakcje te dotyczyły:

- zakupu produktów na potrzeby bieżącej działalności operacyjnej. Obroty z tytułu tych transakcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. wyniosły 991 mln PLN (od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. 585 mln PLN), nierozliczone salda zobowiązań z tytułu tych transakcji na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosły 107 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2016 r. 85 mln PLN),
- sprzedaży do Spółek Skarbu Państwa. Obroty z tej sprzedaży w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. wyniosły 82 mln PLN (od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. 52 mln PLN), nierozliczone salda należności z tytułu tych transakcji na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosły 7mln PLN (na dzień 31 grudnia 2016 r. 8 mln PLN).

Nota 12.2 Dywidendy wypłacone

Zgodnie z Uchwałą Nr 7/2017 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie wypłaty dywidendy z zysków lat ubiegłych i ustalenia dnia dywidendy oraz terminu wypłaty dywidendy, na dywidendę dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 200 mln PLN, co stanowi 1,00 PLN na jedną akcję.

Dzień dywidendy (dzień nabycia praw do dywidendy) ustalono na 14 lipca 2017 r., a wypłatę dywidendy w dwóch ratach: 17 sierpnia 2017 r. – kwota 100 mln PLN (co stanowi 0,50 PLN na akcję) i 16 listopada 2017 r. – kwota 100 mln PLN (co stanowi 0,50 PLN na akcję).

Zgodnie z Uchwałą Nr 6/2016 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 28 czerwca 2016 r. w sprawie wypłaty dywidendy z zysków lat ubiegłych i ustalenia dnia dywidendy oraz terminu wypłaty dywidendy, na dywidendę dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 300 mln PLN, co stanowi 1,50 PLN na jedną akcję.

Dzień dywidendy (dzień nabycia praw do dywidendy) ustalono na 15 lipca 2016 r., a wypłatę dywidendy w dwóch ratach: 18 sierpnia 2016 r. – kwota 150 mln PLN (co stanowi 0,75 PLN na akcję) i 17 listopada 2016 r. – kwota 150 mln PLN (co stanowi 0,75 PLN na akcję).

Wszystkie akcje Jednostki Dominującej są akcjami zwykłymi.

Nota 12.3 Pozostałe aktywa**Zasady rachunkowości**

Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy w kwocie wymaganej zapłaty.

Zasady rachunkowości dotyczące aktywów finansowych zostały opisane w Części 7.

	2017	2016
Pozostałe aktywa niefinansowe długoterminowe	112	117
Nieruchomości inwestycyjne	79	78
Rozliczenia międzyokresowe czynne	19	26
Pozostałe	14	13
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	464	252
Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	265	199
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	59	56
Kwoty zatrzymane (kaucje) z tytułu umów długoterminowych o budowę	42	48
Pozostałe	164	95
Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe	199	53
Zaliczki niefinansowe	47	31
Pozostałe	152	22
Razem pozostałe aktywa długoterminowe i krótkoterminowe	576	369

Nota 12.4 Pozostałe zobowiązania**Zasady rachunkowości**

Pozostałe zobowiązania finansowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne i wycenia się na dzień kończący okres sprawozdawczy w wartości zamortyzowanego kosztu.

	2017	2016
Zobowiązania z tytułu umowy na dostawę metali - rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów do Franco Nevada	410	638
Zobowiązania wobec dostawców	172	180
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	91	103
Inne zobowiązania	45	39
Pozostałe zobowiązania - długoterminowe	718	960
Fundusze specjalne	310	288
Rezerwa na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych oraz koszty likwidacji środków trwałych - część krótkoterminowa	10	28
Rezerwa na sprawy w toku i postępowaniu sądowym oraz pozostałe rezerwy	106	128
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	113	137
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów *	312	318
Inne zobowiązania finansowe	125	126
Inne	113	61
Pozostałe zobowiązania - krótkoterminowe	1 089	1 086

*Rozliczenia te dotyczą kosztów zakupu praw majątkowych z tytułu kogeneracji zużytej energii elektrycznej, opłaty za wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza oraz innych zarachowanych kosztów działalności operacyjnej.

Nota 12.5 Aktywa, zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Wartości pozycji aktywów, zobowiązań warunkowych oraz innych zobowiązań nieujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ustalone zostały na podstawie szacunków.

	2017	2016
Aktywa warunkowe	529	554
Otrzymane gwarancje	215	252
Należności wekslowe	121	108
Pozostałe tytuły	193	194
Zobowiązania warunkowe	2 798	2 346
Nota 8.6 Zlecenia udzielenia gwarancji i poręczeń	2 325	1 787
Nota 8.6 Zobowiązanie wekslowe	173	256
Zobowiązania z tytułu umów wdrożeniowych i racjonalizatorskich	117	91
Pozostałe tytuły	183	212
Inne zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	143	178
Zobowiązania wobec jednostek samorządu terytorialnego w związku z rozbudową zbiornika odpadów produkcyjnych	117	120
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	26	58

Nota 12.6 Umowne zobowiązania inwestycyjne związane z aktywami rzeczowymi i niematerialnymi

Umowne zobowiązania inwestycyjne zaciągnięte w okresie sprawozdawczym, ale nieujęte jeszcze w sprawozdaniu z sytuacji finansowej miały następującą wartość (stan na 31 grudnia danego roku):

	2017	2016
Umowne zobowiązania z tytułu nabycia:		
rzeczowych aktywów trwałych	2 478	2 420
wartości niematerialnych	60	90
Umowne zobowiązania inwestycyjne, razem:	2 538	2 510

Udział Grupy Kapitałowej w umownych zobowiązaniach inwestycyjnych wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności (Sierra Gorda S.C.M.) został przedstawiony w Nocie 6.1 [Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności].

Nota 12.7 Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Jednostka Dominująca oraz polskie jednostki zależne Grupy Kapitałowej otrzymały prawa wieczystego użytkowania gruntów w większości nieodpłatnie z mocy obowiązujących przepisów prawnych. Grunty będące przedmiotem prawa wieczystego użytkowania stanowią tereny przemysłowe związane z podstawową działalnością produkcyjną, w tym również tereny stref ochronnych, na których przekroczone zostały standardy jakości środowiska na skutek prowadzonej działalności gospodarczej.

W związku z charakterem użytkowania powyższych gruntów Grupa Kapitałowa nie dysponuje wartościami godziwymi praw wieczystego użytkowania.

W tabeli poniżej umieszczono informację na temat przyszłych opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów.

	2017	2016
Poniżej jednego roku	14	14
Od jednego roku do pięciu lat	59	57
Powyżej pięciu lat	793	782
Łączna wartość przyszłych warunkowych opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów	866	853

Zobowiązania Grupy Kapitałowej z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zostały oszacowane na podstawie rocznych stawek opłat wynikających z ostatnich decyzji administracyjnych oraz okresu użytkowania gruntów objętych tym prawem.

Nota 12.8 Struktura zatrudnienia

	2017	2016
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	10 369	10 062
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	22 997	23 308
Razem (w przeliczeniu na pełne etaty)	33 366	33 370

Nota 12.9 Pozostałe korekty w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

	2017	2016
Zmiana stanu pozostałych należności i zobowiązań	(78)	21
Przekwalifikowanie innych całkowitych dochodów do wyniku w związku z realizacją instrumentów pochodnych zabezpieczających	(16)	(3)
Strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	28	32
Pozostałe	(2)	5
Razem	(68)	55

Nota 12.10 Wynagrodzenie członków kluczowego personelu kierowniczego

Wynagrodzenie członków Zarządu (w tys. PLN)	Okres pełnienia funkcji	2017			Łączne dochody
		Wynagrodzenia w okresie pełnienia funkcji członka Zarządu	Wynagrodzenia po okresie pełnienia funkcji członka Zarządu	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	
Członkowie Zarządu pełniący funkcję na 31 grudnia 2017					
Radosław Domagalski - Łąbedzki	01.01-31.12	1 353	-	-	1 353
Michał Jezioro	01.01-31.12	1 223	-	-	1 223
Stefan Świątkowski	01.01-31.12	1 695	-	-	1 695
Rafał Pawełczak	03.02-31.12	1 167	-	-	1 167
Ryszard Jaśkowski	24.07-31.12	348	-	-	348
pozostali Członkowie Zarządu					
Jacek Rawecki	01.01-03.02	136	420	528	1 084
Piotr Walczak	01.01-31.05	703	559	391	1 653
Krzysztof Skóra	-	-	316	386	702
Mirosław Biliński	-	-	185	256	441
Herbert Wirth	-	-	-	411	411
Jarosław Romanowski	-	-	-	46	46
Marcin Chmielewski	-	-	-	329	329
Mirosław Laskowski	-	-	92	-	92
Adam Sawicki	-	-	107	-	107
Jacek Kardela	-	-	-	329	329
RAZEM		6 625	1 679	2 676	10 980

Wynagrodzenie członków Zarządu (w tys. PLN)	Okres pełnienia funkcji	2016			Łączne dochody
		Wynagrodzenia w okresie pełnienia funkcji członka Zarządu	Wynagrodzenia po okresie pełnienia funkcji członka Zarządu	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	
Członkowie Zarządu pełniący funkcję na 31 grudnia 2016					
Radosław Domagalski - Łąbedzki	28.10-31.12	243	-	-	243
Michał Jezioro	09.11-31.12	177	-	-	177
Stefan Świątkowski	23.02-31.12	1 194	-	-	1 194
Jacek Rawecki	03.02-31.12	1 300	-	-	1 300
Piotr Walczak	15.03-31.12	1 112	-	-	1 112
pozostali Członkowie Zarządu					
Herbert Wirth	01.01-03.02	166	1 206	206	1 578
Jarosław Romanowski	01.01-03.02	178	1 129	185	1 492
Marcin Chmielewski	01.01-03.02	158	1 089	164	1 411
Jacek Kardela	01.01-03.02	159	1 109	164	1 432
Mirosław Laskowski	01.01-15.03	273	1 269	309	1 851
Mirosław Biliński	03.02-05.09	850	-	226	1 076
Krzysztof Skóra	03.02-28.10	1 183	-	159	1 342
Dominik Hunek	06.09-27.10	171	-	-	171
Wojciech Kędzia	-	-	30	-	30
RAZEM		7 164	5 832	1 413	14 409

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej (w tys. PLN)	2017			Łączne dochody
	Okres pełnienia funkcji	Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	Krótkoterminowe świadczenia z tytułu pełnienia funkcji	
Członkowie Rady Nadzorczej pełniący funkcję na 31 grudnia 2017				
Dominik Hunek	01.01-31.12	-	138	138
Józef Czyczerski	01.01-31.12	129	125	254
Leszek Hajdacki	01.01-31.12	237	125	362
Bogusław Szarek	01.01-31.12	254	168	422
Michał Czarnik	01.01-31.12	-	131	131
Jarosław Witkowski	01.01-31.12	-	131	131
Wojciech Andrzej Myślecki	01.01-31.12	-	129	129
Marek Pietrzak	01.01-31.12	-	129	129
Agnieszka Winnik-Kalemba	01.01-31.12	-	126	126
Janusz Marcin Kowalski	21.06-31.12	-	56	56
		620	1 258	1 878

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej (w tys. PLN)	2016			Łączne dochody
	Okres pełnienia funkcji	Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	Krótkoterminowe świadczenia z tytułu pełnienia funkcji	
Członkowie Rady Nadzorczej pełniący funkcję na 31 grudnia 2016				
Józef Czyczerski	01.01-31.12	110	107	217
Leszek Hajdacki	01.01-31.12	184	107	291
Bogusław Szarek	01.01-31.12	199	144	343
Dominik Hunek	18.01-31.12	-	105	105
Michał Czarnik	18.01-31.12	-	106	106
Jarosław Witkowski	18.01-31.12	-	103	103
Wojciech Andrzej Myślecki	07.12-31.12	-	9	9
Marek Pietrzak	07.12-31.12	-	9	9
Agnieszka Winnik-Kalemba	07.12-31.12	-	9	9
pozostali Członkowie Rady Nadzorczej				
Bogusław Stanisław Fiedor	01.01-18.01	-	5	5
Jacek Poświęta	01.01-18.01	-	5	5
Andrzej Kidyba	01.01-18.01	-	6	6
Tomasz Cyran	01.01-18.01	-	6	6
Barbara Wertelecka-Kwater	01.01-18.01	-	5	5
Marcin Moryń	01.01-18.01	-	7	7
Miłosz Stanisławski	18.01-06.12	-	93	93
Cezary Godziuk	18.01-07.12	-	93	93
Radosław Barszcz	18.01-07.12	-	99	99
		493	1 018	1 511

	2017	2016
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze członków pozostałego kluczowego personelu kierowniczego (w tys. PLN)	4 397	3 675

Na podstawie definicji kluczowego personelu kierowniczego zgodnie z MSR 24 oraz analizy uprawnień i zakresu odpowiedzialności członków organów zarządczych Grupy Kapitałowej wynikających z dokumentów korporacyjnych oraz umów o zarządzanie, za pozostały kluczowy personel kierowniczy Grupy Kapitałowej uznano członków Rady Dyrektorów KGHM INTERNATIONAL LTD. oraz Prezesa Zarządu KGHM INTERNATIONAL LTD.

Nota 12.11 Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe i podmiotów z nim powiązanych w tys. PLN

	2017	2016
Spółki grupy Deloitte	5 000	5 070
Z tytułu umowy o przeprowadzenie przeglądu i badania sprawozdań finansowych, z tego:	3 809	3 258
badanie rocznych sprawozdań finansowych	3 098	2 667
przegląd sprawozdań finansowych	668	581
inne usługi poświadczające	43	10
Z realizacji innych umów	1 191	1 812

Nota 12.12 Skład Grupy Kapitałowej

Nazwa jednostki	Siedziba	Procentowy udział Grupy	
		2017	2016
BIPROMET S.A.	Katowice	100	100
CBJ sp. z o.o.	Lubin	100	100
CENTROZŁOM WROCŁAW S.A.	Wrocław	100	99,65
CUPRUM Nieruchomości sp. z o.o.	Wrocław	100	100
"Energetyka" sp. z o.o.	Lubin	100	100
Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o.	Wrocław	100	100
Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o. S.K.A.	Wrocław	100	100
INOVA Spółka z o.o.	Lubin	100	100
INTERFERIE S.A.	Legnica	69,5	68,25
Interferie Medical SPA Sp. z o.o.	Legnica	90,05	89,64
KGHM CUPRUM sp. z o.o. - CBR	Wrocław	100	100
CUPRUM DEVELOPMENT sp. z o.o.	Wrocław	100	100
KGHM Kupfer AG	Berlin	100	100
KGHM I FIZAN	Wrocław	100	100
KGHM IV FIZAN	Wrocław	100	100
KGHM V FIZAN	Wrocław	100	100
KGHM Metraco S.A.	Legnica	100	100
KGHM (SHANGHAI) COPPER TRADING CO., LTD.	Shanghai	100	100
KGHM TFI S.A.	Wrocław	100	100
KGHM ZANAM S.A.	Polkowice	100	100
"MIEDZIOWE CENTRUM ZDROWIA" S.A.	Lubin	100	100
NITROERG S.A.	Bieruń	87,12	87,12
NITROERG SERWIS Sp. z o.o.	Wilków	87,12	87,12
PeBeKa S.A.	Lubin	100	100
PeBeKa Canada Inc.	Vancouver	100	100
MERCUS Logistyka sp. z o.o.	Polkowice	100	100
PHU "Lubinpex" Sp. z o.o.	Lubin	100	100
Staropolanka Sp. z o.o.	Polanica Zdrój	100	100
PMT Linie Kolejowe 2 Sp. z o.o.	Owczary	100	100
Future 1 Sp. z o.o.	Lubin	100	100
Future 2 Sp. z o.o.	Lubin	100	100
Future 3 Sp. z o.o.	Lubin	100	100
Future 4 Sp. z o.o.	Lubin	100	100
Future 5 Sp. z o.o.	Lubin	100	100
Future 6 Sp. z o.o.	Lubin	100	100
Future 7 Sp. z o.o.	Lubin	100	100
PMT Linie Kolejowe Sp. z o.o.	Owczary	100	100
POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o.	Lubin	100	100
Polska Grupa Uzdrowisk Sp. z o.o.	Wrocław	100	100
"Uzdrowisko Cieplice" Sp. z o.o.-Grupa PGU	Jelenia Góra	98,53	98,48
Uzdrowiska Kłodzkie S.A. - Grupa PGU	Polanica Zdrój	100	100
Uzdrowisko Połczyn Grupa PGU S.A.	Połczyn Zdrój	100	100
Uzdrowisko "Świeradów-Czerniawa" Sp. z o.o.-Grupa PGU	Świeradów Zdrój	99,12	98,98
WMN "ŁABĘDY" S.A.	Gliwice	84,98	84,96
WPEC w Legnicy S.A.	Legnica	100	100
Zagłębie Lubin S.A.	Lubin	100	100
OOO ZANAM VOSTOK	Gaj (Rosja)	100	100

Nazwa jednostki	Siedziba	Procentowy udział Grupy	
		2017	2016
Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD.			
KGHM INTERNATIONAL LTD.	Vancouver, Kanada	100	100
KGHM AJAX MINING INC.	Vancouver, Kanada	80	80
Sugarloaf Ranches Ltd.	Vancouver, Kanada	80	80
Malmbjerg Molybdenum A/S in liquidation	Grenlandia	100	100
KGHMI Holdings Ltd.	Vancouver, Kanada	100	100
Quadra FNX Holdings Chile Limitada	Chile	100	100
Aguas de la Sierra Limitada	Chile	100	100
Quadra FNX FFI S.à r.l.	Luksemburg	100	100
Robinson Holdings (USA) Ltd.	Nevada, USA	100	100
Wendover Bulk Transshipment Company	Nevada, USA	100	100
Robinson Nevada Mining Company	Nevada, USA	100	100
Carlota Holdings Company	Nevada, USA	100	100
Carlota Copper Company	Nevada, USA	100	100
FNX Mining Company Inc.	Ontario, Kanada	100	100
DMC Mining Services Ltd.	Vancouver, Kanada	100	100
Quadra FNX Holdings Partnership	Vancouver, Kanada	100	100
Raise Boring Mining Services, S.A. de C.V.	Meksyk	100	100
FNX Mining Company USA Inc.	Nevada, USA	100	100
DMC Mining Services Corporation	Nevada, USA	100	100
CENTENARIO HOLDINGS LTD.	Vancouver, Kanada	100	100
Minera Carrizalillo Limitada	Chile	100	100
KGHM Chile SpA (dawniej: Minería y Exploraciones KGHM International SpA)	Chile	100	100
FRANKE HOLDINGS LTD.	Vancouver, Kanada	100	100
Sociedad Contractual Minera Franke	Chile	100	100
0899196 B.C. Ltd.	Vancouver, Kanada	100	100
DMC Mining Services (UK) Ltd.	Wielka Brytania	100	-
DMC Mining Service Colombia SAS	Kolumbia	100	-

Nota 12.13 Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy

Zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A.

W dniu 14 lutego 2018 r. Zarząd KGHM Polska Miedź S. A. ogłosił zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A., które odbędzie się 15 marca 2018 r., początek o godz. 11:00, w siedzibie Jednostki Dominującej w Lubinie.

Celem zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S. A. jest podjęcie uchwał:

- w sprawie zmiany przedmiotu działalności oraz zmiany Statutu KGHM Polska Miedź S.A.,
- w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki KGHM Polska Miedź S.A.

Wydłużenie terminu spłaty kredytów

Dnia 2 lutego 2018 r. Jednostka Dominująca wydłużyła termin dostępności linii kredytowej w wysokości 100 mln USD w Banku Gospodarstwa Krajowego do dnia 2 lutego 2019 r. Oprocentowanie kredytu oparte jest o stawkę LIBOR powiększoną o marżę.

Dnia 27 lutego 2018 r. jednostka Dominująca wydłużyła termin dostępności linii kredytowej w wysokości 170 mln PLN w Banku Zachodnim WBK S.A. do dnia 28 lutego 2019 r. Oprocentowanie kredytu oparte jest o stawkę WIBOR/LIBOR powiększoną o marżę.

Udzielenie gwarancji

Dnia 21 lutego 2018 r. Jednostka Dominująca udzieliła gwarancji korporacyjnej na kwotę 50 mln USD za zobowiązania DMC, w związku z zawarciem kontraktu w dniu 13 lutego 2018 r. przez Spółki DMC Mining Services (UK) Ltd. oraz DMC Mining Services Ltd. („DMC”) dotyczącego realizacji usług projektowania oraz głębinienia czterech szybów w ramach projektu wydobywania polihality w Wielkiej Brytanii.

Zmiany w składzie Zarządu Jednostki Dominującej

W dniu 10 marca 2018 r. Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej odwołała z Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.:

- Prezesa Zarządu Pana Radosława Domagalskiego-Łabędzkiego,
- Wiceprezesa Zarządu Pana Michała Jezioro.

Rada Nadzorcza określiła liczbę członków Zarządu IX kadencji na 3 Członków Zarządu.

Jednocześnie, Rada Nadzorcza powierzyła:

- obowiązki objęte stanowiskiem Prezesa Zarządu – Panu Rafałowi Pawełczakowi, Wiceprezesowi Zarządu ds. Rozwoju, na czas do dnia powołania Prezesa Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego;
- obowiązki objęte stanowiskiem Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych – Panu Stefanowi Świątkowskiemu, Wiceprezesowi Zarządu ds. Finansowych, na czas do dnia powołania Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego.

Pan Rafał Pawełczak oraz Pan Stefan Świątkowski będą nadal pełnić obowiązki przypisane do ich dotychczasowych stanowisk w Zarządzie KGHM Polska Miedź S.A.

Część 13 – Kwartalna informacja finansowa Grupy Kapitałowej

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU

	IV kwartał 2017	IV kwartał 2016	IV kwartały narastająco 2017	IV kwartały narastająco 2016
Nota 2.3 Przychody ze sprzedaży	5 871	6 015	20 358	19 156
Nota 4.1 Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(4 415)	(4 887)	(15 204)	(15 242)
Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży	1 456	1 128	5 154	3 914
Nota 4.1 Koszty sprzedaży i koszty ogólnego zarządu	(386)	(397)	(1 343)	(1 370)
Zysk / (strata) netto ze sprzedaży	1 070	731	3 811	2 544
Nota 6.1 Strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	(259)	(373)	(474)	(1 200)
Nota 6.2 Odpis z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	-	(4 394)	-	(4 394)
Nota 6.2 Przychody odsetkowe od pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	79	168	319	633
Wynik z zaangażowania we wspólne przedsięwzięcia	(180)	(4 599)	(155)	(4 961)
Nota 4.2 Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne	(1 315)	(532)	(2 377)	(802)
Nota 4.3 Przychody i (koszty) finansowe	288	(615)	1 020	(582)
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	(137)	(5 015)	2 299	(3 801)
Nota 5.1 Podatek dochodowy	3	(63)	(774)	(648)
ZYSK / (STRATA) NETTO	(134)	(5 078)	1 525	(4 449)
Zysk / (strata) netto przypadająca:				
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	(87)	(4 996)	1 568	(4 371)
Na udziały niekontrolujące	(47)	(82)	(43)	(78)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (mln szt.)	200	200	200	200
Zysk / (strata) na akcję podstawowa i rozwodniona (w PLN)	(0,44)	(24,98)	7,84	(21,86)

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z wyniku

Nota 13.1 Koszty według rodzaju

	IV kwartał 2017	IV kwartał 2016	IV kwartały narastająco 2017	IV kwartały narastająco 2016
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	447	454	1 684	1 718
Koszty świadczeń pracowniczych	1 338	1 214	4 956	4 672
Zużycie materiałów i energii	1 874	1 886	7 460	7 035
Usługi obce	626	639	2 156	2 192
Podatek od kopalnin	456	396	1 765	1 338
Pozostałe podatki i opłaty	118	125	506	499
Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(344)	(2)	(344)	(2)
Koszty reklamy i wydatki reprezentacyjne	19	21	57	61
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	9	7	34	30
Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	92	269	92	269
Pozostałe koszty	58	46	157	185
Razem koszty rodzajowe	4 693	5 055	18 523	17 997
Wartość sprzedanych towarów i materiałów (+)	134	119	571	436
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)	379	556	(1 079)	(225)
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby Grupy Kapitałowej (-) (głównie koszty usuwania nadkładu w kopalniach odkrywkowych)	(405)	(446)	(1 468)	(1 596)
Łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży i ogólnego zarządu w tym:	4 801	5 284	16 547	16 612
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	4 415	4 887	15 204	15 242
Koszty sprzedaży	104	114	371	410
Koszty ogólnego zarządu	282	283	972	960

Nota 13.2 Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne

	IV kwartał 2017	IV kwartał 2016	IV kwartały narastająco 2017	IV kwartały narastająco 2016
Wycena i realizacja instrumentów pochodnych	1	18	231	167
Różnice kursowe z wyceny aktywów i zobowiązań innych niż zadłużenie	-	666	-	511
Odpisanie niewymagalnego zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	-	185	-	185
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	82	17	132	43
Pozostałe	89	45	199	169
Pozostałe przychody ogółem	172	931	562	1 075
Wycena i realizacja instrumentów pochodnych	(216)	(139)	(492)	(371)
Różnice kursowe z wyceny aktywów i zobowiązań innych niż zadłużenie	(390)	-	(1 466)	-
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży	-	-	-	(57)
Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	(772)	(1 195)	(773)	(1 209)
Pozostałe	(109)	(129)	(208)	(240)
Pozostałe koszty ogółem	(1 487)	(1 463)	(2 939)	(1 877)
Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne	(1 315)	(532)	(2 377)	(802)

Nota 13.3 Przychody i (koszty) finansowe

	IV kwartał 2017	IV kwartał 2016	IV kwartały narastająco 2017	IV kwartały narastająco 2016
Różnice kursowe z wyceny zobowiązań z tytułu zadłużenia	336	-	1 251	-
Wycena instrumentów pochodnych	-	28	-	26
Przychody ogółem	336	28	1 251	26
Odsetki od zadłużenia	(21)	(36)	(96)	(85)
Skutek odwracania dyskonta rezerw	(43)	(11)	(50)	(46)
Opłaty i prowizje bankowe od zaciągniętych kredytów i pożyczek	(12)	(17)	(44)	(61)
Wycena instrumentów pochodnych	-	-	(30)	(9)
Różnice kursowe z wyceny zobowiązań z tytułu zadłużenia	-	(578)	-	(401)
Pozostałe	28	(1)	(11)	(6)
Koszty ogółem	(48)	(643)	(231)	(608)
Przychody i (koszty) finansowe	288	(615)	1 020	(582)

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko /Funkcja	Podpis
13.03.2018 r.	Rafał Pawełczak	Prezes Zarządu	
13.03.2018 r.	Ryszard Jaśkowski	Wiceprezes Zarządu	
13.03.2018 r.	Stefan Świątkowski	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
13.03.2018 r.	Łukasz Stelmach	Dyrektor Naczelny Centrum Usług Księgowych Główny Księgowy KGHM Polska Miedź S.A.	

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.
ORAZ GRUPY KAPITAŁOWEJ KGHM POLSKA
MIEDŹ S.A. W 2017 ROKU**

Lubin, marzec 2018 r.

Spis treści

Słownik pomocnych terminów i skrótów	4
Zestawienie syntetyczne danych dotyczących Spółki i Grupy Kapitałowej za lata 2010-2017	6
Istotne zdarzenia w 2017 r. i do dnia sporządzenia sprawozdania	7
1. Wprowadzenie	8
2. Struktura Grupy Kapitałowej	8
2.1. Struktura Grupy Kapitałowej	8
2.2. Struktura organizacyjna KGHM Polska Miedź S.A.	10
2.3. Główne aktywa	11
2.4. Proces produkcyjny	15
2.5. Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej, inwestycje kapitałowe i ich finansowanie	17
3. Podstawowe produkty Grupy Kapitałowej	19
4. Analiza światowego rynku handlu podstawowymi produktami Grupy Kapitałowej	20
4.1. Miedź	20
4.2. Srebro	22
4.3. Uwarunkowania makroekonomiczne w 2017 roku	23
5. Strategia KGHM Polska Miedź S.A.	27
5.1. Charakterystyka strategii na lata 2017-2021	27
5.2. Kierunki zamierzeń w zakresie inwestycji kapitałowych	28
5.3. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	28
5.4. Kierunki zamierzeń w zakresie inwestycji rzeczowych	29
5.5. Realizacja głównych projektów strategicznych w 2017 r.	29
6. Wyniki ekonomiczne Grupy Kapitałowej	33
6.1. Wyniki produkcyjne	33
6.2. Struktura skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży	33
6.3. Koszt C1 w Grupie Kapitałowej	34
6.4. Wyniki finansowe	34
6.5. Finansowanie w Grupie Kapitałowej	39
7. Wyniki ekonomiczne KGHM Polska Miedź S.A.	43
7.1. Wyniki produkcyjne	43
7.2. Sprzedaż	46
7.3. Koszty	47
7.4. Wyniki finansowe	48
7.5. Realizacja założeń Budżetu w 2017 r.	53
7.6. Nakłady inwestycyjne	54
8. Wyniki ekonomiczne KGHM INTERNATIONAL LTD.	56
8.1. Wyniki produkcyjne	56
8.2. Przychody	56
8.3. Koszty	57
8.4. Wyniki finansowe	57
8.5. Wydatki inwestycyjne	58
9. Wyniki ekonomiczne Sierra Gorda S.C.M.	59
9.1. Wyniki produkcyjne	59
9.2. Sprzedaż	60
9.3. Koszty	60
9.4. Wyniki finansowe	61
10. Wyniki finansowe pozostałych segmentów	63
11. Struktura właścicielska i notowania akcji Spółki KGHM Polska Miedź S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych	64
11.1. Spółka na giełdzie papierów wartościowych	64
11.2. Relacje inwestorskie	64
11.3. Dywidenda	65
11.4. Informacja o strukturze właścicielskiej i wyemitowanych akcjach Spółki	65

12. Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej	66
12.1. Kompleksowy System Zarządzania Ryzykiem w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	66
12.2. Ryzyko korporacyjne – kluczowe ryzyka i mitygacja	67
12.3. Ryzyko rynkowe, kredytowe i płynności	71
12.4. Zarządzanie ryzykiem rynkowym	71
13. Zasoby ludzkie w Spółce i Grupie Kapitałowej	74
13.1. Zatrudnienie i wynagrodzenia	74
13.2. Projekty w zakresie HR	75
13.3. Relacje ze związkami zawodowymi	75
13.4. Bezpieczeństwo pracy	76
14. Umowy znaczące dla działalności Spółki i Grupie Kapitałowej	78
14.1. Transakcje z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe	78
14.2. Informacja o umowach na przeprowadzenie badania lub przeglądu sprawozdań finansowych	78
14.3. Informacje o odbiorcach i dostawcach	79
15. Sprawy sporne	79
16. Ochrona środowiska	79
16.1. KGHM Polska Miedź S.A.	79
16.2. Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD.	81
16.3. Pozostałe krajowe spółki Grupy Kapitałowej	81
17. Zarząd i Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej	81
17.1. Biogramy oraz zakres obowiązków członków Zarządu	81
17.2. Biogramy członków Rady Nadzorczej	84
17.3. Zmiany w składzie władz Jednostki Dominującej.....	87
17.4. Wynagrodzenia członków organów Jednostki Dominującej i pozostałego kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej	89
18. Etyka i Ład Korporacyjny	91
19. Informacja o raportach bieżących opublikowanych po dniu bilansowym	92
Załącznik 1 Oświadczenie o stosowaniu Ładu Korporacyjnego	93
Załącznik 2 Struktura Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	101
Załącznik 3 Struktura Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.	102
Załącznik 4 Przedmiot działalności podmiotów zależnych i wspólnych przedsięwzięć KGHM Polska Miedź S.A. ...	103
Spółki krajowe.....	103
Spółki zagraniczne (oraz Future 1 Sp. z o.o.).....	104
Spis tabel, wykresów i schematów	105
Tabele	105
Wykresy	106
Schematy	106

Korzystając z Art. 49b pkt 9 Ustawy o Rachunkowości „Sprawozdanie Zarządu z działalności KGHM Polska Miedź S.A. oraz Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 roku” nie zawiera oświadczenia na temat informacji niefinansowych, ze względu na fakt sporządzenia i publikacji odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych.

Słownik pomocnych terminów i skrótów

BAT (ang. Best Available Technique)	Najlepsza Dostępna Technika, zgodnie z definicją zawartą w Dyrektywie 96/61/WE, to najbardziej efektywny i zaawansowany etap rozwoju i metod prowadzenia danej działalności, który wskazuje możliwe wykorzystanie poszczególnych technik jako podstawy dla dopuszczalnych wartości emisji mający na celu zapobieganie powstawaniu, a jeżeli nie jest to możliwe, ogólne ograniczenie emisji i oddziaływania na środowisko naturalne jako całość
BREF	„BAT REference document” dokument referencyjny o najlepszych dostępnych technikach (BAT)
Całkowity jednostkowy koszt produkcji miedzi ze wsadów własnych	Suma kosztów wydobycia, flotacji, przerobu hutniczego przypadającego na katodę, funkcji wsparcia (COPI, JRGH oraz Centrala) wraz z kosztami sprzedaży katod skorygowana o wartość zapasów półfabrykatów i produkcji w toku i pomniejszony o wycenę szlamów anodowych podzielona przez wolumen produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych.
Dług netto	(ang. Net Debt) Wartość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek pomniejszona o wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów
Drut OFE	Produkowany w HM Cedynia drut z miedzi beztlenowej w oparciu o technologię UPCAST
EBITDA	(ang. Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) – wynik na sprzedaży netto powiększony o wartość amortyzacji
EBITDA skorygowana	Wartość EBITDA skorygowana o odpisy/odwrócenia odpisów z tytułu tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej
Elektrorefinacja	Proces elektrolizy z rozpuszczalną anodą, wykonaną ze stopu poddawanego rafinacji. W czasie procesu na katodzie, dzięki specjalnie dobranym warunkom, następuje selektywne wydzielanie metalu rafinowanego, a zanieczyszczające go domieszki pozostają w elektrolicie w postaci stałej lub rozpuszczonej
Filar (górnictwo)	Nietknięta część górotworu, pozostawiona do podparcia stropu i podtrzymania go przed zawaleciem
Flotacja (wzbogacanie flotacyjne)	Proces rozdziału rudy na frakcje o zróżnicowanej zawartości składników użytecznych wykorzystujący różnice zwilżalności ziaren poszczególnych minerałów. Minerale dobrze zwilżalne opadają na dno komory flotacyjnej, natomiast źle zwilżalne (te, których zwilżalność obniża się dodatkowo za pomocą odczynników zwanych kolektorami, np. ksantogenianów) unoszą się na powierzchni zawiesiny rozwiniętej dzięki odpowiednim odczynnikom pianotwórczym
HM	Huta miedzi
ISO	Międzynarodowa Organizacja ds. Standaryzacji (ang. International Organization for Standardization)
Katody miedziane	Podstawowa postać miedzi elektrolitycznie rafinowanej, produkt elektrolitycznej rafinacji miedzi
Koncentrat miedzi	Produkt powstały przez wzbogacenie niskoprocentowych rud metali miedzi
Koszt produkcji miedzi w koncentracji (C1)	Jednostkowy gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej w koncentracji uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, koszty transportu, podatek od wydobycia niektórych kopalin, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię hutniczo-rafinacyjną (TC/RC) pomniejszony o wartość produktów ubocznych
Kopalina	Surowiec o znaczeniu gospodarczym wydobywany z ziemi np. węgiel, ropa naftowa, sól, rudy metali
Metal płatny	Wolumen wyprodukowanego metalu pomniejszony o upust związany ze stratami w dalszym przetwarzaniu produktu do postaci czystego metalu
Miedź elektrolityczna	Produkt elektrolitycznej rafinacji miedzi
Miedź ekwiwalentna	Łączny wolumen produkcji wszystkich metali przeliczony na miedź w oparciu o notowania rynkowe
Miedź płatna	Wolumen wyprodukowanej miedzi pomniejszony o upust związany ze stratami w dalszym przetwarzaniu produktu do postaci czystego metalu
NBP	Narodowy Bank Polski
Odpady flotacyjne (końcowe)	Produkt końcowy procesu wzbogacania, będący przedmiotem utylizacji lub składowania
OUOW	Obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych
rdr	„Rok do roku” - skrót oznaczający porównanie wartości w dwóch kolejnych latach
REACH	Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) dotyczące bezpiecznego stosowania chemikaliów, poprzez ich rejestrację i ocenę, oraz w niektórych przypadkach udzielanie zezwoleń i ograniczenia handlu i stosowania niektórych chemikaliów
Ruda	Kopalina, z której uzyskuje się jeden lub więcej składników. Rudy dzieli się na monometaliczne (zawierające jeden metal) i polimetaliczne (zawierające więcej niż jeden metal)
Skąła płonna	Skąła, która przy wydobywaniu ze złoża określonej kopaliny jest uważana za nieużyteczną
Sprężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych	Suma kosztów wydobycia, flotacji, przerobu hutniczego przypadającego na katodę, funkcji wsparcia (COPI, JRGH oraz Centrala) wraz z kosztami sprzedaży katod skorygowana o wartość zapasów półfabrykatów i produkcji w toku podzielona przez wolumen produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych
Technologia elektrolitycznej rafinacji miedzi	Proces elektrorefinacji metali w zastosowaniu do miedzi. Okresowo wycofywane partie elektrolitu stanowią warunek utrzymywania zanieczyszczeń na dopuszczalnym poziomie, współdecydującym o jakości miedzi rafinowanej elektrolitycznie. Zanieczyszczony elektrolit i szlam jest surowcem do odzyskiwania niektórych metali towarzyszących miedzi, takich jak: srebro, złoto, selen czy nikiel

Technologia wytopu i elektrolitycznej rafinacji srebra	Składa się z: przygotowania wsadu (mieszanie składników wsadu, suszenie), wytopu metalu Dore'a i odlewania anod (topienie wsadu w piecu Kaldo celem ożużlowania lub odpędzenia do fazy gazowej składników zanieczyszczających, zakończone odlaniem produktu [99% srebra] w postaci anod), elektrorafinacji srebra (osad katodowy o zawartości min. 99,99% Ag), przetopu w indukcyjnym piecu elektrycznym i odlewania srebra rafinowanego w postaci handlową (sztabki lub granulat).
TPM (ang. Total Precious Metals)	Metale szlachetne (złoto, platyna, pallad).
Uncja trojańska	Jednostka masy używana głównie w krajach anglosaskich. Uncja trojańska (w skrócie troz) jest powszechnie stosowana w jubilerstwie i handlu metalami szlachetnymi. Dokładna masa 1 uncji trojańskiej odpowiada masie 31,1035 grama.
Urobek	Materiał skalny wybrany w przodku górniczym. Obejmuje zarówno kopalinę jak i skałę płoną.
Walcówka miedziana	Walcowany pręt miedziany, najczęściej o średnicy 6-12 mm, powszechnie stosowany jako surowiec dla przemysłu kablowego.
Wyrobisko	Przestrzeń powstała w wyniku robót górniczych.
Wskaźnik LTIFR	Wskaźnik ilości wypadków na milion godzin przepracowanych
ZG	Zakłady górnicze
Złoże	Naturalne nagromadzenie kopalin w obrębie skorupy ziemskiej, powstałe w wyniku różnorodnych procesów geologicznych.
ZWR	Zakłady wzbogacania rudy

Zestawienie syntetyczne danych dotyczących Spółki i Grupy Kapitałowej za lata 2010-2017*(dane za lata 2010-2015 zgodnie z raportami rocznymi za te okresy)*

		2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Podstawowe elementy sprawozdania skonsolidowanego									
Przychody ze sprzedaży	mln PLN	20 358	19 156	20 008	20 492	24 110	26 705	22 107	17 293
Wynik netto	mln PLN	1 525	(4 449)	(5 009)	2 451	3 033	4 803	11 064	4 715
Suma bilansowa	mln PLN	34 122	33 442	36 764	40 374	34 465	33 616	30 554	21 177
Zobowiązania i rezerwy	mln PLN	16 337	17 531	16 350	14 844	11 401	11 906	7 172	6 286
Wynik netto na akcję (EPS) ¹	PLN	7,84	(21,86)	(25,06)	12,25	15,18	24,01	55,02	23,54
Wartość rynkowa akcji Spółki ²	PLN	111,20	92,48	63,49	108,85	118,00	190,00	110,60	173,00
Dług netto/EBITDA ³		1,3	1,6	1,4	0,9	0,4	-	-	-
Produkcja miedzi płytnej ⁴	tys. t	656	677	718	663	666	676	571	547
Produkcja srebra płytanego ⁴	t	1 234	1 207	1 299	1 258	1 164	1 274	1 260	1 161
Koszt produkcji koncentratu C1 ⁴	USD/funt	1,59	1,41	1,59	1,89	1,85	1,59	0,63	1,07
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	mln PLN	2 796	3 251	3 939	3 434	3 188	2 402	1 859	1 401
Podstawowe elementy sprawozdania jednostkowego									
Przychody ze sprzedaży	mln PLN	16 024	15 112	15 939	16 633	18 579	20 737	20 097	15 945
Wynik netto	mln PLN	1 323	(4 085)	(2 788)	2 414	3 058	4 868	11 335	4 569
Suma bilansowa	mln PLN	30 947	30 100	33 120	32 312	29 038	28 177	29 253	19 829
Zobowiązania i rezerwy	mln PLN	13 691	14 200	12 841	8 035	5 740	6 254	6 118	5 373
Wynik netto na akcję (EPS)	PLN	6,62	(20,42)	(13,94)	12,07	15,29	24,34	56,68	22,85
Produkcja miedzi elektrolitycznej	tys. t	522	536	574	577	565	566	571	547
Produkcja srebra metalicznego	t	1 218	1 191	1 283	1 256	1 161	1 274	1 260	1 161
Koszt produkcji koncentratu C1	USD/funt	1,52	1,30	1,47	1,82	1,78	1,34	0,63	1,07
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	mln PLN	1 991	2 604	2 481	2 203	2 174	1 647	1 406	1 157
Dane makroekonomiczne (średniorocznie)									
Notowania miedzi wg LME	USD/t	6 166	4 863	5 495	6 862	7 322	7 950	8 811	7 539
Notowania srebra wg LBMA	USD/troz	17,05	17,14	15,68	19,08	23,79	31,15	35,12	20,19
Kurs walutowy	USD/PLN	3,78	3,94	3,77	3,15	3,17	3,26	2,96	3,02

1) Przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej

2) Na koniec okresu

3) wartość skorygowana EBITDA za rok, bez uwzględnienia EBITDA wspólnego przedsięwzięcia Sierra Gorda S.C.M.

4) Obejmuje Sierra Gorda S.C.M. odpowiednio do posiadanych udziałów (55%)

Istotne zdarzenia w 2017 r. i do dnia sporządzenia sprawozdania

Data	Zdarzenie	Rozdział
Zmiana warunków makroekonomicznych		
2017	Wzrost średniorocznych notowań miedzi, molibdenu i niklu odpowiednio o 27%, 26% i 8% przy obniżeniu notowań srebra o 0,5%	4.3
2017	Zmiany średniorocznych kursów walutowych: USD/PLN o -4%, USD/CAD o -2% i USD/CLP o -4%	4.3
KGHM Polska Miedź S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych		
2017	Wzrost ceny akcji KGHM Polska Miedź S.A. o 20% z poziomu 92,48 PLN do 111,20 PLN	11.1
Zmiany w składzie organów KGHM Polska Miedź S.A.		
3 lutego 2017 r.	Zmiana w składzie Zarządu – rezygnacja Jacka Raweckiego i powołanie Rafała Pawełczaka na Wiceprezesa Zarządu	17.3
31 maja 2017 r.	Zmiana w składzie Zarządu – rezygnacja Piotra Walczaka z funkcji Wiceprezesa Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. ds. Produkcji ze skutkiem na dzień 13 czerwca 2017 r.	17.3
21 czerwca 2017 r.	Zmiana w składzie Rady Nadzorczej – powołanie Janusza Marcina Kowalskiego	17.3
24 lipca 2017 r.	Zmiana w składzie Zarządu – powołanie Ryszarda Jaśkowskiego	17.3
10 marca 2018 r.	Zmiana w składzie Zarządu – odwołanie Prezesa Zarządu Radosława Domagalskiego-Łabędzkiego oraz Wiceprezesa Zarządu Michała Jezioro	17.3
Korekty sprawozdań finansowych		
27 października 2017 r.	Korekta skonsolidowanego raportu kwartalnego za I kwartał 2017 r.	
9 listopada 2017 r.	Korekta skonsolidowanego raportu półrocznego za I półrocze 2017 r.	
Realizacja projektów		
15 grudnia 2017 r.	Powzięcie informacji o nieprzyznaniu Certyfikatu Oceny Środowiskowej (EA Certificate) dla projektu miedziowo-złotowego Ajax zlokalizowanego w pobliżu Kamloops w Kolumbii Brytyjskiej	2.3
Utrata wartości aktywów		
14 lutego 2017 r.	Raport bieżący informujący o zakończeniu zasadniczych prac związanych z testami na utratę wartości aktywów.	6,7
19 stycznia 2018 r.	Informacja o wystąpieniu przesłanek do weryfikacji wartości odzyskiwalnej zagranicznych aktywów górniczych	6,7
21 lutego 2018 r.	Informacja o wynikach przeprowadzonych testów na utratę wartości	6,7
Wyplata dywidendy		
11 maja 2017 r.	Rekomendacja Zarządu w sprawie pokrycia straty za 2016 rok i wypłaty dywidendy w 2017 roku	11.3
21 czerwca 2017 r.	Decyzja Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. o wypłacie dywidendy za 2016 r. w wysokości 200 mln PLN	11.3
14 lipca 2017 r.	Dzień dywidendy (dzień nabycia praw do dywidendy)	11.3
17 sierpnia 2017 r., 16 listopada 2017 r.	Terminy I i II raty wypłaty dywidendy	11.3
Znaczące umowy		
30 czerwca 2017 r.	Zmiana zapisów umowy kredytu podpisanego 8 marca 2012 r. przez Sierra Gorda S.C.M.	14
27 lipca 2017 r.	KGHM Polska Miedź S.A. zawarła Umowę Ramową kompleksowej sprzedaży paliwa gazowego oraz podpisała dwustronne Kontrakty Indywidualne z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A.	14
11 grudnia 2017 r.	KGHM Polska Miedź S.A. zawarła umowę niezabezpieczonej pożyczki na kwotę 900 mln PLN z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym	14
Pozostałe		
11 maja 2017 r.	Zatwierdzenie Strategii KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2017-2021 z perspektywą do roku 2040 przez Radę Nadzorczą	5
21 czerwca 2017 r.	Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwały w sprawie zmian Statutu KGHM Polska Miedź S.A.	2.2
21 września 2017 r.	Rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym zmian w Statucie Spółki, przyjętych uchwałami Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 21 czerwca 2017 rok	2.2
październik 2017 r.	Awaria kotła odzysknicowego w HM Głogów I – awaria nastąpiła 3 października 2017 r., ciąg produkcyjny uruchomiono 30 października 2017 r.	7.1
13 października 2017 r.	Informacja o skutkach awarii kotła odzysknicowego w HM Głogów I	7.1

1. Wprowadzenie

KGHM Polska Miedź S.A. – Jednostka Dominująca Grupy Kapitałowej jest czołowym światowym producentem miedzi i srebra z blisko 60-letnim doświadczeniem w branży wydobywczej i przetwórczej rud miedzi. W Polsce KGHM Polska Miedź S.A., eksploatuje jedno z największych na świecie złóż miedzi, gwarantujące ciągłość produkcji w Polsce przez kolejne kilkadziesiąt lat. KGHM Polska Miedź S.A. produkuje również m.in. srebro, złoto, molibden, ołów i sól kamienną i jest jednym z czołowych eksporterów w kraju i jedną z największych spółek w Polsce.

Grupa KGHM Polska Miedź S.A. jest globalną oraz innowacyjną organizacją, która prowadzi zaawansowaną technologicznie działalność poszukiwawczo-wydobywczą oraz hutniczą i posiada geograficznie zdywersyfikowane portfolio projektów górniczych. Model biznesowy KGHM podzielony jest na 7 obszarów poprzez które Grupa zapewnia pełny łańcuch tworzenia wartości od eksploracji po sprzedaż gotowych produktów:

Zagospodarowanie złóż	Przeróbka	Sprzedaż
<ul style="list-style-type: none"> - poszukiwanie i rozpoznanie - eksploatacja - rekultywacja 	<ul style="list-style-type: none"> - wzbogacanie rudy - hutnictwo i rafinacja - przetwórstwo 	<ul style="list-style-type: none"> - sprzedaż produktów

KGHM aktywnie wspiera świat nauki, kultury i sportu. Poprzez założoną w 2003 r. Fundację KGHM Polska Miedź angażuje się w działalność charytatywną.

Grupa Kapitałowa KGHM liczy ponad 70 podmiotów. Zatrudnia ponad 33 tys. pracowników. Spójność tak złożonej organizacji zapewniają wartości KGHM – bezpieczeństwo, współpraca, zorientowanie na wyniki, odpowiedzialność i odwaga. Od blisko 60 lat są one biznesową busolą firmy, wyznaczającą kierunek rozwoju i sposób operowania na międzynarodowym rynku.

10 lipca 2017 r. Spółka obchodziła 20-lecie debiutu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Spółka jest notowana w ramach indeksów WIG20 i WIG30.

2. Struktura Grupy Kapitałowej

2.1. Struktura Grupy Kapitałowej

Na 31 grudnia 2017 r. w skład Grupy Kapitałowej wchodziła Jednostka Dominująca – KGHM Polska Miedź S.A. i 75 jednostek zależnych (w tym trzy fundusze inwestycyjne zamknięte aktywów niepublicznych), zlokalizowane na trzech kontynentach: w Europie, Ameryce Północnej i Południowej. Część jednostek zależnych tworzyło własne grupy kapitałowe. Największa z nich, zarówno pod względem liczebności podmiotów, jak i wysokości kapitałów, to Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD., której główne aktywa zlokalizowane są w Kanadzie, USA i Chile. W jej skład wchodziło 26 jednostek zależnych. Na dzień kończący okres sprawozdawczy, Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. posiadała udział w trzech wspólnych przedsięwzięciach - Sierra Gorda S.C.M., „Elektrownia Blachownia Nowa” Sp. z o.o. w likwidacji i NANO CARBON Sp. z o.o.

Szczegółową strukturę Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., wraz z powiązaniem pomiędzy podmiotami, umieszczono w Załącznikach nr 2 i 3.

Główne podmioty Grupy Kapitałowej, zaangażowane w branżę wydobywczą, tworzą trzy podstawowe segmenty sprawozdawcze, które podlegają odrębnej ocenie przez organy zarządcze. Należą do nich: KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD. i Sierra Gorda S.C.M. Pozostałe spółki, z wyłączeniem Future 1 Sp. z o.o., Future 2 Sp. z o.o., Future 3 Sp. z o.o., Future 4 Sp. z o.o., Future 5 Sp. z o.o., Future 6 Sp. z o.o., Future 7 Sp. z o.o., funkcjonujących w ramach struktury związanej z utworzeniem Podatkowej Grupy Kapitałowej, wchodzi w skład segmentu pod nazwą Pozostałe segmenty.

Na poniższym schemacie zaprezentowano istotne aktywa produkcyjne oraz projekty realizowane w ramach segmentów sprawozdawczych: KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD. oraz Sierra Gorda S.C.M.

Schemat 1. Główne segmenty sprawozdawcze Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

	KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM INTERNATIONAL LTD.	Sierra Gorda S.C.M. wspólne przedsięwzięcie KGHM INTERNATIONAL LTD. i spółek Grupy Sumitomo
Przedmiot działalności	- produkcja górnicza i hutnicza metali – Cu, Ag, Au	- produkcja górnicza metali - Cu, Ni, Au, Pt, Pd	- produkcja górnicza metali - Cu, Mo, Au, Ag
Najistotniejsze aktywa produkcyjne	- kopalnie podziemne - ZG Lubin - ZG Polkowice-Sieroszowice - ZG Rudna - huty miedzi - HM Legnica - HM Głogów I i HM Głogów II - walcownia HM Cedynia	- kopalnia Robinson w USA (odkrywkowa) - kopalnia Morrison (podziemna) w ramach Zagłębia Sudbury w Kanadzie	- kopalnia Sierra Gorda w Chile (odkrywkowa)
Najważniejsze projekty rozwojowe	- Głogów Głęboki-Przemysłowy - projekty przedprodukcyjne i eksploracyjne w południowo-zachodniej Polsce	- projekt Victoria w ramach Zagłębia Sudbury w Kanadzie - budowa kopalni podziemnej miedzi i niklu - projekt Sierra Gorda Oxide w Chile	

W ramach segmentu Pozostałe segmenty można wyróżnić kilka głównych grup podmiotów:

- spółki wspierające główny ciąg technologiczny KGHM Polska Miedź S.A.,
- fundusze inwestycyjne zamknięte i spółki portfelowe,
- spółki pełniące istotną rolę w realizacji polityki CSR,
- spółki celowe struktury holdingowej,
- spółki przeznaczone do restrukturyzacji i dezinwestycji.

Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Grupą Kapitałową

W 2017 r., w ramach zmiany Zasad Zarządzania Grupą KGHM Polska Miedź S.A., prowadzone były działania mające na celu wzmocnienie nadzoru nad spółkami i ujednoczenie rozwiązań stosowanych w tym obszarze w ramach Grupy. Jednym z nich było zaimplementowanie do statutów i umów spółek Grupy zapisów Ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz Ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Najistotniejsze zmiany w ramach ww. dokumentów dotyczyły takich kwestii jak: wzmocnienie nadzoru nad gospodarowaniem mieniem będącym w posiadaniu spółek, określenie wymogów stawianych członkom organów Spółek, zmiany zasad wynagradzania członków organów spółek. Istotą kwestię w ramach ww. zmian stanowi zwiększenie roli Rad Nadzorczych w procesie nadzoru nad spółkami Grupy Kapitałowej. Wprowadzone z końcem 2017 r. zmiany w statutach i umowach spółek podlegają aktualnie procedurze rejestracyjnej. Jednocześnie prowadzone są prace nad dostosowaniem dokumentów pochodnych.

Drugim istotnym zdarzeniem w ramach kształtowania zasad Zarządzania Grupą Kapitałową, było wdrożenie „Kodeksu Grupy KGHM” (Kodeks), do którego przystąpiła większość spółek krajowych Grupy Kapitałowej (Grupa). Kodeks jest narzędziem umożliwiającym koordynowanie działań w ramach Grupy. Jego Członkowie zobowiązani są do współdziałania w celu realizacji wspólnego interesu Grupy wynikającego z jej Strategii i osiągnięcia korzyści w horyzoncie długoterminowym. Wspólny interes Grupy realizowany jest przede wszystkim przez podejmowanie skorelowanych działań zmierzających do optymalnego wykorzystania koniunktury rynkowej oraz usprawnienia zarządzania poprzez stosowanie spójnych zasad ładu korporacyjnego w ramach Grupy.

2.2. Struktura organizacyjna KGHM Polska Miedź S.A.

W 2017 r. w skład wielooddziałowego przedsiębiorstwa Spółki, działającego pod firmą KGHM Polska Miedź S.A., wchodziła Centrala Spółki i 10 Oddziałów.

Schemat 2. Struktura organizacyjna Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.

Oddziały KGHM Polska Miedź S.A.			
Górnictwo		Hutnictwo	Pozostałe
Zakłady Górnicze Lubin	Zakłady Wzbogacania Rud	Huta Miedzi Głogów	Centrala
Zakłady Górnicze Polkowice-Sieroszowice	Zakład Hydrotechniczny	Huta Miedzi Legnica	Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego
Zakłady Górnicze Rudna		Huta Miedzi Cedynia	Centralny Ośrodek Przetwarzania Informacji

Zmiany w Statucie Spółki

W dniu 21 czerwca 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwały w sprawie zmian Statutu KGHM Polska Miedź S.A., które wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą z dniem wpisu zmian do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. W dniu 21 września 2017 r. KRS dokonał rejestracji zmian w Statucie Spółki, przyjętych uchwałami ZWZ KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie z dnia 21 czerwca 2017 r.

Istotne zmiany w Statucie Spółki dotyczące zasad zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową:

- Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje Prezesa Zarządu i Wiceprezesów. Rada Nadzorcza powołuje członków Zarządu po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, którego celem jest sprawdzenie i ocena kwalifikacji kandydatów oraz wyłonienie najlepszego kandydata na członka Zarządu, z zastrzeżeniem postanowień dotyczących wyboru lub odwołania członka Zarządu wybieranego przez pracowników. Przy czym nowe postanowienia Statutu określają procedurę ogólną przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego.
- Wprowadzono wymagania dla kandydatów na członków Zarządu Spółki wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierującymi niektórymi spółkami,
- Wprowadzono uprawnienie Rady Nadzorczej do określenia sposobu wykonywania prawa głosu przez reprezentanta KGHM Polska Miedź S.A. na Walnym Zgromadzeniu spółek, wobec których Spółka jest przedsiębiorcą dominującym w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, w sprawach zawiązania przez spółkę innej spółki, zmiany statutu lub umowy oraz przedmiotu działalności spółki, połączenia, przekształcenia, podziału, rozwiązania i likwidacji spółki, podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego spółki, zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego, umorzenia udziałów lub akcji, kształtowanie wynagrodzeń członków Zarządów oraz rad nadzorczych, postanowienia dotyczącego roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru, w sprawach, o których mowa w art. 17 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, z zastrzeżeniem § 34 ust. 4 Statutu.
- Ustalono członkom Zarządu wynagrodzenia oraz innych warunków umów o świadczenie usług zarządzania, na podstawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu uchwalonych przez Walne Zgromadzenie, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierującymi niektórymi spółkami,
- Wprowadzono do kompetencji Rady Nadzorczej należy również udzielanie zgody Zarządowi na:
  - umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, jeżeli wysokość wynagrodzenia przewidzianego łącznie za świadczone usługi przekracza 500 000 PLN netto, w stosunku rocznym,
  - zmiany umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem podwyższającej wynagrodzenie powyżej kwoty, o której mowa w pkt powyżej,
  - umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, w których maksymalna wysokość wynagrodzenia nie jest przewidziana,
  - darowizny lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,

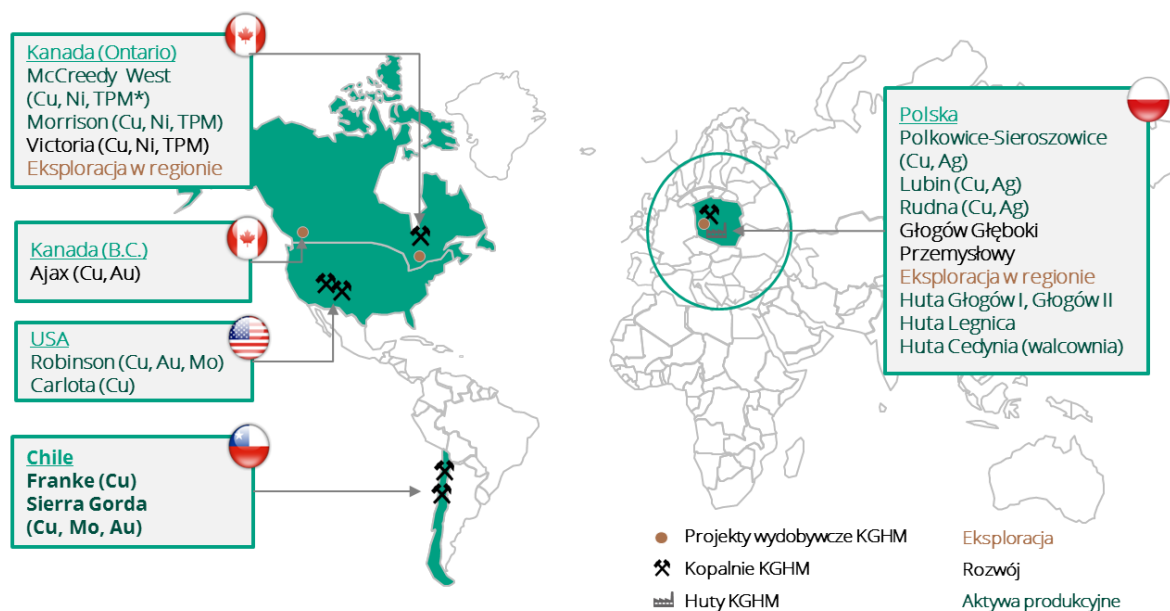
- zwolnienia z długu lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego.
- Ustalono zasady zbywania środków trwałych zgodnych z ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

2.3. Główne aktywa

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. posiada zdywersyfikowane geograficznie aktywa górnicze w krajach niskiego ryzyka. Należące do Grupy Kapitałowej kopalnie miedzi, srebra, molibdenu, niklu i metali szlachetnych zlokalizowane są w Polsce, USA, Chile i Kanadzie. Kluczowe aktywo zagraniczne – kopalnia Sierra Gorda, będąca wspólnym przedsięwzięciem KGHM INTERNATIONAL LTD., Sumitomo Metal Mining oraz Sumitomo Corporation, zlokalizowana jest w Chile. Ponadto, w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. znajdują się projekty górnicze w fazie przedoperacyjnej (Victoria, Sierra Gorda Oxide), jak i projekty eksploracyjne.

Główne aktywa Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. pokazane są na poniższym schemacie.

Schemat 3. Lokalizacja aktywów górniczych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

* TPM – metale szlachetne

Polska:

ZG Polkowice-Sieroszowice

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska
Własność	Oddział KGHM Polska Miedź S.A.
Typ kopalni	podziemna
Kopalina główna	ruda miedzi
Kopalina towarzysząca	Srebro, ołów, sól kamienna, złoto
Typ złoża	stratoidalne
Produkt końcowy	ruda miedzi
Wydobycie miedzi w urobku w 2017 r.	204,6 tys. t

Kopalnia ZG Polkowice-Sieroszowice położona jest na Dolnym Śląsku na zachód od granic miasta Polkowice. Obecnie prowadzi roboty górnicze w obrębie czterech obszarów górniczych: „Polkowice”, „Radwanice Wschodnie”, „Sieroszowice” i części złoża „Głogów Głęboki – Przemysłowy”.

W złożu „Sieroszowice”, ponad serią miedzionośną, występują też bogate pokłady soli kamiennej.

Wydobycie prowadzone jest techniką strzelniczą, z zastosowaniem różnorodnych systemów komorowo-filarowych z ugięciem stropu. Aktualna zdolność produkcyjna ZG Polkowice-Sieroszowice wynosi ok. 12 mln t rud rocznie.

ZG Rudna

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska
Własność	Oddział KGHM Polska Miedź S.A.
Typ kopalni	podziemna
Kopalina główna	ruda miedzi
Kopalina towarzysząca	srebro, ołów, złoto
Typ złoże	stratoidalne
Produkt końcowy	ruda miedzi
Wydobycie miedzi w urobku w 2017 r.	195,3 tys. t

Kopalnia Rudna jest zlokalizowana na Dolnym Śląsku, na północ od miasta Polkowice. Eksploatuje przede wszystkim złoże „Rudna”, ale prowadzi też roboty udostępniające i eksploatacyjne w złożach „Sieroszowice” i „Głogów Głęboki – Przemysłowy”. Głębokość zalegania skał miedzionośnych w złożu Rudna wynosi od 844 do 1250 m, a złoża Głogów Głęboki – Przemysłowy sięga aż do 1385 m. Obecna, średnia zdolność produkcyjna wynosi około 12 mln t. rud rocznie.

ZG Lubin

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska
Własność	Oddział KGHM Polska Miedź S.A.
Typ kopalni	podziemna
Kopalina główna	ruda miedzi
Kopalina towarzysząca	srebro, ołów, złoto
Typ złoże	stratoidalne
Produkt końcowy	ruda miedzi
Wydobycie miedzi w urobku w 2017 r.	66,9 tys. t

Kopalnia Lubin zlokalizowana jest w Polsce na Dolnym Śląsku na północ od granic miasta Lubin. Głębokość zalegania rud miedzi w obszarze Lubin-Małomice wynosi od 368 do 1006 m. Złoże eksploatowane techniką strzelniczą systemem komorowo-filarowym z samoczynnym ugięciem stropu i komorowo-filarowym z podsadzką hydrauliczną w filarze ochronnym miasta Lubin. Aktualna zdolność produkcyjna kopalni wynosi ok. 8 mln t. rudy rocznie.

HM Głogów

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska
Własność	Oddziały KGHM Polska Miedź S.A.
Typ huty	surowcowa
Produkt końcowy	miedź elektrolityczna
Produkcja miedzi elektrolitycznej w 2017 r.	406,9 tys. t

Kompleks zakładów hutniczych z lokalizacją w Głogowie, obejmujący dwa ciągi do przetopu koncentratów miedzi w oparciu o jednostadialny zawieszinowy przetop koncentratów bezpośrednio do miedzi blister. Oprócz miedzi elektrolitycznej Oddział HM Głogów produkuje ołów surowy (do 30 tys. t rocznie), srebro (około 1200 t.), szlam Pt-Pd (około 80 kg), złoto (około 2,7 t.) oraz kwas siarkowy (ponad 570 tys. t).

HM Legnica

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska
Własność	Oddziały KGHM Polska Miedź S.A.
Typ huty	surowcowa
Produkt końcowy	miedź elektrolityczna
Produkcja miedzi elektrolitycznej w 2017 r.	115,1 tys. t

Huta zlokalizowana w Legnicy o aktualnej zdolności produkcyjnej rzędu 110 tys. t miedzi elektrolitycznej. Eksploatowana od lat 50. XX wieku w oparciu o proces szybowy. Huta oprócz miedzi elektrolitycznej produkuje też wlewki okrągłe, ołów rafinowany w ilości około 30 tys. t rocznie, a także kwas siarkowy – 122 tys. t, siarczan miedzi oraz siarczan niklu.

HM Cedynia

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska
Własność	Oddziały KGHM Polska Miedź S.A.
Typ huty	przetwórcza
Produkt końcowy	walcówka miedziana, druty z miedzi beztlenowej
Produkcja w 2017 r.	242,1 tys. t walcówki miedzianej i 15,8 tys. t drutów z miedzi beztlenowej

Walcownia Miedzi Cedynia zlokalizowana w okolicach Orska swoją produkcję opiera na miedzi katodowej pochodzącej w 75% z HM Głogów oraz w 25% z HM Legnica. Podstawowym produktem HM Cedynia jest walcówka miedziana otrzymywana na linii Contirod produkowana w ilości około 250 tys. t rocznie oraz drut z miedzi beztlenowej produkowany w ilości około 16 tys. t rocznie na linii UPCAST, w tym druty z miedzi beztlenowej z dodatkiem Ag.

Stany Zjednoczone:**Kopalnia Robinson**

Lokalizacja	Nevada, USA
Własność	100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	odkrywkowa
Kopalina główna	ruda miedzi
Kopalina towarzysząca	złoto i molibden
Typ złoża	porfirowe/ skarnowe
Produkt końcowy	koncentrat miedzi i złota, koncentrat molibdenu
Produkcja płatnej miedzi w 2017 r.	48,8 tys. t

Kopalnia zlokalizowana jest w hrabstwie White Pine, w stanie Nevada, około 11 km na zachód od Ely (około 400 km na północ od Las Vegas), w paśmie górskim Egan, na średniej wysokości 2130 m n.p.m., w pobliżu autostrady nr 50.

Kopalnia obejmuje 3 duże wyrobiska: Liberty, Tripp-Veteran oraz Ruth. Obecnie eksploatowane jest wyrobisko Ruth. Wydobyta za pomocą konwencjonalnych metod ruda jest następnie przerabiana w zakładzie przeróbki na koncentrat miedzi i złota oraz osobno koncentrat molibdenu.

Ponadto w zachodniej części regionu górniczego Miami-Globe, około 10 km na zachód od miasta Miami, na granicy hrabstw Gila i Pinal we wschodniej Arizonie w USA znajduje się zakład górniczy **Carlota**. Od 2014 r. działalność w kopalni koncentruje się głównie na ługowaniu dotychczas wydobytej rudy miedzi oraz produkcji katod miedzianych w zakładzie SX/EW. W 2017 roku wykonano szereg prac technicznych, które pozwoliły wydłużyć okres życia aktywa o rok przy zwiększonej produkcji poprzez planowaną eksploatację obszaru Eder South.

Kanada:**Kopalnia Morrison**

Lokalizacja	Zagłębie Sudbury, Ontario, Kanada
Własność	100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	podziemna
Kopalina główna	ruda miedzi, niklu, platyny, palladu i złota
Typ złoża	spągowe (footwall)/ kontaktowe Ni
Produkt końcowy	ruda miedzi i niklu
Produkcja płatnej miedzi w 2017 r.	8,5 tys. t

Kopalnia znajduje się w granicach miasta Sudbury, w regionie Ontario w Kanadzie.

Złoże jest udostępnione oraz eksploatowane za pomocą dzierżawionej infrastruktury przyległej kopalni Craig należącej do Xstrata Nickel. Najpowszechniej występującą mineralizacją złoża Morrison są żyły. Eksploatacja prowadzona jest na poziomie około 1300 m przy pomocy technik górniczych uzależnionych od geometrii złoża – głównie jest to zmechanizowana metoda selektywnego wybierania z podsadzaniem kolejnych poziomów od dołu do góry. Całość rudy wydobywanej z kopalni jest przerabiana w zakładzie Clarabelle w Sudbury, należącym do Vale.

Projekt Victoria

Lokalizacja	Zagłębie Sudbury, Ontario, Kanada
Własność	100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	podziemna
Kopalina główna	ruda miedziowo-niklowa
Metale towarzyszące	złoto, platyna i pallad
Czas życia kopalni	14 lat
Produkt końcowy	ruda miedzi, niklu i metali szlachetnych
Prognozowana produkcja roczna	16 tys. t Ni, 18 tys. t Cu

Projekt zlokalizowany jest w kanadyjskiej prowincji Ontario, w odległości około 35 km na zachód od miasta Sudbury. W 2002 r. nabyto prawa do złóż mineralnych na obszarze Victoria i rozpoczęto prace poszukiwawcze na tym terenie. Całość rudy wydobywanej z kopalni będzie przerabiana w zakładzie Clarabelle w Sudbury, należącym do Vale. Obecny scenariusz rozwoju projektu zakłada udostępnienie złoża przez 2 szyby (szyb eksploatacyjny oraz szyb wentylacyjny). Przeprowadzone dotychczas prace eksploracyjne potwierdzają ciągłość oraz charakterystykę mineralizacji do poziomu około 2200 m poniżej terenu. W 2017 roku, w ramach działań projektowych, zespół projektowy kontynuował prace związane z zabezpieczeniem istniejącej infrastruktury oraz obszaru projektu. Ponadto, w 2017 roku trwały prace nad wypracowaniem optymalnej ścieżki realizacji inwestycji.

Projekt Ajax

Lokalizacja	Kamloops, Kolumbia Brytyjska, Kanada
Własność	KGHM INTERNATIONAL LTD. 80%; Abacus Mining and Exploration Inc. 20%
Typ kopalni	odkrywkowa
Kopalina główna	ruda miedzi
Metale towarzyszące	metale szlachetne (złoto i srebro)
Czas życia kopalni	19 lat
Produkt końcowy	koncentrat miedzi
Prognozowana produkcja roczna	53 tys. t Cu, 114 tys. oz Au

Projekt Ajax zlokalizowany jest w Kolumbii Brytyjskiej w Kanadzie, w odległości 400 km na północny-wschód od Vancouver w bliskim sąsiedztwie miasta Kamloops. Projekt zakłada budowę kopalni odkrywkowej miedzi i złota oraz zakładu wzbogacania rud wraz z towarzyszącą infrastrukturą. W styczniu 2012 r. spółka Abacus Mining and Exploration Inc. przygotowała studium wykonalności, na podstawie którego określono wstępne warunki ekonomiczne tego przedsięwzięcia. Ze względu na istotne ryzyko nieotrzymania pozwolenia środowiskowego w oparciu o przyjęte założenia technologiczne projektu, w tym lokalizację podstawowych obiektów infrastruktury zakładu górniczego, przystąpiono do przeglądu założeń studium wykonalności z 2012 r. względem zidentyfikowanych ryzyk oraz możliwości zwiększenia wartości projektu. 13 stycznia 2016 r. opublikowano

Zaktualizowane Studium Wykonalności, zastępujące wcześniejszą jego wersję datowaną na dzień 6 stycznia 2012 r. Zaktualizowane Studium Wykonalności uwzględni zmiany w projekcie, zgodnie z którymi infrastruktura kopalni została oddalona od zabudowań miasta Kamloops, wprowadzono ulepszenia do rozwiązań technologicznych i zwiększono dzienną zdolność produkcyjną zakładu przerobczego z 60 do 65 tys. t. rudy.

W grudniu 2017 r. Ministrowie Środowiska oraz Energii, Górnictwa i Zasobów Ropy Naftowej Kolumbii Brytyjskiej (władze prowincjonalne) zdecydowali o nieprzyznaniu Certyfikatu Oceny Środowiskowej (EA Certificate) dla projektu Ajax.

Federalny Minister Środowiska oraz Zmian Klimatu wyraził opinię, że projekt przyniesie znaczące niekorzystne skutki oraz odesłał projekt do Resortu Rybołówstwa i Oceanów Kanady i Resortu Zasobów Naturalnych Kanady. Odpowiedzialne resorty dokonają rewizji sprawy, a rząd federalny (złożony z różnych ministrów federalnych) ostatecznie określi, czy niekorzystne skutki projektu są uzasadnione, tak aby projekt mógł być procedowany pomimo niepożądanego oddziaływania.

Decyzje zostały podjęte w procesie oceny oddziaływania na środowisko, uwzględniającym istotne zaangażowanie prowincjonalnych i federalnych agencji rządowych, grup ludności rdzennej oraz szerokiego grona interesariuszy, w tym tysięcy przedstawicieli społeczności lokalnych.

KGHM Ajax Mining Ltd. po zapoznaniu się z argumentacją decyzji władz prowincjonalnych rozważy podjęcie kolejnych kroków, które mogą obejmować wykorzystanie środka odwoławczego w postaci kontroli sądowej sprawy.

Chile:**Kopalnia i projekt Sierra Gorda**

Lokalizacja	Region II, Chile
Własność	55% KGHM INTERNATIONAL LTD., 45% spółki grupy Sumitomo: -Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. (31,5%) -Sumitomo Corporation (13,5%)
Typ kopalni	odkrywkowa
Kopalina główna	ruda miedzi
Metale towarzyszące	molibden, złoto
Czas życia kopalni	25 lat dla obecnego złoża w oparciu o I fazę inwestycji wraz z działaniem usuwania wąskich gardeł. Dodatkowo istnieje możliwość wydłużenia eksploatacji z uwzględnieniem nowych złóż
Produkt końcowy	koncentrat miedzi, koncentrat molibdenu
Produkcja płatna w 2017 r.	97,1 tys. t miedzi w koncentracji, 35,7 mln funtów molibdenu w koncentracji – dane dla 100%, udział KGHM Polska Miedź S.A. wynosi 55%

Kopalnia Sierra Gorda zlokalizowana jest na pustyni Atacama, na obszarze administracyjnym Sierra Gorda w regionie Antofagasta, na północy Chile około 60 km na południowy zachód od miasta Calama. Kopalnia położona jest na poziomie 1 700 m n.p.m., w odległości 4 km od miejscowości Sierra Gorda.

Z rudy wydobywanej w kopalni Sierra Gorda wytwarzany jest koncentrat miedzi oraz koncentrat molibdenu.

W kwietniu 2015 r. rozpoczął produkcję zakład przeróbki molibdenu, a od 1 lipca 2015 r. kopalnia Sierra Gorda rozpoczęła produkcję komercyjną (od tego momentu sporządza sprawozdanie z zysków lub strat z działalności). W 2017 r. prowadzono prace związane z optymalizacją procesu przerobu rudy siarczkowej. Podejmowane działania były ukierunkowane na stabilizację wolumenu oraz parametrów technologicznych prowadzonego procesu przerobu rudy, a także na stabilizację pracy zakładu przerobczego oraz zwiększenie poziomu uzysków metalu.

Obecnie prace ukierunkowane są na rozwój kopalni w oparciu o pierwszą fazę inwestycji wraz z działaniami mającymi na celu optymalizację ciągu technologicznego, którego konsekwencją ma być zwiększenie zdolności produkcyjnych.

W ramach projektu Sierra Gorda Oxide, planowane jest zagospodarowanie rudy tlenkowej. Rozpatrywane jest odzyskiwanie metalu w instalacji z wykorzystaniem technologii SX/EW. Ruda tlenkowa składowana jest obecnie

do późniejszego ługowania. W 2017 r. kontynuowano prace związane z oceną alternatywnych scenariuszy rozwoju projektu, pozwalających na ograniczenie wymaganego poziomu nakładów kapitałowych.

Kopalnia Franke

Lokalizacja	Region Antofagasta, Chile
Własność	100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	odkrywkowa
Typ złoża	IOCG (typ złoża zawierający żelazo, miedź i złoto)
Produkt końcowy	katody miedziane
Produkcja płatnej miedzi w 2017 r	19,6 tys. t

Kopalnia jest zlokalizowana na pustynnym obszarze w północnym Chile, w regionie Altamira, blisko południowej granicy regionu Antofagasta, w pobliżu drogi publicznej łączącej kopalnię z autostradą Pan-American.

Wydobycie prowadzone jest konwencjonalnymi metodami odkrywkowymi na dwóch złożach: China i Franke. Przeróbka rudy ze względu na jej charakter odbywa się poprzez ługowanie na hałdzie, ekstrakcję uzyskanego roztworu oraz elektrolizę miedzi metalicznej ze stężonego roztworu. Produktem końcowym jest miedź elektrolityczna w postaci katod.

Na terenie kopalni Franke realizowany jest zaawansowany program eksploracyjny, trwają obecnie analizy techniczne oceniające możliwość wydłużenia okresu życia aktyw.

Pozostałe aktywa

Z punktu widzenia zabezpieczenia pracy ciągu technologicznego KGHM Polska Miedź S.A., istotne są inwestycje w spółki krajowe działające głównie na jego rzecz, w tym m.in.:

- PeBeKa S.A. – wykonawca robót górniczych,
- KGHM ZANAM S.A. – dostawca i serwisant maszyn górniczych, świadczy również usługi utrzymania ruchu w wybranych obszarach i uczestniczy w realizacji zadań inwestycyjnych,
- KGHM Metraco S.A. – dostawca złomów miedzi,
- „Energetyka” sp. z o.o. – spółka zabezpiecza część potrzeb energetycznych KGHM Polska Miedź S.A.

Ponadto, wśród spółek zagranicznych, pod marką DMC Mining Services, funkcjonuje grupa spółek FNX Mining Company Inc., Raise Boring Mining Services S.A. de C.V., DMC Mining Services Corporation, DMC Mining Services Colombia S.A.S. oraz DMC Mining Services (UK) Ltd., które świadczą usługi w zakresie głębienia szybów, robót przygotowawczych, budowy naziemnych i podziemnych obiektów kopalń, wiertnictwa górniczego, drażenia tuneli na potrzeby budownictwa ogólnego oraz usług inżynierskich.

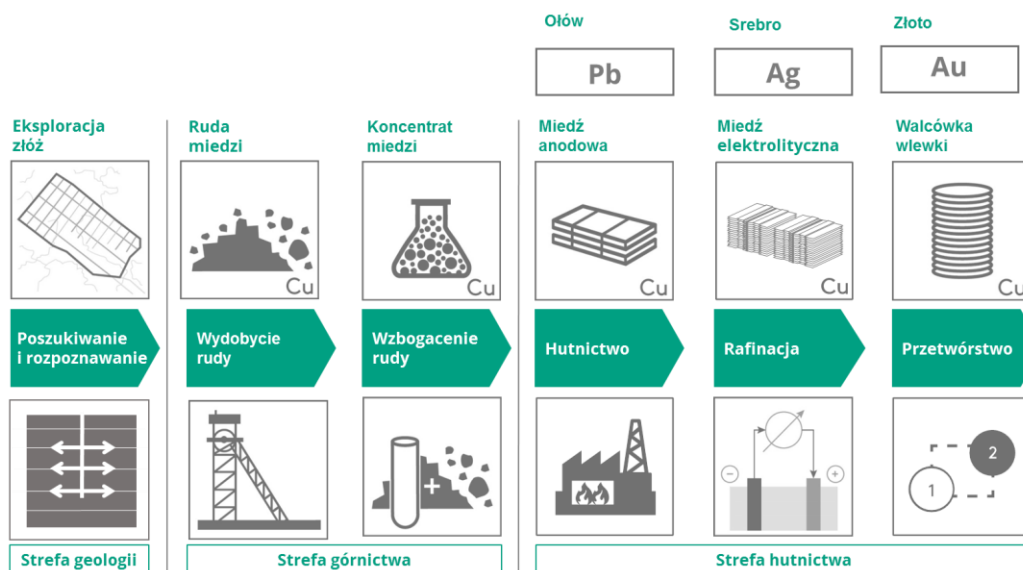
Pod względem wysokości zaangażowanego kapitału, istotną inwestycję stanowią akcje spółki TAURON Polska Energia S.A., notowanej na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Inwestycje w ramach funduszy inwestycyjnych zamkniętych są narzędziem dywersyfikacji ryzyka inwestycyjnego KGHM Polska Miedź S.A. Realizując strategię Grupy Kapitałowej, pełnią rolę w zarządzaniu wybranymi aktywami non core i są narzędziem realizacji projektów nakierowanych na wzrost wartości. Znaczącą część aktywów Funduszy stanowią inwestycje z obszaru szeroko rozumianej ochrony zdrowia.

2.4. Proces produkcyjny

W Grupie Kapitałowej procesy produkcyjne przebiegają według dwóch zaprezentowanych poniżej schematów:

Schemat 4. Zintegrowana działalność geologiczno-górnicza i hutnicza w KGHM Polska Miedź S.A.

Produkcja KGHM Polska Miedź S.A. jest w pełni zintegrowanym procesem produkcji, w którym produkt końcowy jednej fazy technologicznej stanowi wsad (półprodukt) wykorzystywany w następnej fazie. Górnictwo KGHM Polska Miedź S.A. obejmuje są trzy Oddziały wydobywcze: ZG Lubin, ZG Rudna, ZG Polkowice-Sieroszowice. W kolejnej fazie Oddział Zakłady Wzbogacania Rud przygotowuje koncentrat dla hut a Oddział Zakład Hydrotechniczny jest odpowiedzialny za składowanie i zagospodarowywanie odpadów powstałych w procesie wzbogacania rud miedzi. W ramach struktury organizacyjnej KGHM działają dwa oddziały hutnicze: HM Legnica i HM Głogów oraz walcownia HM Cedynia.

Górnictwo

Technologia wybierania złoże rud miedzi we wszystkich trzech kopalniach oparta jest na systemach komorowo-filarowych z wykorzystaniem techniki strzałowej do urabiania złoże. Obejmuje roboty udostępniające i przygotowawcze, polegające na okonturowaniu przewidzianej do eksploatacji parceli złoże siecią wyrobisk korytarzowych, rozcinę kalizny komorami i pasami wydzielającą szereg filarów eksploatacyjnych, urabianie złoże, następnie odstawę urobku do wysypów oddziałowych, gdzie odbywa się kruszenie dużych brył na punkcie wysypowym (kracie) i dalej transport urobku do zbiorników przyszybowych, a stamtąd górnictwymi wyciągami szybowymi skipowymi na powierzchnię.

Prace związane z urabianiem rudy miedzi są w pełni zmechanizowane, prowadzone w układzie 4-zmianowym, za pomocą samojezdnych maszyn górniczych, w większości wyposażonych w kabiny klimatyzacyjne oraz układy wspomagające pracę operatorów. Prace prowadzone są w następującym cyklu: wiercenie otworów strzałowych za pomocą samojezdnych wozów wierzących, ładowanie do wywierconych otworów materiału wybuchowego z samojezdnych wozów strzelniczych, grupowe odpalenie załadowanych materiałem wybuchowym przodków w oddziałach górniczych, po którym następuje oczekiwanie na przewietrzenie wyrobisk górniczych (od 0,5-2 h, w rejonach silnie zagrożonych tąpnięciami czas ten może zostać wydłużony). Następnym etapem jest załadunek urobku za pomocą samojezdnych maszyn ładujących na wozy odstawcze i jego odstawa do wysypu oddziałowego oraz zabezpieczenie odsłoniętego stropu przodka poprzez obudowę kotwową przy użyciu wozów kotwiących. Rozdrobniony urobek transportowany jest przenośnikami taśmowymi bądź kopalnianymi wozami szynowymi do zbiorników przyszybowych, a następnie transportowany na powierzchnię. Po rozładunku na nadszypiu urobek transportowany jest przenośnikami taśmowymi lub transportem kolejowym do zakładów przerobczych rud zlokalizowanych przy każdej z trzech kopalń.

We wszystkich zakładach wzbogacania stosowane są te same operacje i procesy jednostkowe. Jednak z uwagi na zróżnicowanie składu litologicznego i mineralogicznego rud z poszczególnych kopalń, schematy technologiczne poszczególnych zakładów różnią się. Stosowane technologie przeróbki obejmują następujące operacje jednostkowe: przesiewanie i kruszenie, mielenie i klasyfikację, flotację oraz odwadnianie koncentratu.

W wyniku wzbogacania flotacyjnego otrzymuje się koncentrat o średniej zawartości około 22-23% miedzi oraz odpady flotacyjne. Koncentrat o najwyższej zawartości miedzi produkowany jest w Rejonie ZWR Rudna (około 26%), o najniższej – w Rejonie ZWR Lubin (około 13%). Rejon ZWR Polkowice produkuje koncentrat o zawartości miedzi około 25%.

Wysuszony koncentrat o wilgotności około 8,5% transportowany jest drogą kolejową do hut: HM Legnica, zlokalizowanej w Legnicy oraz HM Głogów I i HM Głogów II, zlokalizowanych w Głogowie.

Odpady flotacyjne w postaci zawiesiny transportowane są rurociągami do Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych Żelazny Most, gdzie następuje sedymentacja fazy stałej, a sklarowana woda jest ujmowana i ponownie kierowana do zakładów przerobczych. Składowisko pełni jednocześnie funkcję zbiornika retencyjno-dozującego nadmiar wody kopalniano-technologicznej w obiegu. Nadmiar wody zrzucany jest metodą hydrotechniczną (okresowo) do Odry. Metoda ta została opracowana i wdrożona we współpracy z jednostkami naukowymi i jest wprowadzona do stosowania przepisami ustawy „Prawo wodne”. Z prowadzonych badań wynika, że wprowadzenie wód kopalniano-technologicznych do Odry nie może wywoływać zmian, które uniemożliwiłyby prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów wodnych i spełnienie przez wody określonych dla nich wymagań jakościowych.

Hutnictwo

Huty miedzi produkują miedź elektrolityczną w oparciu o koncentraty własne oraz wsady obce (koncentraty miedzi, złomy miedzi, miedź blister).

HM Legnica stosuje wielostadialny proces, którego głównymi etapami są: przygotowanie wsadu do przetopu, jego redukcyjne stapianie w piecu szybowym do postaci kamienia miedziowego, następnie świeżenie w konwertorach do miedzi konwertorowej o zawartości ok. 98,5% Cu, rafinacja ogniowa w piecu anodowym do postaci anod o zawartości 99,2% Cu oraz elektrorafinacja. Produktem finalnym jest miedź elektrolityczna w postaci katod o zawartości 99,99% Cu.

HM Głogów stosuje technologię jednostadialnego przetopu koncentrat w piecach zawieszinowych, opartą na licencji fińskiej firmy Outokumpu. Wysuszony koncentrat do wilgotności 0,3% H₂O przetapiany jest w piecu zawieszinowym do postaci miedzi blister o zawartości około 98,6% Cu, która poddawana jest rafinacji ogniowej w piecach anodowych. Natomiast żużel zawieszinowy zawierający około 14% miedzi kierowany jest do odmiedziowania w piecu elektrycznym, a otrzymany stop CuPbFe do konwertorów, z których miedź trafia również do rafinacji w piecach anodowych. Uzyskane w procesie rafinacji ogniowej anody poddawane są procesowi elektrorafinacji, którego produktem finalnym jest miedź elektrolityczna w postaci katod o zawartości 99,99% Cu.

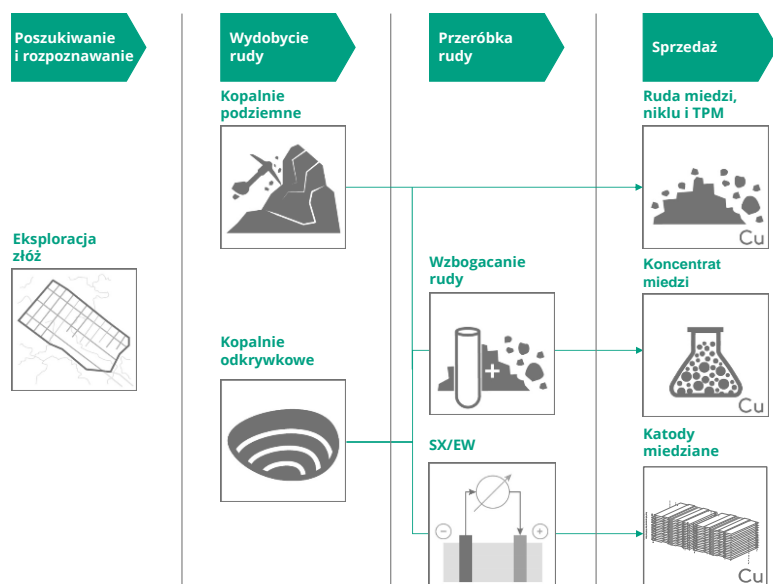
Około 45% produkowanej miedzi elektrolitycznej przez huty KGHM jest przerabiane w walcowni Oddziału HM Cedynia, gdzie produkowana jest walcówka miedziana metodą ciągłego topienia, odlewania i walcowania, drut z miedzi beztlenowej oraz drut z miedzi beztlenowej niskostopowej ze srebrem w oparciu o technologię UPCAST.

Szlamy powstające w procesach elektrorafinacji w hutach KGHM zawierają metale szlachetne i są surowcem do produkcji następujących produktów w Wydziale Metali Szlachetnych w HM Głogów: srebra rafinowanego, złota, koncentratu palladowo-platynowego oraz selenu. Natomiast elektrolit wycofywany z obiegu Hal Wanien po odmiedziowaniu kierowany jest do produkcji surowego siarczynu niklu.

Pyły i szlamy ołowionośne pochodzące z odpylania gazów technologicznych wszystkich hut przetwarzane są wraz z odmiedziowanym żużłem konwertorowym z ciągu zawieszinowego w piecach Dörschla w Wydziale Ołowiu HM Głogów do postaci ołowiu surowego o zawartości 99,3% Pb. Ołów surowy poddawany jest w HM Legnica procesowi rafinacji, w wyniku którego otrzymuje się produkt finalny - ołów rafinowany o zawartości 99,85 % Pb.

Segment KGHM International LTD.

Schemat 5. Uproszczony schemat podstawowej działalności w Grupie Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.

Głównym przedmiotem działalności spółek Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. jest produkcja górnicza metali, m.in. miedzi, niklu, złota, platyny, palladu, prowadzona zarówno w kopalniach odkrywkowych jak i podziemnych, a także realizacja projektów górnich oraz eksploracyjnych. Powyższy rysunek przedstawia uproszczony schemat głównej działalności Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.

2.5. Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej, inwestycje kapitałowe i ich finansowanie

W 2017 r. kontynuowano proces reorganizacji zagranicznej części Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. ukierunkowanej przede wszystkim na uproszczenie i zwiększenie przejrzystości struktury Grupy Kapitałowej. W ramach realizacji reorganizacji w 2017 r. KGHM Polska Miedź S.A. sprzedała swoje akcje w spółce KGHM Kupfer AG na rzecz Future 1 Sp. z o.o., co stanowiło kontynuację działań z 2016 r., mających na celu konsolidację aktywów zagranicznych grupy KGHM Polska Miedź S.A. w spółce holdingowej Future 1 Sp. z o.o.

5 października 2017 r. nastąpiła również, w ramach reorganizacji zagranicznej części Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., zmiana firmy Minería y Exploraciones KGHM International SpA na KGHM Chile SpA.

W 2017 r. KGHM Polska Miedź S.A. nie dokonywała inwestycji kapitałowych w ramach spółek krajowych. Nie wystąpiły również istotne zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej w tym obszarze.

KGHM Metraco S.A. zwiększyła swój udział w CENTROZŁOM WROCŁAW S.A. do 100%, w wyniku wykupu akcji od pracowników spółki (udział na koniec 2016 r. wynosił 99,91%). Ponadto w wyniku wykupu udziałów pracowniczych, nieznacznie wzrósł udział KGHM I FIZAN w dwóch spółkach uzdrowiskowych: Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o. – Grupa PGU – wzrost z 98,48% do 98,53%, Uzdrowisko Świeradów-Czerniawa Sp. z o.o. – Grupa PGU – wzrost z 98,98 % do 99,12%.

W 2017 r. Spółka pośrednio zależna Fundusz Hotele 01 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu (Spółka portfelowa KGHM I FIZAN) dwukrotnie dokonała zakupu akcji Spółki INTERFERIE S.A., zwiększając swój udział w Spółce z 0,54% do 1,79%. W wyniku tej transakcji udział KGHM I FIZAN w Spółce wzrósł do 69,50%.

Tabela 1. Zmiany w strukturze i organizacji Grupy Kapitałowej w 2017 r.

Utworzenie podmiotów	
DMC Mining Services Colombia SAS	10 października 2017 r. na terenie Kolumbii założono spółkę o kapitale zakładowym 300 mln CLP. Udziały objęła spółka FNX Mining Company Inc. (100%). Spółka została utworzona w celu realizacji strategii rozwoju marki DMC na rynku kolumbijskim.
DMC Mining Services (UK) Ltd.	29 grudnia 2017 r. na terenie Wielkiej Brytanii założono spółkę o kapitale zakładowym 0,1 mln GBP. Udziały objęła spółka FNX Mining Company Inc. (100%). Spółka została utworzona w celu realizacji strategii rozwoju marki DMC na rynku brytyjskim.
Zbycie/nabycie podmiotów	
KGHM Kupfer AG *	KGHM Polska Miedź S.A. zbyła wszystkie posiadane akcje, tj. 100% kapitału zakładowego spółki KGHM Kupfer AG na rzecz Future 1 Sp. z o.o.
CENTROZŁOM WROCŁAW S.A.	Wykup akcji od pracowników spółki (udział na koniec 2016 r. wyniósł 99,91%) – zwiększenie udziału do 100%.
INTERFERIE S.A.	Spółka pośrednio zależna Fundusz Hotele 01 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu (Spółka portfelowa KGHM I FIZAN) dwukrotnie dokonała zakupu akcji Spółki INTERFERIE S.A., zwiększając swój udział w Spółce z 0,54% do 1,79%.
Likwidacja podmiotów	
Malmberg Molybdenum A/S in liquidation	W związku z brakiem ekonomicznych przesłanek, co do dalszej realizacji projektu na terenie Grenlandii, w dniu 10 listopada 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę w sprawie likwidacji spółki.

*Operacja w ramach przeprowadzanego w 2017 r. etapu projektu reorganizacji zagranicznej części Grupy Kapitałowej

Inwestycje kapitałowe i ich finansowanie

Inwestycje kapitałowe realizowane w 2017 r. mające na celu głównie finansowanie zagranicznych aktywów produkcyjnych i rozwojowych, realizowane były poprzez udzielenie pożyczek i/lub podwyższenia kapitału zakładowego.

W 2017 r., w ramach finansowania produkcyjnych i rozwojowych aktywów zagranicznych (Sierra Gorda S.C.M. oraz projektów: Sierra Gorda Oxide, Victoria i Ajax), KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła spółkom Quadra FNX Holdings Chile Limitada i KGHM INTERNATIONAL LTD. (spółki pośrednio zależne) pożyczek w łącznej wysokości 134 mln USD (467 mln PLN według kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017 r.). Środki zostały przekazane następnie, poprzez pożyczki i/lub podwyższenia kapitałów spółek pośrednich w strukturze Grupy Kapitałowej, do spółek realizujących poszczególne projekty.

Sierra Gorda S.C.M.	Finansowanie spółki Sierra Gorda S.C.M. wyniosło w 2017 r. 127 mln USD (440 mln PLN według kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017 r.) i w całości pochodziło ze środków KGHM Polska Miedź S.A.
Projekt Victoria	Finansowanie potrzeb projektu Victoria wyniosło 3,6 mln USD (13 mln PLN według kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017 r.) i w całości pochodziło ze środków KGHM Polska Miedź S.A.
Projekt Ajax	Na finansowanie projektu Ajax, KGHM Polska Miedź S.A. wydatkowała 3,1 mln USD (11 mln PLN według kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017 r.), w tym 0,6 mln USD (2 mln PLN według kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017 r.) w ramach pożyczki udzielonej Abacus Mining & Exploration Corporation, wspólnikowi w spółce, zgodnie z Umową Wspólników.
Projekt Sierra Gorda Oxide	Finansowanie potrzeb projektu Sierra Gorda Oxide wyniosło w 2017 r. 0,8 mln USD (3 mln PLN według kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017 r.) i w całości pochodziło ze środków KGHM Polska Miedź S.A.

Podwyższenia kapitałów

Podwyższenia kapitału spółek Grupy Kapitałowej służące m.in. finansowaniu zagranicznych aktywów produkcyjnych i projektów rozwojowych zostały szczegółowo opisane poniżej.

Sierra Gorda S.C.M. 230 mln USD (800,7 mln PLN)	W związku z finansowaniem spółki w 2017 r. nastąpiły podwyższenia kapitału zakładowego o łączną kwotę 100 mln USD (348 mln PLN wg kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017 r.). Proporcjonalnie do udziału w kapitale spółki Sierra Gorda S.C.M., spółka Quadra FNX Holdings Chile Limitada objęła 55% udziałów w podwyższonym kapitale, 45% objęła SMM SIERRA GORDA INVERSIONES LIMITADA (spółka Grupy Sumitomo). Udziałowcy dokonali również wpłat środków (proporcjonalnie do udziału) na łączną kwotę 130 mln USD (453 mln PLN wg kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017 r.) z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału, którego rejestracja nastąpi w 2018 r.
KGHM AJAX MINING INC. 4,1 mln CAD (11,4 mln PLN)	W związku z finansowaniem projektu Ajax w 2017 r. nastąpiły podwyższenia kapitału zakładowego o łączną kwotę 4,1 mln CAD (11 mln PLN wg kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017 r.). Proporcjonalnie do udziału w kapitale, spółka KGHM INTERNATIONAL LTD. objęła 80% udziałów w podwyższonym kapitale, pozostałe 20% objęła spółka Abacus Mining & Exploration Corp.

3. Podstawowe produkty Grupy Kapitałowej

Katody miedziane

Katody miedziane z miedzi elektrolitycznej o minimalnej zawartości miedzi 99,99% są podstawowym produktem KGHM Polska Miedź S.A. Spełniają one najwyższe wymogi jakościowe i są zarejestrowane jako gatunek „A” na Londyńskiej Giełdzie Metali (LME) pod trzema markami: HMG-S, HMG-B i HML oraz na Giełdzie Kontraktów Futures w Szanghaju.

Katody miedziane są również głównym produktem kopalni Carlota w USA oraz Franke w Chile należących do Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.

Głównymi odbiorcami katod są producenci walcówki, prętów, płaskowników, rur, blach i taśm.

Walcówka miedziana

Walcówka miedziana (o średnicy 8 mm wytwarzana metodą ciągłego topienia, odlewania i walcowania Contirod®) jest drugim co do wolumenu produktem z miedzi wytwarzanym przez KGHM Polska Miedź S.A. W zależności od potrzeb klienta walcówka jest produkowana w różnych klasach jakościowych. Głównymi konsumentami walcówki są przemysł kablowy, elektromaszynowy i elektrotechniczny.

Srebro

Srebro elektrolityczne jest produkowane głównie przez KGHM Polska Miedź S.A. Produkt ma postać gąsek (sztabek, wlewków) i granul o zawartości srebra 99,99%. Gąski srebra (o wadze ok. 32 kg) posiadają certyfikat rejestracji na nowojorskiej Giełdzie Handlowej NYMEX oraz certyfikaty Dobrej Dostawy, wystawione przez London Bullion Market Association. Granule srebra pakowane są w woreczki o wadze 25 kg lub 500 kg. Głównymi odbiorcami srebra są instytucje finansowe, przemysł jubilerski, przemysł fotograficzny, przemysł elektroniczny i elektryczny oraz producenci monet i medali.

Koncentrat miedzi

Produkt kopalni Robinson w USA należącej do Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD., zawiera powyżej 20% miedzi. Produkt ten jest również wytwarzany przez kopalnię Sierra Gorda w Chile (zawartość miedzi powyżej 20%). W obu tych koncentratkach jako produkt dodatkowy występuje złoto. Koncentraty miedzi odsprzedawane są do dalszego przerobu jako produkt towarowy.

Koncentrat molibdenu

Produkcja koncentratu molibdenu została uruchomiona w 2015 r. w Kopalni Sierra Gorda w Chile. Koncentrat ten, zawierający około 48 % molibdenu, poddawany jest uszlachetnieniu, a następnie w postaci tlenku sprzedawany do dalszego przerobu. Molibden wykorzystywany jest w przemyśle lotniczym, zbrojeniowym, naftowym, nuklearnym i elektronicznym.

Złoto

Złoto w postaci sztabek o wadze ok. 0,5 kg, 1 kg, 4 kg, 6 kg i 12 kg zawierających 99,99% złota jest produkowane przez KGHM Polska Miedź S.A. Złoto trafia do przemysłu jubilerskiego, banków i przemysłu elektrycznego.

Ruda miedzi, niklu i TPM (metali szlachetnych – złota, platyny, palladu)

Produkt kopalni Morrison w Kanadzie, należącej do Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. Średnia zawartość metali w rudzie: 7-9% Cu, 1-2% Ni, 0,3 oz/t TPM (platyna, pallad, złoto). Ruda miedzi, niklu i TPM odsprzedawana jest do dalszego przerobu do huty znajdującej się w Zagłębiu Sudbury.

Drut z miedzi beztlenowej

Drut produkowany jest w dwóch odmianach: drut z miedzi beztlenowej w gatunku Cu-OFE oraz drut CuAg(OE) z miedzi beztlenowej zawierającej srebro. Drut wytwarzany jest w technologii UPCAST®, w zakresie średnic od 8 mm do 25 mm (8 mm, 12,7 mm, 16 mm, 20 mm, 22 mm, 24 mm, 25 mm). Produkt ten znajduje nabywców w przemyśle kablowym, zarówno z przeznaczeniem na druty cienkie, emaliowane, jak i kable odporne na ogień oraz kable przenoszące dźwięk i obraz. Dodatkowo drut beztlenowy zawierający srebro znajduje zastosowanie w produkcji trolei i komutatorów.

Wlewki okrągłe z miedzi

Wlewki miedziane (okrągłe) z miedzi katodowej przetopionej w gatunku Cu-ETP1 i Cu-ETP oraz z miedzi katodowej przetopionej odtlenionej fosforem w gatunku Cu-HCP, Cu-PHC, Cu-DLP, Cu-DHP trafiają do przemysłu budowlanego (do produkcji rur) oraz przemysłu elektrotechnicznego (do produkcji taśm, prętów i kształtowników).

Ołów rafinowany

Ołów rafinowany w postaci gąsek (o wymiarach: 615 x 95 x 80 mm) jest produkowany przez KGHM Polska Miedź S.A. od roku 2007. Zarejestrowany na Londyńskiej Giełdzie Metali od 2014 r. pod marką „KGHM”. Główne zastosowanie ołowiu rafinowanego to produkcja akumulatorów i tlenków ołowiu.

4. Analiza światowego rynku handlu podstawowymi produktami Grupy Kapitałowej

Obrót głównymi produktami Grupy Kapitałowej KGHM tj. koncentratami miedzi, katodami, walcówką miedzianą oraz srebrem w postaci gąsek i granulatu odbywa się na szeroko rozumianym rynku towarowym. Poszczególne rynki produktów, będących w ofercie KGHM cechują jednak m. in. odrębne zasady i zwyczaje obrotu handlowego oraz stosowane standardy cenowe. Ich nieporównywalność związana jest również z charakterystyką poszczególnych produktów, co determinuje ich zastosowanie oraz zróżnicowanie uczestników rynku.

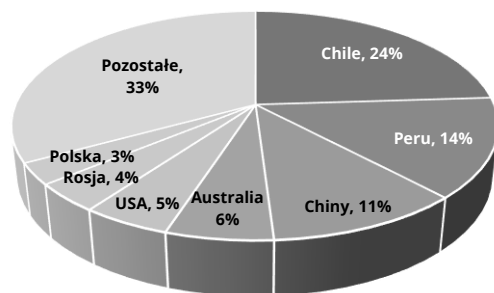
4.1. Miedź

Główne produkty miedzi w ofercie Spółek Grupy Kapitałowej KGHM to koncentraty, katody oraz walcówka Cu. W praktyce są to produkty poszczególnych etapów przetworzenia rudy miedzi. Dla wszystkich tych produktów benchmarkiem cenowym (czyli wyznacznikiem cen miedzi w kontraktach fizycznych sprzedaży materiałów miedzianośnych i produktów z miedzi na świecie) są notowania giełdowe, z których najczęściej stosowanym jest notowanie „cash settlement” Londyńskiej Giełdy Metali (LME). Mniej powszechnie stosowane są alternatywne notowania cen miedzi na giełdach w Nowym Jorku (COMEX) oraz Szanghaju (Shanghai Futures Exchange). Notowania cen na giełdzie LME dotyczą miedzi rafinowanej w postaci katod gatunku A (Grade A), o czystości minimum 99,99% Cu (norma BS:EN 1978:1998). Aby móc zastosować ceny giełdowe do transakcji kupna/sprzedaży produktów nieobjętych w/w normą jakościową (tj. wszelkiego rodzaju materiałów miedzianośnych np. koncentratów Cu, złomów Cu lub produktów bardziej przetworzonych, takich jak np. walcówka Cu), uczestnicy rynku wypracowali system premii oraz upustów, korygujących notowania giełdowe. Pozwala to na wyznaczenie ceny rynkowej produktu uwzględniając stopień jego przetworzenia, jego postać fizyczną oraz skład chemiczny, koszty transportu i ubezpieczenia do ustalonego miejsca dostawy oraz aktualną dostępność metalu w danej lokalizacji.

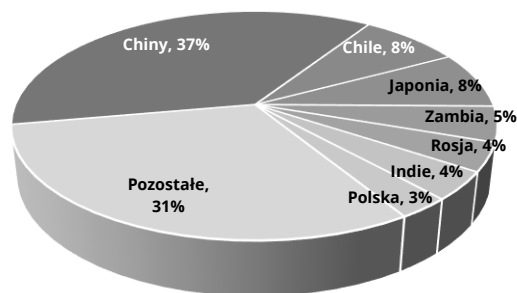
Koncentraty miedzi

Koncentrat miedzi to produkt powstały poprzez przetworzenie rud miedzi, charakteryzujących się zazwyczaj stosunkowo niską zawartością metalu i nie nadających się do bezpośredniego zastosowania w procesie metalurgicznym. Zawartość miedzi w koncentracie w większości przypadków zawiera się w przedziale od 20% do 40%, co umożliwia dalszy przerób w hutach miedzi. Koszty dostaw produktów o niższej zawartości miedzi w praktyce eliminują ich udział w globalnym obrocie rynkowym (z pewnymi wyjątkami), można więc uznać, że koncentrat Cu jest pierwszą możliwą do powszechnego obrotu handlowego postacią przetworzenia rud miedzi. Głównymi uczestnikami rynku koncentratów są kopalnie miedzi dostarczające produkt na rynek oraz huty, dla których koncentraty stanowią surowiec do produkcji miedzi oraz produktów ubocznych procesu przerobu (w tym głównie metali szlachetnych). Należy zaznaczyć również istotną rolę rynkową firm handlowych pośredniczących w transakcjach kupna/sprzedaży. Całkowita światowa produkcja miedzi w koncentraty Cu w roku 2017 szacowana jest (wg CRU) na 16,1 mln t.

Wykres 1. Struktura geograficzna produkcji koncentratów Cu w 2017 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

Wykres 2. Struktura geograficzna produkcji miedzi blister z koncentratów Cu w 2017 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

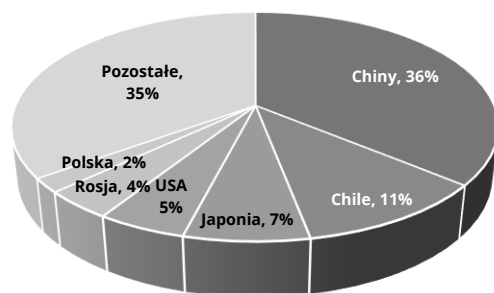
Koncentraty Cu wymagają przetworzenia do postaci miedzi rafinowanej, co wiąże się z poniesieniem kosztów przerobu oraz niepełnym odzyskiem metali na poszczególnych etapach produkcji. Dlatego cena transakcyjna powinna zawierać szereg upustów od notowań wyznaczanych przez giełdę dla miedzi rafinowanej. Benchmark upustów (w zakresie premii przerobowej i rafinacyjnej TC/RC) na rynku wyznaczany jest w drodze negocjacji przez głównych producentów koncentratów (Freeport McMoRan, Antofagasta, BHP Billiton) i jego odbiorców (głównie hut chińskich i japońskich).

Spółki Grupy KGHM uczestniczą w rynku koncentratów Cu głównie poprzez sprzedaż koncentratu Sierra Gorda z Chile oraz Robinson z USA. Jednocześnie KGHM pozyskuje z rynku koncentraty miedzi o odpowiedniej charakterystyce umożliwiające bardziej efektywne wykorzystanie mocy produkcyjnych przez oddziały hutnicze w Polsce. Spółki Grupy Kapitałowej KGHM wyprodukowały łącznie 531 tys. t miedzi w koncentracie, co stanowi ok 3,3% szacunkowej produkcji globalnej w 2017 r.

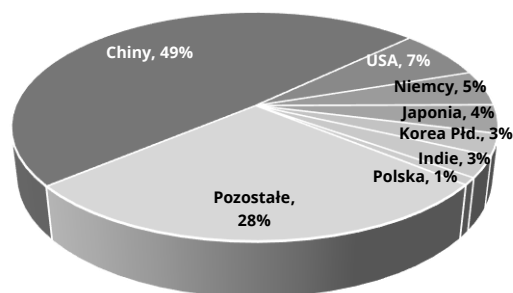
Katody miedziane

Miedź rafinowana w postaci katody miedzianej stanowi końcowy produkt procesów hutniczych i rafinacyjnych, jakim poddawane są materiały miedzionośne (w tym koncentraty, miedź blister, anody, złom miedziany). Główne giełdy towarowe (w tym LME i SHFE) umożliwiają rejestrację katod (gatunek A, o czystości min. 99,99% Cu według normy BS:EN 1978:1998), co pozwala na ich obrót giełdowy oraz w ramach sieci autoryzowanych magazynów LME. Katody miedziane produkcji KGHM zarejestrowane są zarówno na LME, jak i SHFE pod markami HML, HMG-B oraz HMG-S. Na rynku fizycznym przedmiotem obrotu są również katody niezarejestrowane (np. niespełniające parametrów jakościowych lub warunku minimalnej produkcji rocznej wymaganego przez giełdy). Przykładem niezarejestrowanych katod produkcji KGHM są gatunku Carlota i Franke. Głównymi uczestnikami rynku katod są firmy górnicze i hutnicze produkujące miedź w formie katod oraz walcownie i inne zakłady przetwórstwa miedzi, używające katod do produkcji walcówki, prętów, płaskowników, rur, blach i taśm. Ważnym uczestnikiem rynku są również firmy handlowe oraz instytucje finansowe pośredniczące w handlu katodami. Całkowita produkcja miedzi rafinowanej na świecie szacowana jest przez CRU na 23,2 mln t w 2017 r.

Wykres 3. Struktura geograficzna produkcji miedzi rafinowanej w 2017 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

Wykres 4. Struktura geograficzna konsumpcji miedzi rafinowanej w 2017 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

Standardowo na rynku katod miedzianych (w gatunku A) do ceny wyznaczonej przez światowe giełdy dolicza się premię producentką. Jej poziom pozwala producentowi na pokrycie kosztów transportu i ubezpieczenia do uzgodnionego miejsca dostawy, uwzględnia również premię za jakość (danej marki katod) oraz sytuację popytowo-podażową na danym rynku.

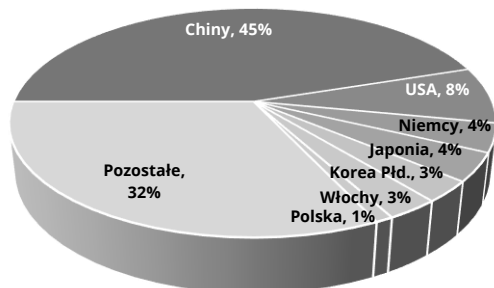
Spółki Grupy KGHM uczestniczą w rynku katod głównie poprzez sprzedaż katod z polskich aktywów Grupy. HM Głogów produkuje katody marki HMG-S i HMG-B, a HM Legnica katody marki HML zarejestrowane na giełdach w Londynie (LME) oraz Szanghaju (SHFE). Ponadto Grupa KGHM w swojej ofercie posiada katody produkowane w procesie ługowania i elektro-wydzielania (SX/EW) w kopalni Franke w Chile oraz Carlota w Stanach Zjednoczonych. Produkcja miedzi rafinowanej w Spółkach Grupy Kapitałowej KGHM wyniosła 544,8 tys. t, co stanowi ok. 2,3% produkcji globalnej.

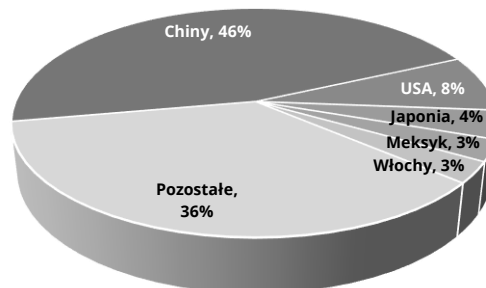
Walcówka miedziana

Walcówka miedziana wytwarzana jest w procesie ciągłego topienia, odlewania i walcowania w zakładach przetwarzających miedź rafinowaną w formie katod (choć jako surowiec używa się również wyższej klasy złomów miedzi). Walcówka stanowi półprodukt do produkcji drutów pojedynczych i pasemek stosowanych do budowy żył przewodzących w kablach i przewodach elektrycznych (np. przewody emaliowane, przewody samochodowe, sznury przyłączeniowe itp.). Podobnie jak dla katod miedzianych w obrocie fizycznym walcówki miedzianej, oprócz firm posiadających walcownie oraz zakładów przetwarzających walcówkę na kable i przewody, uczestniczą również firmy handlowe. Rynek walcówki, ze względu na charakterystykę jakościową produktu jest rynkiem bardziej lokalnym niż w przypadku katod lub koncentratów Cu. Całkowita produkcja miedzi w formie walcówki na świecie szacowana jest przez CRU na 17,4 mln t w 2017 r.

Wykres 5. Struktura geograficzna produkcji walcówki miedzianej w 2017 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

Wykres 6. Struktura geograficzna światowej konsumpcji walcówki w 2017 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

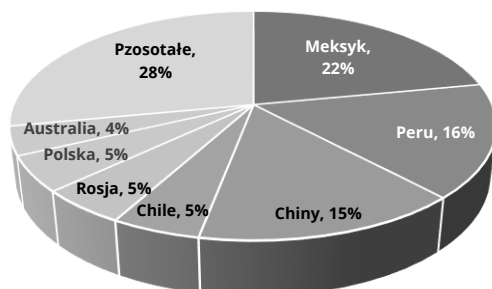

Struktura ceny walcówki, oprócz notowania miedzi według Londyńskiej Giełdy Metali, zawiera również premię producentką (doliczaną do katod) oraz premię przerobową związaną z kosztem przetworzenia katody do postaci walcówki. KGHM produkuje walcówkę w HM Cedyńia w Orsku.

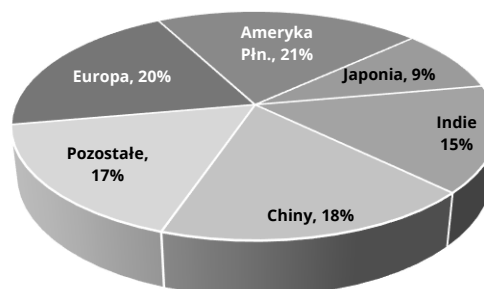
4.2. Srebro

Około 75% światowej produkcji srebra metalicznego jest pozyskiwane w formie produktu ubocznego wydobycia rudy innych metali. Srebro ze względu na unikalne właściwości fizyczne stosowane jest w jubilerstwie, przemyśle elektronicznym, elektrotechnicznym, a także w medycynie, optyce, energetyce, motoryzacji i wielu innych. Ogółem, przemysł zużywa ok. 40% światowej produkcji srebra. Jest to również ceniony kruszec inwestycyjny. Światowa produkcja górnicza srebra w 2017 r. wg szacunków CRU wyniosła 25,6 tys. t.

Wykres 7. Struktura geograficzna światowej produkcji górniczej srebra w 2017 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

Wykres 8. Struktura geograficzna światowej konsumpcji srebra w 2017 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

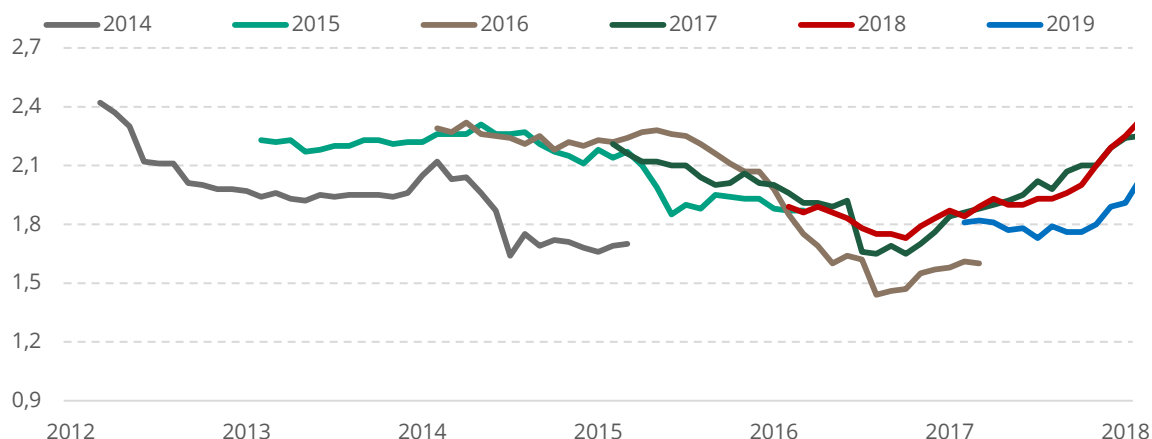
Uczestnicy rynku srebra zazwyczaj korzystają z notowań Londyńskiego Rynku Kruszców (London Bullion Market Association) ustalając cenę srebra w transakcjach fizycznych. W przypadku produktów o wysokiej jakości oraz w zależności od aktualnej sytuacji rynkowej do notowań LBMA dolicza się premię.

KGHM sprzedaje srebro w postaci gąsek oraz granulatu (produkcja ma miejsce w HM Głogów) i jest jednym z największych producentów srebra metalicznego. Firma rocznie wytwarza około 1,2 tys. t tego cennego metalu. Srebro w postaci gąsek, zarejestrowane pod marką KGHM HG, posiada certyfikat rejestracji na nowojorskiej Giełdzie Handlowej NYMEX oraz certyfikaty Dobrej Dostawy, wystawione przez London Bullion Market Association. Srebro jest dostarczane w formie granulatu do zakładów produkujących materiały do fotografii, zakładów jubilerskich oraz metalowych, produkujących stopy z zawartością Ag. Srebro w formie gąsek (sztabek) trafia głównie do instytucji finansowych. Spółki Grupy Kapitałowej KGHM w roku 2017 wyprodukowały łącznie 1,51 tys. t srebra w koncentracie, co stanowi ok. 5,9% globalnej produkcji górniczej tego metalu.

4.3. Uwarunkowania makroekonomiczne w 2017 roku

Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW), po latach pesymistycznych rewizji prognoz wzrostu gospodarczego w głównych światowych gospodarkach, od połowy 2016 roku w swych prognozach zakłada powrót na ścieżkę bardziej dynamicznego wzrostu PKB.

Wykres 9. Prognozy wzrostu PKB krajów G10 w poszczególnych latach (% yoy)

Ten trend potwierdzają odczyty globalnego wzrostu PKB, który według najnowszych szacunków wzrósł w 2017 r. o 3,7% (przy 3,2% wzroście w roku 2016). Co istotne globalny wzrost gospodarczy miał charakter zsynchronizowany - na dynamiczny światowy wzrost miały wpływ zarówno wyniki gospodarcze krajów wschodzących lub rozwijających się, jak i te osiągnięte przez kraje rozwinięte. Około 120 gospodarek, odpowiadających za trzy czwarte światowego PKB, odnotowało wzrost w ujęciu rok do roku w 2017r. MFW oczekuje, że bardziej dynamiczny rozwój światowej gospodarki będzie kontynuowany w latach 2018-2019, prognozując dynamikę na poziomie 3,9% w skali roku.

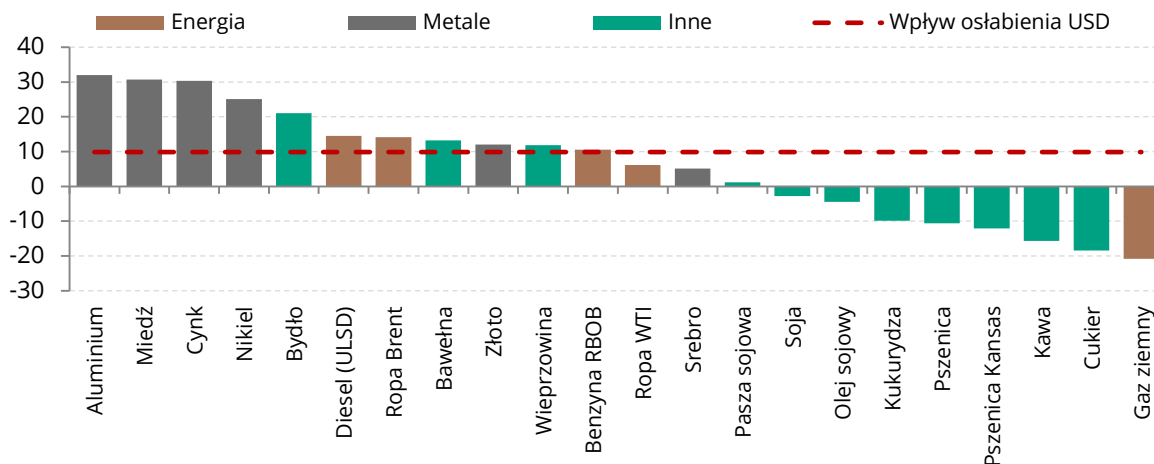
Kraje rozwinięte zanotowały istotne przyspieszenie tempa wzrostu gospodarki w 2017 w ujęciu rok do roku (2,3% w 2017 r. wobec 1,7% w roku 2016), a wynik kluczowej w tym zestawieniu gospodarki Stanów Zjednoczonych w całym 2017 r. szacowany jest na 2,3% rdr (1,5% rok wcześniej). Gospodarka amerykańska kontynuowała przyspieszenie tempa wzrostu zapoczątkowane na skutek fali optymizmu na rynkach w drugiej połowie 2016 r. Lepszy sentyment inwestorów, związany był z również początkowo z zapowiedziami, lecz z czasem także częściową realizacją pro-wzrostowych reform gospodarczych, w tym zwiększenia wydatków infrastrukturalnych i reformy podatków zmniejszającej obciążenia fiskalne dla przedsiębiorstw oraz skłaniającej do powrotu kapitałów lokowanych zagranicą do USA. Amerykańska gospodarka zbliża się do wykorzystania pełni swojego potencjału, co obrazuje m.in. stopa bezrobocia, która w grudniu 2017 ukształtowała się na bardzo niskim poziomie 4,1%. Podobny, pozytywny trend wzrostu gospodarczego zanotowały inne gospodarki rozwinięte, w tym Strefa euro (2,4% wzrostu rdr w stosunku do 1,8% rok wcześniej) oraz Japonia (1,8% w 2017 vs 0,9% rok wcześniej).

Rok 2017 przyniósł również przyspieszenie tempa wzrostu w gospodarkach rozwijających się, które zanotowały szacunkowy wzrost 4,7% w stosunku do 4,4% w roku 2016. Na ten wynik złożyła się kontynuacja tempa wzrostu Chin (6,8% vs 6,7 rok wcześniej) oraz zakończenie okresu recesji w Rosji (1,8% vs -0,2% rok wcześniej) i Brazylii (1,1% vs -3,5% rok wcześniej). Pośród krajów rozwijających się największe obawy budziła sytuacja Chin. Gospodarka Państwa Środka przechodzi transformację, która ma doprowadzić do unowocześnienia przemysłu, większej troski o ochronę środowiska oraz oparcia gospodarki w dużo większym stopniu o usługi i konsumpcję wewnętrzną. Jednak pomimo tych zmian w gospodarce, Chiny kontynuowały stosunkowo wysokie, przewyższające założenia budżetowe, tempo wzrostu na przestrzeni całego 2017 r., a główne wskaźniki makroekonomiczne (w tym indeks PMI dla przemysłu, indeksy na rynkach kapitałowych) notowały pozytywne odczyty.

Na pojawianie się w 2017 r. pozytywnych danych w poszczególnych regionach świata, wpływ miała niewątpliwie kończąca faza ekspansywnej polityki monetarnej, która w dalszym ciągu umożliwiła podmiotom gospodarczym funkcjonowanie w środowisku ujemnych realnych stóp procentowych oraz zwiększyła wielkość aktywów zgromadzonych przez banki centralne do rekordowych 14 bln USD. Seria wyborów (prezydenckich i parlamentarnych) w wielu krajach, które budziły obawy i niepewność inwestorów, przyniosła rozstrzygnięcia zgodne z oczekiwaniami, co systematycznie obniżało ryzyko polityczne w trakcie roku. Przyczyniło się to do zwiększenia skłonności inwestorów do ryzyka, objawiająca się wzrostem zainteresowania klasami aktywów powszechnie uznawanymi za bardziej ryzykowne (jak, akcje lub rynek towarowy). Wśród obaw o kontynuację pozytywnych tendencji w globalnej gospodarce wymienia się niski wzrost wydajności pracy, potencjalną presję inflacyjną i konieczność zacieśniania polityki monetarnej przez banki centralne, jak również niepewność związaną z planami stopniowej redukcji ich aktywów zgromadzonych podczas programów tzw. luzowania ilościowego.

Synchronizacja wzrostu w światowej gospodarce oraz obserwowane osłabienie amerykańskiej waluty miały dość zróżnicowany wpływ na notowania cen poszczególnych surowców. W skali roku ogólny indeks cen Bloomberg Commodity Index (BCOM) wzrósł o 1%, głównie za sprawą wskaźników notowań surowców przemysłowych (+16%) oraz metali szlachetnych (+10%). Odmienne kształtowała się sytuacja surowców energetycznych (-5%) oraz towarów rolnych (-12%).

Wykres 10. Zmiany cen na rynku towarowym w 2017 r.

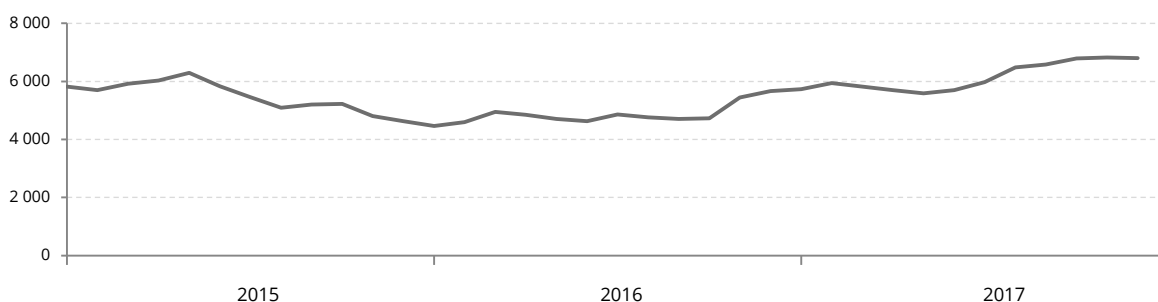

Źródło: Bloomberg, KGHM Polska Miedź S.A.

Wzrost gospodarki światowej zwykle stymulujący konsumpcję metali przemysłowych, stabilna dynamika popytu w Chinach, opóźnienia projektów górniczych wpływające na ograniczoną dynamikę podaży oraz nadzieje uczestników rynku związane z potencjalnym popytem z sektora samochodów elektrycznych wspierały ceny miedzi w 2017 r. Znaczącą rolę w dynamicznych wzrostach ceny należy przypisać funduszom inwestycyjnym typu „makro”, którzy opierają swoje decyzje inwestycyjne na odczytach makroekonomicznych. Po słabszym momencie w połowie roku, ceny miedzi zaczęły dynamicznie zyskiwać, by w ostatnich miesiącach 2017 r. ustabilizować się w okolicach 7 000 USD/t, znacznie powyżej ubiegłorocznych poziomów. W konsekwencji cena miedzi w USD na koniec 2017 r. była o 30% wyższa od tej z początku roku.

Średnioroczne notowania miedzi na Londyńskiej Giełdzie Metali (LME) w 2017 r. ukształtowały się na poziomie 6 165 USD/t, 27% powyżej średniej ceny z 2016 r. (4 863 USD/t).

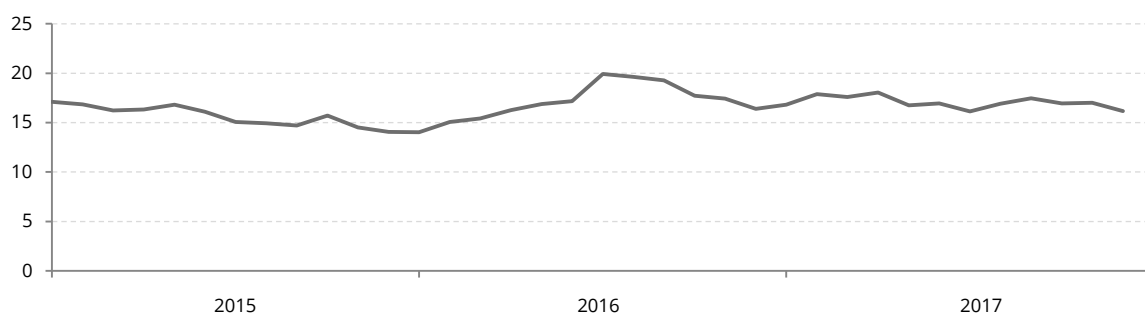
Wykres 11. Notowania miedzi według LME (USD/t)

Pomimo trwającego osłabienia dolara amerykańskiego ceny srebra nie odnotowują wzrostów. Obserwowany wzrost skłonności do ryzyka wśród inwestorów, wspierając mniej bezpieczne ale dające możliwość większego zwrotu z inwestycji aktywa (kryptowaluty, surowce, waluty krajów EM) i zmniejszając zapotrzebowanie na aktywa służące tezauryzacji (w tym metale szlachetne). Ceny srebra poruszały się w trakcie 2017 r. w trendzie bocznym osiągając na koniec roku 16,87 USD/uncję.

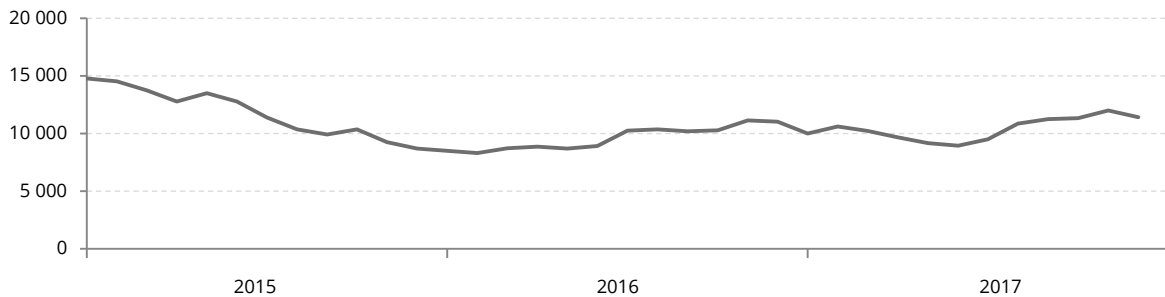
Notowana na Londyńskim Rynku Kruszców (LBMA) średnia cena srebra zanotowała w 2017 r. nieistotny spadek o 0,5% i ukształtowała się na średnim poziomie 17,05 USD/uncję wobec 17,14 USD/uncję w 2016 r.

Wykres 12. Notowania srebra wg LBMA (USD/troz)

Średnia roczna cena niklu na LME w 2017 r. wyniosła 10 411 USD/t i była o 8% wyższa od średniej ceny notowanej w 2016 r. (9 609 USD/t), osiągając na koniec roku poziom 12 260 USD/t. Ceny niklu korzystały na korzystnej sytuacji makroekonomicznej oraz osłabieniu amerykańskiej waluty. W skali mikro inwestorzy dostrzegali ograniczenia podaży w Chinach (na skutek reform wspierających ochronę środowiska), rosnący popyt ze strony przemysłu stalowego oraz przyszłe perspektywy konsumpcji związane z produkcją baterii do samochodów elektrycznych. Z drugiej strony bardziej dynamiczny wzrost notowań był hamowany znaczącymi zapasami metalu na świecie.

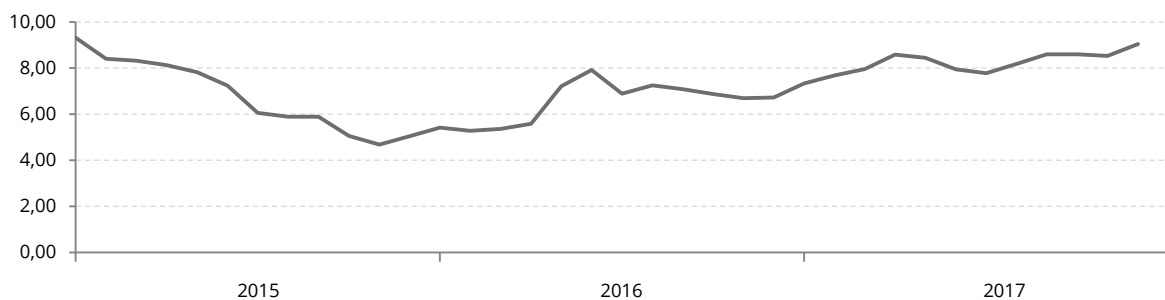
Wykres 13. Notowania niklu wg LME (USD/t)

Od początku 2017 r. na rynku molibdenu zaobserwowano systematyczne wzrosty cen głównie poprzez poprawę sytuacji fundamentalnej na rynku. Z uwagi na niespodziewany przestój w chińskich hutach w II i III kwartale 2017 r., produkcja w Państwie Środka znacząco spadła. Jednakże straty związane z zakłóceniami zostały zrekompensowane przez wyższą produkcję w krajach Ameryki Południowej. Obserwowany był natomiast istotny wzrost zapotrzebowania na molibden ze strony przemysłu stalowego. Średnie miesięczne ceny molibdenu w trakcie roku mieściły się w granicach 7,3 USD/lb (styczeń 2017 r.) a 9,0 USD/lb (grudzień 2017 r.).

W konsekwencji średnia cena metalu w 2017 r. wyniosła 8,2 USD/lb i była o niecałe 26% wyższa od średniej za 2016 r. (6,5 USD/lb).

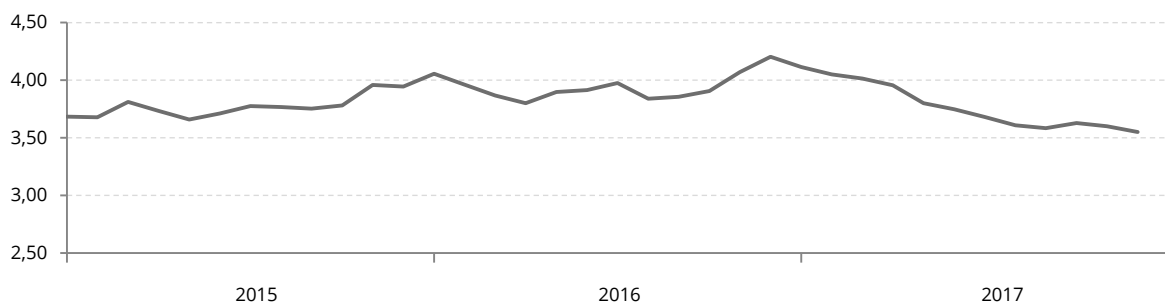
Wykres 14. Notowania molibdenu wg CRU (USD/lb)

Amerykański dolar zanotował w 2017 r. znaczące osłabienie w stosunku do innych światowych walut – wartość USD w stosunku do koszyka walut (tzw. *dollar index*) spadła o blisko 9%. Deprecjacja dolara następowała pomimo czynników zwykle skutkujących jego umocnieniem, takich jak: zacieśnianie polityki monetarnej Fed, rosnący dysparytet stóp procentowych pomiędzy USA a głównymi strefami gospodarczymi świata oraz pro-wzrostowe reformy polityki fiskalnej wdrożone przez administrację prezydenta Trump'a. Kurs USD/PLN po osiągnięciu wieloletnich szczytów (4,25 USD/PLN) pod koniec grudnia 2016 r. uległ dynamicznemu obniżaniu osiągając na koniec 2017 r. poziom 3,48 USD/PLN.

Kurs USD/PLN (NBP) w 2017 r. wyniósł średnio 3,78 USD/PLN i był niższy o 4,2% od kursu za rok 2016 (3,94 USD/PLN).

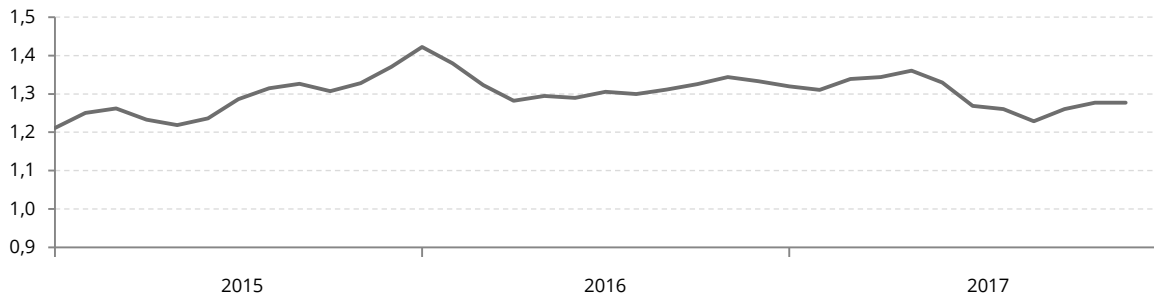
Wykres 15. Kurs walutowy USD/PLN wg NBP

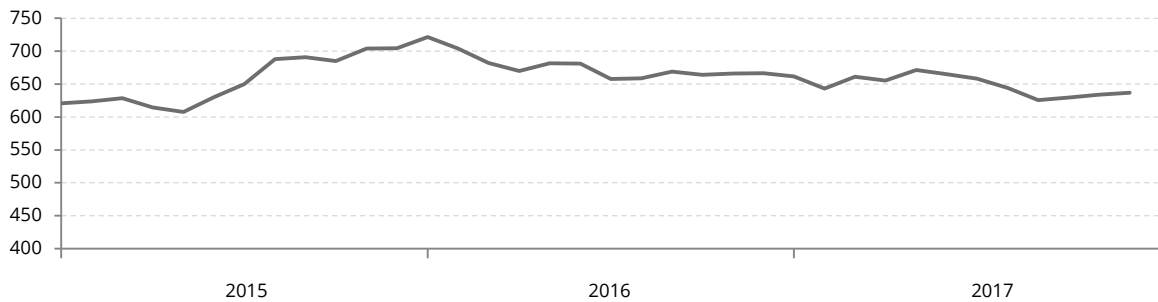
Zarówno kanadyjski dolar jak i chilijskie peso w pierwszych miesiącach 2017 r. zanotowały powolny trend deprecjacji względem amerykańskiej waluty, po czym umocniły się dynamicznie na fali ogólnego osłabienia USD.

Średni kurs USD/CAD (według kwotowań Banku Kanady) w 2017 r. wyniósł 1,30 i był o 4,9% niższy od notowanego w 2016 r. (1,32). Średnioroczne kwotowanie USD/CLP (według Banku Chile) w 2017 r. wyniosło 649, co oznacza aprecjację lokalnej waluty w stosunku do USD o 4,1% (677 w 2016 r.).

Wykres 16. Kurs walutowy USD/CAD wg Banku Kanady

Wykres 17. Kurs walutowy USD/CLP wg Banku Chile

Syntetyczne zestawienie najistotniejszych dla działalności Spółki czynników makroekonomicznych przedstawione jest w poniższej tabeli.

Tabela 2. Warunki rynkowe istotne dla działalności Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. – średnie notowania

	J.m.	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Cena miedzi na LME	USD/t	6 166	4 863	+26,8	6 808	6 349	5 662	5 831
Cena miedzi LME w PLN	PLN/t	23 212	19 205	+20,9	24 482	23 021	21 685	23 660
Cena srebra na LBMA	USD/troz	17,05	17,14	(0,5)	16,73	16,84	17,21	17,42
Cena niklu na LME	USD/t	10 411	9 609	+8,3	11 584	10 528	9 225	10 271
Cena molibdenu CRU	USD/funt	8,22	6,52	+26,1	8,72	8,19	8,33	7,66
Kurs USD/PLN według NBP		3,78	3,94	(4,1)	3,60	3,63	3,83	4,06
Kurs USD/CAD według Banku Kanady		1,30	1,32	(1,5)	1,27	1,25	1,34	1,32
Kurs USD/CLP według Banku Chile		649	677	(4,1)	633	643	665	656

5. Strategia KGHM Polska Miedź S.A.

5.1. Charakterystyka strategii na lata 2017-2021

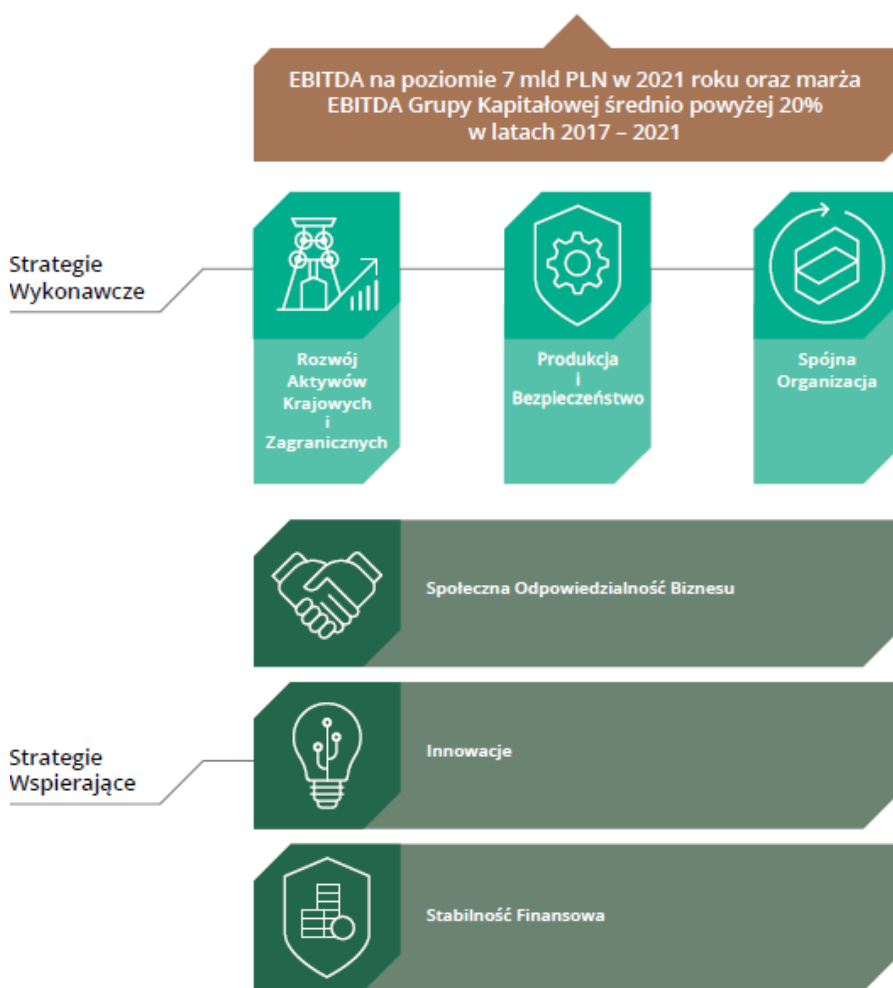
W maju 2017 r. w KGHM Polska Miedź S.A. zatwierdzono nową Strategię Spółki na lata 2017-2021 z perspektywą do roku 2040, definiując następujący cel główny: EBITDA na poziomie 7 mld PLN w 2021 r. oraz marża EBITDA Grupy Kapitałowej średnio powyżej 20% w latach 2017-2021. Misja Spółki oparta jest o hasło „By zawsze mieć miedź”, z kolei wizją jest „Efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów w celu osiągnięcia pozycji lidera zrównoważonego rozwoju”. Strategia Spółki realizowana będzie poprzez:

3 strategie wykonawcze

- Rozwój Aktywów Krajowych i Zagranicznych
- Produkcja i Bezpieczeństwo
- Spójna Organizacja

3 strategie wspierające

- Społeczna Odpowiedzialność Biznesu
- Innowacje
- Stabilność Finansowa

Dla każdej z wymienionych strategii zdefiniowano indywidualny cel główny:

Rozwój Aktywów Krajowych i Zagranicznych

Strategia ma na celu efektywne zarządzanie inwestycjami i projektami zasobowymi. Nakłady inwestycyjne i kapitałowe w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2017-2021 przewidziano na poziomie 15 mld PLN, z czego w samym KGHM Polska Miedź S.A. ponad 9,7 mld PLN.

Produkcja i Bezpieczeństwo

Strategia zakłada uzyskanie średniorocznej wielkości produkcji (Cu w urobku) w Polsce na poziomie ok. 470 tys. t Cu oraz uzyskanie średniorocznej wielkości produkcji za granicą na poziomie ok. 145 tys. t Cu płatnej w okresie 2017-2021. Jednym z głównych priorytetów jest zapewnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa w obszarach: praca, środowisko, energetyka.

Spójna Organizacja

Strategia ma na celu wdrożenie rozwiązań systemowych ukierunkowanych na wzrost wartości Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w oparciu o wypracowanie dopasowanych procesów organizacyjnych nakierowanych na poprawę sprawności i efektywności łańcucha dostaw.

Społeczna Odpowiedzialność Biznesu

Strategia dąży do dalszego wzmacniania pozytywnego wizerunku Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. pod kątem kształtowania właściwych relacji z otoczeniem (interesariuszami).

Innowacje

Strategia nakierowana jest na wzrost produktywności w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. Umożliwi ona długoterminowe utrzymanie efektywności ekonomicznej działalności gospodarczej prowadzonej przez Spółkę.

Stabilność Finansowa

Strategia przewiduje zabezpieczenie stabilności finansowej, wspieranie rozwoju i efektywności oraz zapewnienie odporności na trudną sytuację rynkową. Strategia dąży do zapewnienia bezpieczeństwa finansowego Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Wszystkie strategie wykonawcze i wspierające dążą wspólnie, wzajemnie się uzupełniając, do realizacji priorytetów strategicznych. Priorytety strategiczne KGHM Polska Miedź S.A. to:

- EBITDA na poziomie 7 mld PLN w 2021 r. oraz marża EBITDA Grupy Kapitałowej średnio powyżej 20% w latach 2017-2021.
- CAPEX na poziomie 15 mld PLN w latach 2017-2021 - łączne nakłady inwestycyjne i kapitałowe w Grupie Kapitałowej w kraju i za granicą.
- Stabilna produkcja średnioroczna z aktywów krajowych i zagranicznych przy kosztach gwarantujących bezpieczeństwo finansowe.
- Funkcjonowanie zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju dla harmonizacji wspólnych oczekiwań interesariuszy pod kątem realizacji celów ekonomicznych, społecznych i proekologicznych.
- Stabilność finansowa w celu realizacji założonego programu inwestycyjnego na czas i w budżecie.
- Nastawienie na innowacyjne rozwiązania celem poprawy produktywności.
- Gotowość do doprowadzenia aktywów zagranicznych do ich dojrzałości produkcyjnej w celu maksymalizacji przychodów i stopy zwrotu z inwestycji zagranicznych.
- Wykorzystanie potencjału Spółek Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

W perspektywie długoterminowej celem firmy jest utrzymywanie stabilnego poziomu produkcji z aktywów krajowych i zagranicznych przy zapewnieniu bezpiecznych warunków pracy i minimalizacji uciążliwości dla środowiska i otoczenia. W odróżnieniu od trendów lat ubiegłych, paradygmat ciągłego wzrostu gospodarczego zastąpiony jest zrównoważonym rozwojem. Dlatego też, w perspektywie długoterminowej Spółka będzie dążyć do stworzenia zrównoważonego systemu rozumianego, jako zachowanie zasobów naturalnych poprzez ich optymalne i efektywne wykorzystanie, w sposób racjonalny, tak aby przekazać je następnym pokoleniom. Działania KGHM Polska Miedź S.A. osadzone są na wypracowanych praktykach biznesowych, które zapewniają wzrost wartości Spółki a jednocześnie uwzględniają potrzeby społeczne. Ponadto, Spółka stale identyfikować będzie możliwe obszary inwestycyjne, które w miarę możliwości finansowych, pozwolą na podjęcie działań dywersyfikacyjnych.

5.2. Kierunki zamierzeń w zakresie inwestycji kapitałowych

Zamierzenia w zakresie inwestycji kapitałowych w obrębie spółek krajowych, wpisują się w strategię KGHM Polska Miedź S.A. poprzez planowaną realizację projektów związanych z core-businessem. Mają one na celu zapewnienie ciągłości oraz bezpieczeństwa pracy głównego ciągu technologicznego KGHM Polska Miedź S.A. Istotne miejsce wśród nich zajmują inwestycje w obszarze ochrony środowiska.

Kierunek inwestycji kapitałowych związanych z aktywami zagranicznymi determinowany jest gotowością Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. do doprowadzenia tych aktywów do dojrzałości produkcyjnej w celu maksymalizacji przychodów i stopy zwrotu z inwestycji zagranicznych.

5.3. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Polityka w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej KGHM w obszarze spółek krajowych, nakierowana była na współdziałanie podmiotów i eliminację powielających się zakresów działalności. W przypadku aktywów zagranicznych Grupy Kapitałowej KGHM, polityka rozwoju determinowana była rozpoczętym wcześniej procesem reorganizacji struktury aktywów. W 2018 r. planowana jest kontynuacja ww. restrukturyzacji, w tym dalsze uproszczenie struktury zagranicznych aktywów Grupy Kapitałowej KGHM.

5.4. Kierunki zamierzeń w zakresie inwestycji rzeczowych

Działania inwestycyjne Spółki nakierowane będą przede wszystkim na projekty związane z core-businessem, przy jednoczesnym ograniczaniu nakładów na projekty najmniej efektywne.

Podstawowe znaczenie w polityce inwestycyjnej KGHM Polska Miedź S.A. ma realizacja pięcioletniego planu inwestycyjnego Spółki spójnego ze Strategią KGHM oraz realizacją długookresowego planu produkcji.

Politykę inwestycyjną KGHM Polska Miedź S.A. determinuje sytuacja finansowa Spółki oraz charakter jej otoczenia makroekonomicznego (cena miedzi i kurs USD).

Decyzje dotyczące oceny i wyboru projektów inwestycyjnych należą do najistotniejszych z punktu widzenia finansów firmy, mają kluczowy wpływ na wyniki i wartość Spółki w długim okresie.

W kolejnych latach nastąpi koncentracja na projektach, mających na celu zapewnienie realizacji planu produkcji Spółki. Przy alokacji środków finansowych na realizację inwestycji Spółka kieruje się zasadą optymalizacji efektu ekonomicznego z tytułu zainwestowanego kapitału. Spółka doskonali narzędzia wspierające procesy decyzyjne takie jak kompleksowe modele finansowe do oceny efektywności ekonomicznej i wpływu inwestycji na cały ciąg produkcyjny Spółki.

Inwestycje rzeczowe w Polsce w 2018 roku będą się koncentrować przede wszystkim na projektach kluczowych z punktu widzenia realizacji Strategii Spółki. Zgodnie z przyjętymi w Strategii założeniami są to:

- Program Udostępnienia Żłoza (Głogów Głęboki – Przemysłowy oraz wyrobiska udostępniające i przygotowawcze),
- Rozbudowa OUOW Żelazny Most,
- Program Rozwoju Hutnictwa (PRH),
- Zwiększenie zdolności produkcyjnych do 160 tys. t miedzi katodowej rocznie w HM Legnica (WTR).

W ramach podstawowej działalności eksploracyjnej, mającej na celu powiększenie aktywów zasobowych kontynuowane będą prace i roboty geologiczne w ramach posiadanych koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż rud miedzi na obszarach w bezpośrednim sąsiedztwie aktualnie eksploatowanych złóż.

W latach 2018-2022, KGHM Polska Miedź S.A. podejmie działania w obszarze gospodarki o obiegu zamkniętym, w zakresie których planowana jest realizacja szeregu działań związanych z gospodarką odpadami powstającymi w ciągu technologicznym KGHM. Zmiany w zakresie prawodawstwa zarówno w Polsce, jak i UE wpływają bezpośrednio na funkcjonowanie przemysłu, w tym w szczególności na efektywność ekonomiczną przedsiębiorstw.

Dodatkowo Spółka podejmie w latach 2018-2022 działania w zakresie nowych „inteligentnych” technologii i systemów zarządzania produkcją opartych o komunikację online pomiędzy elementami procesu produkcyjnego i zaawansowanej analizie danych zgodnie z koncepcją KGHM 4.0.

W podziale na kategorie inwestycji realizowanych w głównym ciągu technologicznym zakłada się równomierny rozdział środków finansowych pomiędzy inwestycje:

- odtworzeniowe mające na celu utrzymanie majątku produkcyjnego w stanie niepogorszonym, gwarantujące realizację bieżących zadań produkcyjnych,
- utrzymaniowe zapewniające niezbędną infrastrukturę zgodnie z postępem robót górniczych i remontów hutniczych oraz ciągłość odbioru odpadów, w celu zapewnienia realizacji produkcji na zadanym poziomie, zgodnie z planem robót górniczych i remontów hutniczych,
- rozwojowe mające na celu zwiększenie wolumenu produkcji ciągu technologicznego, utrzymanie kosztów produkcji oraz projekty dostosowawcze mające na celu dostosowanie działalności firmy do zmieniających się standardów środowiskowych, norm prawnych i regulacji (w tym związane z dostosowaniem posiadanych pozwoleń zintegrowanych do wymagań BAT).

5.5. Realizacja głównych projektów strategicznych w 2017 r.

Regionalny program eksploracyjny KGHM Polska Miedź S.A. dotyczący poszukiwania i dokumentowania złóż rud miedzi w utworach dolnego cechu sztywny w południowo-zachodniej Polsce:

Radwanice- Gaworzycze	- W lutym 2017 r. Spółka otrzymała koncesję na wydobywanie rud miedzi ze złoża „Radwanice-Gaworzycze” w obszarze „Gaworzycze” oraz podpisała umowę o ustanowieniu użytkowania górniczego. Na wniosek Spółki o wygaszenie koncesji na rozpoznawanie złoża rud miedzi „Radwanice-Gaworzycze” w obszarze „Dankowice” Minister Środowiska decyzją z dnia 19 lipca 2017 r. stwierdził wygaśnięcie koncesji.
Synklina Grodziecka oraz Konrad	- Wykonane analizy techniczno-ekonomiczne, zweryfikowane przez niezależnych ekspertów, wykazały brak uzasadnienia dla realizacji inwestycji. Ponieważ istotną rolę w ocenie ekonomicznej projektu odgrywają koszty związane między innymi z odwadnianiem projektowanej kopalni, podjęto decyzję o wykonaniu dodatkowych badań hydrogeologicznych. W tym celu, pod koniec II kwartału 2017 r. złożono wnioski o przedłużenie terminu obowiązywania koncesji Synklina Grodziecka oraz Konrad do roku 2020. W III kwartale 2017 r. uzyskano decyzję przedłużającą o 3 lata okres obowiązywania koncesji

	Konrad. Postępowanie administracyjne dot. przedłużenia terminu obowiązywania koncesji Synklina Grodziecka jest nadal w toku.
Retków-Ścinawa oraz Głogów	<ul style="list-style-type: none"> - Spółka otrzymała w kwietniu 2017 r. decyzję zmieniającą warunki koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża rud miedzi na obszarze „Retków-Ścinawa”, która umożliwiła rozpoczęcie prac ujętych w II etapie, tj. wykonanie m.in. powierzchniowych otworów wiertniczych oraz podziemnych wyrobisk górniczych stanowiących istotne uzupełnienie rozpoznania warunków geologiczno-górniczych. W ramach realizacji II etapu prac na obszarze koncesji wykonano trzy otwory poszukiwawcze. - W dniu 20 marca 2017 r. Minister Środowiska wydał decyzję zmieniającą warunki koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża rud miedzi na obszarze „Głogów”, co pozwoli na rozpoczęcie kolejnego etapu prac geologicznych.

Projekty eksploracyjne w fazie przygotowawczej:

Bytom Odrzański Kulów-Luboszyce	<ul style="list-style-type: none"> - W dniu 30 listopada 2017 r. przed Naczelnym Sądem Administracyjnym odbyły się rozprawy, na których zostały oddalone skargi kasacyjne w sprawie decyzji koncesyjnych „Bytomia Odrzańskiego” oraz „Kulowa-Luboszyce”. Oddalenie skarg przez NSA oznacza, że w 2018 r. może mieć miejsce ponowne rozpatrzenie wniosków koncesyjnych na te obszary przez Ministerstwo Środowiska.
--	---

Inne koncesje:

Rejon Pucka	<ul style="list-style-type: none"> - W oparciu o zgromadzone dane, w tym otrzymane na początku 2017r. wyniki laboratoryjne analiz chemicznych, wykonano w I połowie 2017 r. reinterpretację budowy geologicznej omawianego rejonu oraz przystąpiono do oceny ekonomiczno-technicznej możliwości zagospodarowania badanych złóż soli potasowo-magnezowych z uwzględnieniem modelu kopalni oraz technologii przeróbki. Opracowanie wykazało zasadność realizacji kolejnych prac i robót geologicznych. W IV kwartale 2017 r. odwiercono drugi otwór Parszkowo IG-2 oraz rozpoczęto przygotowania do odwiercenia otworu trzeciego Miosroszyno IG-11. Pełne wyniki z obu wierceń będą znane najdalej w II kwartale 2018 r.
--------------------	---

Kluczowe projekty rozwojowe w ramach Głównego Ciągu Technologicznego w Polsce

Program Udostępnienia Złoża Głogów-Głęboki Przemysłowy	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzono prace w zakresie głębiania szybu GG-1 (docelowa głębokość szybu to 1 350 m przy średnicy 7,5 m). Na koniec 2017 r. wykonano w wyłomie 1070 mb. szybu. Zakończenie budowy szybu, po uwzględnieniu zmiany funkcji na zjazdowo-materiałową, wraz z infrastrukturą (budynki socjalne, parkingi i maszyna wyciągowa) planowane jest na początek 2024 r. - W zakresie Budowy Systemu Centralnej Klimatyzacji (SCK) przy Szybie GG-1 zostały zawarte umowy z wykonawcą na: Budowę Powierzchniowej Stacji Klimatyzacyjnej w układzie trigeneracji oraz Budowę Systemu Przesyłu Wody Lodowej dla SCK. Do 31 grudnia 2017 r. zostały sporządzone przez KGHM Cuprum Sp. z o.o. (Podwykonawca PeBeKa S.A. w zakresie projektowania): <ul style="list-style-type: none"> a) Projekt koncepcyjny Systemu Przesyłu Wody Lodowej dla układu transportu wody lodowej w ilości do 2x 700 m³/h na dwa podajniki trójkomorowe (1 dla O/ZG „Polkowice –Sierszowice” i 1 dla O/ZG „Rudna”) z wykorzystaniem rurociągów w otworach wiertniczych (4 otwory z powierzchni do wyrobisk na poz. 1250 m), b) Projekt koncepcyjny faza I stacji klimatyzacyjnej PSK o mocy 30 MWt w układzie trigeneracji z odzyskiem ciepła z powracającej z wyrobisk wody lodowej oraz odzyskiem ciepła z schłodzenia silników gazowych oraz spalin o sumarycznej mocy cieplnej ok. 23 MWt (całkowite pokrycie potrzeb na ciepło szybu GG-1). - W okresie sprawozdawczym kontynuowano prace przygotowawcze związane z uzyskaniem zezwolenia na budowę obiektów niezbędnych do głębiania szybu GG-2 („Odra”). Trwa kolejny etap opracowywania projektu koncepcyjnego szybu „Odra”. - W 2017 r. wykonano łącznie w ramach realizacji projektu w technologii MW (z użyciem materiału wybuchowego) 46,5 kmb. wyrobisk udostępniających i przygotowawczych (w 2016 r. wykonano 32,8 kmb wyrobisk) co stanowi wzrost o 42%.
Program Modernizacji Pirometalurgii w HM Głogów	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzono prace związane z weryfikacją i zatwierdzaniem dokumentacji powykonawczej wraz z dokumentami do uzyskiwania pozwoleń na użytkowanie. Zgłoszono zakończenie prac do właściwych urzędów (m.in. Państwowa Inspekcja Sanitarna, Państwowa Straż Pożarna, Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego) w celu uzyskania pozwolenia na użytkowanie. W fazie końcowej znajdowały się rozliczenia oraz odbiory końcowe umów i zleceń.
Program Rozwoju Hutnictwa (PRH)	<ul style="list-style-type: none"> - Realizowano prace budowlano-montażowe w obrębie węzłów technologicznych w ramach kluczowych zadań inwestycyjnych programu tj. budowy Suszarni Parowej HM Głogów II oraz Instalacji do prażenia koncentratu Cu. <ul style="list-style-type: none"> W związku z niepowodzeniem uruchomienia instalacji prażenia w terminie umownym tj. IV kwartale 2017 r., z powodów technologicznych leżących po stronie Wykonawcy, aktualnie deklarowany przez Wykonawcę termin przekazania instalacji prażenia do eksploatacji to III kwartał 2018 r. W zakresie uruchomienia suszarni parowej na terenie HM Głogów II planowany termin uruchomienia to II kwartał 2018 r., uzależniony jest od terminów postoju HM Głogów II.

	<ul style="list-style-type: none"> - W ramach PRH kontynuowana jest również realizacja projektów związanych z dostosowaniem infrastruktury technicznej do zmiany technologii hutniczej w HM Głogów I. W zakresie projektów dostosowawczych zakończono realizację prac podstawowych, trwały prace związane z usuwaniem skutków awarii kotła odzysknicowego w HM Głogów I oraz prace uzupełniające. Trwa proces zgłaszania zakończenia prac do urzędów i uzyskiwania pozwoleń na użytkowanie. W końcowej fazie są procedury rozliczenia, jak i odbiorów końcowych umów i zleceń. Trwa przyjmowanie środków trwałych.
Rozbudowa Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych (OUOW) „Żelazny Most”	<ul style="list-style-type: none"> - Na podstawie uzyskanego w roku 2016 pozwolenia na rozbudowę Obiektu Głównego do rzędnej 195 m n.p.m. oraz zezwolenia na dalsze prowadzenie OUOW, sukcesywnie trwa nadbudowa zapór w ramach bieżącej działalności operacyjnej Jednostki Dominującej. - Trwają działania formalne zmierzające do dalszej rozbudowy zbiornika „Żelazny Most”, w celu zabezpieczenia możliwości deponowania odpadów poflotacyjnych w następnych latach – budowa Kwatery Południowej. W roku 2017 KGHM Polska Miedź S.A. uzyskała decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji polegającej na budowie Kwatery Południowej pozwalającej na dodatkowe zdeponowanie odpadów w ilości 170 mln m³

Rozwój aktywów zagranicznych

Projekt Victoria (Zagłębie Sudbury, Kanada) Grupa KGHM Polska Miedź S.A. 100%	<ul style="list-style-type: none"> - W ramach działań projektowych, zespół projektowy kontynuował prace związane z zabezpieczeniem istniejącej infrastruktury oraz obszaru projektu. Ponadto w 2017 r. trwały prace nad wypracowaniem optymalnej ścieżki realizacji inwestycji.
Sierra Gorda Oxide (Chile) Grupa KGHM INTERNATIONAL LTD. 100%. Sumitomo Metal Mining oraz Sumitomo Corporation posiadają opcję objęcia łącznie 45% udziałów w projekcie.	<ul style="list-style-type: none"> - W 2017 r. kontynuowano prace związane z oceną alternatywnych scenariuszy rozwoju projektu, pozwalających na ograniczenie wymaganego poziomu nakładów kapitałowych.
Projekt Ajax (Kolumbia Brytyjska, Kanada) Grupa KGHM Polska Miedź S.A. 80%, Abacus Mining and Exploration Corp. 20%	<ul style="list-style-type: none"> - W grudniu 2017 r. Ministrowie Środowiska oraz Energii, Górnictwa i Zasobów Ropy Naftowej Kolumbii Brytyjskiej (władze prowincjonalne) zdecydowali o nieprzyznaniu Certyfikatu Oceny Środowiskowej (EA Certificate) dla projektu Ajax. Federalny Minister Środowiska oraz Zmian Klimatu wyraził opinię, że projekt przyniesie znaczące niekorzystne skutki oraz odesłał projekt do Resortu Rybołówstwa i Oceanów Kanady i Resortu Zasobów Naturalnych Kanady. KGHM Ajax Mining Ltd. po zapoznaniu się z argumentacją decyzji prowincjonalnej rozważy podjęcie kolejnych kroków, które mogą obejmować wykorzystanie środka odwoławczego w postaci kontroli sądowej sprawy.

Produkcja

Kopalnia Sierra Gorda w Chile – Faza 1 Grupa KGHM INTERNATIONAL LTD. 55%, Sumitomo Metal Mining i Sumitomo Corporation 45%	<ul style="list-style-type: none"> - Produkcja miedzi w koncentracji w IV kwartale 2017 r. wyniosła 24,3 tys. t (łącznie w okresie czterech kwartałów 2017 r.: 97,1 tys. t), natomiast produkcja molibdenu w koncentracji wyniosła 6,0 mln funtów (łącznie 35,7 mln funtów w okresie czterech kwartałów 2017 r.). Wspomniane wartości podane są dla 100% udziałów. - Prowadzono prace związane z optymalizacją procesu przerobu rudy siarczkowej. Podejmowane działania były zorientowane na stabilizację wolumenu oraz parametrów technologicznych prowadzonego procesu przerobu rudy. Realizowane zadania koncentrowały się na stabilizacji pracy zakładu przerobczego oraz zwiększeniu poziomu uzysków metali. - Obecnie prace ukierunkowane są na rozwój kopalni w oparciu o pierwszą fazę inwestycji wraz z działaniami mającymi na celu optymalizację ciągu technologicznego, którego konsekwencją ma być zwiększenie zdolności produkcyjnych.
Utrzymanie produkcji z wsadów własnych	<ul style="list-style-type: none"> - W 2017 r. kontynuowano prace przygotowawcze związane z uruchomieniem robót eksploatacyjnych w nowych obszarach złoża udostępnianych w ramach realizacji Programu Udostępnienia Złoża (wcześniej Projekt GG-P), pozyskano koncesje na wydobywanie rud miedzi ze złoża „Radwanice-Gaworzyce” w obszarze górniczym „Gaworzyce”. - W ramach realizacji Programu Udostępnienia Złoża kontynuowano głębienie szybu wentylacyjnego (materiałowo-zjazdowego) GG-1, zgłębiono do 1070 metra. Kontynuowano prace przygotowawcze związane z uzyskaniem zezwolenia na budowę obiektów niezbędnych do głębienia szybu GG-2 („Odra”). - Rozpoczęto budowę Stacji Klimatyzacyjnej przy szybie GG-1 o mocy chłodniczej 30 MW z odzyskiem ciepła dla potrzeb socjalnych i technicznych. Wykonywano wyrobiska górnicze w Obszarach Górniczych ZG Rudna oraz ZG Polkowice-Sieroszowice wraz z zabudową niezbędnej infrastruktury technicznej. Ich głównym celem jest udostępnienie i przygotowanie nowych pól eksploatacyjnych oraz włączenie szybu GG-1 do sieci wentylacyjnej co znacząco poprawi warunki eksploatacji dla poziomu 1 200 m i poniżej. - W ramach realizacji robót udostępniających przygotowano, poniżej poziomu 1200 m, pole dla oddziału G-28 w O/ZG „Rudna”, który rozpoczął eksploatację od stycznia 2018 r.

Poprawa efektywności głównego ciągu technologicznego w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuowano realizację inicjatyw służących poprawie efektywności zarządzania zasobami w zakładach górniczych i hutniczych KGHM Polska Miedź S.A., tym samym umożliwiających ograniczenie przyrostu kosztów poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów (modelowanie złoża 3D), - zwiększenie wydobywania i produkcji miedzi w koncentracji, - optymalizację gospodarki maszynami dołowymi, - realizację programu oszczędności energii, - optymalizację poziomu zatrudnienia. - Inicjatywy są realizowane zgodnie z przyjętymi założeniami, za wyjątkiem optymalizacji gospodarki maszynami dołowymi, która została zakłócona przez ograniczenie nakładów na zakup SMG w 2016 r. aż o 40% i wydłużenie ich okresu użytkowania. Skutkiem powyższego był wzrost kosztów gospodarki remontowo-konserwacyjnej maszyn dołowych o ok. 20 mln PLN.
Poprawa bezpieczeństwa pracy	<ul style="list-style-type: none"> - W roku 2017 r., Spółka zanotowała spadek łącznej liczby wypadków przy pracy (w rozumieniu Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych), liczonych rok do roku z poziomu 370 do 300 poszkodowanych (-70). Znaczne obniżenie wypadkowości dotyczyło w szczególności oddziałów górniczych Spółki. Liczba wypadków przy pracy w kopalniach KGHM Polska Miedź S.A. osiągnęła w roku 2017 poziom 235 poszkodowanych, w stosunku do 318 zdarzeń w roku 2016. Gros wypadków (ok. 98%) związanych było z lekkimi urazami, a ich głównymi przyczynami były w kolejności utrata równowagi przez pracowników, kontakt (uderzenie) o lub przez ruchome/nieruchome przedmioty, oberwanie się skał z calizny i urazy związane z korzystaniem z narzędzi pracy. - W 2017 r. zdecydowanie spadła liczba wypadków związanych z dużym zagrożeniem ze strony górotworu, które towarzyszy eksploatacji rud miedzi w kopalniach KGHM Polska Miedź S.A. W stosunku do roku 2016 liczba poszkodowanych z tego tytułu była mniejsza o 60% niż rok wcześniej. Wskaźnik LTIR_{KGHM} (Lost Time Injury Frequency Rate KGHM), tj. całkowita liczba wypadków przy pracy (w rozumieniu Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) standaryzowana do 1 mln przepracowanych godzin przez pracowników całego ciągu technologicznego w KGHM Polska Miedź S.A., w roku 2017 uległ znacznemu obniżeniu i uzyskał poziom 10,40 (2016 = 12,7) . - W roku 2017 Spółka kontynuowała prace dotyczące implementacji wieloletniego Programu Poprawy Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w KGHM Polska Miedź S.A. do roku 2020, wzbogacając go o nowe inicjatywy cenne inicjatywy. Program jest elementem strategii KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2017 – 2021 z perspektywą do roku 2040. Spółka zamierza kontynuować podjęty wysiłek dla realizacji długoterminowej wizji „Zero wypadków z przyczyn osobowych i technicznych, zero chorób zawodowych wśród naszych pracowników i kontrahentów.

Inicjatywy służące rozwijaniu wiedzy i innowacji w KGHM Polska Miedź S.A.

Główne inicjatywy badawczo-rozwojowe	<ul style="list-style-type: none"> - Wprowadzono do stosowania w Spółce nowe uregulowania w zakresie zasad planowania i realizacji działalności badawczo-rozwojowej oraz jednolite wzory umów związane z działalnością innowacyjną. Nowe zasady zostały również zaimplementowane w spółkach Grupy Kapitałowej. - Kontynuowane są projekty badawczo-rozwojowe skoncentrowane na opracowaniu i realizacji innowacyjnych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych pozwalających na poprawę efektywności, bezpieczeństwa pracy i zapewnienia ciągłości produkcji. Prowadzone są bieżące analizy węzłów ciągu technologicznego, w tym również w zakresie potrzeb w obszarze badań i rozwoju. - KGHM Polska Miedź S.A. wraz z CUPRUM Sp. z o.o. – CBR uczestniczy w rządowym programie akcelerycyjnym Start-In Poland - projekcie Scale UP. Celem projektu jest rozwój start-up-ów w KGHM Polska Miedź S.A. oraz Spółkach Grupy Kapitałowej. W chwili obecnej trwa współpraca z wybranymi w dwóch rundach akceleracji start-up-ami, która ma na celu weryfikację i rozwój zaproponowanej technologii. Jednocześnie we współpracy z KGHM CUPRUM Sp. z o.o. – CBR, opracowywany jest Korporacyjny Program Akceleracji dla Grupy Kapitałowej. - W ramach Programu Horyzont 2020 Spółka uczestniczyła w trzech projektach badawczych (DISIRE - zakończono 31.12.2017 r.). Dodatkowo, we wrześniu 2017 r. podpisano Porozumienie z Krajowym Punktem Kontaktowym mające na celu wzmocnienie współpracy KGHM, Spółek Grupy Kapitałowej oraz współpracujących instytucji naukowych i wspólną realizację projektów H2020 w latach 2018-2020. - Kontynuowany jest projekt AMCO, realizowany w ramach EIT KIC RawMaterials, mający na celu wyprodukowanie i wprowadzania na rynek innowacyjnego, taniego i przyjaznego dla użytkownika, automatycznego systemu mikroskopowego do analizy rud, w celu poprawy wydajności geometalurgicznej.
Program CuBR	<ul style="list-style-type: none"> - W ramach Wspólnego Przedsięwzięcia CuBR współfinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, realizowane jest 21 Projektów Badawczo Rozwojowych o łącznej wartości około 150 mln PLN. - Trwają prace zmierzające do uruchomienia IV konkursu CuBR. Konkurs będzie dotyczył Gospodarki w Obiegu Zamkniętym (GOZ). Przygotowywany jest regulamin konkursu oraz jego zakres merytoryczny.

Technologie informatyczne niezbędne do gromadzenia i transferu wiedzy w Grupie Kapitałowej	<ul style="list-style-type: none"> - Reaktywacja Centralnego Repozytorium Prac Badawczo-Rozwojowych oraz ekspertyz z zakresu nauki i techniki wraz z rozszerzeniem CRPBR II na Spółki Grupy Kapitałowej realizujące działalność B+R. - Rozwój systemu wyszukiwania informacji - SEARCH KGHM wraz z rozszerzeniem aplikacji na Spółki Grupy Kapitałowej realizujące działalność B+R. - Zbudowanie i wdrożenie CRPW (Centralnego Repozytorium Projektów Wynalazczych) archiwizujące realizowane w KGHM projekty wynalazcze. - Wdrożenie platformy informatycznej WIEDZA, obejmującą obszary badań i rozwoju, innowacyjności i własności intelektualnej oraz Zarządzania Wiedzą.
---	---

6. Wyniki ekonomiczne Grupy Kapitałowej

6.1. Wyniki produkcyjne

Spadek produkcji miedzi płatnej w 2017 r. w relacji do 2016 r. wynika z niższej produkcji katod w KGHM Polska Miedź S.A. z uwagi na awarie w II półroczu 2017 r. w HM Głogów oraz niższej produkcji w KGHM INTERNATIONAL LTD. głównie z uwagi na mniejszy przerób rudy w kopalni Robinson i Sudbury, który również zdecydował o niższej produkcji metali szlachetnych w porównaniu do roku poprzedniego.

Szczegółowa informacja o wynikach produkcyjnych znajduje się w rozdziałach poświęconych poszczególnym segmentom. Zestawienie wyników produkcyjnych w Grupie Kapitałowej przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela 3. Wyniki produkcyjne w Grupie Kapitałowej

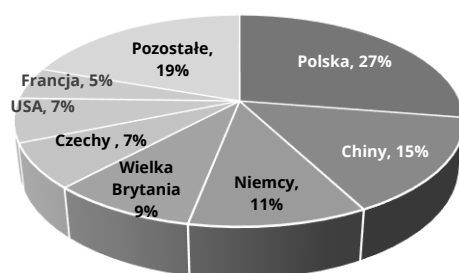
	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Miedź płatna (tys. t)							
Grupa Kapitałowa	656,4	677,0	(3,0)	155,9	170,4	168,2	161,8
- KGHM Polska Miedź S.A.	522,0	535,6	(2,5)	122,2	135,6	133,6	130,6
- KGHM INTERNATIONAL LTD.	81,0	89,8	(9,8)	20,4	21,9	21,5	17,2
- Sierra Gorda S.C.M.*	53,4	51,5	+3,7	13,4	12,9	13,1	14,0
TPM - metale szlachetne (tys. troz)							
Grupa Kapitałowa	219,4	228,8	(4,1)	55,5	59,1	50,4	54,3
- KGHM Polska Miedź S.A.	117,3	113,8	+3,1	30,6	31,3	21,9	33,5
- KGHM INTERNATIONAL LTD.	74,0	92,1	(19,7)	18,7	19,5	21,3	14,5
- Sierra Gorda S.C.M.*	28,0	22,9	+22,3	6,1	8,4	7,2	6,3
Srebro (t)							
Grupa Kapitałowa	1 234,1	1 207,0	+2,2	306,1	327,7	302,5	297,8
- KGHM Polska Miedź S.A.	1 218,1	1 191,1	+2,3	302,5	323,8	298,4	293,5
- KGHM INTERNATIONAL LTD.	1,6	1,7	(5,9)	0,4	0,4	0,4	0,4
- Sierra Gorda S.C.M.*	14,4	14,1	+2,1	3,3	3,5	3,7	4,0
Molibden (mln funtów)							
Grupa Kapitałowa	20,3	13,0	+56,2	3,4	3,5	8,5	4,9
- KGHM Polska Miedź S.A.	-	-	x	-	-	-	-
- KGHM INTERNATIONAL LTD.	0,7	0,8	(12,5)	0,1	0,1	0,3	0,1
- Sierra Gorda S.C.M.*	19,7	12,2	+61,5	3,3	3,4	8,2	4,8

* 55% udziału Grupy Kapitałowej

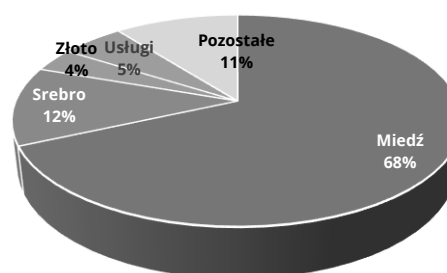
6.2. Struktura skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży

Strukturę geograficzną oraz produktową skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej prezentują wykresy poniżej. Zgodnie z przyjętą zasadą konsolidacji metodą praw własności przychody nie uwzględniają wartości przychodów segmentu Sierra Gorda S.C.M. Szczegółowa informacja o sprzedaży segmentów zaprezentowana jest w rozdziałach poświęconych wynikom poszczególnych segmentów.

Wykres 18. Struktura geograficzna sprzedaży Grupy Kapitałowej

Wykres 19. Struktura sprzedaży Grupy Kapitałowej według produktów

6.3. Koszt C1 w Grupie Kapitałowej

Zestawienie kosztów jednostkowych w segmentach Grupy Kapitałowej przedstawia tabela poniżej. Szczegółowy opis poszczególnych pozycji znajduje się w rozdziałach poświęconych poszczególnym segmentom.

Tabela 4. Koszt produkcji miedzi w koncentracji C1* w Grupie Kapitałowej (USD/funt)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Grupa Kapitałowa	1,59	1,41	+12,8	1,79	1,65	1,43	1,53
- KGHM Polska Miedź S.A.	1,52	1,30	+16,9	1,84	1,62	1,34	1,33
- KGHM INTERNATIONAL LTD.	1,92	1,63	+17,8	1,81	1,90	1,72	2,35
- Sierra Gorda S.C.M.	1,67	1,96	(14,8)	1,44	1,62	1,66	1,94

* Koszt produkcji miedzi w koncentracji – C1 (jednostkowy gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej w koncentracji uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, koszty transportu, podatek od wydobycia niektórych kopalin, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię hutniczo-rafinacyjną (TC/RC) pomniejszony o wartość produktów ubocznych)

W IV kwartale 2017 r. Sierra Gorda S.C.M. dokonała zmian w sposobie kalkulacji kosztu C1 poprzez uwzględnienie w wyliczeniach zmiany stanu zapasów i produkcji w toku materiałów zużywanych w procesie wzbogacania koncentratu molibdenu przez zewnętrznego kontrahenta. W związku z powyższym zmianie uległ koszt C1 Sierra Gorda S.C.M. oraz Grupy Kapitałowej zaprezentowany w skonsolidowanych raportach półrocznym oraz za III kwartał 2017 r. Zakres zmian prezentuje zestawienie rozdziale 9.3.

6.4. Wyniki finansowe

Rachunek wyników

Tabela 5. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej (mln PLN)

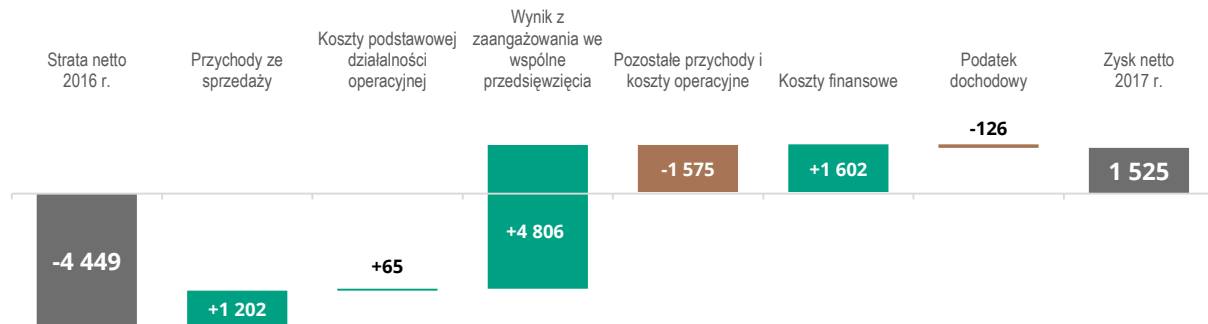
	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Przychody ze sprzedaży	20 358	19 156	+6,3	5 871	4 774	4 802	4 911
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	(16 547)	(16 612)	(0,4)	(4 801)	(3 910)	(3 999)	(3 837)
Zysk netto ze sprzedaży	3 811	2 544	+49,8	1 070	864	803	1 074
Wynik z zaangażowania we wspólne przedsięwzięcia	(155)	(4 961)	(96,9)	(180)	79	(136)	82
Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne	(2 377)	(802)	×3,0	(1 315)	(204)	(432)	(426)
Przychody i (koszty) finansowe	1 020	(582)	×	288	48	383	301
Zysk przed opodatkowaniem	2 299	(3 801)	×	(137)	787	618	1 031
Podatek dochodowy	(774)	(648)	+19,4	3	(182)	(274)	(321)
Wynik netto	1 525	(4 449)	×	(134)	605	344	710
Skorygowana EBITDA*	5 753	4 666	+23,3	1 476	1 414	1 282	1 581
Marża EBITDA**	26%	23%	+13,0	23%	26%	25%	29%

* Skorygowana EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto) + odpis (-odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej zgodnie z częścią 2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego – wraz z Sierra Gorda S.C.M.

** Stosunek skorygowanej EBITDA do przychodów ze sprzedaży. Na potrzeby kalkulacji marży EBITDA Grupy Kapitałowej skonsolidowane przychody ze sprzedaży powiększone zostały o przychody ze sprzedaży segmentu Sierra Gorda S.C.M.

Wyszczególnienie	Wpływ na zmianę wyniku (mln PLN)	Charakterystyka
Przychody ze sprzedaży	+1 202	Zwiększenie przychodów ze sprzedaży dotyczy przede wszystkim: <ul style="list-style-type: none"> - KGHM Polska Miedź S.A.: +912 mln PLN, - KGHM INTERNATIONAL LTD. +67 mln PLN. Szczegółowe przyczyny zwiększenia przychodów w obu wyżej wymienionych segmentach opisane zostały w punktach 7 i 8 niniejszego sprawozdania.
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	+65	Koszty podstawowej działalności operacyjnej w Grupie Kapitałowej pozostały na niezmiennym istotnie poziomie (spadek o 0,4%)
Wynik z zaangażowania we wspólne przedsięwzięcia	+4 806	Na zmniejszenie straty z zaangażowania we wspólne przedsięwzięcia z 4 961 mln PLN do 155 mln PLN złożyły się: <ul style="list-style-type: none"> - niższa o 726 mln PLN strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności, - brak odpisu z tytułu utraty wartości pożyczek 4 394 mln PLN, - niższe o 314 mln PLN przychody odsetkowe od pożyczek dla wspólnego przedsięwzięcia.
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(1 575)	Na zwiększenie straty z pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych złożyły się przede wszystkim: zmniejszenie wyniku z różnic kursowych o 1 977 mln PLN, zmniejszenie straty z odpisów z tytułu utraty wartości o 493 mln PLN, wzrost straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych o 57 mln PLN, zwiększenie przychodów z rozwiązania niewykorzystanych rezerw o 89 mln PLN oraz brak przychodu z rozwiązania zobowiązania podatkowego w wysokości 185 mln PLN.
Przychody / (koszty) finansowe	+1 602	Zwiększenie przychodów finansowych o 1 602 mln PLN wynika głównie ze zwiększenia wyniku z tytułu różnic kursowych o 1 652 mln PLN.

Wykres 20. Zmiana wyniku finansowego Grupy Kapitałowej w 2017 r. (mln PLN)

Przepływy pieniężne

Tabela 6. Przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej (mln PLN)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Zysk przed opodatkowaniem	2 299	(3 801)	x	(137)	787	618	1 031
Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	1 609	1 698	(5,2)	454	383	401	371
Strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	474	1 200	(60,5)	259	-	215	-
Odpis z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	-	4 394	x	-	-	-	-
Odsetki od pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	(319)	(633)	(49,6)	(79)	(79)	(79)	(82)
Odsetki i pozostałe koszty zadłużenia	148	152	(2,6)	35	35	34	44
Odpisy / (odwrócenie) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	503	1 532	(67,2)	502	-	1	-
Różnice kursowe	210	(138)	x	24	13	41	132
Odpisanie niewymagalnego zobow. z tyt. podatku dochodowego	-	(185)	x	-	-	-	-
Zmiana stanu rezerw	(25)	69	x	(24)	(20)	19	-
Zmiana stanu instrumentów pochodnych	202	(6)	x	225	63	6	(92)
Pozostałe korekty	(68)	55	x	72	88	(195)	(33)
Razem wyłączenia przychodów i kosztów	2 734	8 138	(66,4)	1 468	483	443	340
Podatek dochodowy zapłacony	(983)	(451)	x2,2	(165)	(115)	(287)	(416)
Zmiana stanu kapitału obrotowego	(996)	326	x	150	(609)	(40)	(497)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 054	4 212	(27,5)	1 316	546	734	458
Wydatki związane z aktywami górniczymi i hutniczymi	(2 527)	(3 032)	(16,7)	(884)	(532)	(549)	(562)
Wydatki na pozostałe rzeczowe i niematerialne aktywa trwałe	(269)	(219)	+22,8	(108)	(64)	(44)	(53)
Objęcie udziałów we wspólnych przedsięwzięciach	(461)	(671)	(31,3)	(255)	-	(206)	-
Pozostałe płatności	(123)	(72)	+70,8	(31)	(37)	(11)	(44)
Razem płatności	(3 380)	(3 994)	(15,4)	(1 278)	(633)	(810)	(659)
Wpływy	40	46	(13,0)	14	4	13	9
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 340)	(3 948)	(15,4)	(1 264)	(629)	(797)	(650)
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia	2 442	3 266	(25,2)	797	198	685	762
Pozostałe wpływy	6	21	(71,4)	2	2	2	-
Razem wpływy	2 448	3 287	(25,5)	799	200	687	762
Płatności z tytułu zadłużenia	(2 072)	(2 701)	(23,3)	(534)	(6)	(786)	(746)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki Dominującej	(200)	(300)	(33,3)	(100)	(100)	-	-
Odsetki zapłacone i pozostałe koszty	(157)	(144)	+9,0	(39)	(37)	(39)	(42)
Pozostałe płatności	(1)	(9)	(88,9)	-	(1)	-	-
Razem płatności	(2 430)	(3 154)	(23,0)	(673)	(144)	(825)	(788)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	18	133	(86,5)	126	56	(138)	(26)
Przepływy pieniężne netto	(268)	397	x	178	(27)	(201)	(218)
Różnice kursowe dot. środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(6)	2	x	1	(12)	23	(18)
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na początek okresu	860	461	+86,6	407	446	624	860
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na koniec okresu	586	860	(31,9)	586	407	446	624

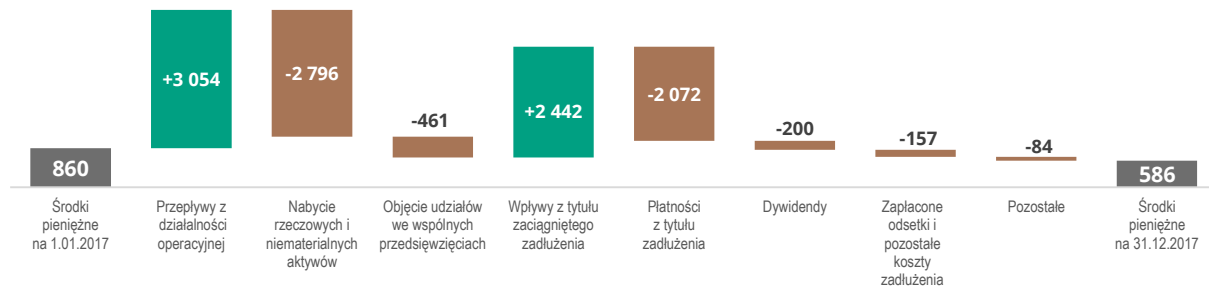
Wpływy pieniężne netto z działalności operacyjnej w 2017 r. wyniosły 3 054 mln PLN i obejmowały głównie zysk brutto w wysokości 2 299 mln PLN skorygowany o amortyzację w wysokości 1 609 mln PLN, zapłacony podatek dochodowy w wysokości 983 mln PLN oraz wydatki na zwiększenie kapitału obrotowego w kwocie 996 mln PLN.

Wydatki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej w 2017 r. wyniosły 3 340 mln PLN i obejmowały głównie wydatki na nabycie rzeczowych i niematerialnych aktywów w kwocie 2 796 mln PLN oraz wydatki na objęcie udziałów we wspólnych przedsięwzięciach w wysokości 461 mln PLN.

Wpływy pieniężne netto z działalności finansowej w 2017 r. wyniosły 18 mln PLN i obejmowały głównie wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia w kwocie 2 442 mln PLN oraz płatności z tytułu zadłużenia w wysokości 2 072 mln PLN, dywidendy wypłacone akcjonariuszom Jednostki Dominującej 200 mln PLN oraz zapłacone odsetki i pozostałe koszty zadłużenia w kwocie 157 mln PLN.

Po uwzględnieniu różnic kursowych dotyczących środków pieniężnych, saldo środków pieniężnych na koniec 2017 r. zmniejszyło się o 274 mln PLN i wynosi 586 mln PLN.

Wykres 21. Przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej w 2017 r. (mln PLN)

Sytuacja majątkowa oraz źródła finansowania majątku

Tabela 7. Skonsolidowane aktywa (mln PLN)

	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana (%)	30.09.2017	30.06.2017	31.03.2017
Rzeczowe aktywa trwale górnicze i hutnicze	16 296	15 217	+7,1	15 571	15 359	15 301
Aktywa niematerialne górnicze i hutnicze	1 447	2 474	(41,5)	2 325	2 309	2 395
Pozostałe rzeczowe aktywa trwale	2 679	2 591	+3,4	2 632	2 599	2 543
Pozostałe aktywa niematerialne	209	208	+0,5	201	202	222
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	8	27	(70,4)	26	26	27
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	3 889	4 313	(9,8)	3 999	3 978	4 152
Pochodne instrumenty finansowe	110	237	(53,6)	183	137	162
Inne instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej	614	577	+6,4	742	712	677
Pozostałe aktywa finansowe	762	930	(18,1)	940	916	929
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	389	511	(23,9)	340	372	456
Pozostałe aktywa	112	117	(4,3)	113	118	117
Aktywa trwałe	26 515	27 202	(2,5)	27 072	26 728	26 981
Zapasy	4 562	3 497	+30,5	4 931	4 512	4 154
Należności od odbiorców	1 522	1 292	+17,8	1 127	1 097	1 206
Należności z tytułu podatków	277	267	+3,7	224	228	233
Pochodne instrumenty finansowe	196	72	+2,7	110	101	78
Pozostałe aktywa	464	252	+84,1	435	389	353
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	586	860	(31,9)	407	446	624
Aktywa obrotowe	7 607	6 240	+21,9	7 234	6 773	6 648
Razem aktywa	34 122	33 442	+2,0	34 306	33 501	33 629

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość aktywów w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wyniosła 34 122 mln PLN i była wyższa w stosunku do stanu z dnia 31 grudnia 2016 r. o 680 mln PLN.

Spadek wartości aktywów trwałych o 687 mln PLN dotyczył głównie: spadku wartości pożyczek na rzecz wspólnych przedsięwzięć o 424 mln PLN, spadku wartości pozostałych aktywów finansowych o 168 mln PLN, spadku wartości instrumentów pochodnych o 127 mln PLN, spadku wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 122 mln PLN przy wzroście rzeczowych aktywów trwałych i niematerialnych o 141 mln PLN.

Wzrost wartości aktywów obrotowych o 1 367 mln PLN dotyczył głównie: zapasów o 1 065 mln PLN, należności od odbiorców o 230 mln PLN, pozostałych aktywów o 212 mln PLN, pochodnych instrumentów finansowych o 124 mln PLN przy równoczesnym zmniejszeniu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o 274 mln PLN.

Wykres 22. Zmiana wartości aktywów Grupy Kapitałowej w 2017 r. (mln PLN)

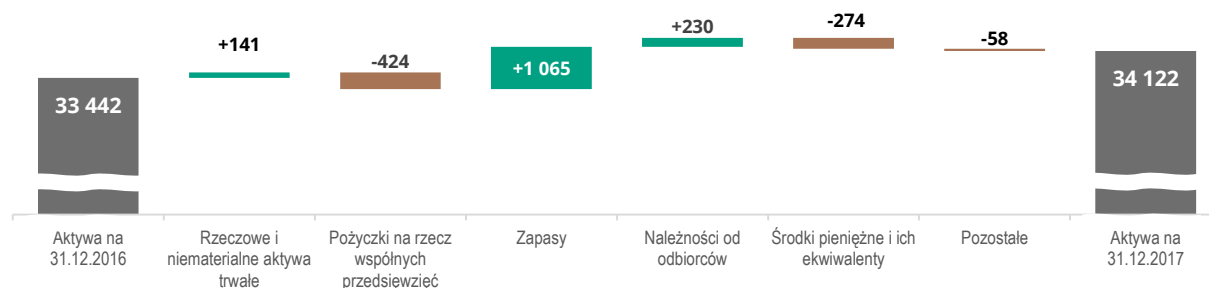

Tabela 8. Skonsolidowany kapitał i zobowiązania (mln PLN)

	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana (%)	30.09.2017	30.06.2017	31.03.2017
Kapitał akcyjny	2 000	2 000	-	2 000	2 000	2 000
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	158	(183)	×	170	100	26
Zakumulowane pozostałe całkowite dochody	2 427	2 216	+9,5	2 341	2 272	2 160
Zyski zatrzymane	13 109	11 739	+11,7	13 195	12 591	12 449
Kapitał własny akcjonariuszy Jednostki Dominującej	17 694	15 772	+12,2	17 706	16 963	16 635
Kapitał udziałowców niekontrolujących	91	139	(34,5)	144	136	136
Kapitał własny	17 785	15 911	+11,8	17 850	17 099	16 771
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	6 191	6 539	(5,3)	5 790	5 493	5 587
Pochodne instrumenty finansowe	208	256	(18,8)	169	118	153
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	2 063	1 860	+10,9	2 063	2 071	2 061
Rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów	1 351	1 487	(9,1)	1 403	1 474	1 502
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	347	563	(38,4)	568	540	516
Pozostałe zobowiązania	718	960	(25,2)	761	787	906
Zobowiązania długoterminowe	10 878	11 665	(6,7)	10 754	10 483	10 725
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	965	1 559	(38,1)	1 435	1 641	2 087
Pochodne instrumenty finansowe	110	215	(48,8)	51	35	73
Zobowiązania wobec dostawców	1 823	1 433	+27,2	1 587	1 613	1 354
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	842	787	+7,0	865	754	917
Zobowiązania podatkowe	630	786	(19,8)	457	605	595
Pozostałe zobowiązania	1 089	1 086	+0,3	1 307	1 271	1 107
Zobowiązania krótkoterminowe	5 459	5 866	(6,9)	5 702	5 919	6 133
Zobowiązania długo i krótkoterminowe	16 337	17 531	(6,8)	16 456	16 402	16 858
Razem zobowiązania i kapitał własny	34 122	33 442	+2,0	34 306	33 501	33 629

Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 17 785 mln PLN i był wyższy o 1 874 mln PLN od wartości na koniec 2016 r. głównie z tytułu zwiększenia zysków zatrzymanych o 1 370 mln PLN, wzrostu kapitału z tytułu wyceny instrumentów finansowych o 341 mln PLN oraz wzrostu zakumulowanych całkowitych dochodów o 211 mln PLN.

Zobowiązania długoterminowe Grupy KGHM Polska Miedź S.A. na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosły 10 878 mln PLN i były niższe o 787 mln PLN głównie z tytułu: spadku zobowiązań z tytułu zadłużenia o 348 mln PLN, spadku zobowiązań z tytułu podatku odroczonego o 216 mln PLN, spadku rezerw na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów o 136 mln PLN przy wzroście zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych o 203 mln PLN.

Zobowiązania krótkoterminowe Grupy KGHM Polska Miedź S.A. na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosły 5 459 mln PLN i były niższe o 407 mln PLN głównie z tytułu: spadku zobowiązań z tytułu zadłużenia o 594 mln PLN, spadku zobowiązań podatkowych o 156 mln PLN przy równoczesnym wzroście zobowiązań wobec dostawców o 390 mln PLN.

Wykres 23. Zmiana wartości zobowiązań i kapitałów Grupy Kapitałowej w 2017 r. (mln PLN)

Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa warunkowe na koniec 2017 r. wyniosły 529 mln PLN i dotyczyły przede wszystkim otrzymanych przez Grupę Kapitałową gwarancji i poręczeń należytego wykonania umów w kwocie 215 mln PLN oraz należności wekslowych w kwocie 121 mln PLN.

Na koniec 2017 r. zobowiązania warunkowe wyniosły 2 798 mln PLN i dotyczyły głównie:

- zlecenia udzielenia gwarancji i poręczeń o wartości 2 325 mln PLN, w tym:
  - akredytywa w kwocie 479 mln PLN udzielona jako zabezpieczenie realizacji zobowiązania z tytułu długoterminowego kontraktu na odbiór energii elektrycznej dla Sierra Gorda S.C.M.,
  - gwarancje korporacyjne w kwocie 174 mln PLN udzielone jako zabezpieczenie płatności wynikających z umów leasingu zawartych przez Sierra Gorda S.C.M.,

- gwarancja w kwocie 160 mln PLN zabezpieczająca należyte wykonania przyszłych zobowiązań środowiskowych Jednostki Dominującej związanych z obowiązkiem rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji obiektu Żelazny Most,
  - akredytywy w kwocie 380 mln PLN zabezpieczające należyte wykonanie przez KGHM INTERNATIONAL LTD. przyszłych zobowiązań środowiskowych związanych z rekultywacją terenu po zakończeniu eksploatacji kopalni Robinson, Podolsky i projektu Victoria oraz zobowiązań związanych z należyтым wykonaniem zawartych umów,
  - gwarancje korporacyjne w kwocie 460 mln PLN zabezpieczające spłatę krótkoterminowych kredytów obrotowych Sierra Gorda S.C.M.,
  - gwarancja korporacyjna w kwocie 627 mln PLN zabezpieczająca zwrot określonej części płatności do gwarancji wystawionej przez Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. i Sumitomo Corporation, stanowiącej zabezpieczenie spłaty kredytu korporacyjnego zaciągniętego przez wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda S.C.M.,
- zobowiązanie wekslowe zabezpieczające należyte wykonanie przyszłych zobowiązań środowiskowych KGHM Polska Miedź S.A. związanych z obowiązkiem rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji obiektu Żelazny Most w kwocie 160 mln PLN,
  - zobowiązania z tytułu umów wdrożeniowych i racjonalizatorskich w kwocie 95 mln PLN,
  - pozostałe tytuły o wartości 196 mln PLN.

Inne zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej o wartości 124 mln PLN stanowią:

- zobowiązania wobec jednostek samorządu terytorialnego w związku z rozbudową przez KGHM Polska Miedź S.A. zbiornika odpadów produkcyjnych w kwocie 117 mln PLN,
- zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego w kwocie 7 mln PLN.

6.5. Finansowanie w Grupie Kapitałowej

Jednostka Dominująca zarządza zasobami finansowymi w oparciu o przyjętą „Politykę Zarządzania Płynnością Finansową”. Jej nadrzędnym celem jest umożliwienie utrzymywania ciągłości działania, poprzez zabezpieczenie dostępności środków pieniężnych wymaganych do realizacji celów biznesowych Grupy, przy optymalizacji ponoszonych kosztów. Zarządzanie płynnością finansową polega na zapewnieniu odpowiedniej ilości środków pieniężnych w postaci gotówki oraz dostępnych linii kredytowych w krótkim, średnim i długim horyzoncie czasowym. Podmiotem wspierającym Zarząd Jednostki Dominującej w realizacji tej Polityki jest Komitet Płynności Finansowej.

Zadłużenie netto w Grupie Kapitałowej

Ogólne zadłużenie Grupy Kapitałowej z tytułu kredytów i pożyczek na koniec 2017 r. wyniosło 7 156 mln PLN i spadło w stosunku do końca 2016 r. o 942 mln PLN (11,6%) przede wszystkim z powodu spadku kursu walutowego USD/PLN.

Środki finansowe Grupy mają charakter krótkoterminowy, w 2017 r. utrzymywane były w pierwszej kolejności na rachunkach bieżących powiązanych w ramach usługi Cash Pool, co pozwala na optymalizację przychodów i kosztów odsetkowych w Grupie.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., w łącznej kwocie środków pieniężnych w wysokości 586 mln PLN, spółki z Grupy utrzymywały na rachunkach bankowych oraz lokatach krótkoterminowych kwotę 577 mln PLN w ramach wolnych środków pieniężnych oraz środków o ograniczonej możliwości dysponowania. Szczegółową strukturę środków pieniężnych i ekwiwalentów prezentują noty 8.5 w jednostkowym i skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Tabela 9. Struktura długu netto Grupy Kapitałowej (mln PLN)

	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana (%)	30.09.2017	30.06.2017	31.03.2017
Zobowiązania z tytułu:	7 156	8 098	(11,6)	7 225	7 134	7 674
Kredytów bankowych*	5 179	6 391	(19,0)	5 133	5 008	6 065
Pożyczek	1 967	1 684	+16,8	2 079	2 110	1 590
Pozostałe	10	23	(56,5)	13	16	19
Wolne środki pieniężne i ich ekwiwalenty	579	836	(30,7)	400	428	618
Dług netto	6 577	7 262	(9,4)	6 825	6 706	7 056

* wykazane z uwzględnieniem zapłaconej prowizji przygotowawczej pomniejszającej zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów

Tabela 10. Struktura długu netto Spółki (mln PLN)

	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana (%)	30.09.2017	30.06.2017	31.03.2017
Zobowiązania z tytułu:	7 168	7 932	(9,6)	7 242	7 211	7 521
Kredytów bankowych*	5 067	6 253	(19,0)	5 017	4 888	5 936
Pożyczek	1 941	1 679	+15,6	2 065	2 096	1 585
Cash pool'a	160	-	x	160	227	-
Wolne środki pieniężne i ich ekwiwalenty	231	481	(52,0)	122	105	344
Dług netto	6 937	7 451	(6,9)	7 120	7 106	7 177

* wykazane z uwzględnieniem zapłaconej prowizji przygotowawczej pomniejszającej zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów

Źródła finansowania w Grupie Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa posiadała otwarte linie kredytowe oraz pożyczki z łącznym saldem dostępnego finansowania w równowartości 15 009 mln PLN, w ramach którego wykorzystano 7 177 mln PLN.

Niezabezpieczony odnawialny kredyt konsorcjalny na kwotę 2,5 mld USD z terminem zapadalności 9 lipca 2021 r.	Umowa o finansowanie zawarta przez Jednostkę Dominującą z konsorcjum banków w 2014 r. na kwotę 2,5 mld USD. Termin ostatecznej spłaty kredytu upływa dnia 9 lipca 2021 r. Środki pozyskane w ramach udzielonego kredytu przeznaczone są na finansowanie ogólnych celów korporacyjnych, w tym kontynuację realizacji projektów inwestycyjnych oraz posłużyły zrefinansowaniu zadłużenia KGHM INTERNATIONAL LTD w 2015 r.
Pożyczki inwestycyjne z Europejskiego Banku Inwestycyjnego na łączną kwotę 2,9 mld PLN z terminem finansowania 12 lat	Umowa o finansowanie zawarta przez Jednostkę Dominującą z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym: <ul style="list-style-type: none"> - w sierpniu 2014 r. na kwotę 2 mld PLN, która została wykorzystana w formie trzech transz w pełnym zakresie dostępnego limitu. Terminy spłaty zaciągniętych transz upływają dnia 30 października 2026 r., 30 sierpnia 2028 r. oraz 23 maja 2029 r. Środki pozyskane w ramach udzielonej pożyczki przeznaczone zostały na finansowanie realizowanych przez Jednostkę Dominującą projektów inwestycyjnych związanych z modernizacją hutnictwa oraz rozbudową obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych Żelazny Most, - w grudniu 2017 r. na kwotę 0,9 mld PLN z terminem dostępności 22 miesiące od daty zawarcia umowy. Środki pozyskane w ramach udzielonej pożyczki zostaną przeznaczone na finansowanie realizowanych przez Jednostkę Dominującą projektów o charakterze rozwojowym i odtworzeniowym na różnych etapach ciągu technologicznego. Szczegółowa informacja o zawartej umowie znajduje się w Rozdziale 14 niniejszego sprawozdania.
Kredyty bilateralne na kwotę do 3,4 mld PLN	Grupa posiada linie kredytowe w ramach zawartych umów bilateralnych na łączną kwotę 3,4 mld PLN. Są to kredyty obrotowe lub w rachunku bieżącym z okresem dostępności do 2 lat, których terminy zapadalności są sukcesywnie przedłużane na kolejne okresy oraz długoterminowe kredyty inwestycyjne. Środki uzyskane w ramach ww. umów kredytowych służą finansowaniu kapitału obrotowego, są narzędziem wspierającym zarządzanie bieżącą płynnością finansową oraz wspomagają finansowanie realizowanych przez spółki Grupy przedsięwzięć inwestycyjnych.

Szczegółowa informacja na temat powyższych kredytów znajduje się w notach 8.4.3 sprawozdań finansowych.

Powyzsze źródła w pełni zabezpieczają bieżące, średnio- oraz długoterminowe potrzeby płynnościowe Grupy Kapitałowej.

W 2017 r. Grupa korzystała z finansowania dostępnego w ramach wszystkich wymienionych powyżej filarów.

Ponadto, w ramach działań mających na celu poprawę efektywności zarządzania kapitałem obrotowym, Jednostka Dominująca kontynuowała proces wydłużenia terminów płatności za dostawy lub świadczone usługi, oferując jednocześnie dostawcom możliwość przystąpienia do Programu Finansowania Dostawców mającego na celu umożliwienie otrzymania zapłaty w terminie krótszym niż zapisany w kontraktach.

Wykorzystanie finansowania zewnętrznego na 31 grudnia 2017 r.

W poniższej tabeli zaprezentowano strukturę źródeł finansowania Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. wraz z poziomem jego wykorzystania.

Tabela 11. Kwota dostępnego i wykorzystanego finansowania zewnętrznego Grupy Kapitałowej (mln PLN)

	Wykorzystane finansowanie 31.12.2017	Wykorzystane finansowanie 31.12.2016	Zmiana (%)	Dostępne finansowanie 31.12.2017	Wykorzystanie (%)
Niezabezpieczony odnawialny kredyt konsorcjalny	3 483	4 809	(27,6)	8 703	40,0
Pożyczki	1 967	1 684	+16,8	2 906	67,7
Kredyty bilateralne	1 727	1 609	+7,3	3 400	50,8
Razem	7 177	8 102	(11,4)	15 009	47,8

* kwota wykorzystania kredytu/pożyczki uwzględnia odsetki naliczone, niezapłacone na dzień bilansowy oraz nie uwzględnia kosztów związanych z zawarciem umowy kredytu konsorcjalnego, które pomniejszają wartość początkową zobowiązania z tytułu kredytu.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. 97% zadłużenia Grupy z tytułu finansowania zewnętrznego stanowiły zobowiązania zaciągnięte w USD, 2% w EUR i 1% w PLN.

Ocena dotycząca zarządzania zasobami finansowymi

W 2017 r. Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. wykazywała pełną zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań wobec innych podmiotów. Posiadane przez Grupę środki pieniężne oraz pozyskane finansowanie zewnętrzne gwarantują utrzymanie płynności oraz umożliwiają realizację zamierzeń inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa Kapitałowa posiadała 579 mln PLN wolnych środków pieniężnych oraz miała otwarte linie kredytowe na łączną kwotę dostępnego finansowania w wysokości 15 009 mln PLN, w ramach którego wykorzystano 7 177 mln PLN. W 2017 r. Grupa korzystała z kredytów w rachunku bieżącym, obrotowych i inwestycyjnych.

W ramach niezabezpieczonego kredytu konsorcjalnego oraz pożyczek inwestycyjnych udzielonych przez Europejski Bank Inwestycyjny Grupa zobowiązana jest do utrzymywania kowenantów finansowych na określonych poziomach.

Ponadto w celu utrzymania płynności finansowej i zdolności kredytowej pozwalającej na pozyskanie finansowania zewnętrznego przy optymalnym poziomie kosztów, Grupa w długim okresie dąży do utrzymania wskaźnika dług netto/EBITDA na poziomie do 2,0.

Tabela 12. Wartość wskaźnika Dług netto/EBITDA Grupy Kapitałowej

	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana (%)	30.09.2017	30.06.2017	31.03.2017
Dług netto / EBITDA*	1,3	1,6	(18,8)	1,3	1,3	1,4

* wartość skorygowana EBITDA za rok, bez uwzględnienia EBITDA wspólnego przedsięwzięcia Sierra Gorda S.C.M.

Pożyczki udzielone przez spółki Grupy Kapitałowej

W 2017 r. KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła następujące pożyczki:

- spółce Quadra FNX Holdings Chile Limitada na łączną kwotę 127 mln USD (tj. 443 mln PLN wg kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017r.),
- spółce KGHM INTERNATIONAL LTD. na łączną kwotę 7 mln USD (tj. 23 mln PLN wg kursu średniego NBP z 29 grudnia 2017 r.),
- spółce Future 1 Sp. z o.o. na łączną kwotę 9 mln PLN,
- spółce Quadra FNX FFI S.à r.l. na kwotę 547 mln USD (tj. 1 904 mln PLN wg kursu średniego z NBP z 29 grudnia 2017 r.),
- spółce PGE EJ1 na kwotę 3 mln PLN.

Pożyczki udzielone do spółek Quadra FNX Holdings Chile Limitada oraz KGHM INTERNATIONAL LTD. przeznaczone są na finansowanie produkcyjnych i rozwojowych aktywów zagranicznych Sierra Gorda S.C.M. oraz projektów: Sierra Gorda Oxide, Victoria i Ajax. Oprocentowanie udzielonych pożyczek oparte jest na stałej stopie procentowej, terminy spłaty upływają 31 grudnia 2024 r. oraz 31 grudnia 2027 r. Wysokość finansowania poszczególnych projektów w 2017 r. została zaprezentowana w Rozdziale 2.5.

Ponadto, w 2017 r. KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła spółce Future 1 Sp. z o.o. pożyczek na łączną kwotę 9,4 mln PLN z terminami spłaty 31 grudnia 2018 r. i 31 sierpnia 2019 r. oraz spółce Quadra FNX FFI S.à r.l. na kwotę 546,8 mln USD z terminem spłaty 15 grudnia 2024 r. – pożyczka ta została udzielona w ramach reorganizacji strumieni finansowania inwestycji zagranicznych w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w celu bezgotówkowego przeniesienia obecnych strumieni finansowania z zagranicznej części aktywów KGHM Polska Miedź S.A. do Polski.

Ponadto w 2017 r. KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła spółce PGE EJ1 pożyczkę na kwotę 3 mln PLN z terminem spłaty 6 listopada 2020 r. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stałej stopie procentowej.

W poniższej tabeli przedstawione są istotne pożyczki udzielone pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej, z saldem zobowiązań na koniec 2017 r. (uwzględniając naliczone odsetki, umorzenia oraz odpisy).

Tabela 13. Pożyczki udzielone przez spółki Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 r.

Pożyczkobiorca	Rok udzielenia	Łączne kwoty pożyczek	Łączne saldo na 31.12.2017 r.		Termin spłaty
Pożyczki udzielone w ramach Grupy Kapitałowej					
Pożyczki udzielone przez KGHM Polska Miedź S.A.					
„Energetyka” sp. z o.o.	2009	50 mln PLN		11 mln PLN	31.12.2019
Zagłębie Lubin S.A.	2014-2016	19 mln PLN		17 mln PLN	31.12.2026
KGHM INTERNATIONAL LTD.*	2014-2017	669 mln USD	453 mln USD	1 578 mln PLN	31.12.2024 31.12.2027
Future 1 Sp. z o.o.	2013-2016	874 mln USD	1 004 mln USD	3 496 mln PLN	31.12.2024
	2017	9 mln PLN		9 mln PLN	31.12.2018 31.08.2019
Quadra FNX Holdings Chile Limitada	2015-2017	442 mln USD	0 mln USD	0 mln PLN	31.12.2024
KGHM Chile SpA	2015	3 mln USD	4 mln USD	13 mln PLN	31.12.2024
Quadra FNX FFI S.à r.l.**	2017	547 mln USD	26 mln USD	90 mln PLN	15.12.2024
PGE Ej1	2017	3 mln PLN		3 mln PLN	06.11.2020
Pożyczki udzielone przez Future 1 Sp. z o.o.					
KGHM INTERNATIONAL LTD.*	2012	1 873 mln USD	1 263 mln USD	4 396 mln PLN	5.03.2020
Quadra FNX FFI S.à r.l.***	2017	1 419 mln USD	77 mln USD	267 mln PLN	15.12.2024
Pożyczki udzielone przez KGHM INTERNATIONAL LTD.					
Sociedad Contractual Minera Franke	2010	100 mln USD	92 mln USD	319 mln PLN	na żądanie
Malmberg Molybdenum A/S in liquidation	2011	20 mln USD	5 mln USD	18 mln PLN	na żądanie
Quadra FNX FFI S.à r.l. *	2012-2016	1 790 mln USD	1 789 mln USD	6 229 mln PLN	na żądanie 29.11.2020
FNX Mining Company Inc.	2015	140 mln USD	81 mln USD	282 mln PLN	na żądanie
Pożyczki udzielone przez FNX Mining Company Inc.					
KGHM Chile SpA	2012	55 mln USD	64 mln USD	224 mln PLN	na żądanie
KGHM INTERNATIONAL LTD.	2014	200 mln USD	115 mln USD	401 mln PLN	na żądanie, nie później niż do 30.06.2025
Quadra FNX Holdings Chile Limitada	2015	3 mln USD	3 mln USD	9 mln PLN	na żądanie
Pożyczki udzielone przez KGHM AJAX MINING INC.					
Sugarloaf Ranches Ltd.	2012	6 mln CAD	4 mln CAD	11 mln PLN	na żądanie
Pożyczki udzielone przez ROBINSON HOLDINGS USA LTD.					
Carlota Copper Company	2016	10 mln USD	2 mln USD	8 mln PLN	na żądanie
Robinson Nevada Mining Company	2016	200 mln USD	139 mln USD	483 mln PLN	na żądanie
Wendover Bulk Transhipment Company	2016	10 mln USD	2 mln USD	6 mln PLN	na żądanie
Pożyczki udzielone przez QUADRA FNX HOLDINGS CHILE LIMITADA					
KGHM Chile SpA	2016-2017	5 mln USD	6 mln USD	20 mln PLN	2024
Pożyczki udzielone przez Sociedad Contractual Minera Franke					
KGHM Chile SpA	2017	14 mln USD	1 mln USD	3 mln PLN	na żądanie
Pożyczki udzielone pozostałym jednostkom					
Pożyczki udzielone przez Quadra FNX FFI S.à r.l.					
Sierra Gorda S.C.M.	2012	1 700 mln USD	2 159 mln USD	7 518 mln PLN	2024
Pożyczki udzielone przez KGHM INTERNATIONAL LTD.					
Abacus Mining & Exploration Corporation	2015	12 mln CAD	14 mln CAD	40 mln PLN	31.12.2020

* odsetki umorzone w ramach reorganizacji strumieni finansowania inwestycji zagranicznych w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

**29 grudnia 2017 r., w ramach reorganizacji strumieni finansowania inwestycji zagranicznych w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., KGHM Polska Miedź S.A. zawarła ze spółką pośrednio od niej zależną - Quadra FNX FFI S.à r.l. - umowę pożyczki w kwocie 547 mln USD (z czego do końca 2017 r. udzielono tylko pierwszej transzy pożyczki w kwocie 41 mln USD). Transakcja miała charakter bezgotówkowy - poprzez wykorzystanie instytucji przekazu i potrącenia między spółkami KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD., Quadra FNX FFI S.à r.l. oraz Future 1 Sp. z o.o., dokonano spłaty niektórych istniejących sald wewnątrzgrupowych.

***29 grudnia 2017 r., w ramach reorganizacji strumieni finansowania inwestycji zagranicznych w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., spółka bezpośrednio zależna od KGHM Polska Miedź S.A. - Future 1 Sp. z o.o. - zawarła ze spółką pośrednio zależną od KGHM Polska Miedź S.A. - Quadra FNX FFI S.à r.l. - umowę pożyczki w kwocie 1 419 mln USD (z czego do końca 2017 r. udzielono tylko pierwszej transzy pożyczki w kwocie 135 mln USD). Transakcja miała charakter bezgotówkowy - poprzez wykorzystanie instytucji przekazu i potrącenia między spółkami KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD., Quadra FNX FFI S.à r.l. oraz Future 1 Sp. z o.o., dokonano spłaty niektórych istniejących sald wewnątrzgrupowych.

Zestawienie powyżej prezentuje zarówno pożyczki udzielone przez Spółkę jak i Grupę Kapitałową. Na dzień 31 grudnia 2017 r. saldo pożyczek udzielonych przez Spółkę, po dokonaniu odpisu z tytułu utraty wartości, wyniosło 4 992 mln PLN, saldo pożyczek udzielonych przez Grupę Kapitałową, po dokonaniu odpisu z tytułu utraty wartości, wyniosło 3 909 mln PLN.

Cash Pool w Grupie Kapitałowej

Realizując proces zarządzania płynnością, Grupa korzysta z narzędzi wspierających jego efektywność. Jednym z podstawowych instrumentów wykorzystywanych przez Grupę jest usługa zarządzania środkami pieniężnymi w grupie rachunków - Cash Pool lokalny w PLN, USD i EUR oraz międzynarodowy w USD, a w Grupie KGHM INTERNATIONAL LTD. została uruchomiona usługa w CAD. Cash Pool ma na celu optymalizację zarządzania posiadanymi środkami pieniężnymi, ograniczenie kosztów odsetkowych, efektywne finansowanie bieżących potrzeb w zakresie finansowania kapitału obrotowego oraz wspieranie krótkoterminowej płynności finansowej w Grupie Kapitałowej.

7. Wyniki ekonomiczne KGHM Polska Miedź S.A.

7.1. Wyniki produkcyjne

Głównymi celami wyznaczonymi przez Zarząd w zakresie produkcji i bezpieczeństwa pracy w roku 2017 były:

- optymalne wykorzystanie posiadanej bazy zasobowej i zdolności produkcyjnych Spółki,
- optymalizacja zawartości Cu w urobku i koncentracje.

Przyjęte zadania wymagały realizacji następujących przedsięwzięć:

w zakresie górnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenia zakresu eksploatacji w obrębie Obszaru Górniczego „Głogów Głęboki-Przemysłowy”, - doskonalenia technologii wybierania złoża, poprawy efektywności wydobywania oraz bezpieczeństwa pracy, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie geometrii systemów eksploatacji do lokalnych warunków geologiczno-górnictwowych, - poprawę skuteczności technologicznych i aktywnych metod ograniczania zagrożenia tąpnięciami oraz innych skojarzonych zagrożeń naturalnych, - właściwą gospodarkę skałą płonną w obrębie pól eksploatacyjnych (eksploatacja selektywna, lokowanie kamienia, mechaniczne urabianie złoża), - wykonania zwiększonego zakresu robót związanych z rozpoznaniem zagrożenia gazowego (siarkowodorowego i metanowego) oraz stosowania nowych rozwiązań technicznych i środków profilaktycznych w zakresie zwalczania tego zagrożenia, - uruchomienia nowego oddziału wydobywczego G-51 w O/ZG „Polkowice-Sierszowice”, organizowanego na bazie pracowników przeniesionych z O/ZG „Lubin”, - prowadzenia robót zmierzających do wykonania połączenia wentylacyjnego pomiędzy podszybiem szybu SW-4 a upadowymi E chodnikami T/W-359 oraz połączenia wentylacyjnego szybu SG-2 z chodnikami T/W-145 wyrobiskami w złożu soli w O/ZG „Polkowice-Sierszowice”, - głębieńszy szybu GG-1, na koniec roku 2017 wykonano 1070 metrów szybu, - zrealizowania zakresu rzeczowego robót przygotowawczych i udostępniających systemem zleconym na poziomie 58,5 tys. mb, co stanowi wzrost o 23% w porównaniu do 47,5 tys. mb zrealizowanego w 2016 r.
w zakresie wzbogacania rud	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowania zdolności produkcyjnych poszczególnych Rejonów Zakładu Wzbogacania Rud do ilości i jakości dostarczanego urobku, - utrzymania produkcji koncentratów w ilości i jakości niezbędnej do optymalnego wykorzystania zdolności produkcyjnych części ogniowych hut, - kontynuacji w Rejonie ZWR Rudna rozdziału produkowanego koncentratu na dwa koncentraty o różnej zawartości węgla organicznego.
w zakresie hutnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - w ramach Programu Modernizacji Pirometalurgii zakończono realizację prac montażowych oraz rozruchów, trwają odbiory końcowe zleceń i umów. Kompletowano i dokonywano odbiorów dokumentacji powykonawczej wraz z dokumentami do uzyskiwania pozwoleń na użytkowanie. Trwa proces zgłaszania zakończenia prac do urzędów i uzyskiwania pozwoleń na użytkowanie, - realizacji Programu Rozwoju Hutnictwa (PRH), w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - kontynuacji prac budowlano-montażowych w obrębie kluczowych węzłów technologicznych w ramach składowych zadań inwestycyjnych programu tj. budowy Suszarni Parowej HM Głogów II oraz Instalacji do prażenia koncentratu Cu, - kontynuacji realizacji projektów związanych z dostosowaniem infrastruktury technicznej do zmiany technologii hutniczej w HM Głogów I polegające na wdrożeniu działań techniczno-technologicznych mających na celu optymalizację wykorzystania modernizowanej infrastruktury hutnictwa w aspekcie obecnie realizowanych projektów inwestycyjnych w HM Głogów, w tym w zakresie: odtworzenia środków trwałych, zapewnienia spełnienia przepisów Unii Europejskiej i innych wymogów prawnych, dostosowania infrastruktury energetycznej, drogowej i pozostałej w HM Głogów I, zasilania w energię elektryczną, sterowanie i oświetlenie istniejących obiektów i urządzeń HM Głogów I - wzrostu uzysków miedzi w podstawowym ciągu produkcji pieca zawieszinowego poprzez wdrożenie nowych rozwiązań technologicznych, m.in. doskonalenie procesu odmiędiowania żużla konwertorowego, - zwiększenia dyspozycyjności ciągu pieców wahadłowo – obrotowych na Wydziale Ołowiu skutkującej wysokim odzyskiem ołowiu przy zmniejszającej się zawartości Pb w materiałach wsadowych, - uruchomienia sprzedaży renu z obszaru produkcji HM Legnica, - poprawy efektywności energetycznej parku maszynowego (wentylatory na Odpylni Gazów Szybowych w HM Legnica).
w zakresie bezpieczeństwa pracy	<ul style="list-style-type: none"> - realizacji przyjętego Programu poprawy bezpieczeństwa pracy w KGHM Polska Miedź S.A. do roku 2020, - stałego monitoringu zagrożeń występujących w środowisku pracy oraz realizacji zamierzeń organizacyjnych i technicznych ukierunkowanych na ograniczenie ryzyka zawodowego i wypadkowości, - ciągłego doskonalenia systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy przez Oddziały KGHM Polska Miedź S.A., - uruchomienie nowych inicjatyw organizacyjnych i badawczych ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa pracy w szczególności w odniesieniu do kopalń Spółki.

Produkcja górnicza

Wydobycie urobku w wadze suchej w 2017 r. ukształtowało się na poziomie 31,2 mln t i było niższe o 0,8 mln t niż w 2016 r. Spadek wydobywania w 2017 r. wynika z ograniczenia pracy w dniach wolnych z powodu niższego niż planowano przerobu koncentratów w HM Głogów I i optymalizacji zapasów koncentratów w hutach miedzi.

Średnia zawartość miedzi w wydobytym urobku wyniosła 1,50% i była na podobnym poziomie co w roku 2016. W przypadku srebra w urobku, zawartość kształtowała się na wyższym o 3% poziomie i wyniosła 47,8 g/t.

W konsekwencji ilość miedzi w wydobytym urobku była niższa niż w 2016 r. o 13,2 tys. t Cu i wyniosła 466,8 tys. t. Wolumen srebra w urobku zwiększył się o 8 t i wyniósł 1 490 t.

W 2017 r. przerobiono 31,5 mln t urobku w wadze suchej (o 246 tys. t mniej w stosunku do 2016r.). Mniejsze wydobywanie urobku w oddziałach górniczych wpłynęło bezpośrednio na ilość miedzi w koncentracie która wyniosła 419,3 tys. t.

Produkcja koncentratu w wadze suchej zmniejszyła się w stosunku do wykonanej w 2016 r. o 33 tys. t (spadek z 1 866 tys. t do 1 833 tys. t). Ilość srebra w koncentracie była wyższa od wykonanej w 2016 r. o 25 t (wzrost z 1 265 t do 1 290 t).

Tabela 14. Produkcja górnicza KGHM Polska Miedź S.A.

	J.m.	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Wydobycie urobku (waga wilgotna)	mln t	32,8	32,6	+0,6	7,6	8,4	8,4	8,4
Wydobycie urobku (waga sucha)	mln t	31,2	32,0	(2,5)	7,3	8,0	8,0	8,0
Zawartość miedzi w urobku	%	1,50	1,50	-	1,50	1,48	1,49	1,51
Ilość miedzi w urobku	tys. t	466,8	480,0	(2,8)	109,0	118,1	118,8	120,9
Zawartość srebra w urobku	g/t	47,8	46,3	+3,1	47,3	46,9	48,3	48,5
Ilość srebra w urobku	t	1 490	1 482	+0,5	344	374	385	387
Produkcja koncentratu (waga sucha)	tys. t	1 833	1 866	(1,8)	431	473	457	472
Ilość miedzi w koncentracie	tys. t	419,3	424,3	(1,2)	99,5	107,7	104,3	107,7
Ilość srebra w koncentracie	t	1 290	1 265	+2,0	302	328	327	332

Produkcja hutnicza

Produkcja miedzi elektrolitycznej w stosunku do roku 2016 zmniejszyła o 13,6 tys. t, tj. 2,5%. Mniejsza produkcja miedzi elektrolitycznej wynika z dochodzenia do pełnych mocy produkcyjnych HM Głogów I oraz awarii kotła odzysknicowego w dniu 3 października 2017 r. (30 października 2017 r. uruchomiono ciąg produkcyjny HM Głogów I). Uzupelnienie wsadu własnego obcym w postaci złomów, miedzi blister oraz importowanego koncentratu, pozwoliło na efektywne wykorzystanie istniejących zdolności technologicznych.

Produkcja pozostałych produktów hutniczych (srebro, walcówka, drut OFE oraz wlewki) jest pochodną skali produkcji miedzi elektrolitycznej i zależy od rodzaju stosowanych surowców a przede wszystkim od zapotrzebowania na rynku.

W stosunku do 2016 r. produkcja złota metalicznego uległa zwiększeniu o 3,5 tys. troz, tj. 3% i osiągnęła po raz pierwszy w historii KGHM Polska Miedź S.A. wolumen 117,3 tys. troz. Srebra metalicznego wyprodukowano o 27 t więcej, zamykając roczny wynik na poziomie 1 218 t.

Tabela 15. Produkcja hutnicza KGHM Polska Miedź S.A.

	J.m.	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Miedź elektrolityczna, w tym:	tys. t	522,0	535,6	(2,5)	122,2	135,6	133,6	130,6
- produkcja ze wsadów własnych	tys. t	358,9	376,0	(4,5)	86,2	88,9	90,8	93,1
- produkcja ze wsadów obcych	tys. t	148,0	159,6	(7,3)	34,5	42,2	38,3	33,0
- produkcja z przerobu	tys. t	15,1	-	x	1,5	4,5	4,5	4,5
Walcówka, drut OFE i CuAg	tys. t	257,9	267,4	(3,6)	47,3	73,6	67,3	69,7
Wlewki okrągłe	tys. t	13,7	13,0	+5,4	1,6	4,1	3,7	4,3
Srebro metaliczne	t	1 218	1 191	+2,3	302	324	298	294
Złoto metaliczne	tys. troz	117,3	113,8	+3,1	30,6	31,3	21,9	33,5
Ołów rafinowany	tys. t	30,0	30,1	(0,3)	8,2	6,3	7,7	7,8

Główne zamierzenia w zakresie produkcji

Głównymi celami wyznaczonymi przez Zarząd w zakresie produkcji i bezpieczeństwa pracy na rok 2018 jest kontynuacja działań z 2017 r., tj.:

- optymalne wykorzystanie posiadanej bazy zasobowej i zdolności produkcyjnych Spółki,
- optymalizacja zawartości Cu w urobku i koncentracie.

Kluczowymi zadaniami w 2018 r. są:

w zakresie górnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - intensyfikacja robót udostępniających i przygotowawczych rozcinających złoża w obszarze górniczym „Głógów Głębokki-Przemysłowy”, - przystąpienie do prac związanych z rozpoznaniem złoża rud miedzi „Radwanice-Gaworzyce” w obszarze „Dankowice”, - kontynuacja prac związanych z profilaktyką zagrożenia gazowego (siarkowodorowego i metanowego), stosowania nowych rozwiązań technicznych i środków w zakresie zwalczania tego zagrożenia, - kontynuacja zakresu robót związanych z wykorzystaniem zdolności szybów wdechowych i wydechowych w połączonej sieci wentylacyjnej zakładów górniczych, - ograniczenie zubożenia wydobywanego urobku, - kontynuacja głębienie szybu GG-1, - rozpoczęcie budowy centralnej stacji klimatyzacji na szybie GG-1, - zrealizowanie planowanego zakresu robót przygotowawczych i udostępniających systemem zleconym w roku 2018 określonego na poziomie 59 tys. mb.
w zakresie wzbogacania rud	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja układów klasyfikacji, - poprawa efektywności energetycznej parku maszynowego zabudowanego w O/ZWR, - optymalizacja procesów wzbogacania w kierunku zmniejszenia skutków zmian parametrów ilościowo-jakościowych nadawy poprzez zastosowanie systemu FloVis, - testy i zastosowanie nowych mieszanek odczynników flotacyjnych, - kontynuacja rozdziału produkowanego koncentratu na dwa produkty o zróżnicowanej kaloryczności w Rejonie ZWR Rudna, - optymalizacja sterowania pracą młynów w oparciu o parametry wizyjne produktów i charakterystykę dźwiękową i drganiową młyna w ZWR (systemy MillVis, ConVis), - modernizacja instalacji do usuwania węglanów w procesie flotacji w Rejonie ZWR – Polkowice, - optymalizacja procesu mielenia, klasyfikacji i flotacji.
w zakresie hutnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie poziomu 80% produkcji miedzi pierwotnej w oparciu o technologię zawiesinowego przetopu koncentratów miedzi, - minimalizacja oddziaływania na środowisko - uruchomienie działań w kierunku poprawy skuteczności odpylania oraz określenie sposobów hermetyzacji procesów celem zmniejszenia emisji nieorganizowanych, - poprawa uzysków i dyspozycyjności agregatów hutniczych, - realizacja zadań Programu Rozwoju Hutnictwa (PRH) w zakresie budowy suszarni parowej w HM Głógów II, instalacji do prażenia koncentratu oraz modernizacji Hali Wanien i Odmiedziowni Elektrolitu w HM Legnica, - kontynuowania prac nad Projektem PMP związanych z weryfikacją i zatwierdzaniem dokumentacji powykonawczej wraz z dokumentami do uzyskiwania pozwoleń na użytkowanie. Trwa proces zgłaszania zakończenia prac do urzędów i uzyskiwania pozwoleń na użytkowanie. W końcowej fazie są procedury rozliczenia, jak i odbiorów końcowych umów i zleceń. Trwa przyjmowanie środków trwałych, - budowa pieca wychylno-topielno-rafinacyjnego (WTR) do przerobu złomów miedzi w HM Legnica,
w zakresie bezpieczeństwa pracy	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring zagrożeń występujących w środowisku pracy oraz realizacja zamierzeń organizacyjnych i technicznych, inwestycyjnych ukierunkowanych na ograniczenie ryzyka zawodowego oraz liczby wypadków przy pracy, - realizacja przyjętego programu szkoleń celem optymalizacji stanu wiedzy i umiejętności pracowników KGHM Polska Miedź S.A., - kontynuacja realizacji przyjętego Programu poprawy bezpieczeństwa pracy, - diagnoza aktualnego stanu kultury bezpieczeństwa pracy w Oddziałach KGHM Polska Miedź S.A. oraz opracowanie rozwiązań dla uzyskania dalszej poprawy w tym zakresie, - implementacja nowych rozwiązań organizacyjnych i technicznych umożliwiających uzyskanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa pracowników zatrudnionych w Oddziałach Spółki, - optymalizacja opieki zdrowotnej pracowników KGHM Polska Miedź S.A., w szczególności po wypadkach przy pracy.

7.2. Sprzedaż

W 2017 r., w odniesieniu do 2016 r., w KGHM Polska Miedź S.A. odnotowano zmniejszenie wolumenu sprzedaży produktów z miedzi o 53,8 tys. t (10%), co powiązane było z obniżeniem produkcji miedzi elektrolitycznej. Nastąpiło zmniejszenie wolumenu sprzedaży katod o 12,9 tys. t (5%) oraz walcówki miedzianej i drutu OFE o 5,2 tys. t (2%).

Sprzedaż srebra metalicznego w KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r. wyniosła 1 185 t i była zbliżona do poziomu sprzedaży w 2016 r. (1 189 t), przy czym w roku 2016 dodatkowo nastąpiła sprzedaż srebra w koncentracie (91 t). Wolumen sprzedaży złota w 2016 r. wyniósł 117,1 tys. troz, co stanowi wzrost o 4% w odniesieniu do 2016 r. (112,5 tys. troz).

Tabela 16. Wolumen sprzedaży podstawowych wyrobów KGHM Polska Miedź S.A.

	J.m.	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Katody i części katod	tys. t	233,5	246,4	(5,2)	73,9	53,2	55,4	51,0
Walcówka miedziana oraz drut OFE	tys. t	259,9	265,1	(2,0)	63,2	64,3	66,8	65,6
Płatna miedź w koncentracie *	tys. t	(0,3)	35,2	x	-	-	-	(0,3)
Pozostałe wyroby z miedzi	tys. t	12,9	13,1	(1,5)	3,4	3,2	3,3	3,0
Ogółem miedź i wyroby z miedzi	tys. t	506,0	559,8	(9,6)	140,5	120,7	125,5	119,3
Srebro metaliczne	t	1 185	1 189	(0,3)	372	258	308	247
Płatne srebro w koncentracie	t	-	91	x	-	-	-	-
Złoto metaliczne	tys. troz	117,1	112,5	+4,1	29,2	29,2	27,8	30,9
Ołów rafinowany	tys. t	29,6	29,7	(0,3)	7,5	7,5	7,0	7,6

* wartości ujemne wynikają z rozliczenia kontraktów z roku poprzedniego

Ogółem przychody ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r. osiągnęły poziom 16 024 mln PLN i były wyższe o 6% od przychodów osiągniętych w 2016 r. (15 112 mln PLN), głównie w efekcie wzrostu cen miedzi wyrażonych w polskich złotych.

Przychody ze sprzedaży miedzi w 2017 r. osiągnęły poziom 12 213 mln PLN i były wyższe od poziomu sprzedaży w roku ubiegłym o 10% (11 064 mln PLN w 2016 r.). Przychody ze sprzedaży srebra metalicznego w 2017 r. osiągnęły poziom 2 447 mln PLN i były niższe o 6% w porównaniu z poziomem sprzedaży w 2016 r. Przychody ze sprzedaży złota odnotowano na tym samym poziomie co w 2016 r. (556 mln PLN). Spadek przychodów ze sprzedaży srebra spowodowany był głównie spadkiem notowań tego metalu wyrażonych w polskich złotych w stosunku do 2016 r.

Tabela 17. Przychody ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Katody i części katod	5 541	4 937	+12,2	1 836	1 259	1 217	1 229
Walcówka miedziana oraz drut OFE	6 276	5 293	+18,6	1 603	1 545	1 514	1 614
Płatna miedź w koncentracie *	86	574	(85,0)	15	18	11	42
Pozostałe wyroby z miedzi	310	260	+19,2	86	78	73	73
Ogółem miedź i wyroby z miedzi	12 213	11 064	+10,4	3 540	2 900	2 815	2 958
Srebro metaliczne	2 447	2 596	(5,7)	720	507	660	560
Płatne srebro w koncentracie **	(6)	202	x	-	(1)	(1)	(4)
Złoto metaliczne	556	556	-	134	134	135	153
Ołów rafinowany	273	230	+18,7	71	66	62	74
Pozostałe wyroby i usługi	356	316	+12,7	89	86	84	97
Towary i materiały	185	148	+25,0	37	40	50	58
Ogółem przychody ze sprzedaży	16 024	15 112	+6,0	4 591	3 732	3 805	3 896

* wartość płatnej miedzi pomniejszona o wartość premii przerobowej (TC), premie rafinacyjnej Cu (RcCu) oraz innych odliczeń wpływających na wartość koncentratu Cu (poza wartością premii rafinacyjnej Ag)

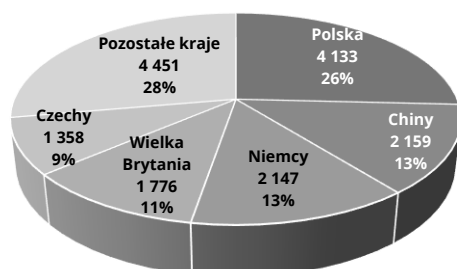
** wartość płatnego srebra pomniejszona o wartość premii rafinacyjnej Ag (RcAg), wartości ujemne wynikają z rozliczenia kontraktów z roku poprzedniego

Struktura geograficzna rynków zbytu

Największą część, tj. 26% przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r. pochodziła z rynku polskiego. Największymi pozostałymi odbiorcami produktów, towarów i usług oferowanych przez spółkę były: Chiny, Niemcy, Wielka Brytania oraz Czechy.

Przychody ze sprzedaży spółki do klientów zewnętrznych w podziale na obszary geograficzne zaprezentowano w poniższej tabeli. Wartość przychodów ze sprzedaży uwzględnia wynik z rozliczenia instrumentów zabezpieczających.

Wykres 24. Przychody ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. według rynków zbytu (mln PLN)

7.3. Koszty

Koszty podstawowej działalności operacyjnej Spółki (obejmujące koszty wytworzenia sprzedanych produktów, wartość sprzedanych towarów i materiałów, koszty sprzedaży oraz ogólnego zarządu) w 2017 r. wyniosły 12 899 mln PLN i kształtowały się na poziomie o 3% wyższym do analogicznego okresu roku 2016, głównie z uwagi na wyższy koszt podatku od wydobycia niektórych kopalini oraz większą wartość zużytych wsadów obcych.

W kosztach podstawowej działalności operacyjnej w 2017 r. ujęto -1 097 mln PLN zmiany stanu półfabrykatów, produktów i produkcji w toku (zmniejszenie kosztów) w porównaniu do -286 mln PLN ujętych w 2016 r., co wynika głównie ze wzrostu zapasów koncentratów własnych (-907 mln PLN) w 2017 r. spowodowanego przede wszystkim przez awarie w HM Głogów.

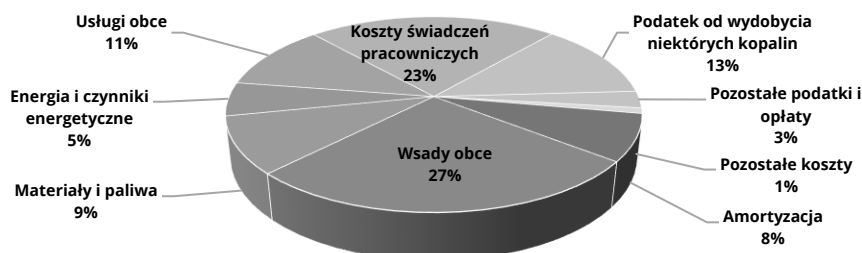
Koszty ogółem według rodzaju za 2017 r. w relacji do 2016 r. były wyższe o 9%.

Tabela 18. Koszty według rodzaju KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Amortyzacja środków trw. i wartości niematerialnych	1 072	993	+8,0	280	261	262	269
Koszty świadczeń pracowniczych	3 210	3 023	+6,2	864	782	813	751
Zużycie materiałów i energii, w tym:	5 831	5 482	+6,4	1 447	1 596	1 417	1 371
- wsady obce	3 750	3 469	+8,1	932	1 059	906	853
- energia i czynniki energetyczne	775	745	+4,0	196	222	190	167
Usługi obce	1 531	1 392	+10,0	456	362	360	353
Podatki i opłaty, w tym:	2 154	1 725	+24,9	535	540	506	573
- podatek od wydobycia niektórych kopalini	1 765	1 338	+31,9	456	438	405	466
Pozostałe koszty	126	161	(21,7)	37	29	40	20
Razem koszty rodzajowe	13 924	12 776	+9,0	3 619	3 570	3 398	3 337

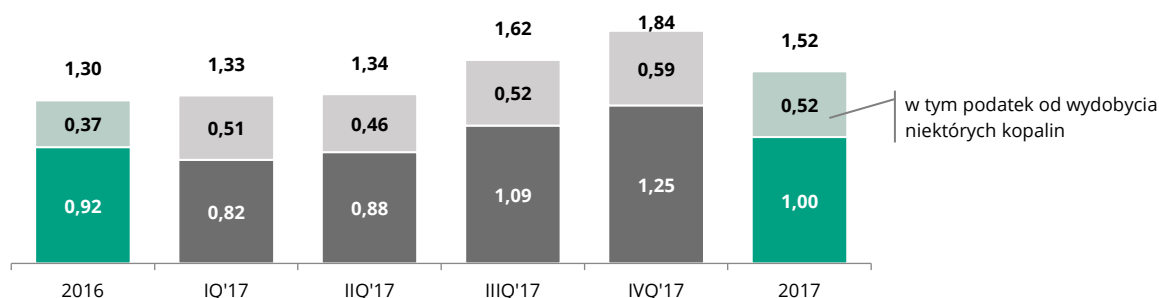
Struktura kosztów według rodzaju w 2017 r. przedstawia wykres poniżej. W odniesieniu do roku poprzedniego kształtuje się ona na bardzo zbliżonym poziomie.

Wykres 25. Struktura kosztów według rodzaju w 2017 r.

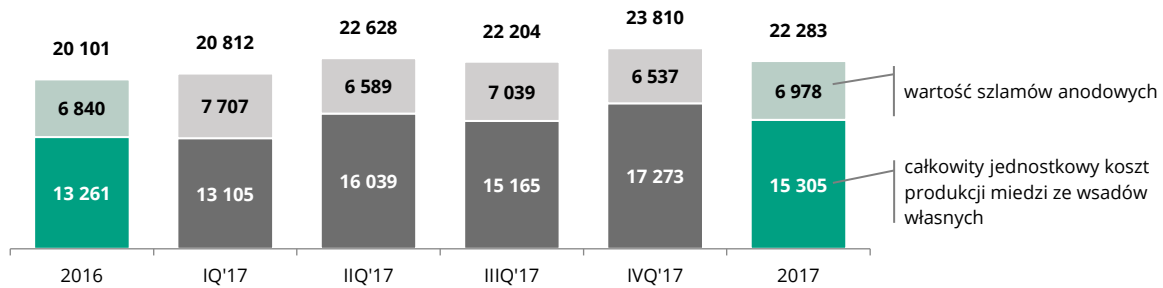
Decydujący wpływ na poziom kosztów operacyjnych Spółki mają koszty produkcji miedzi elektrolitycznej (przed odjęciem wartości produktów ubocznych), których udział wynosi około 94%.

Wykres 26. Koszt produkcji miedzi w koncentracie – C1 (USD/funt)

Koszt produkcji miedzi w koncentracie - C1 (jednostkowy gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej w koncentracie uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, koszty transportu, podatek od wydobycia niektórych kopalini, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię hutniczo-rafinacyjną (TC/RC) pomniejszony o wartość produktów ubocznych) wyniósł odpowiednio: w 2016 r. 1,30 USD/funt i w 2017 r. 1,52 USD/funt. Na wartość kosztu wpływ miało umocnienie się złotego względem dolara amerykańskiego, wyższy podatek od wydobycia niektórych kopalini oraz niższa produkcja koncentratów własnych.

Wykres 27. Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej – ze wsadów własnych (PLN/t)

Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi ze wsadów własnych (koszt jednostkowy przed pomniejszeniem o wartość szlamów anodowych zawierających m.in. srebro i złoto) jest wyższy od zrealizowanego w 2016 r. o 2 182 PLN/t (11%), głównie z uwagi na wyższy poziom podatku od wydobycia niektórych kopaliny (+1 122 PLN/t) i niższą produkcję ze wsadów własnych o 17 tys. ton Cu (-4,5%).

7.4. Wyniki finansowe

Rachunek wyników

W 2017 r. Spółka zanotowała zysk netto w wysokości 1 323 mln PLN, na który wpłynęły między innymi odpisy z tytułu utraty wartości aktywów w wysokości 966 mln PLN.

Tabela 19. Podstawowe elementy sprawozdania z zysków lub strat KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Przychody ze sprzedaży	16 024	15 112	+6,0	4 591	3 732	3 805	3 896
- korekta przychodów z tyt. transakcji zabezpieczających	16	3	×5,3	5	7	8	(4)
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	(12 899)	(12 517)	+3,1	(3 913)	(3 020)	(3 135)	(2 831)
- w tym podatek od wydobycia niektórych kopaliny	(1 488)	(1 325)	+12,3	(426)	(342)	(353)	(366)
Zysk netto ze sprzedaży (EBIT)	3 125	2 595	+20,4	678	712	670	1 065
Pozostałe przychody / (koszty) operacyjne	(2 004)	(5 429)	(63,1)	(1 315)	(92)	(327)	(270)
- odpisy z tytułu utraty wartości aktywów	(936)	(6 179)	(84,9)	(936)	-	-	-
- zyski/(straty) z różnic kursowych z wyceny aktywów i zobowiązań innych niż zadłużenie	(1 179)	482	×	(280)	(64)	(410)	(425)
- odsetki od udzielonych pożyczek	300	376	(20,2)	55	64	85	96
- wycena i realizacja instrumentów pochodnych	(213)	(76)	×2,8	(171)	(110)	(2)	70
- pozostałe	24	(32)	×	17	18	-	(11)
Przychody / (koszty) finansowe	1 033	(541)	×	289	53	382	309
- różnice kursowe z wyceny zobowiązań z tyt. zadłużenia	1 247	(398)	×	334	101	443	369
- odsetki od zadłużenia	(113)	(76)	+48,7	(27)	(28)	(29)	(29)
- opłaty i prowizje bankowe od zaciągniętych kredytów i pożyczek	(28)	(45)	(37,8)	(8)	(6)	(7)	(7)
- wycena i realizacja instrumentów pochodnych	(30)	17	×	-	(3)	(14)	(13)
- pozostałe	(43)	(39)	+10,3	(10)	(11)	(11)	(11)
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	2 154	(3 375)	×	(348)	673	725	1 104
Podatek dochodowy	(831)	(710)	+17,0	(179)	(133)	(220)	(299)
Zysk / (strata) netto	1 323	(4 085)	×	(527)	540	505	805
Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	(1 035)	(956)	+8,3	(283)	(256)	(257)	(239)
EBITDA*	4 160	3 551	+17,2	961	968	927	1 304
Skorygowana EBITDA*	4 160	3 551	+17,2	961	968	927	1 304
Marża EBITDA (%)	26	23	+13,0	21	26	24	33

* EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto)

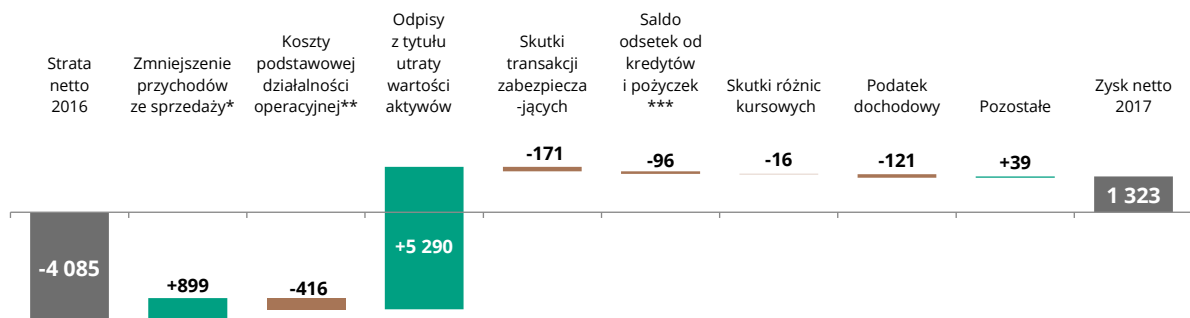
** Skorygowana EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto) + odpis (-odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej)

Tabela 20. Główne czynniki wpływające na zmianę wyniku finansowego KGHM Polska Miedź S.A.

Wyszczególnienie	Wpływ na zmianę wyniku (mln PLN)	Charakterystyka
Zwiększenie przychodów ze sprzedaży o 899 mln PLN (z wyłączeniem skutków transakcji zabezpieczających +13 mln PLN)	+2 395	Wzrost przychodów z tytułu wyższych notowań miedzi (+1 303 USD/t, +27%) i złota (+8 USD/troz, +1%) przy spadku notowań srebra (-9 US\$/troz, -1%).
	(696)	Zmniejszenie przychodów ze sprzedaży koncentratu miedzi z 776 mln PLN do 80 mln PLN. W 2016 r. nastąpiła sprzedaż koncentratu miedzi (169 tys. t wagi suchej) z zapasu powstałego w związku z postojem w HM Głogów I związanym ze zmianą technologii produkcji. W 2017 r. nie prowadzono sprzedaży koncentratu miedzi jednak w przychodach uwzględnione zostało 80 mln PLN związanych z rozliczeniem kontraktów z roku poprzedniego.
	(565)	Spadek przychodów ze sprzedaży podstawowych produktów (Cu, Ag, Au) z tytułu mniej korzystnego średniorocznego kursu walutowego USD/PLN (zmiana z 3,94 do 3,78 USD/PLN).
	(354)	Zmniejszenie przychodów z tytułu niższego wolumenu sprzedaży miedzi (-18,4 tys. t, -4%) i srebra (-4 t, -0,3%) przy wyższej wielkości sprzedaży złota (+4,6 tys. troz, +4%).
	+119	Zwiększenie przychodów ze sprzedaży towarów oraz pozostałych wyrobów i usług, w tym wartość usługi przerobu koncentratu na katody (+59 mln PLN) oraz zwiększenie sprzedaży ołowiu rafinowanego (+43 mln PLN).
Zwiększenie kosztów podstawowej działalności operacyjnej* o 416 mln PLN (z wyłączeniem odpisów z tytułu utraty wartości +34 mln PLN)	(163)	Zwiększenie podatku od wydobycia niektórych kopaliny z 1 325 mln PLN w 2016 r. do 1 488 mln PLN w 2017 r., z uwagi na wyższe, w wyrażeniu złotowym, ceny miedzi.
	(253)	Zwiększenie pozostałych kosztów z uwagi na wzrost kosztów rodzajowych głównie w pozycjach koszty pracy (+187 mln PLN), usługi obce (+139 mln PLN) oraz amortyzacja (+79 mln PLN), przy równoczesnym wzroście zapasów półfabrykatów i produkcji w toku.
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów (+5 290 mln PLN) Szczegółowa informacja na temat dokonanych odpisów znajduje się w części 3 sprawozdania finansowego.	+4 526	Zmniejszenie odpisów z tytułu utraty wartości udziałów i akcji w jednostkach zależnych z 4 856 mln PLN w 2016 r. do 330 mln PLN w 2017 r.
	+524	Zmniejszenie odpisów z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych jednostkom zależnym z 1 130 mln PLN do 606 mln PLN.
	+136	Brak w 2017 r. odpisów z tytułu utraty wartości aktywów służących poszukiwaniu i ocenie zasobów mineralnych – w roku 2016: 136 mln PLN.
	+57	Brak w 2017 r. odpisów z tytułu utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży – w roku poprzednim: 57 mln PLN.
	+34	Zmniejszenie odpisów aktualizujących wartość zapasów oraz należności od odbiorców
	+13	Pozostałe odpisy
Skutki transakcji zabezpieczających (-171 mln PLN)	+13	Zmiana wartości korekty przychodów z tytułu rozliczenia transakcji zabezpieczających z 3 mln PLN do 16 mln PLN.
	(192)	Zmiana wyniku z tytułu wyceny instrumentów pochodnych z -41 mln PLN do -233 mln PLN.
	+8	Zmiana wyniku z tytułu realizacji instrumentów pochodnych z -18 mln PLN do -10 mln PLN.
Zmiana salda przychodów i kosztów z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek wraz z prowizjami i opłatami (-96 mln PLN)	(76)	Zmniejszenie przychodów z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek.
	(37)	Wyższe koszty odsetek od zadłużenia.
	+17	Zmniejszenie kosztów opłat i prowizji od zaciągniętych kredytów.
Skutki różnic kursowych (-16 mln PLN)	(1 661)	Zmiana wyniku z tytułu różnic kursowych z wyceny aktywów i zobowiązań innych niż zadłużenie – w pozostałej działalności operacyjnej.
	+1 645	Zmiana wyniku z tytułu różnic kursowych z wyceny zobowiązań z tytułu zadłużenia (prezentowane w kosztach finansowych).
Zmniejszenie podatku dochodowego	(121)	Wyższa wartość podatku w związku ze zwiększeniem podstawy opodatkowania.

* Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów oraz koszty sprzedaży oraz ogólnego zarządu

Wykres 28. Zmiana wyniku netto KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

* z wyłączeniem korekty z tytułu transakcji zabezpieczających

** z wyłączeniem odpisów ujętych w kosztach podstawowej działalności operacyjnej

*** wraz z prowizjami i opłatami

Przepływy pieniężne

Tabela 21. Rachunek przepływów pieniężnych KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	2 154	(3 375)	x	(348)	673	725	1 104
Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	1 035	956	+8,3	283	256	257	239
Odsetki z tytułu działalności inwestycyjnej	(299)	(374)	(20,1)	(54)	(65)	(180)	-
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	940	6 197	(84,8)	939	-	1	-
Pozostałe korekty	304	309	(1,6)	76	245	(233)	216
Razem wyłączenia przychodów i kosztów	1 980	7 088	(72,1)	1 244	436	(155)	455
Podatek dochodowy zapłacony	(934)	(468)	+99,6	(139)	(111)	(270)	(414)
Zmiany stanu kapitału obrotowego	(1 120)	352	x	116	(591)	(47)	(598)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 080	3 597	(42,2)	873	407	253	547
Wydatki związane z aktywami górniczymi i hutniczymi	(1 970)	(2 585)	(23,8)	(623)	(373)	(371)	(603)
Wydatki na pozostałe rzeczowe i niematerialne aktywa trwałe	(21)	(19)	+10,5	(8)	(4)	(1)	(8)
Płatności z tytułu udzielonych pożyczek	(490)	(834)	(41,2)	(271)	-	(219)	-
Pozostałe płatności	(83)	(85)	(2,4)	(8)	(25)	(6)	(44)
Wpływy	52	33	+57,6	22	4	22	4
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 512)	(3 490)	(28,0)	(888)	(398)	(575)	(651)
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia	2 416	3 198	(24,5)	781	198	676	761
Płatności z tytułu zadłużenia	(2 030)	(2 601)	(22,0)	(523)	-	(774)	(733)
Wpływy z tytułu cash pool	160	-	x	-	(67)	227	-
Dywidendy wypłacone	(200)	(300)	(33,3)	(100)	(100)	-	-
Zapłacone odsetki i pozostałe koszty zadłużenia	(138)	(119)	+16,0	(34)	(34)	(34)	(36)
Pozostałe	-	8	x	-	-	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	208	186	+11,8	124	(3)	95	(8)
Przepływy pieniężne netto	(224)	293	x	109	6	(227)	(112)
Różnice kursowe dotyczące środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(24)	31	x	1	-	-	(25)
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na początek okresu	482	158	x3,1	124	118	345	482
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na koniec okresu	234	482	(51,5)	234	124	118	345

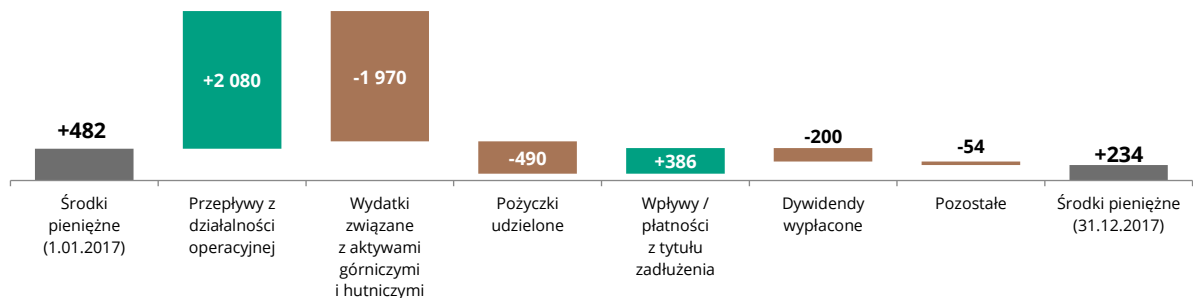
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej w 2017 r. wyniosły +2 080 mln PLN i obejmowały głównie zysk brutto w wysokości 2 154 mln PLN skorygowany o amortyzację w wysokości +1 035 mln PLN, odpisy z tytułu utraty wartości aktywów trwałych +940 mln PLN oraz pomniejszony o zapłacony podatek dochodowy w wysokości -934 mln PLN oraz zmianę stanu kapitału obrotowego w kwocie -1 120 mln PLN.

Przepływy pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej w 2017 r. wyniosły -2 512 mln PLN i obejmowały głównie wydatki netto na nabycie składników rzeczowych i niematerialnych aktywów górniczych i hutniczych w kwocie -1 970 mln PLN oraz płatności z tytułu udzielonych pożyczek -490 mln PLN.

Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej w tym samym okresie wyniosły +208 mln PLN i obejmowały głównie wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia i cash pool w kwotach odpowiednio: +2 416 mln PLN i +160 mln PLN oraz płatności z tytułu zadłużenia w wysokości -2 030 mln PLN, dywidendy wypłacone akcjonariuszom -200 mln PLN oraz zapłacone odsetki i pozostałe koszty zadłużenia w kwocie -138 mln PLN.

Po uwzględnieniu różnic kursowych dotyczących środków pieniężnych, saldo środków pieniężnych w 2017 r. zmniejszyło się o 248 mln PLN i wyniosło 234 mln PLN.

Wykres 29. Rachunek przepływów pieniężnych KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

Sytuacja majątkowa oraz źródła finansowania majątku

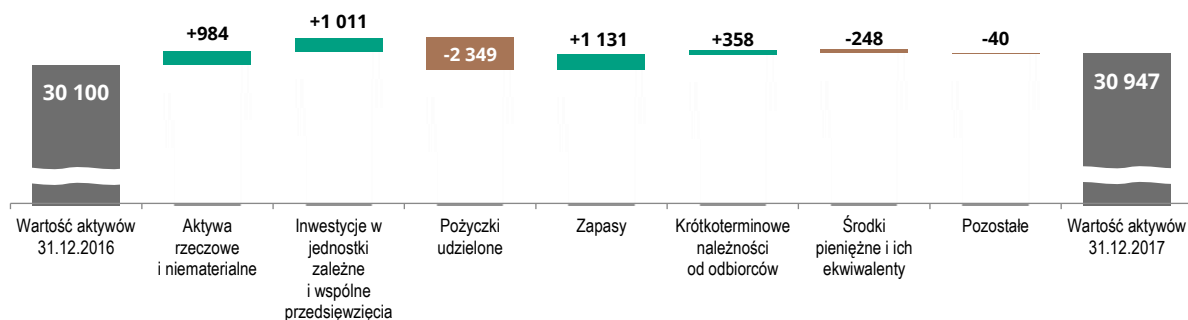
Tabela 22. Aktywa KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana (%)	30.09.2017	30.06.2017	31.03.2017
Rzeczowe aktywa trwałe górnicze i hutnicze	15 355	14 379	+6,8	14 857	14 676	14 542
Aktywa niematerialne górnicze i hutnicze	507	507	-	547	531	526
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	75	77	(2,6)	67	69	72
Pozostałe aktywa niematerialne	34	24	+41,7	22	22	23
Inwestycje w jednostki zależne i wspólne przedsięwzięcia	3 013	2 002	+50,5	3 361	3 370	2 002
Instrumenty finansowe razem, w tym:	6 031	8 443	(28,6)	6 776	6 706	8 180
- Pożyczki udzielone	4 972	7 310	(32,0)	5 505	5 511	6 996
- Pochodne instrumenty finansowe	109	237	(54,0)	182	137	162
- Inne instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej	613	576	+6,4	741	712	676
- Pozostałe aktywa finansowe	337	320	+5,3	348	346	346
Pozostałe aktywa niefinansowe	25	22	+13,6	24	27	25
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31	140	(77,9)	30	57	129
Aktywa trwałe	25 071	25 594	(2,0)	25 684	25 458	25 499
Zapasy	3 857	2 726	+41,5	4 154	3 783	3 472
Należności od odbiorców	1 034	676	+53,0	700	665	750
Należności z tytułu podatków	214	188	+13,8	162	166	148
Pochodne instrumenty finansowe	195	72	×2,7	109	99	76
Pozostałe aktywa	342	362	(5,5)	399	439	258
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	234	482	(51,5)	124	118	345
Aktywa obrotowe	5 876	4 506	+30,4	5 648	5 270	5 049
Razem aktywa	30 947	30 100	+2,8	31 332	30 728	30 548

Suma aktywów na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 30 947 mln PLN, co oznacza zwiększenie w porównaniu do stanu na koniec 2016 r. o 847 mln PLN, tj. o 3%, na co złożyły się przede wszystkim:

- zmniejszenie **należności z tytułu udzielonych pożyczek** o 2 349 mln PLN, na który złożyły się przede wszystkim:
  - opisana poniżej realokacja odpisu aktualizującego wartość aktywów (-1 368 mln PLN),
  - różnice kursowe (-1 153 mln PLN),
  - utworzenie odpisu aktualizującego (-606 mln PLN),
  - udzielenie pożyczek (+499 mln PLN),
  - naliczone odsetki (+298 mln PLN),
- wzrost wartości **inwestycji w jednostki zależne i wspólne przedsięwzięcia** (+1 011 mln PLN), głównie na skutek realokacji odpisu aktualizującego (+1 368 mln PLN) dotyczącego utraty wartości inwestycji w KGHM INTERNATIONAL LTD. rozumianej jako łączna wartość udziałów w spółce Future 1 Sp. z o.o. oraz wartość pożyczek udzielonych spółkom Future 1 Sp. z o.o. oraz KGHM INTERNATIONAL LTD. Szczegółowa informacja na temat realokacji znajduje się w nocie 6.1 sprawozdania finansowego.
- wzrost wartości zapasów (+1 131 mln PLN), głównie półproduktów i produktów w toku (+1 136 mln PLN).

Wykres 30. Zmiana wartości aktywów KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r. (mln PLN)

W zestawieniu poniżej zaprezentowano wartości bilansowe na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitałów oraz zobowiązań.

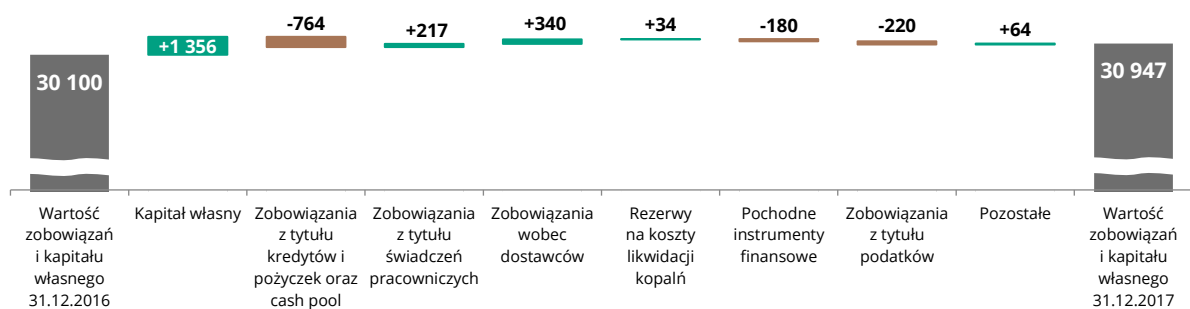
Tabela 23. Kapitały własne i zobowiązania KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana (%)	30.09.2017	30.06.2017	31.03.2017
Kapitał akcyjny	2 000	2 000	-	2 000	2 000	2 000
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	142	(196)	x	144	87	8
Zakumulowane pozostałe całkowite dochody	(348)	(243)	+43,2	(364)	(386)	(407)
Zyski zatrzymane	15 462	14 339	+7,8	15 989	15 449	15 144
Kapitał własny	17 256	15 900	+8,5	17 769	17 150	16 745
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	6 085	6 423	(5,3)	5 684	5 382	5 480
Pochodne instrumenty finansowe	84	149	(43,6)	76	28	51
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 879	1 683	+11,6	1 877	1 884	1 877
Rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technolog.	797	761	+4,7	792	855	845
Pozostałe zobowiązania	207	229	(9,6)	209	209	219
Zobowiązania długoterminowe	9 052	9 245	(2,1)	8 638	8 358	8 472
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	923	1 509	(38,8)	1 398	1 601	2 041
Zobowiązania z tytułu cash pool	160	-	x	160	227	-
Pochodne instrumenty finansowe	74	189	(60,8)	20	9	46
Zobowiązania wobec dostawców	1 719	1 372	+25,3	1 446	1 506	1 298
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	649	628	+3,3	655	560	736
Zobowiązania z tytułu podatków	416	636	(34,6)	331	473	452
Pozostałe zobowiązania	698	621	+12,4	915	844	758
Zobowiązania krótkoterminowe	4 639	4 955	(6,4)	4 925	5 220	5 331
Zobowiązania długo i krótkoterminowe	13 691	14 200	(3,6)	13 563	13 578	13 803
Razem zobowiązania i kapitał własny	30 947	30 100	+2,8	31 332	30 728	30 548

Po stronie pasywów na zmniejszenie sumy bilansowej złożyły się przede wszystkim:

- zwiększenie **kapitałów własnych** o 1 356 mln PLN, w tym w związku z wypracowanym w 2017 r. zyskiem netto w wysokości 1 323 mln PLN,
- zmniejszenie **zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz cash pool** o 764 mln PLN, na co złożyły się różnice kursowe (-1 316 mln PLN), wartość przepływów pieniężnych (+352 mln PLN) oraz naliczonych odsetek (+194 mln PLN),
- wzrost **zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych** o 217 mln PLN oraz **wobec dostawców** o 340 mln PLN,
- przy zmniejszeniu **zobowiązań z tytułu podatków** o 220 mln PLN oraz pozycji **pochodne instrumenty finansowe** o 180 mln PLN.

Wykres 31. Zmiana wartości zobowiązań i kapitałów własnych KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r. (mln PLN)

Istotne pozycje pozabilansowe

Aktywa warunkowe na koniec 2017 r. wynosiły 490 mln PLN i dotyczyły przede wszystkim: należności wekslowych (180 mln PLN), otrzymanych przez Spółkę gwarancji i poręczeń należytego wykonania umów (150 mln PLN), podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych (92 mln PLN) oraz prac wdrożeniowych i projektów wynalazczych (68 mln PLN).

Na koniec 2017 r. zobowiązania warunkowe wynosiły 2 704 mln PLN i dotyczyły głównie:

- zlecenia udzielenia gwarancji i poręczeń o wartości 2 280 mln PLN, w tym:
  - gwarancja korporacyjna zwrotu określonej części płatności do gwarancji wystawionej przez Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. i Sumitomo Corporation, zabezpieczającej spłatę kredytu korporacyjnego zaciągniętego przez wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda S.C.M. w wysokości 627 mln PLN,
  - akredytywa udzielona jako zabezpieczenie należytego wykonania długoterminowego kontraktu na odbiór energii elektrycznej dla wspólnego przedsięwzięcia Sierra Gorda S.C.M w kwocie 479 mln PLN,

- gwarancje ustanowione jako dodatkowe zabezpieczenie spłaty krótkoterminowego kredytu obrotowego zaciągniętego przez wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda S.C.M. na kwotę 460 mln PLN,
  - zabezpieczenie kosztów rekultywacji kopalni Robinson, kopalni Podolsky i projektu Victoria oraz zobowiązań związanych z należytych wykonaniem zawartych umów w kwocie 380 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2016 r. w kwocie 387 mln PLN),
  - gwarancje ustanowione jako dodatkowe zabezpieczenie należytego wykonania umów leasingu zawartych przez wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda S.C.M. na kwotę 174 mln PLN,
  - gwarancja zabezpieczająca należyte wykonanie przyszłych zobowiązań środowiskowych Spółki związanych z obowiązkiem rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji obiektu „Żelazny Most” – 160 mln PLN,
- zobowiązanie wekslowe zabezpieczające należyte wykonanie przyszłych zobowiązań środowiskowych Spółki związanych z obowiązkiem rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji obiektu „Żelazny Most” 160 mln PLN,
- zobowiązania z tytułu umów wdrożeniowych i racjonalizatorskich w kwocie 94 mln PLN,
- pozostałe tytuły o wartości 170 mln PLN.

Inne zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej o wartości 120 mln PLN stanowią:

- zobowiązania wobec jednostek samorządu terytorialnego w związku z rozbudową przez KGHM Polska Miedź S.A. zbiornika odpadów produkcyjnych w kwocie 117 mln PLN,
- zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego w kwocie 3 mln PLN.

7.5. Realizacja założeń Budżetu w 2017 r.

KGHM Polska Miedź S.A. nie publikowała prognoz wyników finansowych na 2017 r. W raporcie rocznym za 2016 r. Spółka opublikowała założenia Budżetu na rok 2017. Realizację powyższych założeń prezentuje zestawienie poniżej.

Tabela 24. Realizacja założeń Budżetu w 2017 r.

	J.m.	2017	Budżet 2017	Realizacja (%)
Produkcja miedzi w koncentracji	tys. t	419,3	425,3	(1,4)
Produkcja srebra w koncentracji	t	1 290	1 221	+5,7
Produkcja miedzi elektrolitycznej, z tego:	tys. t	522,0	549,2	(5,0)
- ze wsadów własnych	tys. t	358,9	400,9	(10,5)
- ze wsadów obcych (w tym przerób)	tys. t	163,1	148,3	+10,0
Produkcja srebra metalicznego	t	1 218	1 203	+1,2
Wolumen sprzedaży wyrobów z miedzi*	tys. t	506,0	535,7	(5,5)
Wolumen sprzedaży wyrobów ze srebra*	t	1 185	1 155	+2,6
Sprężony jedn. koszt produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych	PLN/t	22 283	21 269	+4,8
Całkowity jedn. koszt produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych	PLN/t	15 305	14 590	+4,9
Koszt gotówkowy produkcji miedzi w koncentracji C1	USD/funt	1,52	1,37	+10,9
Nakłady inwestycyjne rzeczowe**	mln PLN	2 053	2 090	(1,8)
Nakłady inwestycyjne kapitałowe***	mln PLN	490	1 022	(52,1)

* Wraz ze sprzedażą miedzi i srebra w koncentracji

** Z wyłączeniem nakładów na prace rozwojowe – niezakończone

*** Nabywanie akcji, udziałów i certyfikatów inwestycyjnych jednostek zależnych oraz udzielone pożyczki oraz nabycie aktywów finansowych DDS

W 2017 r. Spółka zrealizowała produkcję miedzi elektrolitycznej o 27 tys. t. Cu (-5%) niższą niż zakładano w Budżecie 2017 r. Zmniejszenie produkcji dotyczyła przede wszystkim produkcji ze wsadów własnych i wynikało z awarii oraz dochodzenia do pełnych mocy produkcyjnych w HM Głogów I. Wyższą o 15 t (+1%) produkcję zrealizowano natomiast w przypadku srebra, głównie ze względu na wyższą o 7% od planowanej zawartość srebra w urobku.

Realizacja planowanego wolumenu sprzedaży w dużej mierze odzwierciedla wyniki produkcyjne – sprzedaż miedzi była niższa o 6% od planowanej, a srebra wyższa o 3%.

Koszty jednostkowe produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych (zarówno całkowity jak i sprężony) zrealizowano na poziomie wyższym o 5% od planowanego głównie z uwagi na wzrost podatku od wydobycia niektórych kopalni. Czynnikiem ten wraz z umocnieniem złotego względem dolara spowodował wzrost kosztu gotówkowego produkcji miedzi w koncentracji (C1) o 11%.

Realizacja inwestycji kapitałowych Spółki w 2017 r. ukształtowała się znacznie poniżej poziomu założonego w Budżecie (-52%), głównie na skutek niższego poziomu wsparcia działalności operacyjnej kopalni Sierra Gorda S.C.M. natomiast inwestycje rzeczowe zrealizowano na poziomie zbliżonym do planowanego.

7.6. Nakłady inwestycyjne

W roku 2017 nakłady na inwestycje rzeczowe wyniosły 2 053 mln PLN i były niższe niż w roku poprzednim o 22%. Nakłady wraz z poniesionymi nakładami na prace rozwojowe niezakończone wyniosły 2 057 mln PLN.

Tabela 25. Struktura nakładów na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne KGHM Polska Miedź S.A. (w mln PLN)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Górnictwo	1 286	1 164	+10,5	486	353	244	203
Hutnictwo	735	1 435	(48,8)	248	165	167	155
Pozostała działalność	32	25	+28,0	21	3	4	4
Prace rozwojowe – niezakończone	4	6	(33,3)		1	3	
Ogółem	2 057	2 630	(21,8)	755	522	418	362
w tym koszty finansowania zewnętrznego	61	90	(32,2)	26	11	14	10

Działalność inwestycyjna obejmowała realizację projektów odtworzeniowych, utrzymaniowych oraz rozwojowych:

Projekty odtworzeniowe – mające na celu utrzymanie majątku produkcyjnego w stanie niepogorszonym, stanowią 29% zrealizowanych nakładów ogółem.

Projekty utrzymaniowe – mające na celu utrzymanie produkcji górniczej na poziomie ustalonym w zatwierdzonym Planie Produkcji (rozbudowa infrastruktury zgodnie z postępowaniem robót górniczych) stanowią 25% zrealizowanych nakładów ogółem.

Projekty rozwojowe – mające na celu zwiększenie wolumenu produkcji ciągu technologicznego, wdrożenie działań techniczno-technologicznych optymalizujących wykorzystanie istniejącej infrastruktury, utrzymanie kosztów produkcji oraz dostosowanie działalności firmy do zmieniających się standardów, norm prawnych i regulacji (projekty dostosowawcze oraz związane z ochroną środowiska) stanowią 46% zrealizowanych nakładów ogółem.

Tabela 26. Ważniejsze zadania i obiekty realizowane KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r.

Odtworzenie (594 mln PLN)	
Wymiana parku maszynowego w kopalniach	W zakresie modernizacji i wymiany parku maszynowego w kopalniach zakupiono 207 szt. maszyn górniczych. Nakłady poniesione w 2017 r.: 230 mln PLN.
Odtworzenie infrastruktury – pozostałe	Realizowano inwestycje ukierunkowane na odtworzenie infrastruktury Oddziałów w celu utrzymania jej w niepogorszonym stanie. Nakłady poniesione w 2017 r.: 364 mln PLN.
Utrzymanie (509 mln PLN)	
Uzbrojenie rejonów górniczych	W oddziałach górniczych prowadzono inwestycje związane z rozbudową infrastruktury oddziałów wydobywczych, urządzeniami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi oraz inwestycje transportu taśmowego i rurociągów. Nakłady poniesione w 2017 r.: 220 mln PLN.
Zakup maszyn dla Programu VCP	Utworzenie dodatkowego oddziału wydobywczego G-51 (ZG Polkowice-Sieroszowice). Do 31 grudnia 2017 r. zakupiono 36 maszyn. Ogółem na zakup tego typu maszyn poniesiono nakłady w wysokości 41 mln PLN, w tym w 2017 r. 7 mln PLN.
Budowa szybu SW-4	Kontynuowane są prace nad obiektami docelowymi: budynek administracyjno – socjalny (przygotowano do wyposażenia), place i drogi. Kontynuowany jest montaż zbrojenia szybu oraz budowa rozdzielni elektrycznej. Realizowano prace budowlane w piwnicy mroźniowej dla komór kablowych oraz prace przy nowej docelowej estakadzie kablowej na placu szybowym. Do 31 grudnia 2017 r. poniesiono nakłady w wysokości: 855 mln PLN, w tym 10 mln PLN w 2017 r.
Projekt Żelazny Most, rozbudowa OUOW zapewniająca możliwość składowania odpadów poflotacyjnych po roku 2016	Obecnie realizowana jest rozbudowa Obiektu Głównego do rzędnej 195m n.p.m. wraz z przystosowaniem do współpracy z Kwaterą Południową. Uzyskano decyzję: „Środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia dla budowy Kwatery Południowej OUOW Żelazny Most”. Trwa procedura uzyskania decyzji Pozwolenia na budowę. Do 31 grudnia 2017 r. poniesiono nakłady w wysokości 319 mln PLN, w tym w 2017 r. 246 mln PLN.
Rozwój Górnictwo (395 mln PLN)	
Program Udostępnienia Złoża	Kontynuowane są prace głębienia szybu GG-1. Szyb zgłębiony do 1 070 m. Do końca 2017r. wykonano 100 kmb wyrobisk górniczych finansowanych ze środków inwestycyjnych wraz z zabudową niezbędnej infrastruktury technicznej (rurociągi wodne, kable zasilające, rozdzielnie elektryczne, przenośniki taśmowe, zbiorniki retencyjne, rurociągi i urządzenia klimatyzacyjne, teletechnika). W 2017 r. wykonano 12 kmb wyrobisk górniczych kapitalnych w Obszarach Górniczych ZG Rudna oraz ZG Polkowice-Sieroszowice. Trwają prace projektowe w zakresie Budowy Systemu Centralnej Klimatyzacji (SCK) przy Szybie GG1 (tj. budowy Powierzchniowej Stacji Klimatyzacyjnej w układzie trigeneracji oraz budowy Systemu Przesyłu Wody Lodowej dla SCK). Do 31 grudnia 2017 r. poniesiono nakłady w wysokości 2 597 mln PLN, w tym 311 mln PLN w 2017r.

Zmiana funkcji szybu L-VI na materiałowo – zjazdowy	<p>W roku 2017 w ramach projektu wykonano: kanały kablowe, stacje kontenerowe ST-1 i ST-2 oraz linię kablową zasilającą 110 kV. Przeprowadzono prace rozbiórkowe istniejących obiektów w rejonie szybu L-VI oraz zdemontowano obudowę wieży wyciągowej szybu L-VI. Zabudowano fundamenty do wymiany lin. Na podszybiu L-VI wykonano czyszczenie rżypia szybu L-VI oraz zabudowano piwnicę technologiczną. Wykonano dworce i poczekalnie dla załogi górniczej. Obecnie realizowana jest budowa budynku nadszybia L-VI na okres docelowy oraz budowa budynku administracyjno-socjalnego.</p> <p>Do 31 grudnia 2017r. poniesiono nakłady w wysokości 115 mln PLN, w tym do grudnia 2017 r. w wysokości 71 mln PLN.</p>
Drażenie wyrobisk chodnikowych zespołem kombajnów	<p>W roku 2017 w oparciu o zdobytą wiedzę i doświadczenia, dokonano podsumowania wyników badanej technologii przedstawiając warianty i kierunki dalszych prac w zakresie przemysłowego wdrożenia technologii mechanicznego drażenia wyrobisk chodnikowych zespołem kombajnów w oddziałach górniczych KGHM Polska Miedź S.A. Decyzja o ewentualnej kontynuacji przemysłowego wdrożenia opracowanej technologii zapadnie w 2018.</p> <p>Do 31 grudnia 2017 r. poniesiono nakłady inwestycyjne w wysokości 59 mln PLN, w tym 0,8 mln PLN w 2017 r.</p>
Modernizacja układów klasyfikacji w O/ZWR	<p>W roku 2017 zabudowano i uruchomiono 9 baterii hydrocyklonów. Kontynuowane są prace związane z zabudową układów klasyfikacji, zakończono prace projektowe.</p> <p>Do 31 grudnia 2017 r. poniesiono nakłady w wysokości 96 mln PLN, w tym 35 mln PLN w 2017 r</p>
Rozwój Hutnictwo (516 mln PLN)	
Program Modernizacji Pirometalurgii (PMP)	<p>Trwają prace związane z weryfikacją i zatwierdzeniem dokumentacji powykonawczej wraz z dokumentami do uzyskiwania pozwoleń na użytkowanie. Trwa proces zgłaszania zakończenia prac do urzędów i uzyskiwania pozwoleń na użytkowanie. W końcowej fazie są procedury rozliczenia, jak i odbiorów końcowych umów i zleceń. Trwa przyjmowanie środków trwałych.</p> <p>Do 31 grudnia 2017 r. poniesiono nakłady w wysokości 2 274 mln PLN, w tym 73 mln PLN w 2017r.</p>
Program Rozwoju Hutnictwa	<p>Program został uruchomiony w roku 2015 w ramach którego realizowane są następujące projekty składowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja instalacji Elektrorafinacji w HM Głogów I, - Suszarnia parowa HM Głogów II, - Instalacja prażenia koncentratu Cu, - Dostosowanie istniejącej infrastruktury w zakresie odtworzenia środków trwałych, - Dostosowanie istniejących obiektów do przepisów Unii Europejskiej i innych wymogów prawnych, - Dostosowanie infrastruktury energetycznej drogowej i pozostałej w HMG I, - Dostosowanie infrastruktury w zakresie zasilania w energię elektryczną, sterowanie, oświetlenie istniejących obiektów i urządzeń HMGI, - Opracowanie wielobranżowej dokumentacji przetopu złomów w technologii pieca zawieszinowego HMG I oraz HMG II, - Inwestycje towarzyszące HMG, - Modernizacja Hali Wanien i Odmiedziowni Elektrolitu w HM Legnica. <p>Kontynuowano realizację projektów związanych z dostosowaniem infrastruktury technicznej do zmiany technologii hutniczej w HM Głogów I polegające na wdrożeniu działań techniczno-technologicznych mających na celu optymalizację wykorzystania modernizowanej infrastruktury hutnictwa w aspekcie obecnie realizowanych projektów inwestycyjnych w HM Głogów.</p> <p>Do 31 grudnia 2017r. poniesiono nakłady w wysokości 1 140 mln PLN, w tym 311 mln PLN w 2017r.</p>
Zwiększenie zdolności produkcyjnych do 160 tys. Mg miedzi katodowej rocznie w Oddziale HM Legnica (HML160)	<p>Projekt obejmuje realizację dwóch zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Piec Wychylno-Topielno-Rafinacyjny (WTR), - Modernizację Wydziału Elektrorafinacji Miedzi. <p>W roku 2017 prace związane były głównie z kontraktowaniem dostaw technologii i urządzeń oraz uzyskaniem pozwoleń na budowę pieca.</p> <p>Wartość nakładów poniesionych do 31 grudnia 2017 r. wynosi 13 mln PLN.</p>
Rozwój Pozostałe (11 mln PLN)	
Rozwój Eksploracja (28 mln PLN)	
Projekty eksploracyjne	<p>Gaworzyce-Radwanice – w lutym 2017 r. podpisano umowę użytkowania górniczego na wydobywanie rud miedzi ze złoża "Radwanice-Gaworzyce" w obszarze "Gaworzyce" i uzyskano koncesję na wydobywanie rud miedzi w tym obszarze.</p> <p>Synklina Grodziecka, Konrad – w sierpniu 2017 r. uzyskano decyzję przedłużającą koncesję "Konrad" do roku 2020. W toku jest procedura wydłużenia koncesji "Synklina Grodziecka". Wykonywane są dalsze badania hydrogeologiczne. Pod koniec IV kwartału 2017 r. wykonano i odebrano dodatki do dokumentacji geologicznych złóż Wartowice i Niecka Grodziecka, które zostaną zaktualizowane o wyniki badań prowadzonych do roku 2020.</p>

Retków-Ścinawa oraz Głogów – w kwietniu 2017 r. ws. koncesji „Retków-Ścinawa” została wydana decyzja Ministerstwa Środowiska zmieniająca koncesję i uprawniająca do rozpoczęcia prac II etapu, tj. wykonanie m.in. powierzchniowych otworów wiertniczych oraz podziemnych wyrobisk górniczych stanowiących istotne uzupełnienie rozpoznania warunków geologiczno-górniczych. W ramach realizacji tego etapu w 2017 r. wykonano 3 otwory poszukiwawcze.

Na obszarze koncesji „Głogów” kontynuowano badania laboratoryjne geologiczno-inżynierskie na rdzeniach wiertniczych. Ponadto w dniu 20 marca 2017 r. Minister Środowiska wydał decyzję zmieniającą warunki koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża rud miedzi na obszarze „Głogów”, co pozwoli na rozpoczęcie II etapu prac geologicznych.

Bytom Odrzański, Kulów-Luboszyce – postępowania sądowo-administracyjne zakończyły się oddaleniem przez NSA skargi KGHM na wyrok WSA w sprawie koncesji, co oznacza, że Minister Środowiska ma do ponownego rozpoznania wnioski koncesyjne złożone przez wnioskodawców.

Zatoka Pucka – w obszarze koncesji zakończono wiercenie otworu Parszkowo IG-2 i podjęto działania zmierzające do rozpoczęcia wiercenia kolejnego otworu - Mieroszyno IG-11. Prowadzono szczegółową analizę i interpretację danych.

W latach 2010-2017 na Projekty eksploracyjne poniesiono nakłady w wysokości 351 mln PLN, w tym 28 mln PLN w 2017 r.

8. Wyniki ekonomiczne KGHM INTERNATIONAL LTD.

8.1. Wyniki produkcyjne

Tabela 27. Wyniki produkcyjne KGHM INTERNATIONAL LTD.

	J.m.	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Miedź płytna, w tym:	tys. t	81,0	89,8	(9,8)	20,4	21,9	21,5	17,2
- kopalnia Robinson (USA)	tys. t	48,8	53,7	(9,1)	11,3	13,8	13,7	10,0
- kopalnie Zagłębia Sudbury (KANADA) *	tys. t	9,4	14,4	(34,7)	2,9	2,2	2,4	1,9
Nikiel płytny	tys. t	1,1	2,1	(47,6)	0,2	0,3	0,3	0,3
Metale szlachetne (TPM), w tym:	tys. troz	74,0	92,1	(19,7)	18,8	19,4	21,3	14,5
- kopalnia Robinson (USA)	tys. troz	35,2	46,2	(23,8)	8,8	10,9	9,0	6,5
- kopalnie Zagłębia Sudbury (KANADA) *	tys. troz	38,8	46,0	(15,7)	10,0	8,5	12,3	8,0

* Kopalnie Morrison oraz McCreedy West w Zagłębiu Sudbury

** TPM – metale szlachetne (złoto, platyna, pallad)

Produkcja miedzi w segmencie KGHM INTERNATIONAL LTD. w 2017 r. wyniosła 81 tys. t, a tym samym uległa zmniejszeniu o 8,8 tys. t (-10%) w porównaniu do roku poprzedniego.

W kopalni Robinson spadek produkcji miedzi wyniósł 4,9 tys. t (-9%), co spowodowane zostało gorszą jakością przerabianej rudy, pochodzącej z wyższych partii wyrobiska Ruth West (w 2016 r. wydobywana ruda pochodziła z wyrobiska Ruth East). Obniżeniu uległy zawartości tego metalu w rudzie (-4%) oraz uzyski w procesie przerobu (-8%), co zostało częściowo zrekompensowane przez wzrost wolumenu przerabianej rudy (+4%). Dodatkowo, przerabianą rudę charakteryzowały mniejsze zawartości złota (-30%), co miało swoje odzwierciedlenie w spadku produkcji metali szlachetnych o 11 tys. troz (-24%).

Pomimo niewielkiego wzrostu wolumenu wydobytej rudy w kopalniach Zagłębia Sudbury (+1%), na skutek spadku zawartości metali w rudzie (w tym miedzi o 36%) obniżeniu uległa produkcja miedzi o 4,9 tys. t (-34%) oraz metali szlachetnych o 7,2 tys. troz (-16%).

8.2. Przychody

Tabela 28. Wolumen i przychody ze sprzedaży KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)

	J.m.	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Przychody ze sprzedaży*, w tym:	mln USD	695	639	+8,8	224	168	159	144
- miedź	mln USD	454	381	+19,2	160	107	94	93
- nikiel	mln USD	12	21	(42,9)	3	3	3	3
- TPM – metale szlachetne	mln USD	99	103	(3,9)	29	25	29	16
Wolumen sprzedaży miedzi	tys. t	80,0	90,2	(11,3)	25,4	18,2	19,2	17,2
Wolumen sprzedaży niklu	tys. t	1,1	2,1	(47,6)	0,3	0,2	0,3	0,3
Wolumen sprzedaży TPM	tys. troz	72,6	94,3	(23,0)	21,8	17,1	19,9	13,8

* z uwzględnieniem premii przerobowych

Tabela 29. Wolumen i przychody ze sprzedaży KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln PLN)

	J.m.	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Przychody ze sprzedaży*, w tym:	mln PLN	2 602	2 535	+2,6	809	612	601	580
- miedź	mln PLN	1 702	1 510	+12,7	583	390	355	374
- nikiel	mln PLN	46	83	(44,6)	12	11	11	12
- TPM – metale szlachetne	mln PLN	371	409	(9,3)	105	91	111	64

* z uwzględnieniem premii przerobowych

Przychody segmentu KGHM INTERNATIONAL LTD. w 2017 r. wyniosły 695 mln USD, a tym samym wzrosły o 56 mln USD (+9%) w porównaniu do roku poprzedniego na skutek korzystniejszych warunków makroekonomicznych, których pozytywny wpływ został częściowo ograniczony przez zmniejszenie wolumenów sprzedaży metali.

Wzrost przychodów ze sprzedaży miedzi o 73 mln USD (+19%) osiągnięty został w wyniku uzyskania wyższej zrealizowanej ceny sprzedaży miedzi, która w 2017 r. wyniosła 6 315 USD/t (w porównaniu do 5 004 USD/t w 2016 r.), co zostało częściowo ograniczone obniżeniem wolumenu sprzedaży tego metalu o 10,2 tys. t (-11%).

Na skutek obniżenia wolumenu sprzedaży metali szlachetnych o 21,7 tys. troz (-23%) redukcji uległy przychody z ich sprzedaży o 4 mln USD (-4%).

8.3. Koszty

Tabela 30. Koszt jednostkowy C1 KGHM INTERNATIONAL LTD.

	J.m.	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Koszt jednostkowy C1*	USD/funt	1,92	1,63	+17,8	1,81	1,90	1,72	2,35

* Jednostkowy koszt produkcji miedzi C1 – gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej, uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, podatek od kopalni, koszty transportu, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię przerobową hutniczo-rafinacyjną koncentratu (TC/RC), pomniejszony o wartość produktów ubocznych

Średni ważony jednostkowy gotówkowy koszt produkcji miedzi dla wszystkich operacji w segmencie KGHM INTERNATIONAL LTD. w 2017 r. wyniósł 1,92 USD/funt, a tym samym był wyższy o 18% w porównaniu do roku poprzedniego. Wzrost kosztu C1 spowodowany został przez obniżenie wolumenu sprzedaży miedzi jak również osiągnięcie niższych przychodów ze sprzedaży produktów ubocznych (które go pomniejszają).

8.4. Wyniki finansowe

Tabela 31. Wyniki finansowe KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Przychody ze sprzedaży	695	639	+8,8	224	168	159	144
Koszty podstawowej działalności operacyjnej, w tym:*	(526)	(678)	(22,4)	(112)	(137)	(133)	(144)
- odpisy/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	74	(64)	x	74	-	-	-
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	169	(39)	x	112	31	26	(0)
Wynik przed opodatkowaniem, w tym:	(336)	(1 682)	(80,0)	(221)	(11)	(66)	(38)
- strata z wyceny, odpis z tytułu utraty wartości przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności	(127)	(302)	(57,9)	(72)	-	(55)	-
Podatek dochodowy	179	32	x5,6	200	(5)	(14)	(2)
Wynik netto	(157)	(1 650)	(90,5)	(21)	(16)	(80)	(40)
Amortyzacja ujęta w wyniku netto	(94)	(130)	(27,7)	(31)	(21)	(23)	(19)
EBITDA**	263	91	x2,9	143	52	49	19
Skorygowana EBITDA***	189	155	+21,9	69	52	49	19
Marża EBITDA (%)	27	24	+12,5	31	31	31	13

Tabela 32. Wyniki finansowe KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln PLN)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Przychody ze sprzedaży	2 602	2 535	+2,6	809	612	601	580
Koszty podstawowej działalności operacyjnej, w tym:*	(1 989)	(2 706)	(26,5)	(413)	(496)	(499)	(581)
- odpisy/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	257	(268)	x	257	-	-	-
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	613	(171)	x	396	116	102	(1)
Wynik przed opodatkowaniem, w tym:	(1 231)	(6 965)	(82,3)	(788)	(39)	(252)	(152)
- strata z wyceny, odpis z tytułu utraty wartości przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności	(474)	(1 199)	(60,5)	(260)	-	(214)	-
Podatek dochodowy	670	137	x4,9	748	(15)	(55)	(8)
Wynik netto	(561)	(6 828)	(91,8)	(40)	(54)	(307)	(160)
Amortyzacja ujęta w wyniku netto	(351)	(517)	(32,1)	(113)	(75)	(87)	(76)
EBITDA**	964	346	x2,8	509	191	189	75
Skorygowana EBITDA***	707	614	+15,1	252	191	189	75
Marża EBITDA (%)	27	24	+12,5	31	31	31	13

* Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty sprzedaży oraz ogólnego zarządu

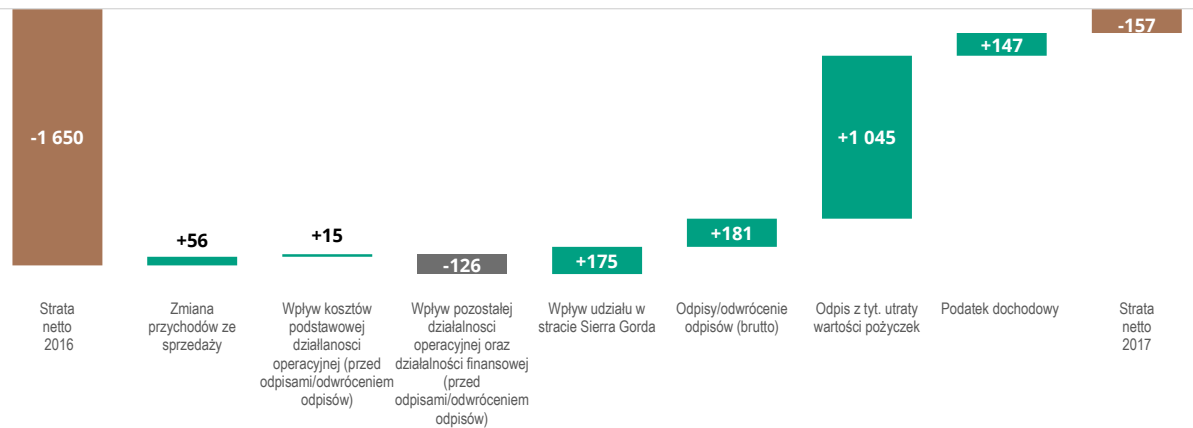
** EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto)

*** Skorygowana EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto) + odpis (-odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej)

Tabela 33. Główne czynniki wpływające na zmianę wyniku finansowego KGHM INTERNATIONAL LTD.

Wyszczególnienie	Wpływ na zmianę wyniku (mln USD)	Charakterystyka
Wyższe przychody ze sprzedaży o 56 mln USD, w tym:	+129	Wyższe przychody wskutek wzrostu notowań podstawowych produktów, głównie miedzi (+118 mln USD), TPM (+7 mln USD) oraz niklu (+2 mln USD).
	+19	Wyższe przychody w wyniku spadku premii przerobowych spowodowanego zmniejszeniem wolumenów sprzedaży.
	(102)	Niższe przychody z tytułu mniejszego wolumenu sprzedaży, w tym miedzi (-64 mln USD), TPM (-11 mln USD) oraz niklu (-10 mln USD).
Niższe koszty podstawowej działalności operacyjnej o 152 mln USD, w tym:	+21	Niższy poziom amortyzacji na skutek dokonania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów na koniec 2016 r. oraz niższych wolumenów produkcji w kopalni Robinson oraz w kopalniach Zagłębia Sudbury (amortyzacja metodą jednostek produkcji).
	+13	Zmiana stanu zapasów.
	+138	Odpis/odwrócenie odpisu z tyt. utraty wartości aktywów w 2017 r. (+74 mln USD), Odpis z tytułu utraty wartości w 2016 r. (-64 mln USD).
	(11)	Wzrost kosztów usług obcych, w tym 5 mln USD jest związanych z kopalnią Robinson, a 3 mln USD dotyczy zwiększonego zakresu prac realizowanych przez podwykonawców DMC.
Wpływ pozostałej działalności operacyjnej oraz działalności finansowej (+963 mln USD), w tym:	+1 045	Odpisy z tytułu utraty wartości pożyczek, w tym głównie brak odpisu dotyczącego pożyczki udzielonej Sierra Gorda S.C.M., który w 2016 r. wyniósł -1 051 mln USD.
	(84)	Wzrost kosztów finansowych – wyższe odsetki związane z pożyczkami.
	(75)	Spadek przychodów z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych Sierra Gorda S.C.M. w związku z dokonaniem na koniec 2016 r. odpisu z tytułu utraty wartości pożyczki udzielonej tej spółce.
Udział w stracie jednostek wycenianych metodą praw własności (+175 mln USD)	+175	Rozpoznanie w 2017 r. udziału w stracie Sierra Gorda S.C.M. do wysokości udzielonego dofinansowania tj. kwoty 127 mln USD (wartość bilansowa udziałów w Sierra Gorda S.C.M. na dzień 31.12.2017 r. wyniosła 0 mln USD) w porównaniu do straty rozpoznanej w analogicznym okresie roku poprzedniego wynoszącej 302 mln USD.
Podatek dochodowy	147	Zmiany dotyczyły głównie podatku odroczonego, w tym przede wszystkim z tytułu umorzenia odsetek od pożyczek.

Wykres 32. Zmiana wyniku netto KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)

8.5. Wydatki inwestycyjne

Tabela 34. Wydatki inwestycyjne KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Projekt Victoria	5	21	(76,2)	1	1	1	2
Projekt Sierra Gorda Oxide	2	8	(75,0)	0	1	0	1
Usuwanie nadkładu i pozostałe	136	72	+88,9	48	34	37	17
Projekt Ajax	3	8	(62,5)	0	1	1	1
Razem	147	108	+36,1	50	37	39	21
Przepływy do Sierra Gorda S.C.M.	127	165	(23,0)	72	-	55	-

Tabela 35. Wydatki inwestycyjne KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln PLN)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Projekt Victoria	19	84	(77,4)	4	4	3	8
Projekt Sierra Gorda Oxide	8	30	(73,3)	0	4	2	2
Usuwanie nadkładu i pozostałe	511	284	+79,9	177	124	142	68
Projekt Ajax	11	31	(64,5)	0	3	3	5
Razem	549	430	+27,7	181	135	150	83
Przepływy do Sierra Gorda S.C.M.	474	655	(27,6)	260	-	214	-

Wydatki inwestycyjne segmentu KGHM INTERNATIONAL LTD. w 2017 r. wyniosły 147 mln USD, co oznacza wzrost o 39 mln USD (+36%) w porównaniu do 2016 r.

Blisko 80% wydatków poniesionych zostało w kopalni Robinson i związane były głównie z usuwaniem nadkładu. Wzrost wydatków w porównaniu do roku poprzedniego dotyczył prac obejmujących udostępnianie złoża do dalszej eksploatacji jak również odwadniania w kopalni Robinson.

Wydatki segmentu KGHM INTERNATIONAL LTD. związane z projektami w 2017 r. wyniosły 10 mln USD, w tym 5 mln USD dotyczyło projektu Victoria (prace związane z zabezpieczeniem istniejącej infrastruktury), 3 mln USD poniesionych zostało na projekt Ajax oraz 2 mln USD dotyczyło projektu Sierra Gorda Oxide.

W drugim oraz czwartym kwartale KGHM INTERNATIONAL LTD. dofinansował kopalnię Sierra Gorda w łącznej kwocie 127 mln USD w celu pokrycia spłaty kredytu zaciągniętego na budowę kopalni.

9. Wyniki ekonomiczne Sierra Gorda S.C.M.

Segment Sierra Gorda S.C.M. stanowi wspólne przedsięwzięcie (w ramach spółki JV Sierra Gorda S.C.M.), którego właścicielami są KGHM INTERNATIONAL LTD. (55%) i spółki Grupy Sumitomo (45%).

Zamieszczone poniżej dane produkcyjne i finansowe zaprezentowano w oparciu o pełny udział własnościowy we wspólnym przedsięwzięciu (100%) oraz proporcjonalnie do udziałów w spółce Sierra Gorda S.C.M. (55%), zgodnie z metodologią prezentacji danych w nocie 2.2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

9.1. Wyniki produkcyjne

W 2017 r. Sierra Gorda S.C.M. poprawiła wyniki produkcyjne zarówno w zakresie miedzi jak i molibdenu. Produkcja w stosunku do wielkości zrealizowanych w 2016 r. wzrosła odpowiednio o 4% (Cu) i 62% (Mo).

Tabela 36. Produkcja* miedzi, molibdenu i metali szlachetnych Sierra Gorda S.C.M.

		2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Produkcja miedzi	tys. t	97,1	93,7	+3,6	24,3	23,4	23,9	25,5
Produkcja miedzi – segment (55%)	tys. t	53,4	51,5	+3,6	13,4	12,8	13,2	14,0
Produkcja molibdenu	mln funtów	35,7	22,1	+61,5	5,9	6,2	14,8	8,8
Produkcja molibdenu – segment (55%)	mln funtów	19,7	12,2	+61,5	3,3	3,4	8,2	4,8
Produkcja TPM – złoto	tys. troz	50,9	41,7	+22,1	11,2	15,2	13,1	11,4
Produkcja TPM – złoto – segment (55%)	tys. troz	28,0	22,9	+22,1	6,1	8,4	7,2	6,3

* Metal płatny w koncentracji.

Produkcja miedzi w IV kwartale 2017 r. wyniosła 24,3 tys. t i nie odbiegała od przeciętnego poziomu w roku (średnia z czterech kwartałów na poziomie 24,3 tys. t Cu). Pogorszenie dotyczyło natomiast molibdenu, którego produkcja w IV kwartale 2017 r. była niższa w relacji do pozostałych kwartałów 2017 r. na skutek realizacji planu wydobycia, uwzględniającego niższą zawartość tego metalu w zasobach eksploatowanych pod koniec roku.

W relacji do 2016 r. poprawiono efektywność wykorzystania aktywów produkcyjnych, czego rezultatem była mniejsza ilość awarii i nieplanowanych przestojów, a w konsekwencji zwiększenie możliwości przerobowych rudy. W 2017 r. testowano również dawkowanie nowych odczynników, które miały pozytywny wpływ na jakość koncentratu oraz uzysku Cu. Produkcja miedzi płatnej w okresie styczeń- grudzień 2017 r. wyniosła 97,1 tys. t, co oznacza poprawę w relacji do wielkości uzyskanej w 2016 r. o 4%. Wzrost wyniku produkcyjnego jest efektem większej ilości przerobionej rudy (+1%) oraz wyższego uzysku miedzi (+7%), przy niższej zawartości Cu w rudzie (-4%).

Ponadto w wyniku zastosowanych rozwiązań technologicznych osiągnięto znaczący postęp w zakresie uzysków flotacyjnych molibdenu – wzrost wskaźnika o 66% w relacji do wielkości osiągniętej w 2016 r. Tym samym produkcja molibdenu płatnego wzrosła w ciągu roku o 62%.

9.2. Sprzedaż

W 2017 r. przychody pomniejszone o premie przerobowe wyniosły 968 mln USD, w tym 59% stanowiły przychody ze sprzedaży miedzi, a 33% ze sprzedaży molibdenu. Przychody segmentu, zgodnie z udziałem KGHM Polska Miedź S.A. (55%), wyniosły 1 993 mln PLN.

Tabela 37. Wolumen i przychody* ze sprzedaży Sierra Gorda S.C.M.

		2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Przychody ze sprzedaży, w tym:	mln USD	968	639	+51,5	282	281	197	208
- miedź	mln USD	574	410	+40,0	156	156	120	142
- molibden	mln USD	315	159	+98,1	108	101	58	48
Wolumen sprzedaży miedzi	tys. t	98,4	94,6	+4,0	23,7	24,7	23,5	26,5
Wolumen sprzedaży molibdenu	mln funtów	35,3	24,2	+45,9	11,2	11,0	8,5	4,6
Przychody ze sprzedaży - segment (udział 55%)	mln PLN	1 993	1 394	+43,0	557	568	409	459

*przychody ze sprzedaży metali z uwzględnieniem premii przerobowych hutniczo-rafinacyjnych i innych

Sytuacja na rynku pod koniec 2017 r. nadal sprzyjała producentom miedzi i molibdenu, umożliwiając Sierra Gorda S.C.M. realizację przychodów ze sprzedaży miedzi w IV kwartale na poziomie zanotowanym w III kwartale 2017 r. oraz zwiększenie przychodów ze sprzedaży molibdenu o 7%.

Relatywnie wyższe ceny miedzi i molibdenu stanowiły również jeden z głównych czynników wzrostu przychodów w całym 2017 r. – wzrost o 52% w relacji do 2016 r. Dodatkowo pozytywny wpływ miał wzrost ilości sprzedanej Cu (+4%) oraz Mo (+46%). Zwiększenie wolumenu sprzedaży molibdenu jest bezpośrednim efektem wspomnianej wyżej poprawy wydajności w zakresie produkcji tego metalu.

Wpływ głównych czynników na wzrost przychodów w okresie roku, został opisany poniżej w części dotyczącej wyników finansowych segmentu.

9.3. Koszty

Koszty podstawowej działalności operacyjnej wyniosły w 2017 r. 898 mln USD, z czego 61 mln USD stanowiły koszty sprzedaży, a 49 mln USD koszty ogólnego zarządu.

Tabela 38. Koszty (przed odpisem z tytułu utraty wartości aktywów trwałych) oraz koszt jednostkowy produkcji miedzi (C1) Sierra Gorda S.C.M.

		2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	mln USD	898	938	(4,3)	226	266	214	192
Koszty podstawowej działalności operacyjnej – segment (udział 55%)	mln PLN	1 849	2 048	(9,7)	443	535	446	425
Koszt jednostkowy C1*	USD/funt	1,67	1,96	(14,8)	1,44	1,62	1,66	1,94

*Jednostkowy koszt produkcji miedzi C1 – gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej, uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, podatek od kopalni, koszty transportu, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię przerobową hutniczo-rafinacyjną koncentratu (TC/RC), pomniejszony o wartość produktów ubocznych

W ostatnim kwartale 2017 r. Sierra Gorda S.C.M. zrealizowała koszty podstawowej działalności operacyjnej w wysokości 226 mln USD tj. nieznacznie powyżej przeciętnego poziomu, który wyniósł 225 mln USD (średnia z czterech kwartałów 2017 r.). Natomiast w porównaniu do poprzedzającego, III kwartału 2017 r., zanotowano spadek o 15%, wynikający głównie z realizacji planowanego, zwiększonego zakresu robót udostępniających złożę do przyszłej eksploatacji, a tym samym wyższej kapitalizacji kosztów usuwania nadkładu pod koniec 2017 r. oraz niższych kosztów amortyzacji.

Poprawa wystąpiła również w skali roku – w stosunku do 2016 r., koszty podstawowej działalności operacyjnej były niższe o 4%, głównie w odniesieniu do kosztów amortyzacji (-42%) na skutek odpisu z tytułu utraty wartości aktywów trwałych, dokonanego na koniec 2016 r. Wśród pozostałych pozycji kosztów rodzajowych największe zmiany dotyczyły:

- kosztów amortyzacji – spadek o 42% na skutek odpisu z tytułu utraty wartości aktywów trwałych, dokonanego na koniec 2016 r.
- kosztów usług obcych – wzrost o 14% z uwagi na wyższy większy zakres pracy transportu kołowego (dłuższe drogi odstawy oraz większa liczba pojazdów w relacji do 2016 r.), planowy postój zakładu przerobu rudy, który miał miejsce w maju oraz awarię taśmociągu. Wymienione czynniki wpłynęły na wzrost kosztów remontów, które realizowane są w ramach kontraktów.
- kosztów energii – wzrost o 46% głównie ze względu na wyższą produkcję, wzrost cen węgla, podatek od emisji dwutlenku węgla oraz wyższe koszty stałe związane z transmisją energii,
- kosztów paliwa i olejów – wzrost o 43% na skutek wyższych cen paliwa oraz większego zużycia w wyniku wydłużenia dróg odstawy urobku,
- kosztów zewnętrznego przerobu koncentratu molibdenowego – ponad dwukrotny wzrost kosztów w efekcie zwiększenia produkcji molibdenu o 62%,

Powyższe czynniki miały istotny wpływ na wzrost kosztów jednostkowych kopalni (na tonę wydobytego urobku) oraz przeróbki (na tonę przerobionej rudy) w relacji do 2016 r. Równocześnie wzrost cen oraz zwiększenie sprzedaży molibdenu przyczyniło się do obniżenia kosztu gotówkowego produkcji miedzi (C1) o 15% (przychody ze sprzedaży Mo wraz z pozostałymi metalami towarzyszącymi podlegają odliczeniu w kalkulacji C1). Pozytywny wpływ miało również zwiększenie wolumenu sprzedanej miedzi o 4%.

W IV kwartale 2017 r. Sierra Gorda S.C.M. dokonała zmian w sposobie kalkulacji kosztu C1 poprzez uwzględnienie w wyliczeniach zmiany stanu zapasów i produkcji w toku materiałów zużywanych w procesie wzbogacania koncentratu molibdenu przez zewnętrznego kontrahenta. W związku z powyższymi zmianami uległ koszt C1 zaprezentowany w skonsolidowanych raportach półrocznym oraz za III kwartał 2017 r. Zakres zmian prezentuje zestawienie poniżej.

Tabela 39. Zmiana kosztu C1 prezentowanego w skonsolidowanych raportach półrocznym oraz za III kwartał 2017 r.

	J.m.	3 kwartały	I półrocze			
		2017	IIIQ'17	2017	IIQ'17	IQ'17
		narastająco				
Zaprezentowany w poprzednich raportach	USD/funt	1,68	1,56	1,74	1,53	1,94
Uwzględniający zmianę metodologii	USD/funt	1,74	1,62	1,81	1,66	1,94

Uwzględnienie zmiany stanu zapasów i produkcji w toku nie ma istotnego wpływu na poziom kosztu średniego w dłuższym okresie, natomiast powoduje zmiany poziomu C1 w poszczególnych kwartałach.

9.4. Wyniki finansowe

Rachunek wyników

W 2017 r. skorygowana EBITDA wyniosła 296 mln USD, z czego proporcjonalnie do udziałów (55%) na Grupę KGHM przypada 609 mln PLN.

Tabela 40. Wyniki Sierra Gorda S.C.M. w mln USD (udział własnościowy 100%)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Przychody ze sprzedaży	968	639	+51,5	282	281	197	208
Koszty podstawowej działalności operacyjnej, w tym: odpis z tyt. utraty wartości aktywów trwałych	(898)	(3 836)	(76,6)	(226)	(266)	(214)	(192)
	-	(2 898)	x	-	-	-	-
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	70	(3 198)	-	56	15	(17)	16
Wynik netto	(255)	(2 643)	(90,4)	(37)	(69)	(84)	(65)
Amortyzacja ujęta w wyniku netto	(226)	(386)	(41,5)	(60)	(73)	(53)	(40)
EBITDA*	296	(2 811)	-	116	89	36	55
Skorygowana EBITDA **	296	87	x 3,4	116	89	36	55

Tabela 41. Wyniki segmentu Sierra Gorda S.C.M. proporcjonalnie do posiadanych udziałów (55%) w mln PLN

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Przychody ze sprzedaży	1 993	1 394	+43,0	557	568	409	459
Koszty podstawowej działalności operacyjnej, w tym: odpis z tyt. utraty wartości aktywów trwałych	(1 849)	(8 710)	(78,8)	(443)	(535)	(446)	(425)
	-	(6 662)	-	-	-	-	-
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	144	(7 316)	-	114	33	(37)	34
Wynik netto	(525)	(6 015)	(91,3)	(69)	(136)	(177)	(143)
Amortyzacja ujęta w wyniku netto	(465)	(843)	(44,8)	(117)	(150)	(110)	(88)
EBITDA*	609	(6 473)	-	231	183	73	122
Skorygowana EBITDA **	609	189	x 3,2	231	183	73	122
Marża EBITDA (%)	31	14	x 2,2	41	32	18	27

* EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto)

** Skorygowana EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto) + odpis (-odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej)

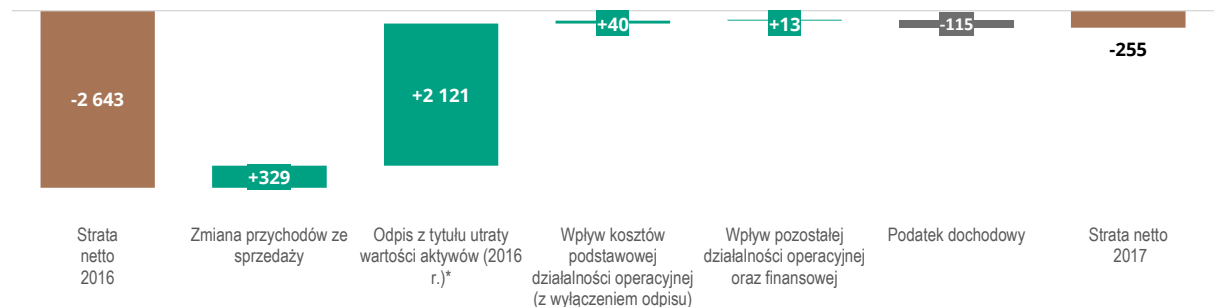
W ostatnim kwartale 2017 r. Sierra Gorda S.C.M. poprawiła EBITDA o 30% (IV kwartał wobec III kwartału 2017 r.), co wynikało ze wspomnianego powyżej obniżenia kosztów, przy podobnym poziomie przychodów ze sprzedaży. Natomiast zdecydowana poprawa skorygowanej EBITDA w całym 2017 r. (ponad trzykrotny wzrost w relacji do 2016 r.) jest głównie zasługą wyższych przychodów o 52% z uwagi na wzrost cen oraz wolumenu sprzedaży Mo i Cu. Podsumowanie najważniejszych czynników wpływających na poziom przychodów i kosztów, a tym samym EBITDA, zaprezentowano w poniższym zestawieniu dotyczącym zmiany wyniku netto.

Główne czynniki wpływające na zmianę wyniku finansowego netto:

Wyszczególnienie	Wpływ na zmianę wyniku (mln USD)	Charakterystyka
Wyższe przychody ze sprzedaży o 329 mln USD, w tym:	+136	Wyższe przychody wskutek wzrostu notowań miedzi
	+100	Wyższe przychody z tytułu wzrostu wolumenu sprzedaży molibdenu
	+55	Wyższe przychody z tytułu wzrostu notowań molibdenu
	+24	Wyższe przychody w wyniku wyższego wolumenu sprzedaży miedzi
	+15	Pozostałe czynniki, głównie wyższe przychody ze sprzedaży złota oraz niższe premie przerobowe
Niższe koszty podstawowej działalności operacyjnej o 2 939 mln USD, w tym:	+2 898	Odpis z tytułu utraty wartości aktywów trwałych na koniec 2016 r. (w 2017 r. nie wystąpiły przesłanki do odpisu)
	+161	Niższa amortyzacja z uwagi na odpis z tyt. utraty wartości aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2016 r.
	(65)	Wzrost kosztów energii, paliwa i olejów
	(26)	Wyższe koszty wzbogacania koncentratu Mo przez zewnętrznego kontrahenta z uwagi na wzrost produkcji molibdenu w Sierra Gorda S.C.M.
	+8	Niższe koszty materiałów i części zamiennych
	(26)	Zmiana stanu zapasów
Wpływ pozostałej działalności operacyjnej – wzrost wyniku o 52 mln USD	(11)	Niższe koszty usuwania nadkładu, podlegające kapitalizacji
	+52	Głównie brak odpisu z tytułu utraty wartości (w 2016 r. odpis w pozostałych kosztach operacyjnych wyniósł 29 mln USD) oraz niższe koszty kar o 17 mln USD ze względu na znaczną poprawę jakości koncentratu molibdenu w 2017 r.
Spadek wyniku z działalności finansowej o 10 mln USD	(10)	Przed wszystkim wyższy poziom odsetek naliczonych od pożyczki udzielonej przez Właścicieli na budowę kopalni
Podatek dochodowy – spadek wyniku o 921 mln USD	(921)	Niższy poziom straty brutto

Wykres 33. Zmiana wyniku netto Sierra Gorda S.C.M. (mln USD)

*odpis netto z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych na koniec 2016 r., obciążający koszty podstawowej i pozostałej działalności operacyjnej, z uwzględnieniem wpływu podatku dochodowego.

W 2017 r. Sierra Gorda S.C.M. zrealizowała dodatni wynik operacyjny, natomiast strata netto wyniosła 255 mln USD i wynikała przede wszystkim z naliczonych odsetek od pożyczki udzielonej przez Partnerów spółki na budowę kopalni.

Sierra Gorda S.C.M. dokonała oceny przesłanek, które mają istotny wpływ na wartość aktywów trwałych spółki, w tym parametry technologiczne kopalni i zakładu przerobu rudy, poziom produkcji oraz sprzedaży metali, a także prognozowane ceny metali i koszty produkcji w okresie życia kopalni. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że na dzień 31 grudnia 2017 r. nie ma przesłanek do przeprowadzenia testu na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych. Nie stwierdzono również przesłanek, pozwalających na odwrócenie odpisów dokonanych w poprzednich latach.

Wydatki inwestycyjne

W 2017 r. wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne wyniosły 274 mln USD z czego 72% stanowiły wydatki związane z udostępnianiem do eksploatacji kolejnych partii złoża. Wzrost wydatków inwestycyjnych o 2% w porównaniu do 2016 r. wynikał przede wszystkim z wyższego kosztu jednostkowego kopalni, stanowiącego podstawę wyceny kapitalizowanych kosztów usuwania nadkładu w celu udostępnienia złoża do przyszłej eksploatacji.

Tabela 42. Wydatki inwestycyjne Sierra Gorda S.C.M.

		2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe	mln USD		268	+2,2	91	52	65	66
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe	mln PLN	1 026	1 065	(3,7)	331	183	245	267
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe - segment (udział 55%)	mln PLN	564	586	(3,8)	182	100	135	147

Głównym źródłem finansowania inwestycji były wpływy z działalności operacyjnej. Z uwagi na harmonogram spłaty kredytu zaciągniętego na budowę kopalni (Project Finance) oraz pozostałe wydatki finansowe, Sierra Gorda S.C.M. wymagała dofinansowania w formie podwyższenia kapitału w kwocie 230 mln USD z czego na Grupę KGHM Polska Miedź S.A. przypada 127 mln USD (w 2016 r. odpowiednio 300 mln USD oraz 165 mln USD). Obniżeniu finansowania sprzyjał wzrost cen metali oraz wyższy wolumen sprzedaży Cu i Mo, a tym samym istotna poprawa przepływów operacyjnych w relacji do 2016 r.

W 2017 r., podobnie jak w 2016 r., nie wystąpiło finansowanie w formie pożyczki właścicielskiej. Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość bilansowa pożyczki wyniosła 4 092 mln USD, a jej wzrost o 312 mln USD w relacji do stanu na koniec 2016 r. wynikał głównie z naliczonych odsetek.

Zmianie uległ charakter kredytu udzielonego przez banki japońskie w ramach finansowania budowy kopalni. Zgodnie z nowymi warunkami z dnia 30 czerwca 2017 r., zmniejszone zostały dotychczasowe obowiązki i ograniczenia Sierra Gorda S.C.M. Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitał pozostały do spłaty w ramach umowy kredytu wynosi 710 mln USD.

10. Wyniki finansowe pozostałych segmentów

Spółki ujęte w pozostałych segmentach to podmioty o bardzo zróżnicowanych przedmiotach działalności. Mają one między innymi charakter inwestycji kapitałowych, bądź pełnią ważną rolę w realizacji polityki społecznej odpowiedzialności biznesu. Segment ten obejmuje również spółki przeznaczone do restrukturyzacji i dezinvestycji. W segmencie zostały ponadto umieszczone fundusze inwestycyjne zamknięte aktywów niepublicznych oraz ich spółki portfelowe (w tym tworzące Polską Grupę Uzdrawisk).

Tabela 43. Wyniki finansowe pozostałych segmentów (przed korektami konsolidacyjnymi)

	2017	2016	Zmiana (%)	IVQ'17	IIIQ'17	IIQ'17	IQ'17
Przychody ze sprzedaży	6 476	6 409	+1,0	1 752	1 631	1 485	1 608
- w tym od klientów zewnętrznych	2 012	1 744	+15,4	529	491	459	533
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	55	77	(28,6)	(16)	17	32	22
Wynik netto	51	(235)	x	(35)	(11)	51	46
Amortyzacja ujęta w wyniku netto	(234)	(236)	(0,8)	(60)	(55)	(61)	(58)
EBITDA*	289	313	(7,7)	44	72	93	80
Skorygowana EBITDA ***	289	312	(7,4)	44	72	93	80

* EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto)

** Skorygowana EBITDA = EBIT (wynik na sprzedaży netto) + amortyzacja (ujęta w wyniku netto) + odpisy (- odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych (ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej)

W 2017 r. w pozostałych segmentach odnotowano zysk netto na sprzedaży, przed uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych, w wysokości 55 mln PLN, co stanowi poprawę w relacji do 2016 r., o 22 mln PLN. Na poziomie wyniku netto zanotowano zysk poziomie 51 mln PLN, wobec straty -235 mln PLN w roku 2016.

11. Struktura właścicielska i notowania akcji Spółki KGHM Polska Miedź S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych

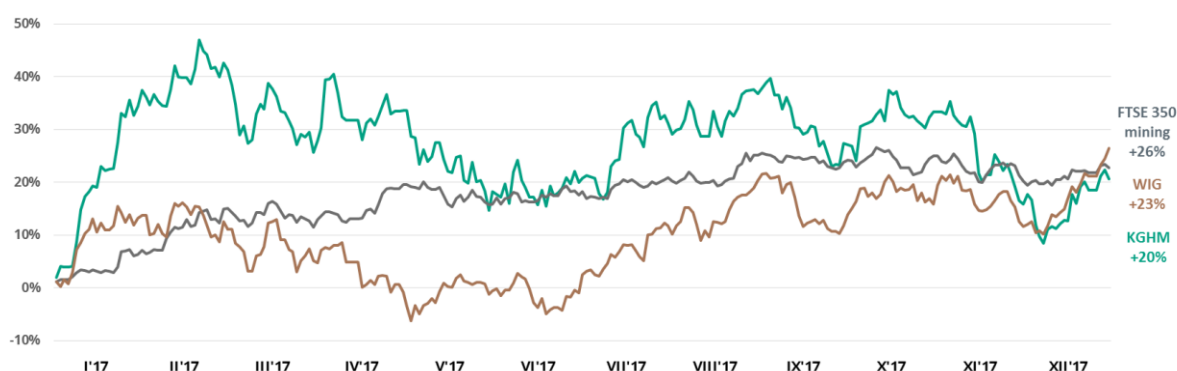
11.1. Spółka na giełdzie papierów wartościowych

KGHM Polska Miedź S.A. zadebiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) w lipcu 1997 r. Akcje Spółki notowane są na rynku podstawowym GPW w systemie notowań ciągłych i wchodzi w skład indeksów WIG, WIG20 i WIG30. Nieprzerwanie od 2009 roku Spółka znajduje się w gronie spółek odpowiedzialnych społecznie, notowanych w ramach RESPECT Index. Akcje Spółki wchodzi w skład indeksu sektorowego WIG-GÓRNICtwo oraz indeksu WIGdiv.

Rok 2017 był pomyślny dla notowań akcji KGHM Polska Miedź S.A. na GPW. Kurs akcji Spółki wzrósł w ciągu roku o 20%, z poziomu 92,48 PLN odnotowanego w dniu 30 grudnia 2016 r. do 111,20 PLN na koniec 2017 r. W tym samym okresie cena miedzi - głównego produktu Spółki - zanotowała wzrost o 30%, przy towarzyszącym spadku kursu dolara do złotego o 17%. Jednocześnie główne indeksy GPW wzrosły: WIG o 23%, WIG20 o 26%, a WIG30 o 26%, podczas gdy procentowa zmiana indeksu FTSE 350 Mining - indeks obejmujący spółki z sektora górniczego notowane w Londynie na LSE - wyniosła 26%.

21 lutego 2017 r. akcje Spółki osiągnęły roczne maksimum kursu zamknięcia na poziomie 135,50 PLN. Minimum kursu zamknięcia na poziomie 92,17 PLN odnotowano 2 stycznia 2017 r.

Wykres 34. Kurs akcji KGHM Polska Miedź S.A. na tle indeksów WIG i FTSE 350 mining

Kluczowe dane dotyczące notowań akcji KGHM Polska Miedź S.A. na GPW w Warszawie S.A. w latach 2016-2017 zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 44. Kluczowe dane dotyczące notowań akcji Spółki na GPW w Warszawie S.A.

Symbol: KGH, ISIN: PLKGHM000017	J.m.	2017	2016
Liczba akcji	mln sztuk	200	200
Kapitalizacja Spółki na koniec roku	mld PLN	22,2	18,5
Średni wolumen obrotu na sesję	sztuk	790 249	1 089 209
Wartość obrotów	mln PLN	23 251,15	19 662,30
Zmiana kursu akcji w stosunku do ostatniego kursu roku poprzedzającego	%	+20,24	+45,66
Maksymalny kurs zamknięcia w roku	PLN	135,50	97,95
Minimalny kurs zamknięcia w roku	PLN	92,17	52,29
Kurs zamknięcia z ostatniego dnia notowań w roku	PLN	111,20	92,48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie biuletynu statystycznego GPW za 2016 i 2017 r.

11.2. Relacje inwestorskie

Dialog z interesariuszami, wśród których szczególną rolę odgrywają akcjonariusze, traktujemy jako kluczowy element efektywnego funkcjonowania Spółki. Dla KGHM Polska Miedź S.A. jako firmy globalnej, działającej na trzech kontynentach, priorytetem jest umożliwienie równego dostępu do informacji wszystkim uczestnikom międzynarodowych rynków kapitałowych. Działania KGHM Polska Miedź S.A. mają na celu zapewnienie stałej komunikacji i przejrzystego dialogu z inwestorami, analitykami jak również na zapewnieniu wykonywania obowiązków informacyjnych wynikających z obowiązujących aktów prawnych.

Spółka wypełnia obowiązki informacyjne poprzez publikację raportów bieżących i okresowych przekazywanych przez oficjalny system raportowania (ESPI). Komunikację ze środowiskiem inwestorskim przedstawiciele Spółki realizują dzięki regularnemu uczestnictwu w konferencjach inwestorskich, spotkaniach z inwestorami i analitykami w kraju i zagranicą. Dodatkową formą komunikacji Spółki z rynkiem są telekonferencje i wideokonferencje organizowane w odpowiedzi na zapotrzebowanie ze strony interesariuszy.

Publikacja wyników finansowych Spółki powiązana jest z otwartą dla wszystkich interesariuszy konferencją, transmitowaną na żywo w Internecie w języku polskim i angielskim. Zapisy wideo konferencji są dostępne na stronie internetowej Spółki www.kghm.com w zakładce Inwestorzy. Zakładka Inwestorzy jest na bieżąco uzupełniana o informacje i dokumenty. W zakładce tej są m.in. raporty bieżące i okresowe, informacje o strukturze akcjonariatu, dokumenty związane z walnymi zgromadzeniami, ładem korporacyjnym oraz prezentacje i materiały wideo dla inwestorów.

Raporty analityczne na temat KGHM Polska Miedź S.A. opracowywane są przez 12 analityków „sell-side” z Polski oraz 9 z zagranicy.

Tabela 45. Wykaz biur maklerskich sporządzających raporty analityczne o KGHM Polska Miedź S.A.

Polska		
Dom Maklerski Banku Handlowego	Dom Maklerski BOŚ	Dom Maklerski BZ WBK
Dom Maklerski mBanku	Erste Group	IPOPEMA Securities
JP Morgan	Pekao Investment Banking	PKO Dom Maklerski
Societe Generale	Trigon Dom Maklerski	Vestor Dom Maklerski S.A.
Zagranica		
Bank of America Merrill Lynch	BMO	EVA Dimensions
Global Mining Research	Goldman Sachs	Morgan Stanley
Raiffeisen	UBS	WOOD & Company

11.3. Dywidenda

Zgodnie z Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie wypłaty dywidendy z zysków lat ubiegłych i ustalenia dnia dywidendy oraz terminu wypłaty dywidendy, na dywidendę dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 200 mln PLN, co stanowi 1,00 PLN na jedną akcję. Dzień dywidendy (dzień nabycia praw do dywidendy) ustalono na 14 lipca 2017 r., a wypłatę dywidendy w dwóch ratach: 17 sierpnia 2017 r. – kwota 100 mln PLN (co stanowi 0,50 PLN na akcję) i 16 listopada 2017 r. – kwota 100 mln PLN (co stanowi 0,50 PLN na akcję).

Tabela 46. Wypłata dywidendy w latach 2016 – 2017

	J.m.	2017	2016
Dywidenda wypłacona w roku obrotowym z zysków lat ubiegłych	mln PLN	200	300
	PLN/akcję	1,00	1,50
Stopa dywidendy*	%	0,9	1,6

* dywidenda na jedną akcję wypłacona w danym roku obrotowym przez ostatni kurs akcji w danym roku obrotowym

Ostateczną decyzję o wielkości wypłacanych dywidend podejmuje Walne Zgromadzenie KGHM Polska Miedź S.A.

11.4. Informacja o strukturze właścicielskiej i wyemitowanych akcjach Spółki

Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitał zakładowy Spółki, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, wyniósł 2 mld PLN i dzielił się na 200 mln akcji serii A, w pełni opłaconych, o wartości nominalnej 10 PLN każda. Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Spółka nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych.

W 2017 r. nie miały miejsca zmiany wysokości kapitału zakładowego i liczby akcji. W tym samym czasie, według wiedzy Zarządu Spółki, zmianie nie uległa również struktura własności znacznych pakietów akcji KGHM Polska Miedź S.A.

Struktura akcjonariatu Spółki na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień podpisania niniejszego sprawozdania przedstawia się następująco

Tabela 47. Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień podpisania sprawozdania

akcjonariusz	liczba akcji/głosów	udział w kapitale zakładowym /ogólnej liczbie głosów
Skarb Państwa*	63 589 900	31,79%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (zarządzany przez Nationale-Nederlanden Powszechnie Towarzystwo Emerytalne S.A.)**	10 104 354	5,05%
Pozostali akcjonariusze	126 305 746	63,16%
Razem	200 000 000	100,00%

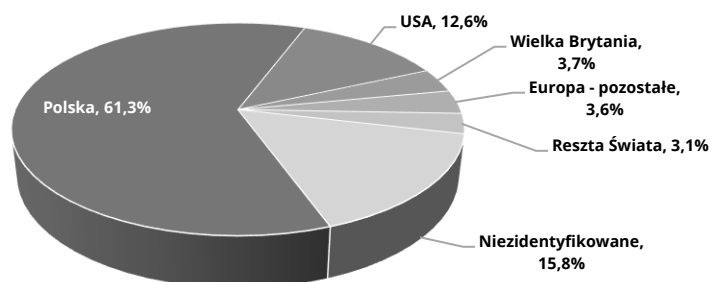
*na podstawie otrzymanego przez Spółkę zawiadomienia z dnia 12 stycznia 2010 roku

**na podstawie otrzymanego przez Spółkę zawiadomienia z dnia 18 sierpnia 2016 roku

Pozostali akcjonariusze, których łączny udział w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów wynosi 63,16% zdominowani są przez akcjonariuszy instytucjonalnych - zagranicznych i krajowych.

Poniżej zaprezentowano geograficzną strukturę akcjonariatu Spółki. Dane opierają się o przeprowadzone w październiku 2017 r. badania struktury akcjonariatu Spółki.

Wykres 35. Geograficzna struktura akcjonariatu KGHM Polska Miedź S.A. (%)

Źródło: CMI2i, październik 2017

Spółka nie posiada akcji własnych.

Zarząd Spółki nie posiada informacji o zawartych umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji Spółki przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Zgodnie z posiadanymi przez KGHM Polska Miedź S.A. informacjami, na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień podpisania niniejszego sprawozdania żaden z Członków Zarządu Spółki nie posiadał akcji KGHM Polska Miedź S.A. lub uprawnień do nich.

Stan akcji KGHM Polska Miedź S.A. lub uprawnień do nich, będących w posiadaniu Członków Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień podpisania niniejszego sprawozdania przedstawia się następująco:

Tabela 48. Akcje KGHM Polska Miedź S.A. w posiadaniu Członków Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień podpisania sprawozdania

stanowisko /funkcja	imię i nazwisko	liczba akcji na dzień 31 grudnia 2017 i na dzień podpisania sprawozdania	wartość nominalna akcji (PLN)
Członek Rady Nadzorczej	Józef Czyczerski	10	100
Członek Rady Nadzorczej	Leszek Hajdacki	1	10

Zgodnie z posiadanymi przez KGHM Polska Miedź S.A. informacjami, pozostali Członkowie Rady Nadzorczej Spółki nie posiadali w tym czasie akcji KGHM Polska Miedź S.A. lub uprawnień do nich.

Członkowie Zarządu i Członkowie Rady Nadzorczej, zgodnie z wiedzą Spółki, nie posiadali na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień podpisania niniejszego sprawozdania akcji/udziałów jednostek powiązanych KGHM Polska Miedź S.A. W 2017 r. Spółka nie prowadziła programu akcji pracowniczych.

12. Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej

12.1. Kompleksowy System Zarządzania Ryzykiem w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. definiuje ryzyko jako wpływ niepewności, będący integralną częścią prowadzonej działalności i mogący skutkować zarówno szansami, jak i zagrożeniami dla realizacji celów biznesowych. Oceniany jest aktualny i przyszły, faktyczny oraz potencjalny wpływ ryzyka na działalność Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. W oparciu o przeprowadzoną ocenę, dokonywana jest weryfikacja i dostosowanie praktyk zarządczych w ramach odpowiedzi na poszczególne ryzyka.

W ramach zaktualizowanej w 2017 r. Polityki i Procedury Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym oraz Regulaminu Komitetu Ryzyka Korporacyjnego i Zgodności, konsekwentnie realizowany jest proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej. W spółkach Grupy Kapitałowej w 2017 r. zaktualizowano dokumenty regulujące zarządzanie ryzykiem korporacyjnym, spójne z obowiązującymi w Jednostce Dominującej. KGHM Polska Miedź S.A. sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej. Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym poddawany jest corocznie audytowi sprawności (zgodnie z wytycznymi – Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016).

Na bieżąco identyfikowane, oceniane i analizowane, w kontekście możliwości ich ograniczenia, są ryzyka w różnych obszarach działalności Grupy Kapitałowej. Ryzyka kluczowe Grupy Kapitałowej są przedmiotem pogłębionej analizy w celu wypracowania Planu Odpowiedzi na Ryzyko i Działań Dostosowawczych. Pozostałe ryzyka są poddane stałemu monitoringowi ze strony Departamentu Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym, Zgodności i Ciągłości Działania, a w zakresie ryzyk finansowych ze strony pionu Dyrektora Naczelnego ds. Finansów i Zarządzania Ryzykiem.

Kompleksowe podejście do analizy ryzyk obejmuje również identyfikację ryzyk związanych z realizacją zakładanych celów strategicznych. W roku 2017r. przeprowadzono rewizję ryzyk związanych z realizacją celów strategicznych zawartych w Strategii Głównej oraz Strategiach Wykonawczych i Wspierających.

Poniżej przedstawiono Strukturę organizacyjną zarządzania ryzykiem w Jednostce Dominującej. Podział uprawnień i odpowiedzialności stosuje zasady dobrych praktyk Ładu Korporacyjnego i powszechnie uznany model trzech linii obrony.

Schemat 6. Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem w KGHM Polska Miedź S.A

Rada Nadzorcza (Komitet Audytu)					
Dokonuje rocznej oceny efektywności procesu zarządzania ryzykiem oraz monitorowania poziomu ryzyk kluczowych i sposobu postępowania z nimi.					
Zarząd					
Ostatecznie odpowiedzialny za system zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego poszczególnymi elementami.					
1 linia obrony	2 linia obrony				3 linia obrony
Kierownictwo	Komitety Ryzyka				Audyt
<p>Kadra kierownicza odpowiedzialna jest za przeprowadzenie identyfikacji, oceny i analizy ryzyk oraz wdrożenie, w ramach codziennych obowiązków, odpowiedzi na ryzyko. Zadaniem kadry kierowniczej jest bieżący nadzór nad stosowaniem odpowiednich odpowiedzi na ryzyko w ramach realizowanych zadań, tak aby ryzyko nie przekraczało oczekiwanego poziomu.</p>	Wspierają efektywne zarządzanie ryzykiem oraz bieżący nadzór nad ryzykami kluczowymi.				<p>Plan Audytu Wewnętrzny jest oparty o ocenę ryzyka oraz podporządkowany celom biznesowym, dokonywana jest ocena bieżącego poziomu poszczególnych ryzyk oraz skuteczności zarządzania nimi.</p>
	Komitet Ryzyka Korporacyjnego i Zgodności	Komitet Ryzyka Rynkowego	Komitet Ryzyka Kredytowego	Komitet Płynności Finansowej	
	Zarządzania ryzykiem korporacyjnym oraz bieżące monitorowanie ryzyk kluczowych	Zarządzanie ryzykiem zmian cen metali (m.in.: miedź, srebro) oraz kursów walutowych i stóp procentowych	Zarządzanie ryzykiem niewywiązania się ze zobowiązań przez dłużników	Zarządzanie ryzykiem utraty płynności, rozumiane jako zdolność do terminowego regulowania zobowiązań oraz pozyskiwania środków na finansowanie działalności	
	<i>Polityka zarządzania ryzykiem korporacyjnym</i>	<i>Polityka zarządzania ryzykiem rynkowym</i>	<i>Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym</i>	<i>Polityka zarządzania płynnością finansową</i>	
	Departament Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym, Zgodności i Ciągłości Działania	Dyrektor Naczelny ds. Finansów i Zarządzania Ryzykiem			
Raportowanie do Prezesa Zarządu	Raportowanie do Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych				Raportowanie do Prezesa Zarządu

12.2. Ryzyko korporacyjne – kluczowe ryzyka i mitygacja

Narzędziem, wykorzystywanym w procesie identyfikacji ryzyk w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. jest Model Ryzyk. Jego budowa oparta jest o źródła ryzyka i dzieli się na następujące 5 kategorii: Technologiczne, Łańcucha wartości, Rynkowe, Zewnętrzne oraz Wewnętrzne. Na poziomie podkategorii wyróżnionych i zdefiniowanych jest kilkadziesiąt podkategorii odpowiadających poszczególnym obszarom działalności lub zarządzania.

Poniżej przedstawiono kluczowe ryzyka Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., w tym wskazano specyficzne ryzyka Jednostki Dominującej oraz Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD.

W poniższym zestawieniu użyto następujących skrótów: dla Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. - Grupa KGHM, dla Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD. - Grupa KGHM INTERNATIONAL.

Czynniki ryzyka	Ryzyko - opis	Mitygacja
Technologia		
Technologia	<p>(Jednostka Dominująca) Ryzyko technologiczne związane z eksploatacją złóż rud miedzi na dużych głębokościach, w warunkach skojarzonych zagrożeń naturalnych.</p> <p>(Jednostka Dominująca) Ryzyko zmiany warunków geologiczno-górnicznych kopalń i związana z tym rosnąca kaloryczność produkowanych w Zakładach Wzbogacania Rudy koncentratów miedzi powodująca obniżenie ilości przetapianych koncentratów w procesie pirometalurgii.</p> <p>(Jednostka Dominująca) Ryzyko związane z wdrażaniem nowej technologii przetopu koncentratów oraz dochodzenia do pełnych mocy produkcyjnych.</p>	<p>Realizacja prac naukowo-badawczych oraz prowadzenie prób ruchowych alternatywnych do stosowanych obecnie technologii wybierania złóż rud miedzi. Więcej w Rozdziale 5</p> <p>Budowa instalacji do prażenia koncentratu w HM Głogów oraz odpowiednie zarządzanie wsadem w celu optymalizacji procesu pirometalurgii.</p>
Łańcuch wartości		
Planowanie	<p>(Grupa KGHM) Ryzyko związane z przyjęciem niewłaściwych parametrów ekonomicznych: produkcyjnych, inwestycyjnych, makroekonomicznych, finansowych, dla prognozowanych wyników spółki.</p> <p>(Grupa KGHM INTERNATIONAL) Ryzyko związane z dokładnością oszacowania kosztów zamknięcia niektórych kopalń.</p>	<p>Prognozowanie poszczególnych obszarów działalności przez wyspecjalizowane komórki merytoryczne.</p>
Zasoby i rezerwy	<p>(Grupa KGHM) Ryzyko związane z niedostatecznym rozpoznaniem parametrów i charakterystyki złoża, zarówno w projektach eksploracyjnych (szacowanie danych wejściowych do modeli wyceny złóż), jak również w ramach bieżącej eksploatacji.</p>	<p>Ponoszenie dodatkowych nakładów na prace rozpoznawcze podnoszące dokładność oszacowania zasobów i rozpoznanie warunków geologiczno-górnicznych, optymalizacja siatki wierceń, badań geologicznych, rozpoznanie wyrobiskami udostępniającymi, konsultacje z zewnętrznymi ekspertami. Więcej w Rozdziale 5</p>
Zarządzanie odpadami	<p>(Jednostka Dominująca) Ryzyko braku możliwości składowania odpadów poflotacyjnych.</p>	<p>Eksploatacja, budowa i rozbudowa składowiska zgodnie z Instrukcją eksploatacji. Współpraca z Zespołem Ekspertów Międzynarodowych (ZEM) i Generalnym Projektantem, wprowadzenie Metody Obserwacyjnej w czasie rozbudowy zalecanej przez ZEM, opierającej się na ocenie parametrów geotechnicznych uzyskanych na podstawie oceny wyników prowadzonego monitoringu, które pozwalają wnioskować o zachowaniu budowanego/eksploatowanego obiektu. Więcej w Rozdziałach 5 i 7.6</p>
Dostępność materiałów i mediów	<p>(Grupa KGHM) Ryzyko związane z brakiem dostępności niezbędnych mediów (energia elektryczna, gaz, woda).</p>	<p>Zapewnienie awaryjnych systemów zasilania w kluczowe media oraz bieżąca ocena bezpieczeństwa sieciowego zasilania. Prowadzenie szeregu inwestycji mających wzmocnić bezpieczeństwo energetyczne. Umowa ramowa z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. na sprzedaż paliwa gazowego zwiększająca bezpieczeństwo dostaw gazu. Więcej w Rozdziale 14</p>
Produkcja i infrastruktura	<p>(Grupa KGHM) Ryzyko związane z wystąpieniem awarii infrastruktury mającej wpływ na zatrzymanie pracy ciągu technologicznego, związane z czynnikami leżącymi po stronie zarówno zagrożeń naturalnych, jak i czynników wewnętrznych związanych ze stosowaną technologią (także dotyczącą procesu pirometalurgii).</p> <p>(Grupa KGHM INTERNATIONAL) Ryzyko geotechniczne w kopalniach odkrywkowych (stabilność skarp) oraz w kopalniach głębinowych.</p>	<p>Prewencyjne zarządzanie kluczowymi elementami infrastruktury mającymi wpływ na ciągłość działania. Bieżące analizy ryzyka geotechnicznego oraz weryfikacja planowanych uzysków.</p> <p>Powołanie zespołów zadaniowych i eksperckich w obszarze przeciwdziałania awariom infrastruktury hutniczej.</p>

Efektywność i koszty	(Grupa KGHM) Ryzyko dotyczące efektywności kosztowej procesu produkcyjnego, projektów górniczych, przerobu materiałów miedziowych, z uwzględnieniem ryzyka znaczącego wzrostu cen materiałów, usług, mediów oraz kosztów rekultywacji.	Monitoring trendów na rynku materiałów miedziowych oraz utrzymywanie kosztów na zaplanowanym poziomie. Tworzenie planów wieloletnich i budżetów pozwalających osiągnąć rentowność w kontekście panujących na rynku warunków.
Rynkowe		
Ryzyko rynkowe	(Grupa KGHM) Ryzyko związane z wahaniami cen towarów (miedzi, srebra i innych metali), kursów walutowych i stóp procentowych.	Ryzyko aktywnie zarządzane (w Jednostce Dominującej, zgodnie z obowiązującą Polityką Zarządzania Ryzykiem Rynkowym). Podstawową techniką zarządzania ryzykiem rynkowym w spółce są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne, stosowany jest również „hedging naturalny”. Więcej w Rozdziale 12.4
Ryzyko kredytowe	(Grupa KGHM) Ryzyko związane z brakiem zapłaty należności przez kontrahentów handlowych lub instytucje finansowe.	Ryzyko aktywnie zarządzane (w Jednostce Dominującej, zgodnie z obowiązującą Polityką Zarządzania Ryzykiem Kredytowym). Ograniczanie ekspozycji na ryzyko kredytowe poprzez ocenę i monitoring kondycji finansowej kontrahentów, ustalanie limitów kredytowych oraz stosowanie zabezpieczeń wierzytelności. Więcej w Rozdziale 12.4
Ryzyko płynności	(Grupa KGHM) Zarządzanie ryzykiem utraty płynności, rozumiane jako zdolność do terminowego regulowania zobowiązań oraz pozyskiwania środków na finansowanie działalności.	Ryzyko aktywnie zarządzane (w Jednostce Dominującej, zgodnie z zaktualizowaną Polityką Zarządzania Płynnością Finansową). Więcej w Rozdziale 12.4.
Inwestycje i dezinvestycje kapitałowe	(Grupa KGHM) Ryzyko braku uzyskania oczekiwanego zwrotu lub oczekiwanych efektów z inwestycji kapitałowych. Ryzyko utraty wartości spółki, brak osiągnięcia zakładanych synergii, utracone zyski alternatywne, spadek wartości aktywów kapitałowych notowanych na giełdach papierów wartościowych.	Szczegółowe analizy efektywności i zasadności planu inwestycji kapitałowych; analizy przedinwestycyjne projektu inwestycyjnego oraz stały monitoring wartości posiadanych aktywów.
Zewnętrzne		
Postępowania administracyjne	(Grupa KGHM) Ryzyko ograniczenia lub wstrzymania działalności w związku z procedurami administracyjno-prawnymi: nieotrzymanie, cofnięcie lub niekorzystne zmiany decyzji administracyjnych.	Prowadzenie z należytą starannością spraw w zakresie uzyskiwania decyzji administracyjnych. Przestrzeganie terminów. Podejmowanie działań wyprzedzających (odnośnie wcześniejszego rozpoczynania procedur i realizacji decyzji z bezpiecznym wyprzedzeniem czasowym). Korzystanie z usług kancelarii prawnych przy obsłudze postępowań administracyjnych. Stosowanie procedur odwoławczych. Zasięganie opinii ekspertów zewnętrznych.
Zagrożenia naturalne	(Grupa KGHM) Ryzyko utraty życia lub zdrowia pracowników, zakłócenia lub ograniczenia produkcji w wyniku wystąpienia wstrząsów sejsmicznych i towarzyszących im tąpnięć lub odprężeń górotworu oraz wystąpienia niekontrolowanych zawałów.	Wprowadzanie szeregu rozwiązań technologiczno-organizacyjnych oraz innych metod aktywnej i pasywnej profilaktyki tąpniowej, pozwalających na ograniczanie skutków występujących zjawisk dynamicznych (tąpnięć lub odprężeń górotworu) w oddziałach eksploatacyjnych. Przygotowanie pól rezerwowych mogących przejąć ograniczoną produkcję. Więcej w Rozdziale 13.4
	(Jednostka Dominująca) Ryzyko związane z zagrożeniami gazowymi (metanowe i siarkowodorowe).	Prowadzone jest rozpoznanie występowania zagrożenia gazowego oraz opracowane są zasady prowadzenia robót w warunkach tego zagrożenia. Stosowane są zabezpieczenia indywidualne pracowników oraz urządzenia i środki do redukcji stężeń siarkowodoru i neutralizacji uciążliwych zapachów.
	(Jednostka Dominująca) Ryzyko związane z zagrożeniem klimatycznym, rosnącym wraz ze wzrostem głębokości eksploatacji.	Budowa kolejnych szybów wentylacyjnych, zastosowanie klimatyzacji centralnej, stanowiskowej i osobistej oraz skrócono czas pracy.

Środowisko naturalne i zmiany klimatu	(Grupa KGHM) Wydobywanie rud miedzi, a następnie jej przerób na wszystkich etapach produkcji są nierozłącznie związane z oddziaływaniem na poszczególne komponenty środowiska naturalnego. Ryzyko związane z cenami oraz przyznanym limitem w zakresie emisji CO2	Dotrzymanie rygorystycznych norm środowiskowych, wynikających z prawa, możliwe jest dzięki systematycznemu modernizowaniu instalacji służących ochronie środowiska, zarówno tych wybudowanych w przeszłości, jak i nowych inwestycji w tej dziedzinie. (W Jednostce Dominującej wdrożono System Zarządzania Emisjami CO2 oraz normy zarządzania środowiskowego ISO 14001). Więcej w Rozdziale 16.
	(Jednostka Dominująca) Ryzyko związane z oceną jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego (przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego arsenu w pyłe zawieszonym PM10).	Realizacja działań wynikających z Programów Ochrony Powietrza.
Prawo i regulacje	(Grupa KGHM) Ryzyko zmian regulacji prawnych w obszarze m.in.: prawa geologiczno- górniczego, ochrony środowiska, energetycznego, korporacyjnego.	Monitorowanie zmian w prawie na poziomie poszczególnych jurysdykcji oraz aktywne uczestnictwo w procesach legislacyjnych. Podejmowanie działań wyprzedzających w celu dostosowania do zmian w obszarze organizacyjnym, infrastrukturalnym i technologicznym. W Jednostce Dominującej wdrożono system zarządzania energią i uzyskano certyfikat zgodności systemu z normą ISO 50001.
Podatki	(Jednostka Dominująca) Ryzyko utrzymania formuły podatkowej (podatek od niektórych kopalin) oraz ryzyka podatkowe wynikające z innych regulacji.	
	(Grupa KGHM INTERNATIONAL) Ryzyka podatkowe wynikające z prowadzenia operacji w wielu jurysdykcjach.	
Wewnętrzne		
Bezpieczeństwo pracy	(Grupa KGHM) Ryzyko poważnego wypadku przy pracy lub chorób zawodowych z powodu niewłaściwej organizacji pracy, nieprzestrzegania procedur lub stosowania niewłaściwych środków ochrony. Ryzyko czasowego zatrzymania odcinka linii produkcyjnej spowodowane ciężkim wypadkiem.	W Jednostce Dominującej wdrożone normy zarządzania BHP 18001/OHSAS; systematyczne szkolenia z zakresu BHP, programy identyfikacji zdarzeń potencjalnie wypadkowych. Więcej w Rozdziale 13.4.
Interesariusze	(Grupa KGHM) Ryzyko negatywnej kampanii wizerunkowej w mediach oraz ryzyko braku akceptacji społeczności, władz lokalnych lub innych interesariuszy dla prowadzonych prac rozwojowych oraz eksploracyjnych.	Realizacja Strategii CSR, ścisła współpraca z organami administracji publicznej; spotkania i negocjacje z interesariuszami, akcje informacyjne, konferencje, wydawnictwa.
Kapitał Ludzki	(Grupa KGHM) Ryzyko pozyskania i utrzymania zasobów ludzkich m.in.: w celu realizacji projektów rozwojowych.	Realizacja programów nakierowanych m.in. na podniesienie efektywności procesów rekrutacyjnych, sukcesji i utrzymania dla kluczowych stanowisk. Program mobilności pracowników. Więcej w Rozdziale 13.
Bezpieczeństwo , IT, ochrona danych	(Grupa KGHM) Ryzyko kradzieży aktywów o istotnej wartości, ataku fizycznego, nieuprawnionego celowego ujawnienia, nieautoryzowanej zmiany lub zniszczenia istotnych danych i informacji.	Ścisłe przestrzeganie i stosowanie zasad wynikających m.in.: z Polityki Bezpieczeństwa Informacyjnego i Planów Ochrony Obiektów. Podejmowanie działań zmierzających do dostosowania Grupy KGHM do wymagań rozporządzenia ogólnego o ochronie danych osobowych.
Zarządzanie projektami	(Grupa KGHM) Ryzyko przekroczenia budżetów i harmonogramów projektów / programów oraz odstępstw od zakresu i zakładanej jakości w wyniku niewłaściwego zarządzania portfelami i projektami.	Zarządzanie Projektami zgodnie z Metodologią oraz bieżący monitoring oraz aktualizacja harmonogramów. Bieżąca ocena efektywności ekonomicznej prowadzonych i przewidywanych do realizacji projektów rozwojowych.
	(Grupa KGHM INTERNATIONAL) Ryzyka związane z operacyjnym zarządzaniem i rozwojem kluczowych projektów górniczych, z uwzględnieniem kwestii ponoszonych kosztów, pozwoleń i wymagań infrastrukturalnych.	

12.3. Ryzyko rynkowe, kredytowe i płynności

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym, kredytowym i płynności w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. jest ograniczenie niepożądanego wpływu czynników finansowych na przepływy pieniężne, wyniki w krótkim i średnim okresie oraz budowanie wartości Grupy Kapitałowej w długim terminie. Zarządzanie tymi ryzykami zawiera zarówno procesy identyfikacji i pomiaru ryzyka, jak i jego ograniczania do akceptowalnych poziomów. Proces zarządzania ryzykiem wspierany jest przez odpowiednią politykę, strukturę organizacyjną i stosowane procedury. W Jednostce Dominującej regulują je następujące dokumenty:

- Polityka Zarządzania Ryzykiem Rynkowym oraz Regulamin Komitetu Ryzyka Rynkowego,
- Polityka Zarządzania Ryzykiem Kredytowym oraz Regulamin Komitetu Ryzyka Kredytowego,
- Polityka Zarządzania Płynnością Finansową oraz Regulamin Komitetu Płynności Finansowej.

„Polityka Zarządzania Ryzykiem Rynkowym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.” dotyczy wybranych spółek wydobywczych Grupy Kapitałowej (KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD., FNX Mining Company Inc., Robinson Nevada Mining Company, KGHM AJAX MINING Inc., Sociedad Contractual Minera Franke), natomiast członkami Komitetu Ryzyka Rynkowego są przedstawiciele Jednostki Dominującej oraz KGHM INTERNATIONAL LTD.

Zarządzanie płynnością finansową w Jednostce Dominującej odbywa się zgodnie z przyjętą przez Zarząd „Polityką Zarządzania Płynnością Finansową”. W KGHM INTERNATIONAL LTD. zasady zarządzania płynnością zostały uregulowane w „Polityce Inwestycyjnej”. Jednostka Dominująca sprawuje nadzór nad procesem zarządzania płynnością oraz pozyskiwaniem finansowania zewnętrznego w Grupie Kapitałowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Jednostce Dominującej odbywa się zgodnie z przyjętą przez Zarząd Polityką Zarządzania Ryzykiem Kredytowym. Jednostka Dominująca pełni funkcję doradczą dla spółek Grupy Kapitałowej w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym. W 2015 r. przyjęta została „Polityka Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.”, której celem jest wprowadzenie ogólnego, wspólnego podejścia oraz najważniejszych elementów procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w wybranych spółkach Grupy Kapitałowej.

12.4. Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Poprzez ryzyko rynkowe rozumie się możliwość wystąpienia negatywnego wpływu na wyniki Grupy Kapitałowej wynikającego ze zmiany cen rynkowych towarów, kursów walutowych i stóp procentowych, a także ze zmiany wartości dłużnych papierów wartościowych oraz cen akcji spółek notowanych w obrocie publicznym.

W zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym (w szczególności ryzykiem zmian cen metali i kursów walutowych) największe znaczenie oraz wpływ na wyniki Grupy Kapitałowej ma skala i profil działalności Jednostki Dominującej oraz spółek wydobywczych KGHM INTERNATIONAL LTD.

Jednostka Dominująca aktywnie zarządza ryzykiem rynkowym, podejmując działania i decyzje w tym zakresie w kontekście globalnej ekspozycji w całej Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w Jednostce Dominującej i przestrzeganie przyjętej w tym zakresie polityki odpowiada Zarząd. Głównym podmiotem zajmującym się realizacją zarządzania ryzykiem rynkowym jest Komitet Ryzyka Rynkowego, który rekomenduje Zarządowi działania w tym obszarze.

Ryzyko zmian cen metali i kursów walutowych

W 2017 r. Grupa Kapitałowa narażona była głównie na ryzyko zmian cen sprzedawanych na rynku metali: miedzi i srebra. Dla Jednostki Dominującej istotne znaczenie miało ryzyko zmian kursów walutowych, w szczególności kursu USD/PLN. Spółki Grupy Kapitałowej są dodatkowo narażone na ryzyko fluktuacji cen ołowiu, złota, molibdenu, platyny i palladu. Ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen metali wynika z formuł ustalania cen w kontraktach fizycznej sprzedaży metali bazujących najczęściej na średnich miesięcznych notowaniach giełdowych z odpowiedniego miesiąca w przyszłości.

Zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Rynkowym, w 2017 r. Jednostka Dominująca na bieżąco identyfikowała i dokonywała pomiarów ryzyka rynkowego związanego ze zmianami cen metali, kursów walutowych oraz stóp procentowych (badanie wpływu czynników ryzyka rynkowego na działalność Jednostki Dominującej – wynik finansowy, bilans, rachunek przepływów), a także prowadziła analizy rynków metali oraz walut. Analizy wraz z oceną wewnętrznej sytuacji Jednostki Dominującej oraz Grupy Kapitałowej stanowiły podstawę do podejmowania decyzji o stosowaniu strategii zabezpieczających na rynkach metali, walutowym oraz stóp procentowych.

W ramach zarządzania ryzykiem w 2017 r. Jednostka Dominująca wdrożyła transakcje zabezpieczające na rynku miedzi o łącznym nominale 126 tys. t. i okresie zabezpieczenia przypadającym od kwietnia 2017 r. do grudnia 2019 r. (w tym: 84 tys. t. dotyczyło okresu od stycznia 2018 r. do grudnia 2019 r.). Jednostka Dominująca nie wdrożyła transakcji w instrumentach pochodnych na rynku srebra. W efekcie Jednostka Dominująca posiadała otwarte pozycje w instrumentach pochodnych na rynku miedzi dla 126 tys. t. miedzi na lata 2018-2019.

Ponadto w 2017 r. Jednostka Dominująca w ramach restrukturyzacji otwartej pozycji zabezpieczającej przed zmianą kursu USD/PLN wdrożyła transakcje na rynku walutowym. Odkupione zostały wystawione opcje kupna na okres od maja do grudnia 2017 r. o łącznym nominale 360 mln USD (zawarte w 2014 r. ramach nabywanych struktur opcyjnych typu korytarz). Odkupienie opcji kupna sfinansowane zostało sprzedażą opcji sprzedaży z kursami wykonania około USD/PLN 3,24 na okres od stycznia 2018 r. do czerwca 2019 r., tj. na okres dla którego Jednostka Dominująca posiadała otwarte strategie korytarz dla łącznego nominalu 780 mln USD. Tym samym, strategie opcyjne korytarz zabezpieczające przychody ze sprzedaży w okresie od stycznia 2018 r. do czerwca 2019 r. zostały przekształcone w strategię typu mewa.

	<p>W ramach zarządzania ryzykiem walutowym, którego źródłem mogą być kredyty, Jednostka Dominująca stosuje hedging naturalny polegający na zaciąganiu kredytów w walucie, w której osiąga przychody. Na saldo zobowiązań Jednostki Dominującej z tytułu kredytów i pożyczki na 31 grudnia 2017 r. składały się zobowiązania w walucie USD, których wartość po przeliczeniu na PLN wyniosła 6 935 mln PLN.</p> <p>Według stanu na 31 grudnia 2017 r. Jednostka Dominująca posiadała otwartą pozycję zabezpieczającą w instrumentach pochodnych dla 780 mln USD planowanych przychodów ze sprzedaży metali. Ponadto 31 marca 2017 r. Spółka zakończyła powiązanie zabezpieczające pierwszej transzy pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (300 mln USD) wyznaczonej w 2014 r. jako zabezpieczenie przychodów ze sprzedaży przed ryzykiem zmian kursu walutowego USD/PLN w okresie od października 2017 r. do października 2026 r.</p> <p>Na 31 grudnia 2017 r. KGHM INTERNATIONAL LTD. nie posiadała otwartych instrumentów pochodnych na rynku metali oraz na rynku walutowym.</p> <p>Niektóre polskie spółki Grupy Kapitałowej zarządzały ryzykiem walutowym, związanym z ich podstawową działalnością, poprzez zawieranie transakcji w instrumentach pochodnych na rynku EUR/PLN oraz USD/PLN.</p>
<p>Ryzyko zmian stóp procentowych</p>	<p>Ryzyko stopy procentowej to możliwość niekorzystnego wpływu zmian stóp procentowych na sytuację i wyniki Grupy Kapitałowej. W 2017 r. Grupa narażona była na ten rodzaj ryzyka w związku z udzielaniem pożyczek, lokowaniem środków pieniężnych oraz korzystaniem z zewnętrznych źródeł finansowania.</p> <p>Na 31 grudnia 2017 r. salda pozycji narażonych na ryzyko zmian stóp procentowych, poprzez wpływ na wielkość przychodów oraz kosztów odsetkowych, kształtowały się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> - środki pieniężne: 923 mln PLN, w tym środki zgromadzone w funduszach celowych: Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego, Funduszu Rekultywacji Składowisk Odpadów, - zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych 5 179 mln PLN. <p>Na 31 grudnia 2017 r. salda pozycji narażonych na ryzyko zmian stóp procentowych z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu o stałym oprocentowaniu kształtowały się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> - należności z tytułu udzielonych przez Grupę Kapitałową pożyczek: 3 909 mln PLN, - zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek, których oprocentowanie oparte jest o stałą stopę procentową: 1 967 mln PLN. <p>Posiadanie zobowiązań finansowych denominowanych w USD, EUR i opartych o indeks LIBOR lub EURIBOR naraża Grupę na ryzyko wzrostu stóp procentowych, które skutkowałyby zwiększeniem kosztów odsetkowych. W związku z powyższym, mając na uwadze globalną ekspozycję Grupy na ryzyko stóp procentowych, Jednostka Dominująca skorzystała z prawa zaciągnięcia zobowiązania w Europejskim Banku Inwestycyjnym opartego na stałej stopie procentowej. Ponadto Jednostka Dominująca pozostaje zabezpieczona przed wzrostem stopy procentowej (LIBOR USD) za pomocą opcji kupna (CAP) z poziomem stopy procentowej 2,50% w latach 2018-2020.</p>
<p>Ryzyko zmian cen akcji w obrocie publicznym</p>	<p>Ryzyko cenowe związane z posiadanymi przez Grupę Kapitałową akcjami spółek notowanych w obrocie publicznym, rozumiane jest jako zmiana ich wartości godziwej spowodowana zmianą notowań tych akcji.</p> <p>Na 31 grudnia 2017 r. wartość bilansowa akcji spółek notowanych na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz na TSX Venture Exchange wyniosła 617 mln PLN.</p>
<p>Wynik na instrumentach pochodnych i transakcjach zabezpieczających</p>	<p>Łącznie wpływ instrumentów pochodnych i zabezpieczających (transakcji na rynku miedzi, srebra, walutowym, stóp procentowych oraz wbudowanych instrumentów pochodnych, pożyczki w USD wyznaczonej jako zabezpieczenie przed zmianą kursu walutowego) na wynik finansowy Grupy Kapitałowej w 2017 r. wyniósł -275 mln PLN, z czego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na przychody ze sprzedaży odniesiono 16 mln PLN, - kwota 261 mln PLN pomniejszyła wynik na pozostałej działalności operacyjnej (gdzie: strata z tytułu realizacji instrumentów pochodnych wyniosła 8 mln PLN, a strata z tytułu wyceny instrumentów pochodnych wyniosła 253 mln PLN), - kwota 30 mln PLN pomniejszyła wynik działalności finansowej (netto koszty oraz przychody z tytułu realizacji oraz wyceny instrumentów pochodnych na rynku stopy procentowej). <p>Ponadto w 2017 r. pozostałe całkowite dochody zwiększono o 381 mln PLN (wpływ instrumentów zabezpieczających).</p> <p>Na 31 grudnia 2017 r. ujemna wartość godziwa otwartych transakcji w instrumentach pochodnych Grupy Kapitałowej (na rynku metali, walutowym, stopy procentowej oraz wbudowanych instrumentów pochodnych) wyniosła 12 mln PLN.</p>

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako możliwość niewywiązania się dłużników ze zobowiązań.

Za zarządzanie ryzykiem kredytowym w Jednostce Dominującej i przestrzeganie przyjętej w tym zakresie polityki odpowiada Zarząd. Głównym podmiotem realizującym działania w tym obszarze jest Komitet Ryzyka Kredytowego.

W 2017 r. Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. narażona była na ryzyko kredytowe głównie w czterech obszarach:

Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców	<p>Spółki Grupy Kapitałowej od wielu lat współpracują z dużą liczbą klientów, co wpływa na geograficzną dywersyfikację należności od odbiorców.</p> <p>Jednostka Dominująca ogranicza ekspozycję na ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców poprzez ocenę i monitoring kondycji finansowej kontrahentów, ustalanie limitów kredytowych oraz stosowanie zabezpieczeń wiarytelności. Nieodłącznym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym realizowanym w Jednostce Dominującej jest bieżący monitoring stanu należności oraz wewnętrzny system raportowania. Kredyt kupiecki otrzymują sprawdzeni, długoletni kontrahenci, a sprzedaż produktów nowym klientom w większości przypadków dokonywana jest na podstawie przedpłat lub instrumentów finansowania handlu przenoszących w całości ryzyko kredytowe na instytucje finansowe. W 2017 r. Jednostka Dominująca posiadała zabezpieczenie większości należności w postaci weksli, zastawów rejestrowych, gwarancji bankowych, gwarancji korporacyjnych, hipotek i inkas dokumentowych. Ponadto większość kontrahentów posiadających kredyt kupiecki, w kontraktach posiada zastrzeżenie prawa własności potwierdzone datą pewną.</p> <p>W celu ograniczenia ryzyka niewypłacalności klientów Jednostka Dominująca posiada umowę ubezpieczenia należności, którą objęte są należności od jednostek z kredytem kupieckim, od których nie otrzymano twardych zabezpieczeń lub otrzymano zabezpieczenia niepokrywające całości salda należności. Uwzględniając posiadane zabezpieczenia oraz limity kredytowe przyznane przez firmę ubezpieczeniową, według stanu na 31 grudnia 2017 r. Jednostka Dominująca posiadała zabezpieczenia dla 95% należności handlowych (na 31 grudnia 2016 r. dla 92%).</p> <p>Koncentracja ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej związana jest z terminami płatności przyznawanymi kluczowym odbiorcom. W konsekwencji, na 31 grudnia 2017 r. saldo należności Grupy Kapitałowej od 7 największych odbiorców, pod względem stanu należności na koniec okresu sprawozdawczego, stanowi 63% salda należności od odbiorców (na dzień 31 grudnia 2016 r. odpowiednio 45%). Pomimo koncentracji ryzyka z tego tytułu ocenia się, że ze względu na dostępne dane historyczne oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami, a przede wszystkim ze względu na stosowane zabezpieczenia, występuje niski stopień ryzyka kredytowego.</p>
Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi	<p>Grupa alokuje okresowo wolne środki pieniężne zgodnie z wymogami zachowania płynności finansowej i ograniczonego ryzyka oraz w celu ochrony kapitału i maksymalizacji przychodów odsetkowych.</p> <p>Ryzyko kredytowe związane z transakcjami depozytowymi jest na bieżąco monitorowane poprzez analizę ratingów kredytowych instytucji finansowych, z którymi Grupa współpracuje oraz ograniczenie poziomu koncentracji środków w poszczególnych instytucjach.</p>
Ryzyko kredytowe związane z transakcjami w instrumentach pochodnych	<p>Wszystkie podmioty, z którymi Grupa Kapitałowa zawiera transakcje w instrumentach pochodnych (z wyjątkiem wbudowanych instrumentów pochodnych), działają w sektorze finansowym. Są to głównie instytucje finansowe posiadające średniowysoki rating. Według wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2017 r. maksymalny udział jednego podmiotu w odniesieniu do ryzyka kredytowego wynikającego z otwartych transakcji pochodnych zawartych przez Grupę Kapitałową oraz nierozliczonych instrumentów pochodnych wyniósł 47%. W związku z dywersyfikacją zarówno podmiotową, jak i geograficzną ryzyka, jak również biorąc pod uwagę wartość godziwą aktywów i zobowiązań wynikających z transakcji pochodnych, Grupa nie jest znacząco narażona na ryzyko kredytowe w związku z zawartymi transakcjami pochodnymi.</p>
Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami	<p>Na 31 grudnia 2017 r. saldo udzielonych przez Grupę Kapitałową pożyczek wyniosło 3 909 mln PLN. Najistotniejsze pozycje stanowią długoterminowe pożyczki na łączną kwotę 3 869 mln PLN, tj. 1 111 mln USD udzielone przez Grupę KGHM INTERNATIONAL LTD. w związku z finansowaniem wspólnego przedsięwzięcia górniczego w Chile.</p> <p>Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami uzależnione jest od ryzyka związanego z realizacją projektu górniczego.</p>

Zarządzanie ryzykiem płynności finansowej i kapitałem

Zarządzanie kapitałem w Grupie Kapitałowej ma na celu zabezpieczenie środków na rozwój oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu płynności.

Zarządzanie płynnością finansową	<p>Zarządzanie płynnością finansową w Jednostce Dominującej odbywa się zgodnie z przyjętą przez Zarząd „Polityką Zarządzania Płynnością Finansową”. W KGHM INTERNATIONAL LTD. zasady zarządzania płynnością zostały uregulowane w Polityce Inwestycyjnej. Dokumenty te opisują proces zarządzania płynnością finansową z uwzględnieniem specyfiki spółek Grupy Kapitałowej, wskazując na zgodne z najlepszymi praktykami procedury i instrumenty.</p> <p>Podstawowymi zasadami wynikającymi z dokumentów są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie stabilnego i efektywnego finansowania działalności Grupy, - lokowanie nadwyżek finansowych w bezpieczne instrumenty, - przestrzeganie limitów dla poszczególnych kategorii inwestycji finansowych,
---	---

- przestrzeganie limitów koncentracji środków dla instytucji finansowych,
- efektywne zarządzanie kapitałem obrotowym.

Finansowanie zewnętrzne Grupy Kapitałowej oparte jest na 3 filarach:

- niezabezpieczonym odnawialnym kredycie konsorcyjnym uzyskanym przez Jednostkę Dominującą w kwocie 2 500 mln USD z terminem zapadalności 9 lipca 2021 r.,
- dwóch pożyczkach inwestycyjnych udzielonych Jednostce Dominującej przez Europejski Bank Inwestycyjny na kwotę 2 000 mln PLN oraz 900 mln PLN z terminami finansowania 12 lat od daty ciążenia transz,
- kredytach bilateralnych na kwotę 3 400 mln PLN, wspierających zarówno zarządzanie bieżącą płynnością spółek, służących finansowaniu kapitału obrotowego, jak i finansujących realizowane zadania inwestycyjne.

Szczegółowa informacja na temat dostępnych źródeł finansowania oraz ich wykorzystaniu w 2017 r. znajduje się w Rozdziale 6.4 niniejszego sprawozdania.

Powyższe źródła w pełni zaspokajają potrzeby płynnościowe Grupy Kapitałowej. W trakcie 2017 r. Grupa korzystała z finansowania zewnętrznego dostępnego w ramach wszystkich wymienionych powyżej filarów.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. stan zobowiązań Grupy Kapitałowej z tytułu zaciągniętych kredytów i otrzymanych pożyczek wyniósł 7 156 mln PLN.

Zarządzanie kapitałem

Mając na uwadze zachowanie zdolności do kontynuowania działalności, z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, Grupa Kapitałowa zarządza kapitałem w taki sposób, aby mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynieść korzyści pozostałym interesariuszom.

Grupa w długim okresie dąży do utrzymania wskaźnika kapitału własnego na poziomie nie niższym niż 0,5, natomiast wskaźnika Dług netto/EBITDA na poziomie do 2,0.

13. Zasoby ludzkie w Spółce i Grupie Kapitałowej

13.1. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Grupa Kapitałowa

W 2017 r. w Grupie Kapitałowej zatrudnionych było 33 935 osób, co oznacza zmniejszenie o 0,4% w stosunku do roku ubiegłego.

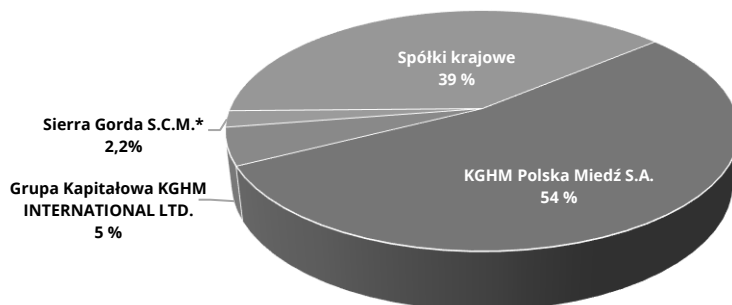
Strukturę zatrudnienia przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 49. Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej

	2017	2016	Zmiana (%)
KGHM Polska Miedź S.A.	18 198	18 176	+0,1
KGHM International LTD.	1 695	1 795	(5,6)
Sierra Gorda S.C.M.*	748	694	+7,8
Spółki krajowe GK	13 294	13 388	(0,7)
Razem	33 935	34 053	(0,3)

* Sierra Gorda S.C.M. – zatrudnienie proporcjonalnie do udziału w spółce (55%)

Wykres 36. Struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej w 2017 r.

* Sierra Gorda S.C.M. – zatrudnienie proporcjonalnie do udziału w spółce (55%)

Spółki krajowe

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w spółkach krajowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. zmniejszyło się w stosunku do roku 2016 o 94 etaty (tj. 0,7%). Istotny wpływ na spadek zatrudnienia miały:

- sprzedaż Spółki WFP HEFRA S.A. a tym samym jej wyjście z Grupy Kapitałowej
- dobrowolne odejścia pracowników z KGHM ZANAM S.A.

Spółki zagraniczne

KGHM INTERNATIONAL LTD. odnotował spadek przeciętnego zatrudnienia w porównaniu do 2016 r. w związku z realizacją działań mających na celu obniżenie kosztów oraz dostosowanie wielkości i struktury zatrudnienia do zakresu i harmonogramu prac nad realizowanymi projektami.

Wzrost zatrudnienia w Sierra Gorda S.C.M. w roku 2017 determinowany był m.in. internalizacją części usług zewnętrznych oraz uzupełnieniem struktury zatrudnienia na wakujące stanowiska.

KGHM Polska Miedź S.A.

Stan zatrudnienia w KGHM Polska Miedź S.A. na koniec 2017 r. wyniósł 18 356 osób i był o 0,5% wyższy od stanu na koniec roku poprzedniego. Średnioroczne zatrudnienie w KGHM Polska Miedź S.A. wyniosło 18 198 i było wyższe od zatrudnienia w roku 2016 o 22 osób. Zmiany w poziomie zatrudnienia nastąpiły w wyniku naturalnych ruchów kadrowych.

Tabela 50. Przeciętne zatrudnienie w KGHM Polska Miedź S.A.

	2017	2016	Zmiana (%)
Kopalnie	12 413	12 397	+0,1
Huty	3 529	3 530	(0,0)
Pozostałe oddziały	2 256	2 249	+0,3
KGHM Polska Miedź S.A.	18 198	18 176	+0,1

13.2. Projekty w zakresie HR

W 2017 roku trwały prace nad aktualizacją Polityki Międzynarodowej Mobilności pracowników KGHM Polska Miedź S.A. Bazując na dotychczasowych wyzwaniach i doświadczeniach związanych z mobilnością pracowników, interdyscyplinarny zespół opracował aktualizację Polityki Międzynarodowej Mobilności, skupiając się na zwiększeniu efektywności procesu. Wdrożenie nowych zasad nastąpić ma w roku 2018.

W 2017 roku rozpoczęto prace nad systemem informatycznym w celu zarządzania praktykami, stażami oraz udostępniania materiałów do pisania prac dyplomowych w KGHM Polska Miedź S.A.

Opracowano koncepcję biznesową i rozpoczęto pracę nad rozwiązaniami IT docelowego systemu e-Kariera, który dostępny będzie dla użytkowników z poziomu strony korporacyjnej KGHM Polska Miedź S.A. oraz przez stronę KGHM.com dla osób aplikujących z zewnątrz.

System e-Kariera składać się będzie z 4 modułów:

- moduł e-Rekrutacja (już istnieje)
- moduł e-Praktyki
- moduł e-Staże
- moduł e-Pracedyplomowe

Zakończenie prac przewidziane jest w I połowie 2018 r.

Grupa Kapitałowa

W 2017 r. w Spółkach Grupy Kapitałowej kontynuowany był proces implementacji, (udostępnionych w 2016 r. przez Jednostkę Dominującą) zasad rekrutacji.

Ponadto w Spółkach GK realizowane były projekty w zakresie: ocen pracowniczych, podnoszenia kwalifikacji pracowników oraz programów motywacyjnych.

13.3. Relacje ze związkami zawodowymi

KGHM Polska Miedź S.A.

W 2017 r. w KGHM Polska Miedź S.A. miały miejsce następujące główne zdarzenia w ramach relacji ze związkami zawodowymi:

21 lutego 2017 r.	Podpisano Protokół Dodatkowy Nr 20 do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy (ZUZP) dla Pracowników KGHM Polska Miedź S.A. zmieniający załącznik Nr 2, tj. tabelę miesięcznych stawek płac zasadniczych.
11 kwietnia 2017 r.	Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Miedziowego wszczął spór zbiorowy w zakresie dotyczącym zagadnień płacowo – socjalnych oraz poprawy warunków bhp. W wyniku prowadzonych, w ramach sporu zbiorowego negocjacji i mediacji, w dniu 17 sierpnia 2017 r. podpisano porozumienie kończące spór zbiorowy.
10 sierpnia 2017 r.	Podpisano Protokół Dodatkowy Nr 21 do ZUZP, na mocy którego zaszeregowanie wszystkich stanowisk określonych w taryfikatorze stanowiących załącznik Nr 1 do układu zbiorowego podwyższono o jedną kategorię.
5 lutego 2018 r.	Podpisano Protokół Dodatkowy Nr 22 do ZUZP dla Pracowników KGHM Polska Miedź S.A. Wprowadza on z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2018 roku wyższe o 6,1% stawki płac zasadniczych.

Grupa Kapitałowa

W 2017 r. w krajowych spółkach Grupy Kapitałowej prowadzone były rozmowy ze związkami zawodowymi dotyczące kwestii płacowych, warunków zatrudnienia oraz spraw socjalnych. W większości przypadków zakończyły się one zawarciem protokołów dodatkowych do zakładowych układów zbiorowych pracy oraz porozumień. W podmiotach prowadzących działalność leczniczą i uzdrowiskową, zawarte zostały porozumienia dotyczące zapewnienia pracownikom podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego, zgodnie z „ustawą z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych”.

W 2017 r. dwie spółki GK pozostawały w sporach zbiorowych wszczętych i zawieszonych w latach ubiegłych: „MCZ” S.A. i PeBeKa S.A., przy czym w trakcie roku w jednej z nich, tj. PeBeKa S.A., spór został zakończony.

W jednej ze Spółek – PMT Linie Kolejowe 2 Sp. z o.o. – został wszczęty w trakcie 2017 r. spór zbiorowy na podłożu płacowym.

„**MCZ**” S.A. – spółka pozostaje w niezakończonych czterech sporach zbiorowych ogłoszonych w 2007 r., dotyczących głównie kwestii podwyższenia wynagrodzeń. Obecnie wyżej wymienione spory są zawieszane, a Zarząd spółki oraz organizacje związkowe opierają swoje relacje na corocznie zawieranych protokołach ustaleń lub porozumieniach. W 2017 r., w odróżnieniu od kilku lat ubiegłych, kwestie wzrostów wynagrodzeń w Spółce zostały uregulowane w ramach realizacji powszechnie obowiązujących przepisów dotyczący wynagrodzeń w służbie zdrowia, a nie w ramach wypełniania ustaleń z organizacjami związkowymi.

Od 01 lipca 2017 r. wprowadzono wzrosty wynagrodzeń dla części pracowników, w związku z wejściem w życie „Ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych”. W wyniku rozmów przeprowadzonych z organizacjami związkowymi działającymi przy „MCZ” S.A. oraz w związku z zapisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 października 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, od 01 września 2017 r. wprowadzono podwyżki wynagrodzeń zasadniczych i uregulowano kwestię zasad i wypłat innych dodatków do wynagrodzeń dla poszczególnych grup zawodowych, wypłacanych do końca 2017 r.

PeBeKa S.A. – od marca 2010 r. spółka pozostawała w sporze zbiorowym ze Związkiem Zawodowym Pracowników Dołowych, który od sierpnia 2010 r. był zawieszony na czas nieokreślony. W maju 2017 r., na mocy zawartego Porozumienia dotyczącego wzrostu płacy zasadniczej oraz odpisu na fundusz socjalny zakończono przedmiotowy spór.

PMT Linie Kolejowe 2 Sp. z o.o. – w listopadzie 2017 r. do Spółki wpłynęło pismo Międzyzakładowej Organizacji Związkowej przy HM Głogów, dotyczące zawiadomienia o wszczęciu sporu zbiorowego, które zawierało żądanie podwyżki płac od 1 stycznia 2018 r. Spółka zawiadomiła o sporze zbiorowym Okręgowy inspektorat Pracy i przedłożyła związkom zawodowym żądane dane dotyczące wskaźników techniczno-ekonomicznych Spółki oraz dane o planowanym wynagrodzeniu i zatrudnieniu w Spółce na 2018 r. Spór nie został jeszcze rozstrzygnięty.

W Spółce **WPEC S.A.** Zakładowe Organizacje Związkowe wystąpiły w 2017 r. do Zarządu Spółki z żądaniami dotyczącymi podwyższenia wynagrodzeń, powołując się na tryb działania przewidziany w ustawie o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Zarząd Spółki stoi na stanowisku, że brak jest podstaw do wszczęcia sporu zbiorowego i poinformował o tym fakcie Okręgowy Inspektorat Pracy. Powyższa sprawa nie została jeszcze zakończona i trwają rozmowy pomiędzy Zarządem Spółki a organizacjami związkowymi.

13.4. Bezpieczeństwo pracy

W roku 2017 Spółka kontynuowała prace dotyczące implementacji wieloletniego Programu Poprawy Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w KGHM Polska Miedź S.A., wzbogacając go o nowe inicjatywy. Program jest elementem zaktualizowanej strategii KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2017-2021 z perspektywą do roku 2040. Spółka zamierza kontynuować podjęty wysiłek realizacji długoterminowej wizji „Zero wypadków z przyczyn osobowych i technicznych, zero chorób zawodowych wśród naszych pracowników i kontrahentów.

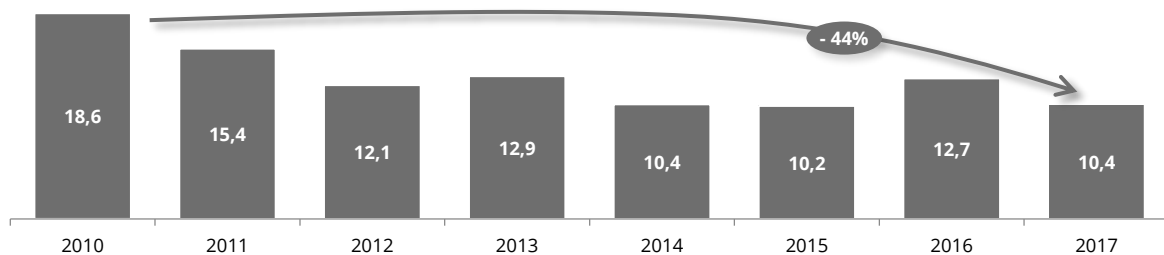
Życie i zdrowie pracowników oraz szeroko rozumiane bezpieczeństwo zajmuje pierwszą pozycję w hierarchii wartości Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. W Spółce obowiązują wysokie standardy w obszarze BHP, które dotyczą zarówno pracowników przedsiębiorstwa jak i podmiotów realizujących usługi na terenie KGHM Polska Miedź S.A. Każdy z Oddziałów Spółki ma wdrożony system zarządzania bezpieczeństwem pracy, zgodny z obowiązującymi normami. Wszystkie stanowiska pracy mają zidentyfikowane zagrożenia. Spółka dokonała oceny ryzyka zawodowego i aktualizuje je na bieżąco. Prowadzony jest stały monitoring stanu środowiska pracy oraz przeprowadzane są okresowe przeglądy i oceny możliwych zagrożeń, przeglądy wyposażenia, sprzętu oraz wymagane badania techniczne i homologacje. Pracownicy przechodzą systematyczne szkolenia i stale podnoszą swoje kwalifikacje.

W roku 2017 r., Spółka zanotowała spadek łącznej liczby wypadków przy pracy (w rozumieniu Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych), liczonych rok do roku z poziomu 370 do 300 poszkodowanych (-70). Znaczne obniżenie wypadkowości dotyczyło w szczególności oddziałów górniczych Spółki. Liczba wypadków przy pracy w kopalniach KGHM Polska Miedź S.A. osiągnęła w roku 2017 poziom 235 poszkodowanych, w stosunku do 318 zdarzeń w roku 2016 (-83). Gros wypadków (ok. 98%) związanych było z lekkimi urazami, a ich głównymi przyczynami były w kolejności utrata równowagi przez pracowników, kontakt (uderzenie) o lub przez ruchome/nieruchome przedmioty, oberwanie się skał z calizny i urazy związane z korzystaniem z narzędzi pracy.

Liczba wypadków przy pracy wynikających z dużego zagrożenia ze strony górotworu w roku 2017 roku zdecydowanie spadła. W stosunku do roku 2016 liczba poszkodowanych z tego tytułu była mniejsza o 60%. Zagrożenia naturalne towarzyszące podziemnej eksploatacji złóż rud miedzi w szczególności wynikające z występowania wstrząsów górniczych oraz ich potencjalnych skutków w postaci tąpnięć i zawałów, są bardzo istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa, gdyż w ich następstwie może dochodzić do poważnych wypadków o ciężkich lub śmiertelnych skutkach oraz uszkodzeń maszyn, urządzeń oraz infrastruktury dołowej, a także przestoju w eksploatacji. W kopalniach KGHM Polska Miedź S.A. prowadzone są szerokie działania dotyczące profilaktyki tąpniowej i zawałowej, obejmujące systematycznie obserwacje seismologiczne, bieżącą ocenę stanu górotworu wraz z wyznaczaniem stref szczególnego zagrożenia tąpnięciami. Dobiera się rozmiary, kształt i ilości komór oraz filarów międzykomorowych i rozmiary filarów ochronnych, jak i projektuje najkorzystniejszy kierunek postępu eksploatacji, optymalną kolejność wybierania złoża dla minimalizacji lokalnych koncentracji naprężeń w górotworze. Stosowane są również tzw. aktywne metody profilaktyki tąpniowej i zawałowej polegające na prowokowaniu zjawisk dynamicznych grupowymi strzelaniami przodków oraz za pomocą strzelań odprężających w złożu lub w jego spągu. Spółka stale doskonali się w zakresie bezpiecznej eksploatacji złóż rud miedzi. Po tragicznym wypadku zbiorowym zaistniałym w dniu 29 listopada 2016 r. w polach XXI/1, XXI/2 oddziału G-23 O/ZG „Rudna” i w KMC C-23, zgodnie z wnioskami Komisji powołanej Zarządzeniem Nr 36 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 grudnia 2016 r. dla zbadania przyczyn i tej katastrofy, Spółka podjęła m. innymi intensywne prace nad opracowaniem jednolitych zasad projektowania i utrzymania komór funkcyjnych w kopalniach, w tym komór maszyn ciężkich.

Wskaźnik wynikowy LTIR_{KGHM} (Lost Time Injury Frequency Rate KGHM) w roku 2017, tj. całkowita liczba wypadków przy pracy (w rozumieniu Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) standaryzowana do 1 mln przepracowanych godzin przez pracowników ciągu technologicznego KGHM Polska Miedź S.A., uległ obniżeniu o ok. 18% w stosunku do roku 2016 uzyskując poziom 10,4 (2016 = 12,7) i jednocześnie był mniejszy o 44% od wartości zanotowanej w roku 2010.

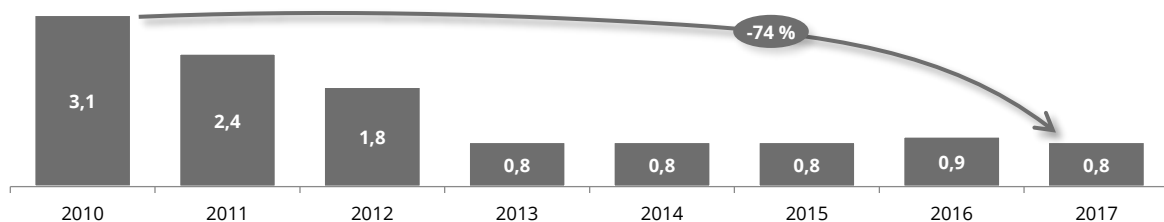
Wykres 37. Wskaźnik LTIFR w Jednostce Dominującej

W Grupie Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. zarządzanie bezpieczeństwem pracy opiera się na identyfikacji, ocenie, eliminacji i/lub kontroli zagrożeń oraz ryzyk w ramach realizacji i ciągłego udoskonalania kultury organizacyjnej „Zero Harm”, która stanowi jednocześnie jedną z wartości firmy. Swoim zakresem zarządzanie obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa, które są w całości własnością KGHM INTERNATIONAL LTD. lub w których KGHM INTERNATIONAL LTD. jest partnerem zarządzającym. Polityka bezpieczeństwa pracy w ramach „Zero Harm” obejmuje zarówno pracowników, kontrahentów jak i społeczności lokalne i jest identyfikowana jako nieustanna profilaktyka przeciwdziałania zagrożeniom w obszarach bezpieczeństwa i higieny pracy, jak i również w aspekcie ochrony środowiska. W roku 2017 KGHM INTERNATIONAL LTD. rozpoczęła prace, których celem jest wdrożenie „Korporacyjnego Standardu Zarządzania Ryzykiem w obszarach Zdrowie, Bezpieczeństwo i Środowisko”. Przewiduje się, że implementacja tego rozwiązania składającego się z 14 filarów rozpocznie się w roku 2018 i będzie trwała kilka lat.

W roku 2017 w kopalniach należących do KGHM INTERNATIONAL LTD. zarejestrowano łącznie 57 wypadków przy pracy. Ostatecznie wskaźnik TRIR (Total Recordable Incident Rate) osiągnął poziom 0,8, był niższy o 0,1 w stosunku do roku 2016 i jednocześnie o 74% mniejszy od wartości zanotowanej w roku 2010.

Wykres 38. Wskaźnik TRIR w KGHM INTERNATIONAL LTD.

*TRIR (Total Recordable Incident Rate) wskaźnik wyliczany wg przyjętej metodologii jako liczba wypadków przy pracy spełniających warunki rejestracji w rozumieniu standardu ICMM (International Council on Mining & Metals), łącznie dla pracowników KGHM INTERNATIONAL LTD. i podwykonawców, standaryzowana do 200 000 przepracowanych godzin.

14. Umowy znaczące dla działalności Spółki i Grupy Kapitałowej

W 2017 r. spółki Grupy Kapitałowej zawarły niżej wymienione znaczące umowy:

Data	Opis umowy
30 czerwca 2017 r.	<p>Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. dnia 30 czerwca 2017 r. wyraził zgodę na zmianę zapisów umowy kredytu podpisanego 8 marca 2012 r. przez Sierra Gorda S.C.M., o zawarciu której Spółka informowała raportem bieżącym nr 13/2012.</p> <p>Zmianie uległ charakter finansowania z „project finance” na finansowanie w postaci kredytu korporacyjnego, co znacząco zmniejszyło ograniczenia oraz obowiązki Sierra Gorda S.C.M., w tym w szczególności zwiększyło elastyczność w zakresie działalności operacyjnej i finansowej Sierra Gorda S.C.M. Dokonano również modyfikacji dokumentacji związanej z finansowaniem, w tym gwarancji wystawionych przez Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. oraz Sumitomo Corporation i utrzymanie ich terminu ważności do końca okresu finansowania, czyli do 15 czerwca 2021 r., w związku z nieosiągnięciem przez kopalnię Sierra Gorda S.C.M. w oznaczonym terminie części parametrów przewidzianych w pierwotnej umowie finansowania. Zmiany weszły w życie w dniu 30 czerwca 2017 r.</p> <p>Warunkiem wystawienia wyżej opisanych gwarancji było udzielenie re-gwarancji zwrotu określonej części płatności (zapłaty) przez KGHM na rzecz Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. i Sumitomo Corporation. W dniu 30 czerwca 2017 r. Zarząd KGHM wyraził zgodę na wystawienie re-gwarancji zwrotu określonej części płatności, w przypadku jej dokonania przez Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. i Sumitomo Corporation na rzecz banków finansujących, równej udziałowi pro rata KGHM, łącznie nie więcej jednak niż do kwoty 180 mln USD.</p> <p>Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość finansowania z tytułu umowy kredytu wynosi około 710 mln USD.</p>
27 lipca 2017 r.	<p>W dniu 27 lipca 2017 r. KGHM Polska Miedź S.A. zawarła Umowę Ramową kompleksowej sprzedaży paliwa gazowego oraz podpisała dwustronne Kontrakty Indywidualne z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. („PGNiG”, „Sprzedawca”). Przedmiotowa umowa oraz kontrakty zostały zawarte w miejsce obowiązujących dotychczas między stronami pięciu odrębnych umów długoterminowych, o których Spółka informowała w raportach bieżących: nr 26/2010 z 30 lipca 2010 r. oraz nr 6/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r..</p> <p>Umowa Ramowa wraz z Kontraktami Indywidualnymi ujednotolica, dotąd różne warunki zakupu paliwa gazowego dla wszystkich miejsc odbioru.</p> <p>Umowa Ramowa została zawarta na okres od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia 1 października 2033 r. Reguluje ona tryb zawierania i wypowiedzenia Kontraktów Indywidualnych jak też wspólne dla wszystkich kontraktów zasady składania zamówień na dostawy paliwa gazowego, zasady rozliczania dostaw oraz negocjacji ceny gazu. Ponadto umowa przewiduje w określonych warunkach możliwość zmiany rodzaju paliwa gazowego z gazu zaazotowanego na gaz wysokometanowy oraz zawiera mechanizm służący ochronie bezpieczeństwa energetycznego Spółki, w postaci udzielonych przez Sprzedawcę gwarancji możliwości zapewniania dostaw paliwa gazowego, w ilościach odpowiadających zapotrzebowaniu KGHM.</p> <p>Kontrakty Indywidualne stanowią umowy wykonawcze do Umowy Ramowej. Określają wolumeny paliwa gazowego, wspólną dla wszystkich kontraktów formułę cenową – opartą o rynkowe wartości indeksów cen gazu, oraz inne istotne parametry techniczne i handlowe dostawy gazu dla Spółki. Wszystkie Kontrakty Indywidualne zostały zawarte na czas oznaczony do dnia 1 października 2033 r., przy czym w części kontraktów data rozpoczęcia realizacji dostaw została określona na dzień 1 lipca 2017 r., a w części na dzień 1 października 2017r.</p> <p>Szacunkowa łączna wartość Umowy Ramowej wraz z Kontraktami Indywidualnymi w całym okresie ich trwania wynosi około 4,8 mld PLN.</p>
11 grudnia 2017 r.	<p>W dniu 11 grudnia 2017 r. KGHM Polska Miedź S.A. zawarła umowę niezabezpieczonej pożyczki na kwotę 900 mln PLN z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym.</p> <p>Środki pozyskane w ramach udzielonej pożyczki zostaną przeznaczone na sfinansowanie realizowanych przez Spółkę projektów inwestycyjnych mających na celu modernizację procesu produkcyjnego jak i dostosowanie istniejących procesów do zmieniających się warunków górniczych, w celu poprawy wydajności jak i utrzymania ciągłości produkcji oraz implementację rozwiązań dotyczących aspektów środowiskowych.</p> <p>Umowa została zawarta na okres 12 lat. Okres dostępności pożyczki wynosi 22 miesiące od daty jej zawarcia. Pożyczka zostanie wykorzystana w maksymalnie 4 transzach, każda transza w wysokości co najmniej 225 mln PLN. Dla każdej z transz pożyczki Spółka posiada opcję wyboru waluty ciągnięcia PLN lub USD lub EUR oraz oprocentowania stałego lub zmiennego.</p> <p>Pozostałe warunki Umowy są zgodne ze standardowymi warunkami dla tego typu transakcji.</p>

14.1. Transakcje z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe

W 2017 r. Jednostka Dominująca oraz spółki zależne nie zawierały z podmiotami powiązаныmi istotnych transakcji na warunkach innych niż rynkowe.

14.2. Informacja o umowach na przeprowadzenie badania lub przeglądu sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych KGHM Polska Miedź S.A. i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. jest Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. z siedzibą w Warszawie przy al. Jana Pawła II 22.

W dniu 7 kwietnia 2016 r. KGHM Polska Miedź S.A. zawarła z Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. umowę, która obejmuje przegląd półrocznych oraz badanie rocznych sprawozdań za lata 2016, 2017, 2018.

Firma Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. została wybrana również do badania sprawozdań dwudziestu czterech spółek zależnych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Szczegółowa informacja na temat wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za przegląd i badanie sprawozdań finansowych oraz wynagrodzenia z innych tytułów znajduje się w nocie 12.11 jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

14.3. Informacje o odbiorcach i dostawcach

Huty miedzi KGHM Polska Miedź S.A. produkują miedź elektrolityczną w oparciu o koncentraty własne oraz zakupione materiały miedzionośne (koncentraty, złomy miedzi, miedź blister). Produkcja miedzi elektrolitycznej z zakupionych materiałów miedzionośnych w roku 2017 wyniosła 148,0 tys. t, co stanowiło 28,3% produkcji miedzi elektrolitycznej ogółem.

W większości produkcja ta pochodziła ze złomów miedzi (74,3 tys. t Cu; 14,2% produkcji miedzi elektrolitycznej ogółem), których dostawcą do hut KGHM jest spółka KGHM Metraco S.A. – spółka w 100% zależna od KGHM Polska Miedź S.A.

KGHM Metraco S.A. ze względu na swoją specjalizację oraz znajomość rynku złomów, jak również powiązanie kapitałowe z KGHM Polska Miedź S.A., dostarcza złomy do hut KGHM na zasadzie wyłączności i w związku z tym przychody ze sprzedaży tej spółki do KGHM Polska Miedź S.A. są znaczące i stanowią 11% przychodów ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A.

Oprócz KGHM Metraco S.A. jedynym kontrahentem, którego obroty ze Spółką przekraczają 10% przychodów ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. (KGHM) jest China Minmetals Corporation (Minmetals). Sprzedaż katod miedzianych do Minmetals realizowana jest w oparciu zarówno o kontrakt ramowy jak i kontrakty jednorazowe (typu „spot”). Łącznie sprzedaż do Minmetals w roku 2017 stanowiła 13% przychodów Spółki i 10% przychodów Grupy Kapitałowej.

Podobnie jak w latach poprzednich, w roku 2017 nie wystąpiły istotne zmiany w źródłach zaopatrzenia KGHM Polska Miedź S.A. w materiały do produkcji, towary i usługi. Nie odnotowano faktu uzależnienia od jednego lub więcej dostawców.

15. Sprawy sporne

Na koniec 2017 r. łączna wartość toczących się postępowań spornych z powództwa i przeciwko KGHM Polska Miedź S.A. oraz spółkom zależnym wyniosła 332 mln PLN, w tym dotyczących wierzytelności 137 mln PLN, a zobowiązań 195 mln PLN. Łączna wartość powyższych postępowań spornych nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Jednostki Dominującej.

Wartość toczących się postępowań spornych na koniec 2017 r. dotyczących wierzytelności:

- z powództwa KGHM Polska Miedź S.A. wyniosła 50 mln PLN,
- z powództwa spółek zależnych wyniosła 87 mln PLN.

Wartość toczących się postępowań spornych na koniec 2017 r. dotyczących zobowiązań:

- przeciwko KGHM Polska Miedź S.A. wyniosła 80 mln PLN,
- przeciwko spółkom zależnym wyniosła 115 mln PLN.

16. Ochrona środowiska

16.1. KGHM Polska Miedź S.A.

Działalność Spółki na rzecz ochrony środowiska

KGHM Polska Miedź S.A. jako jedno z największych przedsiębiorstw na Dolnym Śląsku odpowiedzialne społecznie, nie może i nie chce uchylać się od odpowiedzialności za stan środowiska, w którym żyjemy. Idee zrównoważonego rozwoju, a w szczególności poszanowania środowiska naturalnego są jedną z najważniejszych wartości Spółki. Wydobywanie rud miedzi, a następnie jej przerób na wszystkich etapach produkcji jest nierozłącznie związane z oddziaływaniem na poszczególne komponenty środowiska naturalnego. Dotrzymanie rygorystycznych norm środowiskowych, wynikających z prawa, możliwe jest dzięki systematycznemu modernizowaniu instalacji służących ochronie środowiska, zarówno tych wybudowanych w przeszłości, jak i nowych inwestycji w tej dziedzinie. W roku 2017 Spółka wydała na realizację inwestycji proekologicznych blisko 369 mln PLN, w tym największe wydatki w wysokości ponad 72 mln PLN poniesiono na Program Modernizacji Pirometalurgii w HM Głogów I.

Zgodnie z porozumieniem na rzecz zrównoważonego rozwoju, zawartym w 2013 r. pomiędzy zarządem Powiatu Głogowskiego a zarządem KGHM Polska Miedź S.A., przeprowadzono w 2017 r. akcję wapnowania gleb na terenie gminy Pęcław. Uchwałą zarządu KGHM Polska Miedź S.A. przekazano gminie Pęcław środki finansowe, które pozwoliły na zwapnowanie gleb użytkowanych rolniczo na powierzchni 1370 ha, tam gdzie, zgodnie z ekspertyzą gleboznawczą, było to potrzebne i konieczne.

Opłaty za korzystanie ze środowiska

Opłaty za korzystanie ze środowiska, poniesione przez Oddziały KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r., wyniosły 14 mln PLN. Wysokość uiszczonych opłat była o ponad 10 mln PLN niższa niż w roku 2016. Tak znaczne zmniejszenie opłat w 2017 roku, osiągnięto dzięki funkcjonującemu w kopalniach rud miedzi systemowi monitoringu ładunku chlorków i siarczanów, który pozwala wyliczyć opłatę za zrzut wód nadosadowych z obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (OUOW) Żelazny Most pomniejszoną o zmierzone ładunki chlorków i siarczanów w pobranej wodzie. W roku ubiegłym, w strukturze opłat, największym wydatkiem była opłata za składowanie odpadów: 7 mln PLN. Kolejną pozycją kosztową, ponad 4 mln PLN, jest opłata za emisję pyłowo – gazową do powietrza.

Stan formalno-prawny i zamierzenia

W KGHM Polska Miedź S.A. eksploatowanych jest dziesięć instalacji, na których prowadzenie zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, wymagane jest posiadanie pozwolenia zintegrowanego. W związku z wejściem w życie Decyzji Wykonawczej Komisji Europejskiej 2016/1032 w sprawie ustanowienia konkluzji BAT w odniesieniu do przemysłu metali nieżelaznych, wykonaliśmy przeglądy posiadanych pozwoleń zintegrowanych pod kątem zgodności z obowiązującym prawem i złożyliśmy wnioski o zmianę tych decyzji.

Ponadto Zakład Hydrotechniczny posiada zezwolenie na prowadzenie OUOW Żelazny Most i wymagane prawem zezwolenia sektorowe. W grudniu 2017 r. Wójt Gminy Rudna wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach na budowę kwatery południowej OUOW. Pozostałe Oddziały Spółki posiadają sektorowe decyzje administracyjne zezwalające na korzystanie ze środowiska.

Instalacje HM Głogów i HM Legnica oraz bloki gazowo-parowe w Polkowicach i Głogowie posiadają także zezwolenia na uczestnictwo w systemie handlu emisjami CO₂, ponieważ od roku 2013 KGHM Polska Miedź S.A. uczestniczy w obowiązkowym Systemie Handlu Emisjami Unii Europejskiej (EU ETS).

W 2017 r. emisja poprzedniego roku w ilości 767 tys. Mg CO₂ r. rozliczona została bezpłatnymi uprawnieniami (597 tys. Mg CO₂) uzupełnionymi zakupami uprawnień (EUA – uprawnienia do emisji Unii Europejskiej i CER – jednostki poświadczającej redukcji emisji).

Przewiduje się, że emisje 2017 r. na poziomie około 1,1 mln Mg CO₂ rozliczone zostaną dzięki bezpłatnym uprawnieniom dla HM Głogów, HM Legnica oraz uzyskanym dodatkowo uprawnieniom dla BGP Głogów za 2016 i 2017 r. (sumarycznie 580 tys. Mg CO₂) oraz dokonanym zakupom uprawnień (EUA i CER) na kwotę ponad 15 mln PLN.

Do najistotniejszych, planowanych w najbliższym czasie przedsięwzięć, związanych z ochroną środowiska, należą:

- budowa instalacji prażenia koncentratów w HM Głogów,
- aktualizacja pozwolenia zintegrowanego dla planowanej budowy pieca WTR w HM Legnica.
- nadzorowanie systemu handlu emisjami CO₂,
- prace związane z bezpieczeństwem OUOW Żelazny Most m.in. dociążenia zapór składowiska,
- kontynuacja programu promocji zdrowia i przeciwdziałania zagrożeniom środowiskowym skierowanego do ludności zamieszkującej najbliższej naszych instalacji hutniczych,
- budowa kwatery południowej OUOW Żelazny Most.

Działalność na rzecz spełnienia wymogów Rozporządzenia REACH

KGHM jest członkiem sześciu międzynarodowych konsorcjów utworzonych dla spełnienia wymogów Rozporządzenia WE Nr 1907/2006 tzw. Rozporządzenia REACH. W 2017 r. współpraca z konsorcjami wiązała się z dostosowywaniem się firm do zmieniających się wymogów REACH odnośnie dokumentacji rejestracyjnych, klasyfikacji substancji, oceny i autoryzacji. Te zmiany mają być prowadzone płynnie i dlatego konsorcja REACH będą nadal funkcjonowały.

W 2017 r. koszty KGHM na rzecz współpracy z konsorcjami wyniosły 129,1 tys. € i 5,7 tys. £. Główną pozycję stanowiła opłata na rzecz Konsorcjum Miedzi i Konsorcjum Metali Szlachetnych i Renu związana z wykonaniem dodatkowych badań i aktualizacją dokumentacji rejestracyjnych. Przewiduje się, że koszty uczestnictwa w konsorcjach REACH będzie na poziomie 100 tys. € rocznie.

Aktualizacja dokumentacji BREF

Dokumenty BREF są wymogiem UE i obejmują opisy technik różnych gałęzi przemysłowych ze wskazaniem technik ekologicznie najlepszych, aby służyć Państwu Członkowskiemu jako odniesienie przy wydawaniu pozwoleń środowiskowych.

Prace są prowadzone przez Joint Research Centre – Institute of Prospective Technological Studies (JRC-IPTS) w Sewilli przy współpracy z Technicznymi Grupami Roboczymi (TGR), składającymi się z przedstawicieli Państw Członkowskich, organizacji i przemysłu (w tym KGHM).

Od 2013 r. trwają prace nad uaktualnieniem dokumentu BREF dla gospodarowania odpadami z przemysłu wydobywczego MWEI BREF. W 2017 r. odbyło się spotkanie końcowe TGR, podczas którego uzgodniono zapisy dokumentu. Ostateczne zatwierdzenie i publikacja dokumentu MWEI BREF nastąpi w pierwszej połowie roku 2018.

16.2. Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD.

W 2017 r. podmioty Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. również prowadziły działania związane z ochroną środowiska.

W przypadku kopalni Robinson (USA) działania te skupiały się na monitoringu jakości powietrza i wód, zagospodarowaniu odpadów oraz rekultywacji obszarów górniczych – spożytkowano na te cele ok. 32 mln PLN, w tym 3 mln PLN z tytułu posiadanych pozwoleń na korzystanie ze środowiska, a w tym 0,01 mln PLN w formie opłat za emisję.

W kopalni Carlota (USA) prowadzono działania związane z zamykaniem kopalni oraz monitorowaniem środowiska – suma wydatków na ten cel wynosi około 6 mln PLN, w tym 0,2 mln PLN w formie opłat za emisję do środowiska.

Ponadto w kopalni Franke (Chile) prowadzono działania dotyczące kontroli zapylenia, zagospodarowania odpadów oraz monitorowania wpływu na środowisko – łączne wydatki wyniosły około 3 mln PLN. W Chile nie ma systemu opłat za emisję do środowiska.

Wydatki w pozostałych operacjach wyniosły około 1 mln PLN.

Środki finansowe na likwidację kopalń i rekultywację obszarów górniczych

Zgodnie z przepisami obowiązującymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej i Kanadzie, Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD. jest zobowiązana do wykupu rządowych obligacji środowiskowych na kwotę szacowanej rezerwy z tytułu likwidacji kopalń i obiektów technologicznych.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość aktywów przeznaczonych na likwidację kopalń KGHM INTERNATIONAL LTD. (środki pieniężne) wyniosła 117 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2016 r.: 150 mln PLN – środki pieniężne; 189 mln PLN – środki pieniężne oraz dłużne papiery wartościowe). Ponadto na dzień 31 grudnia 2017 r., na zabezpieczenie zobowiązań z tytułu likwidacji i rekultywacji obszarów górniczych zostały wystawione przez KGHM Polska Miedź S.A. akredytywy na kwotę 345 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2016 r. – 348 mln PLN).

16.3. Pozostałe krajowe spółki Grupy Kapitałowej

Krajowe spółki Grupy Kapitałowej funkcjonują w zgodzie z przepisami z zakresu ochrony środowiska. Spółki, które są do tego zobowiązane, posiadają aktualne zezwolenia na korzystanie ze środowiska. Wśród krajowych spółek Grupy, największy wpływ na środowisko ma działalność prowadzona przez spółkę „Energetyka” sp. z o.o. W 2017 r. spółka poniosła najwyższe opłaty środowiskowe. Wyniosły one ponad 3 mln PLN i dotyczyły głównie opłat za pobór wody i odprowadzanie ścieków (ponad 2 mln PLN) oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza (1 mln PLN). W 2017 r. w spółce były realizowane i w najbliższych latach będą kontynuowane inwestycje modernizacyjne czterech Elektrociepłowni: E-1 Lubin, E-2 Polkowice, E-3 Głogów, E-4 Legnica, w zakresie dostosowania instalacji do standardów wynikających z Decyzji Wykonawczej Komisji UE 2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE.

17. Zarząd i Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej

17.1. Biogramy oraz zakres obowiązków członków Zarządu

Radosław Domagalski-Łabędzki – Prezes Zarządu

Absolwent Uniwersytetu Łódzkiego (magister prawa). Ukończył studia Executive MBA na Rutgers University w New Jersey. Był stypendystą Uniwersytetów w Münster i Mannheim w Niemczech.

Menadżer z bogatym doświadczeniem w zarządzaniu złożonymi projektami biznesowymi o zasięgu międzynarodowym. Przygotował i skutecznie wdrożył strategię rozwoju w Azji jednej z największych polskich grup kapitałowych.

W latach 2006-2013 prezes zarządu w Magellan Trading Shanghai Co. Ltd w Chinach. Wcześniej pracował jako prawnik w GSP Group Sp. z o.o. w Łodzi, a także w American Enterprise Institute w Waszyngtonie – jednym z największych amerykańskich think-tanków.

Od grudnia 2015 r. do października 2016 r. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju, odpowiedzialny m.in. za promocję polskiej gospodarki, członek Komisji Nadzoru Finansowego.

Współzałożyciel Polsko-Chińskiej Izby Handlowej w Szanghaju. Autor wielu publikacji o tematyce biznesowej.

Prezes Zarządu jest odpowiedzialny za:

- działania w zakresie kompleksowego zarządzania ryzykiem na poziomie korporacyjnym oraz audyt i kontrolę wewnętrzną Grupy Kapitałowej;
- standardy nadzoru korporacyjnego oraz stosowanie w Spółce przyjętych zasad ładu korporacyjnego;

- wykonywanie funkcji całościowego nadzoru korporacyjnego nad krajowymi podmiotami zależnymi Grupy Kapitałowej;
- opracowywanie, aktualizowanie i monitorowanie realizacji planu inwestycji kapitałowych Grupy Kapitałowej;
- wypełnianie formalnych obowiązków informacyjnych i publikacyjnych w zakresie wymaganym przepisami prawa;
- działania w zakresie tworzenia, aktualizowania i utrzymania spójności wewnętrznych aktów regulujących stałe zasady funkcjonowania organizacji;
- obsługę organizacyjno-prawną organów Spółki;
- działania komunikacyjno-wizerunkowe w Grupie Kapitałowej;
- sposób kształtowania relacji z zewnętrznym otoczeniem biznesowym;
- pracę Centralnego Biura Zakupów;
- nadzorowanie funkcjonowania Fundacji KGHM Polska Miedź w imieniu Fundatora oraz innych organizacji pożytku publicznego wspierających realizację celów biznesowych Grupy Kapitałowej;
- działania w zakresie zarządzania kapitałem ludzkim.

Ryszard Jaśkowski - Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji

Absolwent Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze (inżynier organizator przemysłu) oraz Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu (magister ekonomii). Ukończył także studia podyplomowe w dziedzinie organizacji i zarządzania.

Posiada wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu. Z Grupą Kapitałową KGHM związany, z przerwami, od połowy lat 80-tych. Doświadczenie zawodowe zdobywał w HM Legnica (1985-1991). Pełnił funkcję wiceprezesa zarządu KGHM (w latach 1999-2002), a także zarządzał m.in. spółkami: POL-MIEDŹ TRANS sp. z o.o., Energetyka sp. z o.o., Centrum Badań Jakości sp. z o.o. we Lubinie. Był też prezesem zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego sp. z o.o. we Wrocławiu oraz wiceprezydentem Legnicy w latach 1991-1994.

Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji jest odpowiedzialny za:

- zintegrowane planowanie i optymalizację bieżącej produkcji Spółki;
- planowanie długoterminowego rozwoju ciągu produkcyjnego optymalnego pod kątem technicznym i ekonomicznym;
- bezpieczeństwo i higienę pracy oraz kontrolę ryzyka środowiskowego;
- działanie w zakresie pozyskiwania, budowy i utrzymania w gotowości aktywów produkcyjnych i nieprodukcyjnych oraz osiągnięcia głównych celów Strategii Energetycznej;
- działalność w zakresie wytwarzania produktów i usług oraz rozwoju produkcji głównej górniczej i hutniczej.

Michał Jezioro - Wiceprezes Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych

Absolwent Uniwersytetu Wrocławskiego (Wydział Prawa i Administracji – kierunek zarządzanie oraz Wydział Filologii – kierunek Germanistyka). Ukończył Krajową Szkołę Administracji Publicznej w Warszawie na kierunku Administracja Publiczna.

Menadżer z praktycznym doświadczeniem w zarządzaniu na międzynarodowych rynkach, od lat związany z Grupą Kapitałową KGHM Polska Miedź S.A.

W latach 2010-2016 Prezes Zarządu KGHM Shanghai Copper Trading Co.,Ltd. Wcześniej Prezes Zarządu KGHM Kupferhandelsges. m.b.H. w latach 2000-2006 Wicekonsul Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Kolonii.

Wiceprezes Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych jest odpowiedzialny za:

- przygotowywanie i wykonywanie strategii dla aktywów zagranicznych;
- działania w zakresie pozyskiwania i rozwoju bazy zasobowej za granicą;
- analizę, ocenę i przygotowywanie nowych zagranicznych projektów eksploracyjnych;
- przygotowywanie opracowań i ekspertyz z zakresu zagranicznych projektów zasobowych;
- nadzór korporacyjny spółek zagranicznych i koordynację zadań w ramach planu inwestycji kapitałowych Spółki w zależne spółki zagraniczne;
- nadzór merytoryczny nad zagranicznymi podmiotami zależnymi typu produkcyjnego, należącymi do Grupy Kapitałowej, w tym tworzenie i wykonanie ich planów produkcyjnych.

Rafał Pawełczak – Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju

Absolwent Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego, oraz studiów podyplomowych Audyt Wewnętrzny, Nadzór i Kontrola Zarządcza Wydziału Informatyki i Zarządzania Politechniki Wrocławskiej. Certyfikowany Project Manager (CSM, PRINCE).

Posiada wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu. Od 2007 do 2008 Dyrektor Departamentu Badań i Rozwoju KGHM Polska Miedź S.A. W latach 2008-2016 kierował działem zarządzania kluczowymi projektami Politechniki Wrocławskiej (pozyskiwanie i rozliczanie projektów inwestycyjnych, infrastrukturalnych, badawczo – rozwojowych).

Od 2009 r. pełni funkcje eksperckie w organach wspierających ministerstwa w procesie koordynacji wykorzystania środków z Unii Europejskiej.

Od maja 2016 r. pełnił funkcję Dyrektora Naczelnego ds. Badań i Innowacji w KGHM Polska Miedź S.A. Od 2017 r. członek EIP on RawMaterials.

Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju jest odpowiedzialny za:

- realizację polityki badawczo-rozwojowej Spółki;
- realizację polityki innowacji oraz ochrony prawa własności intelektualnej Spółki;
- wdrażanie i realizację Strategii Spółki oraz polityki Zrównoważonego Zarządzania w Spółce;
- zarządzanie nieruchomościami;
- koordynację procesów inwestycyjnych oraz projektów rozwojowych Spółki;
- kształtowanie polityki handlowej i logistycznej Spółki;
- kształtowanie portfeli produktów Spółki;
- inicjowanie, opracowywanie i wdrażanie standardów zarządczych w procesie zarządzania projektami i programami.

Stefan Świątkowski – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Absolwent Politechniki Łódzkiej (magister matematyk), The University of Leeds w Wielkiej Brytanii (Master of Science – matematyka) oraz INSEAD we Francji (MBA).

Posiada wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu finansami, zarządzaniu ryzykiem oraz zarządzaniu strategicznym. Ostatnio był współzałożycielem Bizon Capital sp. z o.o. Wcześniej pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu FM Banku/Polskiego Banku Przedsiębiorczości i Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A. odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem. Był również Dyrektorem Finansowym w Europejskim Funduszu Leasingowym S.A. i Dyrektorem ALCO w Lukas Bank S.A. Pracował też w Banku Handlowym S.A. i w McKinsey & Company Poland sp. z o.o. jako konsultant.

Autor artykułów na tematy gospodarcze i powieści o polskiej prywatyzacji.

Odnaczony Złotym Krzyżem Zasługi w marcu 2010 r.

Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych jest odpowiedzialny za:

- kształtowanie polityki finansowej w Grupie Kapitałowej;
- weryfikację projektów Strategii Głównej z punktu widzenia ich wykonalności w aspekcie finansowym;
- finanse we wszystkich obszarach i dziedzinach działalności Grupy Kapitałowej;
- kreowanie polityki podatkowej Grupy Kapitałowej;
- obsługę księgową Spółki.

W dniu 10 marca 2018 r. Rada Nadzorcza Spółki odwołała z Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. Prezesa Zarządu Radosława Domagałskiego-Łabędzkiego oraz Wiceprezesa Zarządu Michała Jezioro. Jednocześnie Rada Nadzorcza określiła liczbę członków Zarządu IX kadencji na 3 Członków Zarządu oraz powierzyła:

- obowiązki objęte stanowiskiem Prezesa Zarządu – Rafałowi Pawełczakowi, Wiceprezesowi Zarządu ds. Rozwoju, na czas do dnia powołania Prezesa Zarządu Spółki po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego;
- obowiązki objęte stanowiskiem Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych – Stefanowi Świątkowskiemu, Wiceprezesowi Zarządu ds. Finansowych, na czas do dnia powołania Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego.

Członkowie Zarządu Rafał Pawełczak oraz Stefan Świątkowski będą nadal pełnić obowiązki przypisane do ich dotychczasowych stanowisk w Zarządzie KGHM Polska Miedź S.A.

17.2. Biogramy członków Rady Nadzorczej

Dominik Hunek – Przewodniczący Rady Nadzorczej

Wykształcenie, kwalifikacje:

1996-2002	Uniwersytet Wrocławski, Wydział prawa, administracji i ekonomii; kierunek: prawo, Magisterium pod kierunkiem Sędziego SN prof. dr hab. Herberta Szurgacza,
2003-2007	aplikacja adwokacka w wałbrzysko-jeleniogórskiej Izbie Adwokackiej, od 2005 roku w Izbie Adwokackiej we Wrocławiu,
2007	złożył egzamin adwokacki.

Zajmowane wcześniej stanowiska wraz z opisem przebiegu pracy zawodowej:

1998	Biuro Badań Biznesowych SYNERGIA – asystent,
1999-2000	S.S.A - „Górnicy Wałbrzych” – pełnomocnik zarządu,
2002	Ernst & Young Wrocław/Warszawa (D. Janczak i Wspólnicy) – asystent,
2002-2005	Kancelaria Prawna PRETOR – prawnik, aplikant adwokacki,
2005-2007	Kancelaria Lis i Partnerzy – aplikant adwokacki,
2007-2008	Kancelaria Budnik Posnow i Partnerzy – wspólnik, adwokat,
2008	wspólnik w kancelarii Lis i Partnerzy, zajmuje się – obok obron w sprawach związanych z przestępczością gospodarczą i kryminalną – głównie doradztwem strategicznym dla dużych spółek przemysłowych i energetycznych.

W ramach wykonywania zawodu adwokata, pracował bądź pracuje – jako pełnomocnik, doradca banku komercyjnego, spółek przemysłowych, przewoźnika kolejowego, producenta systemów automatyki dużej energetyki, spółek jednej z największych grup energetycznych, w tym doradca zarządu spółki zarządzającej grup. W ramach tego zaangażowania oraz poza nim – pełnomocnik lub obrońca w setkach procesów przed sądami powszechnymi.

Ponadto:

od 2016	Członek Rady Nadzorczej Polskich Linii Lotniczych LOT SA,
od 2017	Arbiter Sądu Polubownego przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
2010-2014	Przewodniczący Rady Centralnej Szkoły Szybowcowej Aeroklubu Polskiego w Lesznie,
od 2005	Przewodniczący Rady Nadzorczej Fundacji Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Krzyś” z siedzibą we Wrocławiu,
od 2016	Przewodniczący Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.

Michał Czarnik – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu Audytu

Wykształcenie, kwalifikacje:

2003-2007	Aplikacja radcowska przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie,
2000-2001	Center of American Law, University of Florida,
1996-2001	Uniwersytet Warszawski, Wydział Prawa i Administracji, kierunek: prawo,
2007	radca prawny,
2004	doradca podatkowy,

Zajmowane wcześniej stanowiska wraz z opisem przebiegu pracy zawodowej:

od 2016	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
od 2014	Czarnik i Wspólnicy Spółka Partnerska Radców Prawnych (Warszawa),
2007-2014	Czarnik Porębski i Wspólnicy Spółka Partnerska Radców Prawnych (Warszawa) – Wspólnik, Członek Zarządu,
od 08.2005	MMO Services - własna działalność gospodarcza (Warszawa),
2004-2005	Agora S.A. (Warszawa) – Zastępca Szefa Nadzoru Podatkowego,
2003-2004	Deloitte Sp. z o.o. (Warszawa) – Starszy konsultant,
2002-2003	Ernst & Young Doradztwo Podatkowe Sp. z o.o. (Warszawa) – Konsultant,
2001-2002	Arthur Andersen Sp. z o.o. (Warszawa) – Konsultant.

Józef Czyżerski – członek Rady Nadzorczej

Wykształcenie, kwalifikacje:

- Średnie techniczne

Zajmowane wcześniej stanowiska wraz z opisem przebiegu pracy zawodowej:

od 2016	Przewodniczący Sekcji Krajowej Górnictwa Rud Miedzi NSZZ Solidarność członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. z wyboru pracowników
1999-2011	członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. z wyboru pracowników
od 1979	zatrudniony w KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Rudna”, elektromechanik maszyn i urządzeń górniczych

Leszek Hajdacki – członek Rady Nadzorczej

Wykształcenie, kwalifikacje:

- Wyższe techniczne - Uniwersytet Zielonogórski, Zarządzanie strategiczne i finanse
- Absolwent Wyższej Szkoły Zarządzania - The Polish Open University w Warszawie o kierunku Zarządzanie Biznesem
- Studia Podyplomowe na Wydziale Geoinżynierii Górnictwa i Geologii Politechniki Wrocławskiej w zakresie Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
- Studia Podyplomowe na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego w zakresie prawa gospodarczego i handlowego
- Złożył egzamin dla kandydatów na członków rad nadzorczych Spółek Skarbu Państwa

Zajmowane wcześniej stanowiska wraz z opisem przebiegu pracy zawodowej:

od stycznia 2001	Przewodniczący Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Miedziowego O/ZG „Rudna”.
od 2016	Członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. z wyboru pracowników
2002-2011	Członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. z wyboru pracowników
2004-2006	Prezes Fundacji Polska Miedź
od 1978	zatrudniony w KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Rudna”, począwszy od stanowiska elektromontera, starszego specjalisty ds. rozliczeń kosztów energii elektrycznej, obecnie starszy inspektor ds. normowania - zastępca głównego inżyniera

Janusz Marcin Kowalski – członek Rady Nadzorczej

Wykształcenie, kwalifikacje:

- Magister prawa, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego
- Magister administracji, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego
- Studia podyplomowe z Prawa Spółek, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

Zajmowane wcześniej stanowiska wraz z opisem przebiegu pracy zawodowej:

od 2017	Członek Rady Nadzorczej Poczta Polska S.A.,
od 2017	Członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.
2015-2016	Wiceprezes Zarządu PGNiG S.A., prokurent,
2015-2016	Członek Rady Dyrektorów PGNiG Upstream International AS z siedzibą w Stavanger (Norwegia),
2015	Przewodniczący Rady Nadzorczej Gas-Trading S.A. i członek Rad Nadzorczych: EuRoPol Gaz S.A., Polski Gaz TUW, PGNiG Supply & Trading GmbH oraz ZWUG Intergaz Sp. z o.o.,
2015	Członek Rady Nadzorczej Energetyki Ciepłej Opolszczyzny S.A.,
2014-2015	Wiceprezydent miasta Opola,
2014	Członek Rady Nadzorczej Ostrołęckiego TBS sp. z o.o.,
2008-2010	Członek Zespołu ds. Bezpieczeństwa Energetycznego w Kancelarii Prezydenta RP śp. prof. Lecha Kaczyńskiego,
2008	analityk ds. bezpieczeństwa energetycznego w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego,
2007-2008	Członek Rad Nadzorczych: Operator Logistyczny Paliw Płynnych sp. z o.o. oraz Investgas S.A. (grupa kapitałowa PGNiG S.A.),
2007-2008	Analityk w Departamencie Dywersyfikacji Dostaw Nośników Energii w Ministerstwie Gospodarki RP
2006	Dyrektor w Stowarzyszeniu Stop Korupcji,
2004-2005	kierownik w kancelarii ubezpieczeniowej Eurostrada,
	Publicysta, współautor książki pt. „Lech Kaczyński. Biografia polityczna 1949-2005”

Wojciech Andrzej Myślecki – członek Rady Nadzorczej

Wykształcenie, kwalifikacje:

1991-1993	Amerykańskie Studium “Management in Free Market Economy”
1978	tytuł dr inż. nauk technicznych
1965-1970	Studia na Politechnice Wrocławskiej – mgr inż. telekomunikacji

Zajmowane wcześniej stanowiska wraz z opisem przebiegu pracy zawodowej:

od 2002	Global Investment Corporation Sp. z o.o. – Prezes Zarządu,
od 2016	Członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.
od 2009	Bank Zachodni WBK S.A. – Doradca,
2009	Ministerstwo Skarbu Państwa – Radca Ministra,
2006	Wałbrzyskie Zakłady Koksownicze „Victoria” S.A. – Prezes Zarządu (w trybie oddelegowania z RN),
2004-2006	Winuel S.A. – Szef Zespołu Doradców Zarządu,
2000-2002	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. – Doradca Zarządu,
1999-2003	Polsko-Francuskie Centrum Inżynierii Systemów Przemysłowych przy Politechnice Wrocławskiej – Dyrektor,
1998	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. – Prezes Zarządu (w trybie oddelegowania z RN),

1997	Winuel S.A. - Prezes Zarządu,
1991-1999	Francuskie Podyplomowe Studium „Ecole Francaise de Genie des Systemes Industrielles” – Kierownik,
1991-1993	Politechnika Wrocławska – Pełnomocnik Rektora ds. Przekształceń Organizacyjnych,
1991	Zakład Studyjno-Projektowy Politechniki Wrocławskiej – Dyrektor komisaryczny,
1981-1982	Politechnika Wrocławska – Dyrektor Gabinetu Rektora,
1978-2008	Politechnika Wrocławska – mianowany pracownik naukowo-dydaktyczny na Wydziale Elektroniki,
1971-1978	Politechnika Wrocławska – asystent/starszy asystent na Wydziale Elektroniki.

Członek Rad Nadzorczych następujących spółek: KGHM Polska Miedź S.A. w Lubinie (2016-obecnie), Generali PTE w Warszawie (2014-obecnie); Procom System S.A. we Wrocławiu (2011-obecnie); Tauron Polska Energia SA (XII.2015–XI.2016); Energa Wytwarzanie S.A. w Gdańsku (Sekretarz RN - 2013-2015); Brzeskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (Przewodniczący RN – 2011-2015); Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Operator SA (2009-2010); Park Przemysłowy w Piekarach Śląskich Sp. z o.o. (2007-2012); WZK „Victoria” SA (Przewodniczący RN - 2006-2008); Zakład Usług Wielobranżowych Sp. z o.o. w Lubinie (2000-2002); Wrocławski Park Technologiczny S.A. (1999-2003); Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (1998-2000); Telefonía Lokalna DIALOG S.A. (1997-2000); WINUEL S.A. (Przewodniczący - 1996-1999); Centrum OPHTA LAB Sp. z o.o. (Sekretarz RN - 1994-1998).

Ponadto pełnił następujące funkcje doradcze: Członek Konwentu Honorowego Politechniki Wrocławskiej oraz Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (2017 – obecnie), Członek Rady Naukowej Instytutu Chemii Przemysłowej oraz Instytutu Badania Koniunktur i Cen (2017-obecnie), Członek Rady Programowej Konsorcjum SmartPowerGrid Polska (2010-obecnie), Doradca Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. ds. polityki energetycznej (2012); Członek Komisji Budżetu i Finansów Rady Miejskiej Wrocławia (1999-2001); Członek Rady Naukowej Wrocławskiego Centrum Transferu Technologii (1997-2003); Członek Rady Fundacji Rozwoju Politechniki Wrocławskiej (1996-2003); Doradca dyrektora przedsiębiorstwa DOLPASZ we Wrocławiu (1992-1993); Szef Zespołu Doradców Wojewody Wrocławskiego (1992); Współpracownik międzynarodowej firmy konsultingowej AT Kearney (1991-1997); Doradca Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. (1991-1993); Doradca ds. polityki gospodarczej Premiera Rządu RP (1991-1992); Członek Zespołu Doradców Ministra Łączności (1976-1990).

Marek Pietrzak – członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu Wynagrodzeń

Wykształcenie, kwalifikacje:

2015-2016	Apsley Business School of London i Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie – executive master of business administration
2009-2013	aplikacja radcowska Okręgowa Izba Radców Prawnych w Warszawie – radca prawny,
2001-2006	studia w Wyższej Szkole Handlu i Prawa w Warszawie na Wydziale Prawa – magister prawa,
2000-2004	studia w Prywatnej Wyższej Szkole Businessu i Administracji w Warszawie na Wydziale Ekonomii – magister ekonomii

Zajmowane wcześniej stanowiska wraz z opisem przebiegu pracy zawodowej:

od 2016	członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.
od 2014	Kancelaria Radcy Prawnego – Marek Pietrzak – Właściciel,
od 2016	Polskie Radio Regionalna Rozgłośnia w Warszawie Radio dla Ciebie S.A. – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2015-2016	Białskie Wodociągi i Kanalizacja „Wod-Kan” Sp. z o.o. – Członek Rady Nadzorczej,
2011-2014	Wodociąg Marecki Sp. z o.o. - Doradca zespołu projektowego ds. prawnych,
2010	Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej - Specjalista w Biurze Prawa i Ustroju,
2007-2008	Mazowiecki Urząd Wojewódzki - Referent prawny w Wydziale Prawnym.

W swojej praktyce zawodowej koncentruje się na obsłudze prawnej podmiotów gospodarczych. Jego wiodącą specjalizacją jest prawo cywilne oraz gospodarcze, w szczególności prawo spółek, a także prawo pracy. Specjalizuje się także w dochodzeniu odszkodowań i zadośćuczynień w przypadku błędów w sztuce medycznej oraz wypadków komunikacyjnych i w pracy.

Bogusław Szarek – Sekretarz Rady Nadzorczej

Wykształcenie, kwalifikacje:

- Średnie techniczne

Zajmowane wcześniej stanowiska wraz z opisem przebiegu pracy zawodowej:

	Przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” O/ZG „Polkowice -Sierszowice”,
od 2012	Członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. z wyboru pracowników
od 1982	zatrudniony w KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Sierszowice” na stanowisku ślusarz mechanik maszyn i urządzeń górniczych,

Agnieszka Winnik-Kalemba – członek Rady Nadzorczej

Wykształcenie, kwalifikacje:

od 2016	Członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.
1999-2003	Aplikacja adwokacka w Okręgowej Radzie Adwokackiej we Wrocławiu; egzamin adwokacki w 2003r.,
1995-1997	Stypendium Rządu Amerykańskiego w Georgetown University in Washington D.C. oraz University of Kentucky The James W. Martin School of Policy and Administration na kierunku Business Law and Public Administration,
1990-1995	Studia na Uniwersytecie Wrocławskim, Wydział Prawa i Administracji – magister prawa.

Zajmowane wcześniej stanowiska wraz z opisem przebiegu pracy zawodowej:

od 2003	Właściciel Kancelarii Adwokackiej adw. Agnieszka Winnik-Kalemba,
2016 (marzec-czerwiec)	PKO BP S.A. – Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej,
2006-2010	Doradca i stały współpracownik śp. Posłanki Aleksandry Natalii-Świat,
2006-2008	PKO BP S.A. – Członek Rady Nadzorczej,
1998-2000	Dolnośląski Urząd Marszałkowski we Wrocławiu – Szef Biura Obsługi Prawnej,
1997-1998	Asystent Prawny Przewodniczącego Izby Regionów Rady Europy w Strasburgu, Sejmik Samorządowy Województwa Wrocławskiego,
1997	Asystent Prawny Law Offices of Bowles, Keating, Matuszewich & Fiordalisi Chicago-Milan-Rome A Partnership of Professional Corporation, Chicago, USA,
1989-1991	Biuro Zarządu Regionu NSZZ Solidarność Regionu Dolny Śląsk
1987-1989	Współpracownik Komisji Interwencji i Praworządności NSZZ Solidarność prowadzonej przez Zofię i Zbigniewa Romaszewskich,
1986-1989	Współpracownik Regionalnego Komitetu Wykonawczego NSZZ Solidarność Region Dolny Śląsk.

Jarosław Witkowski – członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu Strategii

Wykształcenie, kwalifikacje:

2004	Tytuł profesora nauk ekonomicznych,
1996	Doktor habilitowany nauk ekonomicznych (AE we Wrocławiu),
1991	Doktor nauk ekonomicznych (AE w Katowicach),
1986	Magister ekonomii (AE w Katowicach).

Zajmowane wcześniej stanowiska wraz z opisem przebiegu pracy zawodowej:

od 2016	Członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.,
od 2018	Członek Rady Nadzorczej Trans.eu Group S.A.,
od 2016	Przewodniczący Senackiej Komisji ds. Współpracy z Biznesem UE we Wrocławiu,
od 1998	Kierownik Katedry Zarządzania Strategicznego i Logistyki na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu,
2012-2016	Przewodniczący Senackiej Komisji ds. Współpracy z Zagranicą UE we Wrocławiu,
2012-2016	Profesor w Katedrze Logistyki Uniwersytetu Zielonogórskiego,
2005-2012	Prorektor ds. współpracy z zagranicą UE we Wrocławiu,
1988-1998	Asystent, a następnie adiunkt w Instytucie Ekonomiki Produkcji (później Katedrze Strategii Rozwojowych w Przemysle) AE we Wrocławiu,
1986-1987	Stażysta w Przedsiębiorstwie Spedycji Międzynarodowej C. Hartwig w Katowicach,
1986-1988	Asystent w Instytucie Ekonomiki Transportu AE w Katowicach.

Stypendia i staże zagraniczne: w 1993 r. absolwent European Doctoral Programme In Entrepreneurship and Small Business Management, realizowanego przez Copenhagen Business School i Roskilde University w Danii oraz Lund University i Vaxjo University w Szwecji. W latach 1995 - 1997 stypendysta rządu japońskiego Monbusho na Uniwersytecie Studiów Zagranicznych w Tokio oraz na Uniwersytecie Hitotsubashi w Tokio.

17.3. Zmiany w składzie władz Jednostki Dominującej

Zarząd Spółki

Zgodnie ze Statutem KGHM Polska Miedź S.A. członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza.

Skład Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. IX kadencji w dniu 1 stycznia 2017 r. przedstawiał się następująco:

– Radosław Domagalski-Łabędzki	Prezes Zarządu,
– Jacek Rawecki	I Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Łańcuchami Dostaw
– Michał Jezioro	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju
– Stefan Świątkowski	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
– Piotr Walczak	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji,

Zmiany w składzie i podziale kompetencji Zarządu w 2017 r.:

Data	Opis zmian
3 lutego 2017 r.	- Jacek Rawecki złożył rezygnację z funkcji I Wiceprezesa Zarządu KGHM Polska Miedź S.A., - Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu Pana Rafała Pawełczaka na funkcję Wiceprezesa Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.
31 maja 2017 r.	- Piotr Walczak złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Produkcji ze skutkiem na dzień 13 czerwca 2017 r.
24 lipca 2017 r.	- Rada Nadzorcza w dniu 24 lipca 2017 r. podjęła uchwałę o powołaniu Pana Ryszarda Jaśkowskiego na Członka Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.
8 listopada 2017 r.	- Rada Nadzorcza KGHM Polska Miedź S.A. powierzyła stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Produkcji Panu Ryszardowi Jaśkowskiemu

Skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2017 r. przedstawiał się następująco:

- Radosław Domagalski-Łabędzki Prezes Zarządu,
- Stefan Świątkowski Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Michał Jezioro Wiceprezes ds. Aktywów Zagranicznych,
- Rafał Pawełczak Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju,
- Ryszard Jaśkowski Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji.

Ponadto 10 marca 2018 r. Rada Nadzorcza Spółki odwołała z Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. Prezesa Zarządu Radosława Domagalskiego-Łabędzkiego oraz Wiceprezesa Zarządu Michała Jezioro.

Rada Nadzorcza Spółki

Zgodnie ze Statutem Spółki członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Skład Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. IX kadencji na dzień 1 stycznia 2017 r. przedstawiał się następująco:

- Dominik Hunek Przewodniczący Rady
- Michał Czarnik Zastępca Przewodniczącego
- Wojciech Andrzej Myślecki
- Marek Pietrzak
- Agnieszka Winnik-Kalemba
- Jarosław Witkowski
- oraz wybrani przez pracowników
- Bogusław Szarek Sekretarz
- Józef Czyczerski
- Leszek Hajdacki

W dniu 21 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie KGHM Polska Miedź S.A. powołało Pana Janusza Marcina Kowalskiego w skład Rady Nadzorczej Spółki.

Skład Rady Nadzorczej od 21 czerwca 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. przedstawiał się następująco:

- Dominik Hunek Przewodniczący Rady
- Michał Czarnik Zastępca Przewodniczącego
- Janusz Marcin Kowalski
- Wojciech Andrzej Myślecki
- Marek Pietrzak
- Agnieszka Winnik-Kalemba
- Jarosław Witkowski
- oraz wybrani przez pracowników
- Bogusław Szarek Sekretarz
- Józef Czyczerski
- Leszek Hajdacki

17.4. Wynagrodzenia członków organów Jednostki Dominującej i pozostałego kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej

Informacja dotycząca umów o świadczenie usług zarządzania, wynagrodzenia i zakazu konkurencji po ustaniu pełnienia funkcji członków Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami Rada Nadzorcza - działając na podstawie upoważnień Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki KGHM Polska Miedź S.A., ustalając szczegółowe zasady zatrudnienia i wynagrodzenia członków zarządu, określiła wzory umów o świadczenie usług zarządzania na czas pełnienia funkcji Prezesa i Wiceprezesa Zarządu Spółki.

Na podstawie wyżej wymienionych wzorów umów z dniem 1 czerwca 2017 r. z poszczególnymi członkami Zarządu zawarte zostały umowy o świadczenie usług zarządzania, zastępując tym samym dotychczasowe umowy o pracę.

Otrzymywane na ich podstawie wynagrodzenie całkowite, składa się z części stałej stanowiącej miesięczne wynagrodzenie podstawowe oraz części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Spółki.

Zgodnie z decyzją NWZ miesięczne wynagrodzenie stałe dla poszczególnych członków Zarządu Spółki zawiera się w przedziale od siedmiokrotności do piętnastokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Wynagrodzenie zmienne uzależnione jest od poziomu realizacji ustalonych przez Radę Nadzorczą celów zarządczych i nie może przekroczyć 90% lub 100% (w zależności od pełnionej funkcji w Zarządzie) stałego wynagrodzenia za czas wykonywania przedmiotu umowy (z zastrzeżeniem, że jest on dłuższy niż 3 miesiące).

Na podstawie Statutu KGHM Polska Miedź S.A., regulaminu Rady Nadzorczej, umów o świadczenie usług zarządzania oraz uchwał NW i ZWZ, Rada Nadzorcza zatwierdziła Cele Zarządcze (kluczowe wskaźniki efektywności – KPI) dla Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. na rok 2017.

Cele Zarządcze do wykonania warunkujące możliwość otrzymania części zmiennej wynagrodzenia za rok obrotowy Spółki:

- wdrożenie zasad wynagradzania członków organów zarządzających i nadzorczych zgodnych z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r.,
- ukształtowanie składów rad nadzorczych we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej, tak by ich członkowie posiadali uprawnienia do zasiadania w radach nadzorczych, potwierdzone pozytywnym wynikiem egzaminu dla kandydatów na członków rad nadzorczych, lub posiadali uprawnienia ustawowo zwalniające z obowiązku jego zdania, w szczególności posiadali stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych lub nauk prawnych, albo posiadali wpis na listę radców prawnych, adwokatów, biegłych rewidentów lub doradców inwestycyjnych w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r.,
- realizacja obowiązków, o których mowa w art. 17-20, art. 22 i art. 23 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r.

Rada Nadzorcza ustaliła również dodatkowe cele zarządcze: KPI solidarnościowe (obowiązujące wszystkich członków Zarządu) i KPI/cele indywidualne.

W skład KPI solidarnościowych wchodzi:

- EBITDA skorygowana Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.,
- Marża EBITDA Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

KPI/cele indywidualne przypisane są poszczególnym członkom Zarządu, wynikają z przyjętej przez Spółkę strategii i są kluczowe z punktu widzenia organizacji.

Wypłata wynagrodzenia zmiennego następuje pod warunkiem realizacji przez zarządzającego celów zarządczych, zatwierdzeniu sprawozdania Zarządu z działalności Spółki, sprawozdania finansowego Spółki za ubiegły rok obrotowy oraz udzieleniu zarządzającemu absolutorium z wykonania przez niego obowiązków członka zarządu przez Walne Zgromadzenie i przedstawienia przez Zarząd Radzie Nadzorczej sprawozdania z realizacji celów zarządczych. Rada Nadzorcza dokonuje oceny wykonania wyżej wymienionych celów i ustala wysokość należnej wypłaty wynagrodzenia zmiennego.

Łączne roczne wynagrodzenie całkowite zarządzającego, o którym mowa w ustępach poprzedzających nie może przekroczyć iloczynu kwoty 100 000 PLN i liczby miesięcy kalendarzowych przez które pełnił on swoje obowiązki.

Tabela 51. Potencjalnie należne wynagrodzenie Członków Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. za 2017 r.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Potencjalnie należne wynagrodzenie ruchome za 2017 r. na podstawie umowy o pracę (z dodatkowym*)	Potencjalnie należne wynagrodzenie zmienne za 2017 r. na podstawie umowy o świadczenie usług zarządzania
Radosław Domagalski-Łabędzki	Członek Zarządu - Prezes Zarządu	286 245,70	237 603,10
Stefan Świątkowski	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	253 217,35	237 603,10
Rafał Pawełczak	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	197 509,56	237 603,10
Michał Jeziuro	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	253 217,35	237 603,10
Ryszard Jaśkowski	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	0,00	178 101,38
Jacek Rawecki	Członek Zarządu - I Wiceprezes Zarządu	274 921,70	0,00
Piotr Walczak	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	60 772,17	0,00
RAZEM		1 325 883,83	1 128 513,78

*Potencjalnie należne wynagrodzenie dotyczy wynagrodzenia ruchomego za 2017 r. wypłacone na podstawie umowy o pracę (z dodatkowymi 20%), o wypłacie którego decyduje Rada Nadzorcza.

W/w umowa reguluje również sprawy dotyczące:

- korzystania – w czasie wykonywania obowiązków umownych – z powierzchni biurowej wraz z wyposażeniem i urządzeń technicznych, w tym komputera osobistego z bezprzewodowym dostępem do sieci Internet, środków łączności, w tym telefonu komórkowego,
- uczestnictwa w konferencjach, seminariach lub spotkaniach o charakterze biznesowym związanych z przedmiotem działalności Spółki, i o ile jest to konieczne dla realizacji tychże zobowiązań, odbywania podróży w kraju i za granicą,
- ponoszenia przez Spółkę kosztów związanych ze świadczeniem usług poza jej siedzibą, niezbędnych do należytego wykonania usług, w szczególności takich jak koszty podróży i zakwaterowania w standardzie stosownym do wykonywanej funkcji,
- korzystania z samochodu służbowego do celów służbowych,
- dodatku na mieszkanie w kwocie 2 500 PLN o ile siedziba biura zarządu Spółki znajduje się w odległości ponad 100 km od miejsca zamieszkania zarządzającego,
- ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej związanej z wykonywaniem funkcji;
- ponoszenia lub refinansowania kosztów indywidualnego szkolenia Zarządzającego związanego z przedmiotem Umowy i obowiązkami umownymi do wysokości 15 000 PLN netto w roku kalendarzowym (o ile Rada Nadzorcza wyrazi zgodę).

Umowy stanowią również, że w przypadku pełnienia przez Zarządzającego funkcji członka organu w podmiotach zależnych od Spółki w ramach grupy kapitałowej, Zarządzający nie będzie pobierał dodatkowego wynagrodzenia z tytułu pełnienia tych funkcji, poza wynagrodzeniem, o którym mowa w umowie o świadczenie usług zarządzania.

Zawarte z członkami zarządu umowy regulują kwestię wypłaty odprawy w razie rozwiązania albo wypowiedzenia umowy o świadczenie usług zarządzania z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających z jej postanowień. Przewiduje ona, że Spółka wypłaci odprawę w wysokości trzykrotności części stałej wynagrodzenia (jeżeli zatrudnienie na stanowisku trwało co najmniej 12 miesięcy).

Umowy z członkami Zarządu zawierają regulacje - zarówno w trakcie trwania umowy, a także po ustaniu pełnienia funkcji – dotyczące zakazu konkurencji. W szczególności stanowią, że w okresie 6 miesięcy od dnia ustania pełnienia funkcji nie będą oni prowadzili działalności konkurencyjnej. Z tytułu przestrzegania zakazu konkurencji KGHM wypłaci zarządcy odszkodowanie w łącznej wysokości obliczonej jako iloczyn 0,5 krotność miesięcznego wynagrodzenia stałego i 6-miesięcznego okresu trwającego zakazu. Warunkiem wypłaty przedmiotowego odszkodowania jest sprawowanie funkcji zarządcy przez co najmniej 6 miesięcy. Członek Zarządu, który naruszy postanowienia wyżej wymienionej umowy, zobowiązany będzie do zapłaty kary umownej w wysokości całości otrzymanego odszkodowania. Zapłata kary umownej nie wyłącza prawa Spółki do dochodzenia odszkodowania przewyższającego jej wysokość na zasadach ogólnych.

Informacja dotycząca wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia członków organów nadzorczych zostało ustalone dnia 21 czerwca 2017 r. przez Walne Zgromadzenie Wspólników w oparciu o zapisy Ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia poszczególnych członków Rady Nadzorczej uzależniona jest od pełnionej w niej funkcji i ustalana jako krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez prezesa GUS.

Spółka również pokrywa lub zwraca koszty związane z udziałem w pracach Rady Nadzorczej, a w szczególności koszty przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbycia posiedzenia Rady Nadzorczej i z powrotem oraz koszty zakwaterowania i wyżywienia.

Szczegółowa informacja na temat wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści osób nadzorujących, jak i zarządzających znajduje się w nocie 12.10 jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Ogólna informacja o przyjętym i stosowanym systemie wynagrodzeń kluczowych menedżerów

Kluczowa kadra menedżerska wynagradzana jest na podstawie umów o pracę. W czasie jej trwania pracownikowi przysługują:

- podstawowe wynagrodzenie miesięczne, które wynosi – w zależności od pełnionej funkcji – od 4,5-krotności do 12-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, w czwartym kwartale roku ubiegłego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
- roczna premia, wypłacana zgodnie z zasadami premiowania ustalonymi przez Zarząd, opartymi na systemie mierników biznesowych (KPI) i indywidualnych celów (MBO).
- Zasady ustalania i przyznawania premii rocznej (STIP - Short-Term Incentive Plan) w KGHM Polska Miedź S.A. funkcjonują od 2013 r. System oparty jest na KPI solidarnościowych, indywidualnych oraz zadaniach, których bazę stanowią kluczowe wskaźniki efektywności Zarządu oraz cele wynikające ze strategii Spółki. Obecnie systemem STIP objęto 109 osobową grupę kadry zarządzającej w Spółce.
- świadczenia dodatkowe tj. ubezpieczenie na życie, Pracowniczy Program Emerytalny, Abonamentowa Opieka Medyczna, samochód służbowy.

18. Etyka i Ład Korporacyjny

Kodeks Etyki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. jest głównym narzędziem, w kulturze korporacyjnej Grupy Kapitałowej, które pomaga określić priorytety i ustalić zbiór zasad obowiązujących dla wszystkich pracowników w ich codziennej pracy.

Zadaniem Kodeksu Etyki jest zapewnienie zgodności zachowania pracowników z najwyższymi standardami opartymi na wartościach, jakimi kierują się pracownicy Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.: bezpieczeństwo, współdziałanie, zorientowaniu na wyniki, odpowiedzialności i odwadze.

Ponadto w celu efektywnego wdrożenia zawartych w Kodeksie Etyki zasad i wartości na poziomie globalnej Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. obowiązują inne, odpowiednie polityki i procedury. Ich wdrożenie wypełnia światowe standardy ładu korporacyjnego oraz coraz większe oczekiwania interesariuszy, w tym przede wszystkim klientów oraz instytucji finansowych.

Opierając się na najlepszych praktykach ładu korporacyjnego obowiązują niżej wymienione polityki, wprowadzające globalne, ujednolicone standardy dostosowane do regulacji prawnych wszystkich jurysdykcji, w których działa Grupa KGHM Polska Miedź S.A.:

Polityka Prawa Konkurencji w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	Celem Polityki Prawa Konkurencji jest stworzenie ram funkcjonalnych systemu, który pozwoli Grupie KGHM Polska Miedź S.A. na utrzymanie zgodności z prawem konkurencji, które ma zastosowanie we wszystkich krajach, w których działa Grupa KGHM Polska Miedź S.A.
Polityka Antykorupcyjna w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	Polityka Antykorupcyjna ustala podstawowe zasady i standardy, których celem jest zapobieganie łamaniu obowiązujących regulacji antykorupcyjnych w jurysdykcjach, w których działa Grupa KGHM Polska Miedź S.A. Grupa stosuje politykę zera tolerancji dla korupcji i przekupstwa.
Polityka Odpowiedzialnego Łańcucha Dostaw w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	Polityka Odpowiedzialnego Łańcucha Dostaw ma na celu zagwarantowanie wyboru tylko odpowiedzialnych dostawców, zwłaszcza w przypadku pozyskiwania tzw. minerałów konfliktowych (złota, cyny, wolframu i tantalu) oraz zapewnienie, że nabywane przez Grupę KGHM Polska Miedź S.A. towary i usługi nie przyczyniają się do finansowania terroryzmu oraz wytwarzane lub świadczone są z poszanowaniem podstawowych praw człowieka, standardów pracy, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania korupcji.

W 2017 r. w Spółce funkcjonował wewnętrzny system zarządzania odpowiedzialnym łańcuchem dostaw złota, na który składają się Polityka Odpowiedzialnego Łańcucha Dostaw w Grupie Kapitałowej KGHM oraz Procedura Badania Odpowiedzialnego Łańcucha Dostaw dla Złota w KGHM Polska Miedź S.A. System ten podlega corocznemu niezależnemu, zewnętrznemu audytowi w celu zapewnienia zgodności z wytycznymi LBMA Responsible Gold Guidnace oraz uzyskaniu certyfikacji LBMA (The London Bullion Market Association). W roku 2018 planowane jest rozszerzenie systemu o dodatkowe mechanizmy zapewniające zgodność z wytycznymi LBMA Responsible Silver Guidnace opublikowane w 2017r.

W roku 2017 w celu przestrzegania najważniejszych zasad związanych z zapobieganiem korupcji w KGHM Polska Miedź S.A. oraz w spółkach krajowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. wdrożono „Instrukcję przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym”. W roku 2018 planowana jest aktualizacja Kodeksu Etyki Grupy KGHM. Dodatkowo, prace wspierające i podnoszące standardy etyczne i ładu korporacyjnego będą kontynuowane w roku 2018r.

Ponadto, nieprzerwanie od 2009 r. KGHM Polska Miedź S.A. znajduje się w gronie spółek notowanych na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w ramach prestiżowego RESPECT Index - pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej indeksu spółek odpowiedzialnych społecznie.

19. Informacja o raportach bieżących opublikowanych po dniu bilansowym

Data raportu		Rozdział
19 stycznia 2018 r.	<p>Informacja o wystąpieniu przesłanek do weryfikacji wartości odzyskiwalnej zagranicznych aktywów górniczych.</p> <p>W wyniku przeglądu założeń techniczno-ekonomicznych kluczowych zagranicznych aktywów górniczych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. dla części tych aktywów nastąpiła istotna zmiana parametrów w zakresie długości życia kopalni, wolumenu produkcji metali, zakładanych kosztów operacyjnych i poziomu nakładów kapitałowych w okresie życia kopalni.</p> <p>Zgodnie z MSR 36, istotna zmiana wskazanych powyżej założeń stanowi przesłankę świadcząca o możliwości zmiany wartości odzyskiwalnej tych aktywów i zobowiązuje Spółkę do przeprowadzenia na dzień kończący ostatni okres sprawozdawczy, tj. 31 grudnia 2017 r., testów na utratę wartości w celu weryfikacji wartości odzyskiwalnej w odniesieniu do kopalni Robinson, aktywów kopalni Zagłębia Sudbury (tj. kopalni Morrison i projektu Victoria), kopalni Franke oraz projektu KGHM Ajax.</p> <p>Dla aktywów z tytułu zaangażowania we wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda S.C.M., w tym wartości inwestycji w Sierra Gorda S.C.M. oraz pożyczek udzielonych Sierra Gorda S.C.M., nie stwierdzono przesłanek do przeprowadzenia testów.</p>	6,7
21 lutego 2018 r.	<p>Informacja o wynikach przeprowadzonych testów na utratę wartości.</p> <p>Szczegółowa informacja na temat wyników przeprowadzonych testów znajduje się w Części 3 Jednostkowego oraz Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.</p>	6,7
10 marca 2018 r.	<p>Informacja o zmianach w składzie Zarządu</p> <p>Rada Nadzorcza odwołała z Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. Prezesa Zarządu Radosława Domagałskiego-Łabędzkiego oraz Wiceprezesa Zarządu Michała Jezioro. Szczegółowa informacja o zmianach w podziale obowiązków członków Zarządu znajduje się w rozdziale 17.1 niniejszego sprawozdania.</p>	17

Ponadto w 2018 r. opublikowane zostały raporty bieżące dotyczące:

- dat przekazywania raportów okresowych w roku 2018 (19 stycznia 2018 r.),
- zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. (14 lutego 2018 r.),
- projektów uchwał na Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (14 lutego 2018 r.),
- zmiany porządku obrad Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A., zwołanego na dzień 15 marca 2018 r. (15 lutego 2018 r.),
- zmiany daty przekazania raportów okresowych za rok 2017 (7 marca 2018 r.).

Załącznik 1 Oświadczenie o stosowaniu Ładu Korporacyjnego

Zarząd KGHM Polska Miedź S.A., zgodnie z § 91 ust. 5 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, a także Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., przedstawia Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w 2017 r.

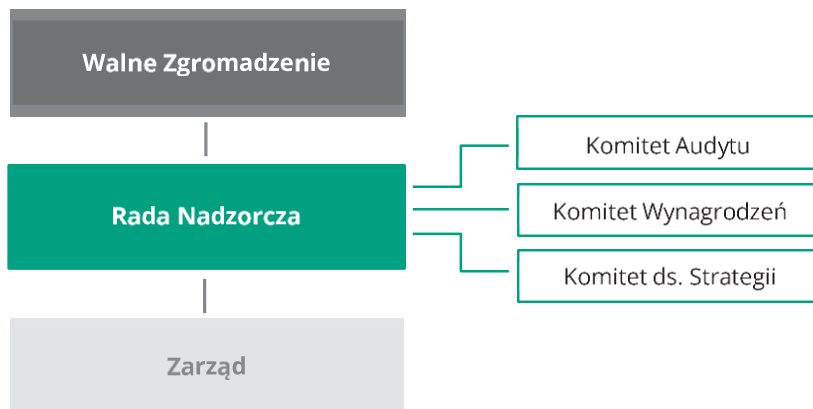
KGHM Polska Miedź S.A., spółka notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., podlegała w 2017 r. zasadom ładu korporacyjnego określonym w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”, który został przyjętym uchwałą Nr 26/1413/2015 przez Radę Giełdy w dniu 13 października 2015 r. Treść zasad dostępna jest na oficjalnej stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie poświęconej tej tematyce (www.gpw.pl/dobre-praktyki), a także na stronie KGHM Polska Miedź S.A. w sekcji dotyczącej ładu korporacyjnego www.kghm.com/pl/inwestorzy/lad-korporacyjny/stosowanie-ladu-korporacyjnego.

KGHM Polska Miedź S.A. starała się na każdym etapie funkcjonowania realizować rekomendacje i zasady dotyczące „Dobrych Praktyk” spółek giełdowych.

KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r. nie stosowała rekomendacji IV.R.2 ze zbioru „Dobrych Praktyk...”, mówiącej, że jeśli to uzasadnione, spółka powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poprzez transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym, dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia, a także wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.

W ocenie Spółki, wprowadzenie możliwości udziału w walnych zgromadzeniach przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej może nieść ryzyko natury prawno-technicznej prowadzące do zaburzenia sprawnego przebiegu walnego zgromadzenia, a w konsekwencji do ewentualnego podważenia podjętych uchwał. W ocenie Spółki, zasady udziału w walnych zgromadzeniach KGHM Polska Miedź S.A. umożliwiają realizację praw wynikających z akcji oraz zabezpieczają interesy wszystkich akcjonariuszy. Spółka rozważa przeprowadzenie procesu wdrożenia powyższej rekomendacji w sytuacji, gdy ich prawno-techniczny aspekt przestanie budzić wątpliwości i będzie to uzasadnione realną potrzebą tej formy komunikacji ze strony akcjonariuszy. Począwszy od 2016 r. KGHM Polska Miedź S.A. przeprowadza transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.

Schemat 7. Struktura ładu korporacyjnego w KGHM Polska Miedź S.A.

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie (WZ) KGHM Polska Miedź S.A. jest najwyższym organem Spółki. Obraduje jako zwyczajne lub nadzwyczajne, w oparciu o przepisy powszechnie obowiązujące, Statut Spółki oraz „Regulamin obrad Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie”. WZ zwołuje Zarząd Spółki. W przypadkach określonych przepisami Kodeksu spółek handlowych (Ksh) Walne Zgromadzenie może zostać zwołane przez Radę Nadzorczą lub akcjonariuszy. Statut KGHM Polska Miedź S.A. upoważnia również Skarb Państwa do zwołania WZ. WZ Spółki zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. WZ może podejmować uchwały, jeżeli reprezentowana jest przynajmniej jedna czwarta kapitału zakładowego. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów oddanych, o ile przepisy prawa lub Statut spółki nie stanowią inaczej. Zasady działania WZ określone są w przepisach Ksh oraz Statucie Spółki. Dodatkowe kwestie związane z funkcjonowaniem WZ reguluje uchwalony przez WZ w dniu 17 maja 2010 r. „Regulamin obrad Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie”, który jest dostępny na stronie internetowej www.kghm.com.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności:

1. rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu Spółki z działalności Spółki oraz sprawozdań finansowych, w tym sprawozdania finansowego grupy kapitałowej Spółki, za ubiegły rok obrotowy,
2. powzięcie uchwały o podziale zysków lub o pokryciu strat,
3. udzielenie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
4. zmiany przedmiotu działalności Spółki,
5. zmiany Statutu Spółki,
6. podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
7. sposób i warunki umorzenia akcji,
8. połączenie, podział i przekształcenie Spółki,
9. rozwiązanie i likwidacja Spółki,
10. emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa,
11. wyrażanie zgody na zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
12. wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawarciu Spółki lub sprawowaniu zarządu lub nadzoru,
13. nabycie akcji własnych Spółki, które mają być zaoferowane do nabycia pracownikom lub osobom, które były zatrudnione w Spółce lub spółce z nią powiązanej przez okres co najmniej trzech lat,
14. ustalanie zasad wynagradzania dla członków Rady Nadzorczej,
15. ustalanie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu.

Harmonogram prac przy organizacji walnych zgromadzeń spółki planowany jest w taki sposób, aby należycie wywiązywać się z obowiązków wobec akcjonariuszy i umożliwić im realizację ich praw.

Wprowadzanie zmian do Statutu Spółki wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia i wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zmiany w Statucie Spółki dokonywane są przez Walne Zgromadzenie z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w sposób i w trybie wynikającym z Ksh, tj. większością trzech czwartych głosów oddanych w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

Spośród rozwiązań uregulowanych w Ksh w zakresie procesu organizacji walnych zgromadzeń i uprawnień akcjonariuszy, spółka stosuje tylko przepisy obligatoryjne, tj. dotyczące obowiązku publikacji ogłoszeń i materiałów na walne zgromadzenia na stronie internetowej, zastosowania elektronicznych form kontaktu z akcjonariuszami. Nie mają natomiast zastosowania przepisy umożliwiające udział akcjonariuszy w walnych zgromadzeniach przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej

Akcjonariusze i ich uprawnienia

Szczegółowa informacja o strukturze właścicielskiej znajduje się w Rozdziale 11.4 niniejszego sprawozdania.

Akcjonariusze spółki swoje uprawnienia wykonują w sposób i w granicach wyznaczonych przez przepisy powszechnie obowiązujące, Statut spółki oraz Regulamin obrad Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A.

Akcjonariusz ma prawo do wykonywania głosu osobiście lub poprzez upoważnionego przez siebie pełnomocnika. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu powinno być udzielone na piśmie lub w postaci elektronicznej. Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Każda akcja daje prawo do jednego głosu.

Nie istnieją ograniczenia w przenoszeniu praw własności akcji oraz w wykonywaniu prawa głosu z akcji Spółki, inne niż wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Spółka nie emitowała papierów wartościowych, które dawałyby specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Spółki.

Akcjonariusz jest uprawniony w szczególności do:

1. zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia jeśli reprezentuje co najmniej połowę kapitału zakładowego lub został upoważniony przez sąd rejestrowy i reprezentuje co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego,
2. zgłaszania projektów uchwał podczas obrad Walnego Zgromadzenia, dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
3. zgodnie z postanowieniami Statutu akcjonariusz Skarb Państwa może zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie jeżeli Zarząd nie zwoła go w ustawowym terminie oraz Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie jeżeli zwołanie uzna za wskazane,
4. wnioskowania o zdjęcie z porządku obrad bądź zaniechanie rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad,
5. żądania zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego zgromadzenia, jeżeli akcjonariusz bądź akcjonariusze reprezentują co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego,
6. żądania umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia, jeżeli akcjonariusz bądź akcjonariusze reprezentują co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza KGHM Polska Miedź S.A. jest stałym organem nadzoru KGHM Polska Miedź S.A., we wszystkich dziedzinach działalności spółki. Zgodnie ze Statutem Spółki Rada Nadzorcza składa się z 7 do 10 członków powołanych przez Walne Zgromadzenie, w tym 3 członków pochodzi z wyboru pracowników Spółki. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani na wspólną kadencję, która trwa trzy lata. Rada Nadzorcza wybiera ze swojego grona Przewodniczącą Rady Nadzorczej, jego Zastępcę oraz w miarę potrzeby także Sekretarza. Rada Nadzorcza powinna być zwoływana nie rzadziej niż raz na kwartał. Dla ważności uchwał Rady Nadzorczej wymagane jest zaproszenie na posiedzenie wszystkich członków Rady i podjęcie uchwały bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy w szczególności:

1. ocena jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i Grupy Kapitałowej za dany rok obrotowy,
2. ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku lub pokrycia straty,
3. składanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznego, pisemnego sprawozdania z wyników ocen, o których mowa w pkt. 1 i 2,
4. przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznych wniosków w sprawie udzielenia absolutorium dla członków Zarządu z wykonania przez nich obowiązków,
5. badanie i kontrola działalności oraz stanu finansowego Spółki i coroczne przedkładanie Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu zwięzłej oceny sytuacji Spółki,
6. dokonywanie wyboru biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdań o których mowa w pkt. 1,
7. zawieszanie z ważnych powodów w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu,
8. delegowanie członka lub członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, nie mogących sprawować swoich czynności,
9. ustalanie członkom Zarządu wynagrodzenia oraz innych warunków umów o świadczenie usług zarządzania, na podstawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu uchwalonych przez Walne Zgromadzenie, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierującymi niektórymi spółkami,
10. zatwierdzanie Regulaminu Zarządu Spółki,
11. zatwierdzanie rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki,
12. opiniowanie wniosków Zarządu kierowanych do Walnego Zgromadzenia,
13. na wniosek Zarządu wyrażanie zgody na:
  - a. nabywanie i zbywanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości (w tym zakresie nie jest wymagana uchwała Walnego Zgromadzenia);
  - b. udzielanie poręczeń i pożyczek podmiotom gospodarczym, w których Spółka posiada poniżej 1/3 głosów z akcji lub udziałów na Walnych Zgromadzeniach/Zgromadzeniach Wspólników tych podmiotów;
  - c. tworzenie i przystępowanie do spółek handlowych;
  - d. zbywanie akcji i udziałów w podmiotach zależnych Spółki;
  - e. tworzenie za granicą oddziałów, spółek, przedstawicielstw i innych jednostek organizacyjnych lub podmiotów gospodarczych;
  - f. objęcie lub nabycie akcji lub udziałów innej Spółki;
  - g. ustanawianie i likwidację fundacji;
14. powoływanie i odwoływanie członków Zarządu, z zastrzeżeniem § 12 Statutu Spółki,
15. wyrażanie opinii w sprawach inwestycji Spółki w środki trwałe, które spełniają jeden z warunków: a) inwestycja o wartości powyżej 10% budżetu na wydatki inwestycyjne w środki trwałe Spółki na dany rok obrotowy; b) inwestycja powyżej 5% budżetu na wydatki inwestycyjne w środki trwałe Spółki na dany rok obrotowy, jeżeli inwestycja nie spełnia kryterium planowanej efektywności w porównaniu do przyjętej stopy zwrotu z kapitału w Spółce.
16. określenie sposobu wykonywania prawa głosu przez reprezentanta KGHM Polska Miedź S.A. na Walnym Zgromadzeniu spółek, wobec których Spółka jest przedsiębiorcą dominującym w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, w sprawach: a) zawiązania przez spółkę innej spółki; b) zmiany statutu lub umowy oraz przedmiotu działalności spółki; c) połączenia, przekształcenia, podziału, rozwiązania i likwidacji spółki; d) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego spółki; e) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego; f) umorzenia udziałów lub akcji; g) kształtowanie wynagrodzeń członków Zarządów oraz rad nadzorczych; h) postanowienia dotyczącego roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru; i) w sprawach, o których mowa w art. 17 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, z zastrzeżeniem § 34 ust. 4 Statutu.
17. opiniowanie sporządzonych przez Zarząd sprawozdań o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem,
18. opiniowanie zasad działalności sponsoringowej oraz ocena efektywności prowadzonej przez Spółkę działalności sponsoringowej,
19. opiniowanie zmiany zasad zbywania aktywów trwałych, określonych w § 33¹ Statutu,
20. zatwierdzanie polityki wynagrodzeń dla grupy kapitałowej.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy również udzielanie zgody Zarządowi na:

1. umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, jeżeli wysokość wynagrodzenia przewidzianego łącznie za świadczone usługi przekracza 500 000 PLN netto, w stosunku rocznym,
2. zmiany umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem podwyższającej wynagrodzenie powyżej kwoty, o której mowa w pkt 1,
3. umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, w których maksymalna wysokość wynagrodzenia nie jest przewidziana,
4. darowizny lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
5. zwolnienia z długu lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Rada Nadzorcza działa na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, Statutu Spółki i Regulaminu Rady Nadzorczej. Regulamin i Statut Spółki jest dostępny na stronie internetowej www.kghm.com.

Skład Rady Nadzorczej i jego zmiany w 2017 r. zaprezentowane są w Rozdziale 17 niniejszego sprawozdania.

Członkowie Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.: Dominik Hunek, Jarosław Witkowski, Michał Czarnik, Wojciech Andrzej Myślecki, Marek Pietrzak, Agnieszka Winnik – Kalemba oraz Janusz Kowalski złożyli oświadczenia o spełnianiu kryteriów niezależności określonych w zasadzie szczegółowej II.Z.4. „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016”.

Komitety Rady Nadzorczej

W ramach Rady Nadzorczej działają trzy komitety, pełniące rolę pomocniczą dla Rady Nadzorczej w zakresie przygotowywania ocen, opinii i innych działań, służących wypracowaniu decyzji, które podejmuje Rada Nadzorcza.

Komitet Audytu	<p>Komitet Audytu sprawuje nadzór w zakresie sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem oraz wewnętrznych i zewnętrznych audytów.</p> <p>Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej do zadań Komitetu Audytu należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie: <ul style="list-style-type: none"> - procesu sprawozdawczości finansowej, - skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej, - wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej, - dokonywanie przeglądu transakcji dokonywanych przez Spółkę, które Komitet Audytu uznaje za ważne dla Spółki, - opiniowanie planu audytu wewnętrznego Spółki i regulaminu audytu wewnętrznego, oraz zmian na stanowisku dyrektora audytu wewnętrznego, - analiza wniosków i zaleceń audytu wewnętrznego Spółki z monitorowaniem stopnia wdrożenia zaleceń przez Zarząd Spółki, - kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie, - informowanie Rady Nadzorczej o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola Komitetu Audytu w tym procesie, - dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w Spółce, - opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania, - opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem, - określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez Spółkę, - przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji, o której mowa w art. 16 ust. 2 Rozporządzenia nr 537/2014 (tj. rekomendację dotyczącą powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich), zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 5 i 6 powyżej, - przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce.
-----------------------	---

Skład Komitetu Audytu w 2017 r.:		
	1 styczeń – 21 wrzesień	22 wrzesień- 31 grudzień
Michał Czarnik	x (Przewodniczący)	x (Przewodniczący)
Leszek Hajdacki	x	x
Dominik Hunek	x	x
Wojciech Myślecki	x	x
Marek Pietrzak	x	x
Bogusław Szarek	x	x
Agnieszka Winnik-Kalemba	x	x
Jarosław Witkowski	x	x
Janusz Kowalski		x

Skład Komitetu Wynagrodzeń w 2017 r.:		
	1 styczeń – 21 wrzesień	22 wrzesień- 31 grudzień
Leszek Hajdacki	x	x
Dominik Hunek	x	x
Józef Czyczerski	x	x
Marek Pietrzak		x (Przewodniczący)
Bogusław Szarek	x	x

Skład Komitetu ds. Strategii w 2017 r.:		
	1 styczeń – 21 wrzesień	22 wrzesień- 31 grudzień
Michał Czarnik	x	x
Józef Czyczerski	x	x
Leszek Hajdacki	x	x
Wojciech Myślecki	x	x
Marek Pietrzak		x
Bogusław Szarek	x	x
Agnieszka Winnik-Kalemba	x	x
Jarosław Witkowski	x (Przewodniczący)	x (Przewodniczący)

Szczegółowe uprawnienia, zakres działania i tryb pracy ww. Komitetów określają zatwierdzone przez Radę Nadzorczą regulaminy. Komitety Audytu, Wynagrodzeń i ds. Strategii po zakończeniu roku składają Radzie Nadzorczej sprawozdania ze swojej działalności.

Zarząd

Zakres odpowiedzialności Zarządu dotyczy wszystkich aspektów działalności Spółki, za wyjątkiem zastrzeżonych w przepisach Kodeksu spółek handlowych (Ksh) i Statucie Spółki do kompetencji Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej. Szczegółowo zakres odpowiedzialności i obowiązków oraz tryb postępowania Zarządu Spółki określa Regulamin Zarządu.

Zgodnie ze Statutem KGHM Polska Miedź S.A. w skład Zarządu spółki może wchodzić od 1 do 7 osób powoływanych na wspólną kadencję. Kadencja Zarządu trwa trzy kolejne lata. Liczbę członków Zarządu określa Rada Nadzorcza, która powołuje i odwołuje Prezesa Zarządu i Wiceprezesów. Rada Nadzorcza powołuje członków Zarządu po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, którego celem jest sprawdzenie i ocena kwalifikacji kandydatów oraz wyłonienie najlepszego kandydata na Członka Zarządu, z zastrzeżeniem postanowień ust. 5 oraz ust. 7 do 12 dotyczących wyboru lub odwołania członka Zarządu wybieranego przez pracowników. Członkowie Zarządu, w tym członek Zarządu wybrany przez pracowników, mogą być odwołani przez Radę Nadzorczą przed upływem kadencji, co nie narusza ich uprawnień wynikających z umowy o pracę lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka Zarządu. Wynik wyborów członka Zarządu wybieranego przez pracowników lub wynik głosowania w sprawie jego odwołania jest wiążący dla Rady Nadzorczej, o ile w głosowaniu nad wyborem lub odwołaniem wzięło udział co najmniej 50% pracowników Spółki. Wybór i odwołanie członka Zarządu wybieranego przez pracowników wymaga bezwzględnej większości głosów oddanych.

Zarząd działa na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, Statutu Spółki i Regulaminu Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. Do ważności uchwały Zarządu wymagana jest obecność na posiedzeniu co najmniej dwóch trzecich jego składu. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów obecnych. W przypadku równej liczby głosów oddanych za uchwałą lub przeciwko uchwale, rozstrzyga głos Prezesa Zarządu.

Szczegółowy wykaz spraw wymagających uchwał Zarządu zawarty jest w Regulaminie Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą.

Kompetencja Zarządu w zakresie decyzji o emisji lub wykupie akcji ograniczona jest statutowo. Akcje Spółki mogą być umorzone za zgodą akcjonariusza w drodze ich nabycia przez Spółkę. Uchwała Walnego Zgromadzenia o umorzeniu akcji może być poprzedzona porozumieniem zawartym z akcjonariuszem. Zgodnie z treścią § 29 ust.1 pkt 6 Statutu Spółki na podwyższenie kapitału zakładowego i emisję akcji wymagane jest uzyskanie zgody Walnego Zgromadzenia. To samo dotyczy możliwości emisji obligacji (§ 29 ust.1 pkt 10 Statutu spółki). Zarząd Spółki nie posiada uprawnień do podwyższenia kapitału i emisji akcji Spółki na warunkach określonych w przepisach art. 444 - 446 Ksh.

Podział kompetencji, skład Zarządu oraz jego zmiany w 2017 r. oraz do dnia sporządzenia sprawozdania przedstawione są w Rozdziale 17 niniejszego sprawozdania.

Opis głównych cech stosowanych w spółce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

System kontroli wewnętrznej KGHM Polska Miedź S.A. oraz zarządzanie ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych realizuje się poprzez:

<p>Nadzór nad stosowaniem jednolitych zasad rachunkowości przez Jednostkę Dominującą oraz spółki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w procesie przygotowania pakietów sprawozdawczych dla celów sporządzenia skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.</p>	<p>W celu zapewnienia prawidłowości i rzetelności prowadzenia ksiąg rachunkowych Jednostki Dominującej oraz jednolitości stosowanych zasad rachunkowości przy sporządzaniu sprawozdań finansowych w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej, Zarząd Jednostki Dominującej wprowadził do stosowania w sposób ciągły Politykę Rachunkowości Grupy Kapitałowej, zgodną z zasadami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, bieżąco aktualizowaną na podstawie nowych regulacji.</p> <p>Kontrola stosowanych zasad rachunkowości w procesie sporządzania sprawozdań finansowych w KGHM Polska Miedź S.A. jak i w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej opiera się na wbudowanych w funkcjonalność systemów sprawozdawczych mechanizmach kontrolnych.</p> <p>Pakiety sprawozdawcze spółek zależnych podlegają również weryfikacji przez służby merytoryczne Jednostki Dominującej oraz przez niezależnego biegłego rewidenta podczas przeprowadzania przeglądów i badań skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej.</p>
<p>Scentralizowana organizacja służb finansowo-księgowych</p>	<p>KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi księgi rachunkowe w ramach centralnej organizacji służb finansowo-księgowych. Ewidencja księgowa Jednostki Dominującej prowadzona jest w Centrum Usług Księgowych wyodrębnionym w strukturach Centrali KGHM Polska Miedź S.A. Scentralizowane prowadzenie ksiąg rachunkowych wg modelu procesowego poprzez przejrzysty podział kompetencji i odpowiedzialności zapewnia minimalizowanie ryzyka błędów w ewidencji księgowej oraz wysoką jakość sprawozdań finansowych. Systematycznie podejmowane są dalsze działania optymalizujące funkcjonowanie struktur obsługi księgowej i zwiększające bezpieczeństwo prowadzonej ewidencji.</p>
<p>Systemy finansowo-księgowe</p>	<p>KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi księgi rachunkowe w zintegrowanym systemie informatycznym. Modułowa struktura systemu zapewnia przejrzysty podział procesów i kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach rachunkowych oraz kontrolę nad księgami: sprawozdawczą, główną i pomocniczą. Dostęp do danych w różnych przekrojach i układach jest możliwy dzięki rozbudowanemu systemowi raportowania. Jednostka Dominująca bieżąco dostosowuje system informatyczny do zmieniających się zasad rachunkowości lub innych norm prawnych. Rozwiązania Jednostki Dominującej są implementowane w systemach jednostek Grupy Kapitałowej.</p> <p>W zakresie zapewnienia właściwego użytkowania i ochrony systemów, danych, zabezpieczenia dostępu do danych oraz sprzętu komputerowego wdrożone są odpowiednie rozwiązania organizacyjno-</p>

	<p>systemowe. Dostęp do zasobów systemu ewidencji finansowo-księgowej oraz sprawozdawczości finansowej ograniczony jest przez system uprawnień, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków. Uprawnienia te podlegają regularnej weryfikacji oraz audytom. Kontrola dostępu prowadzona jest na każdym etapie sporządzania sprawozdania finansowego, począwszy od wprowadzenia danych źródłowych, poprzez przetwarzanie danych, aż do generowania informacji wyjściowych.</p> <p>Istotnym elementem wspierającym ograniczanie ryzyka błędów i nieprawidłowości w ewidencji operacji gospodarczych są podejmowane działania zmierzające do zwiększenia wykorzystania narzędzi IT do automatyzacji kontroli i rozliczeń procesów zakupowych w Spółce. Działania te obejmują m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stałe rozszerzanie zakresu systemu elektronicznego obiegu rozliczania i zatwierdzania dokumentów Workflow, - wdrażanie elektronicznego systemu przesyłania danych pomiędzy systemem Jednostki Dominującej, a systemami informatycznymi Spółek Grupy Kapitałowej, - rozliczenia z kontrahentami w oparciu o e-faktury zakupu i e-faktury sprzedaży.
<p>Zarządzanie ryzykiem korporacyjnym</p>	<p>W ramach zaktualizowanej w 2017 r. Polityki i Procedury Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym oraz Regulaminu Komitetu Ryzyka Korporacyjnego i Zgodności, konsekwentnie realizowany jest proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. W sposób ciągły identyfikowane, oceniane i analizowane w kontekście możliwości ich ograniczenia są ryzyka w różnych obszarach działalności Grupy.</p> <p>Za koordynację przebiegu całego procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym oraz rozwijanie metod i narzędzi wykorzystywanych przez menedżerów w Jednostce Dominującej, we wszystkich spółkach zależnych i projektach odpowiedzialny jest Departament Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym, Zgodności i Ciągłości Działania, który monitoruje i eskaluje ryzyka oraz raportuje incydenty.</p> <p>Działania obejmują również zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej.</p> <p>Kompleksowe podejście do analizy ryzyk obejmuje także identyfikację ryzyk związanych z realizacją zakładanych celów strategicznych. W roku 2017 r. przeprowadzono rewizję ryzyk związanych z realizacją celów strategicznych zawartych w Strategii Głównej oraz Strategiach Wykonawczych i Wspierających. Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym poddawany jest corocznie audytowi sprawności (zgodnie z wytycznymi – Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016).</p>
<p>Audyt wewnętrzny</p>	<p>Zasadniczym elementem zarządzania ryzykiem w odniesieniu do funkcjonowania mechanizmów kontrolnych oraz występowania ryzyk w działalności KGHM Polska Miedź S.A. są prace prowadzone przez Departament Audytu Wewnętrznego. Prace te wzmacniają pośrednio także proces sporządzania sprawozdań finansowych oraz ich rzetelność.</p> <p>Departament Audytu Wewnętrznego realizuje swoje zadania w oparciu o zatwierdzony przez Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. „Zintegrowany Plan Audytu” na dany rok kalendarzowy. Dokument ten został opracowany zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego opublikowanymi przez Instytut Auditorów Wewnętrznych i pozytywnie zaopiniowany przez Komitet Audytu KGHM Polska Miedź S.A.</p> <p>Celem audytu jest dostarczenie Zarządowi i Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. niezależnych i obiektywnych informacji o kontroli wewnętrznej i systemach zarządzania ryzykiem oraz analizy procesów biznesowych w KGHM Polska Miedź S.A. oraz w spółkach Grupy Kapitałowej. Niezależnie od audytu wewnętrznego i kontroli instytucjonalnej, w KGHM Polska Miedź S.A. utrzymany jest w pełnym zakresie obowiązek samokontroli pracowników i kontroli wszystkie szczeble kierownicze w ramach obowiązków koordynacyjno-nadzorczych funkcjonalnej sprawowanej przez wszystkie szczeble kierownicze w ramach obowiązków koordynacyjno-nadzorczych.</p>
<p>Audyt zewnętrzny</p>	<p>Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa KGHM Polska Miedź S.A. poddaje skonsolidowane sprawozdania finansowe przeglądowi półrocznym oraz badaniom rocznym przeprowadzanym przez biegłego rewidenta. Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza drogą postępowania ofertowego, na podstawie rekomendacji Komitetu Audytu oraz sprawozdania z przeprowadzonego przez Komitet postępowania ofertowego.</p> <p>Właściwym do badania sprawozdań finansowych KGHM Polska Miedź S.A. za lata 2016-2018 jest Deloitte Polska Sp. z o.o. W ramach prac audytowych biegły rewident dokonuje niezależnej oceny zasad rachunkowości zastosowanych przez Jednostkę Dominującą przy sporządzaniu sprawozdań finansowych oraz rzetelności i prawidłowości skonsolidowanych sprawozdań finansowych.</p> <p>Potwierdzeniem skuteczności systemu kontroli wewnętrznych i zarządzania ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych są wydawane przez biegłego rewidenta opinie z badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych KGHM Polska Miedź S.A. bez zastrzeżeń.</p>
<p>Nadzór nad procesem raportowania finansowego</p>	<p>Organem sprawującym nadzór nad procesem raportowania finansowego w KGHM Polska Miedź S.A. oraz współpracującym z niezależnym biegłym rewidentem jest Komitet Audytu powołany w ramach uprawnień Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej. Komitet Audytu zgodnie z kompetencjami określonymi w Ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. 2017 poz. 1089) zajmuje się w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowaniem procesu sprawozdawczości finansowej pod kątem zgodności z Polityką Rachunkowości przyjętą w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. oraz wymogami prawa, - monitorowaniem skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,

- monitorowaniem niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych,
- prowadzeniem procesu wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Jednostki Dominującej celem rekomendowania Radzie Nadzorczej.

Monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej i ocena sprawozdań finansowych przez Radę Nadzorczą stanowi finalny etap weryfikacji i kontroli sprawowanej przez niezależny organ, zapewniający prawidłowość i rzetelność prezentowanych informacji w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych KGHM Polska Miedź S.A.

Właściwe zarządzanie procesem ewidencji oraz sporządzania sprawozdań finansowych zapewnia osiągnięcie bezpieczeństwa i wysokiego poziomu informacji.

Załącznik 2 Struktura Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

1/ wspólne przedsięwzięcie wyceniane metodą praw własności

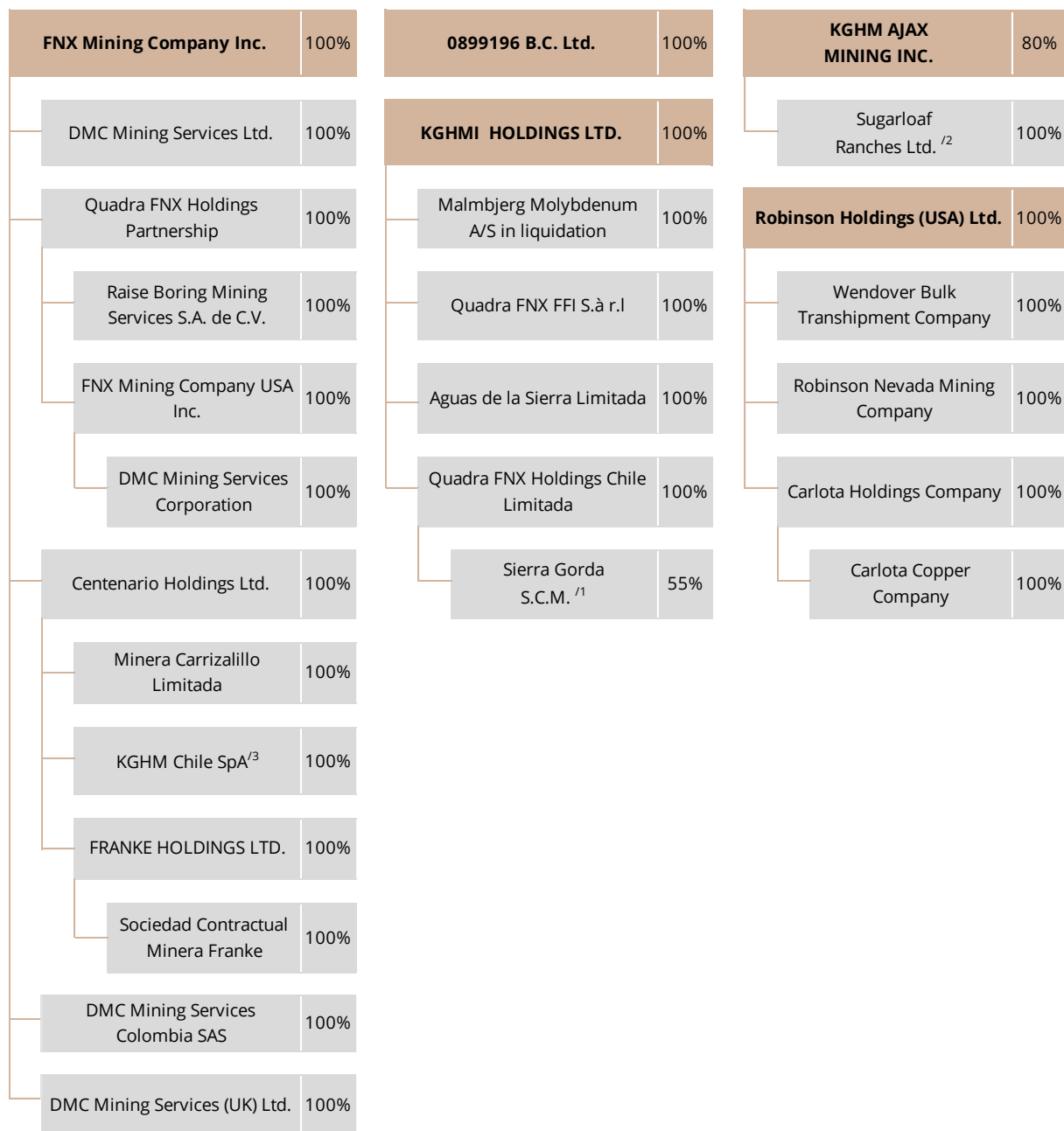
2/ jednostka zależna niepodlegająca konsolidacji

Struktura Grupy przedstawiona w Załączniku 3

Załącznik 3 Struktura Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.

KGHM INTERNATIONAL LTD.

1/ wspólne przedsięwzięcie wyceniane metodą praw własności

2/ rzeczywisty udział Grupy 80%

3/ zmiana nazwy spółki - poprzednia nazwa Minería y Exploraciones KGHM International SpA

Załącznik 4 Przedmiot działalności podmiotów zależnych i wspólnych przedsięwzięć KGHM Polska Miedź S.A.

Spółki krajowe

Nazwa jednostki	Kraj siedziby	Przedmiot działalności
KGHM Polska Miedź S.A.	Polska	kopalnictwo rud miedzi, wydobycie soli, produkcja miedzi i metali szlachetnych
„Energetyka” sp. z o.o.	Polska	produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła; gospodarka wodno-ściekowa; handel produktami naftowymi
PeBeKa S.A.	Polska	budownictwo górnicze (budowa szybów, roboty chodnikowe), budowa tuneli drogowych i kolejowych, budownictwo specjalistyczne, usługi wiertnicze (odwierty geologiczno-rozpoznawcze)
KGHM ZANAM S.A.	Polska	produkcja maszyn i urządzeń dla górnictwa, maszyn budowlanych; remonty maszyn; usługi utrzymania ruchu; wykonywanie konstrukcji stalowych; towarowy transport drogowy
KGHM CUPRUM sp. z o.o. - CBR	Polska	działalność projektowa i naukowo-badawcza
CBJ sp. z o.o.	Polska	badania i analizy fizyko-chemiczne; pomiary imisji i emisji; badania przemysłowe; projektowanie i produkcja - innowacyjne rozwiązania z dziedziny elektrotechniki, automatyki i systemów łączności; certyfikacja i atestacja maszyn i urządzeń
INOVA Spółka z o.o.	Polska	handel i przerób złomu metali kolorowych; odzysk renu ze ścieków przemysłowych kwaśnych; przetwarzanie żużla szybowego na kruszywa drogowe i ich sprzedaż; handel solą; odzysk miedzi i srebra z wymurówki hutniczej; handel odczynnikami chemicznymi
KGHM Metraco S.A.	Polska	handel i przerób złomu metali kolorowych; odzysk renu ze ścieków przemysłowych kwaśnych; przetwarzanie żużla szybowego na kruszywa drogowe i ich sprzedaż; handel solą; odzysk miedzi i srebra z wymurówki hutniczej; handel odczynnikami chemicznymi
POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o.	Polska	towarowy transport kolejowy
NITROERG S.A.	Polska	produkcja materiałów wybuchowych i Nitroretu 50 oraz środków inicjujących
MERCUS Logistyka sp. z o.o.	Polska	logistyka materiałowa; handel towarami konsumpcyjnymi; produkcja wiązek elektrycznych oraz przewodów hydraulicznych; osobowy transport drogowy
NITROERG SERWIS Sp. z o.o.	Polska	kompleksowe prace wiertnicze i strzałowe na potrzeby zakładów górniczych, sprzedaż materiałów wybuchowych i zapalników
CENTROZŁOM WROCŁAW S.A.	Polska	odzysk surowców z materiałów segregowanych - skup i sprzedaż złomu metali, recykling odpadów, sprzedaż stali i aluminium oraz produkcja zbrojeń budowlanych
Walcownia Metali Nieżelaznych „ŁABĘDY” S.A.	Polska	produkcja wyrobów płaskich z miedzi i jej stopów, świadczenie usług walcowania
PHU „LubinpeX” Sp. z o.o.	Polska	usługi gastronomiczne, handlowe, cateringowe
PMT Linie Kolejowe Sp. z o.o.	Polska	utrzymanie infrastruktury kolejowej, świadczenie usług remontowych, zarządzanie liniami kolejowymi
PMT Linie Kolejowe 2 Sp. z o.o.	Polska	zarządzanie bocznkami kolejowymi
KGHM TFI S.A.	Polska	tworzenie funduszy inwestycyjnych i zarządzanie nimi;
INTERFERIE S.A.	Polska	świadczenie usług z zakresu hotelarstwa łączących aktywny wypoczynek z lecznictwem, rehabilitacją, SPA i wellness
Interferie Medical SPA Sp. z o.o.	Polska	świadczenie usług z zakresu hotelarstwa, wypoczynku, rehabilitacji, turystyki zdrowotnej i wellness
WPEC w Legnicy S.A.	Polska	produkcja ciepła we własnych źródłach, przesył i dystrybucja ciepła, usługi serwisowe
Uzdrowiska Kłodzkie S.A. - Grupa PGU		
Uzdrowisko Połczyn Grupa PGU S.A.	Polska	świadczenie usług lecznictwa uzdrowskiego, sanatoryjnych, usług w zakresie profilaktyki, rehabilitacji, odnowy biologicznej i rekreacji w oparciu o naturalne surowce lecznicze oraz warunki bioklimatyczne
Uzdrowisko Cieplice sp. z o.o. – Grupa PGU		
Uzdrowisko Świeradów -Czerniawa Sp. z o.o. - Grupa PGU		
Staropolanka Spółka z o.o.	Polska	produkcja i sprzedaż wody mineralnej (spółka nie uruchomiła działalności operacyjnej)
Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o.		
Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o. S.K.A.	Polska	spółki celowe funkcjonujące w strukturach KGHM I FIZAN
Polska Grupa Uzdrowisk Sp. z o.o.		
KGHM I FIZAN		
KGHM IV FIZAN	Polska	fundusze inwestycyjne zamknięte aktywów niepublicznych - lokowanie środków pieniężnych
KGHM V FIZAN		
„MCZ” S.A.	Polska	szpitalnictwo, praktyka lekarska, działalność związana z ochroną zdrowia ludzkiego, medycyna pracy
Zagłębie Lubin S.A.	Polska	prowadzenie sekcji piłki nożnej; organizacja profesjonalnych zawodów sportowych
BIPROMET S.A.	Polska	usługi projektowe, konsulting, koncepcje techniczne; generalna realizacja inwestycji
Cuprum Nieruchomości sp. z o.o.	Polska	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, usługami budowlanymi, projektowymi, finansowymi
Cuprum Development sp. z o.o.	Polska	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, usługami budowlanymi, projektowymi, finansowymi
„Elektrownia Blachownia Nowa” sp. z o.o. w likwidacji	Polska	spółka celowa powołana w celu realizacji projektu budowy i eksploatacji bloku gazowo-parowego
Future 2 Sp. z o.o.	Polska	

Nazwa jednostki	Kraj siedziby	Przedmiot działalności
Future 3 Sp. z o.o.		spółki celowe zawiązane w związku z utworzeniem Grupy Podatkowej KGHM Polska Miedź S.A. (w 2017 r. nie prowadziły działalności operacyjnej)
Future 4 Sp. z o.o.		
Future 5 Sp. z o.o.		
Future 6 Sp. z o.o.		
Future 7 Sp. z o.o.		
NANO CARBON Sp. z o.o.	Polska	produkcja grafenu epitaksjalnego

Spółki zagraniczne (oraz Future 1 Sp. z o.o.)

Nazwa jednostki	Kraj siedziby	Przedmiot działalności
SPÓŁKI BEZPOŚREDNIO ZALEŻNE		
Future 1 Sp. z o.o.	Polska	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami, w tym nad Grupą Kapitałową KGHM INTERNATIONAL LTD.
KGHM (SHANGHAI) COPPER TRADING CO. LTD.	Chiny	działalność handlowa w zakresie wyrobów miedzianych/krzemowych,
SPÓŁKI POŚREDNIO ZALEŻNE		
SPÓŁKA Future 1 Sp. z o.o.		
KGHM INTERNATIONAL LTD.	Kanada	zakładanie, rozwój, zarządzanie lub sprawowanie kontroli nad spółkami Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.
KGHM Kupfer AG	Niemcy	poszukiwanie i eksploracja złóż miedzi i innych kopalin
SPÓŁKI KGHM INTERNATIONAL LTD.		
KGHM Ajax Mining Inc.	Kanada	przewodzenie prac poszukiwawczych i rozpoznawczych złóż surowców mineralnych
Sugarloaf Ranches Ltd.	Kanada	działalność rolnicza (spółka posiada aktywa w postaci gruntów pod przyszłą działalność górniczą związaną z projektem Ajax)
Robinson Nevada Mining Company	USA	kopalnictwo rud miedzi, produkcja i sprzedaż miedzi
Carlota Copper Company	USA	ługowanie rud miedzi, produkcja i sprzedaż miedzi
FNX Mining Company Inc.	Kanada	kopalnictwo rud miedzi i niklu, produkcja i sprzedaż miedzi i niklu
Sociedad Contractual Minera Franke	Chile	ługowanie rud miedzi, produkcja i sprzedaż miedzi
Aguas de la Sierra Limitada	Chile	posiadanie i operowanie prawami do wody w Chile
Robinson Holdings (USA) Ltd.	USA	usługi techniczne i zarządcze
DMC Mining Services Corporation	USA	kontraktacja usług górniczych
KGHM Chile SpA (wcześniej Minería y Exploraciones KGHM International SpA)	Chile	świadczenie usług zarządczych i eksploracyjnych
Minera Carrizalillo Limitada	Chile	posiadanie praw do wody i złóż
Wendover Bulk Transhipment Company	USA	usługi przeładunku
Malmberg Molybdenum A/S in liquidation	Grenlandia	przewodzenie eksploracji i eksploatacji kopalin na terenie Grenlandii; spółka w likwidacji
Raise Boring Mining Services, S.A. de C.V.	Meksyk	usługi wiertnictwa górniczego
KGHMI Holdings Ltd.	Kanada	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
Carlota Holdings Company	USA	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
Quadra FNX FFI S.à r.l.	Luksemburg	działalność finansowa
Centenario Holdings Ltd.	Kanada	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
Franke Holdings Ltd.	Kanada	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
Quadra FNX Holdings Chile Limitada	Chile	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
FNX Mining Company USA Inc.	USA	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
Quadra FNX Holdings Partnership	Kanada	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
0899196 B.C. Ltd.	Kanada	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
DMC Mining Services Ltd.	Kanada	kontraktacja usług górniczych
Sierra Gorda S.C.M.	Chile	budowa i eksploatacja kopalni odkrywkowej rudy miedzi i molibdenu
DMC Mining Services Colombia SAS	Kolumbia	kontraktacja usług górniczych
DMC Mining Services (UK) Ltd.	Wielka Brytania	kontraktacja usług górniczych
SPÓŁKA Przedsiębiorstwa Budowy Kopalń PeBeKa Spółka Akcyjna		
PEBEKA CANADA INC.	Kanada	realizacja projektów górniczych na terenie Kanady, w tym wsparcie projektu Victoria prowadzonego przez KGHM INTERNATIONAL LTD.
SPÓŁKA KGHM ZANAM S.A. (99%) i Przedsiębiorstwa Budowy Kopalń PeBeKa S.A. (1%)		
Obszczestwo s ograniczennoj otwietstwiennostju ZANAM VOSTOK	Federacja Rosyjska	sprzedaż i obsługa posprzedażna maszyn górniczych produkowanych przez KGHM ZANAM S.A.

Spis tabel, wykresów i schematów

Tabele

Tabela 1.	Zmiany w strukturze i organizacji Grupy Kapitałowej w 2017 r.	18
Tabela 2.	Warunki rynkowe istotne dla działalności Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. – średnie notowania	26
Tabela 3.	Wyniki produkcyjne w Grupie Kapitałowej	33
Tabela 4.	Koszt produkcji miedzi w koncentracji C1 w Grupie Kapitałowej	34
Tabela 5.	Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej	34
Tabela 6.	Przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej	36
Tabela 7.	Skonsolidowane aktywa	37
Tabela 8.	Skonsolidowany kapitał i zobowiązania	38
Tabela 9.	Struktura długu netto Grupy Kapitałowej	39
Tabela 10.	Struktura długu netto Spółki	39
Tabela 11.	Kwota dostępnego i wykorzystanego finansowania zewnętrznego Grupy Kapitałowej	40
Tabela 12.	Wartość wskaźnika Dług netto/EBITDA Grupy Kapitałowej	41
Tabela 13.	Pożyczki udzielone przez spółki Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 r.	42
Tabela 14.	Produkcja górnicza KGHM Polska Miedź S.A.	44
Tabela 15.	Produkcja hutnicza KGHM Polska Miedź S.A.	44
Tabela 16.	Wolumen sprzedaży podstawowych wyrobów KGHM Polska Miedź S.A.	46
Tabela 17.	Przychody ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A.	46
Tabela 18.	Koszty według rodzaju KGHM Polska Miedź S.A.	47
Tabela 19.	Podstawowe elementy sprawozdania z zysków lub strat KGHM Polska Miedź S.A.	48
Tabela 20.	Główne czynniki wpływające na zmianę wyniku finansowego KGHM Polska Miedź S.A.	49
Tabela 21.	Rachunek przepływów pieniężnych KGHM Polska Miedź S.A.	50
Tabela 22.	Aktywa KGHM Polska Miedź S.A.	51
Tabela 23.	Kapitały własne i zobowiązania KGHM Polska Miedź S.A.	52
Tabela 24.	Realizacja założeń Budżetu w 2017 r.	53
Tabela 25.	Struktura nakładów na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne KGHM Polska Miedź S.A.	54
Tabela 26.	Ważniejsze zadania i obiekty realizowane KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r.	54
Tabela 27.	Wyniki produkcyjne KGHM INTERNATIONAL LTD.	56
Tabela 28.	Wolumen i przychody ze sprzedaży KGHM INTERNATIONAL LTD.	56
Tabela 29.	Wolumen i przychody ze sprzedaży KGHM INTERNATIONAL LTD.	56
Tabela 30.	Koszt jednostkowy C1 KGHM INTERNATIONAL LTD.	57
Tabela 31.	Wyniki finansowe KGHM INTERNATIONAL LTD.	57
Tabela 32.	Wyniki finansowe KGHM INTERNATIONAL LTD.	57
Tabela 33.	Główne czynniki wpływające na zmianę wyniku finansowego KGHM INTERNATIONAL LTD.	58
Tabela 34.	Wydatki inwestycyjne KGHM INTERNATIONAL LTD.	58
Tabela 35.	Wydatki inwestycyjne KGHM INTERNATIONAL LTD.	59
Tabela 36.	Produkcja miedzi, molibdenu i metali szlachetnych Sierra Gorda S.C.M.	59
Tabela 37.	Wolumen i przychody ze sprzedaży Sierra Gorda S.C.M.	60
Tabela 38.	Koszty (przed odpisem z tytułu utraty wartości aktywów trwałych) oraz koszt jednostkowy produkcji miedzi (C1) Sierra Gorda S.C.M.	60
Tabela 39.	Zmiana kosztu C1 prezentowanego w skonsolidowanych raportach półrocznym oraz za III kwartał 2017 r.	61
Tabela 40.	Wyniki Sierra Gorda S.C.M. w mln USD (udział własnościowy 100%)	61
Tabela 41.	Wyniki segmentu Sierra Gorda S.C.M. proporcjonalnie do posiadanych udziałów (55%)	61
Tabela 42.	Wydatki inwestycyjne Sierra Gorda S.C.M.	63
Tabela 43.	Wyniki finansowe pozostałych segmentów (przed korektami konsolidacyjnymi)	63
Tabela 44.	Kluczowe dane dotyczące notowań akcji Spółki na GPW w Warszawie S.A.	64
Tabela 45.	Wykaz biur maklerskich sporządzających raporty analityczne o KGHM Polska Miedź S.A.	65
Tabela 46.	Wyplata dywidendy w latach 2016 – 2017	65
Tabela 47.	Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień podpisania sprawozdania	65
Tabela 48.	Akcje KGHM Polska Miedź S.A. w posiadaniu Członków Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień podpisania sprawozdania	66
Tabela 49.	Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej	74
Tabela 50.	Przeciętne zatrudnienie w KGHM Polska Miedź S.A.	75
Tabela 51.	Potencjalnie należne wynagrodzenie Członków Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. za 2017 r.	90

Wykresy

Wykres 1.	Struktura geograficzna produkcji koncentratów Cu w 2017 r.	21
Wykres 2.	Struktura geograficzna produkcji miedzi blister z koncentratów Cu w 2017 r.	21
Wykres 3.	Struktura geograficzna produkcji miedzi rafinowanej w 2017 r.	21
Wykres 4.	Struktura geograficzna konsumpcji miedzi rafinowanej w 2017 r.	21
Wykres 5.	Struktura geograficzna produkcji walcówki miedzianej w 2017 r.	22
Wykres 6.	Struktura geograficzna światowej konsumpcji walcówki w 2017 r.	22
Wykres 7.	Struktura geograficzna światowej produkcji górniczej srebra w 2017 r.	22
Wykres 8.	Struktura geograficzna światowej konsumpcji srebra w 2017 r.	22
Wykres 9.	Prognozy wzrostu PKB krajów G10 w poszczególnych latach	23
Wykres 10.	Zmiany cen na rynku towarowym w 2017 r.	24
Wykres 11.	Notowania miedzi według LME.....	24
Wykres 12.	Notowania srebra wg LBMA	24
Wykres 13.	Notowania niklu wg LME	25
Wykres 14.	Notowania molibdenu wg CRU	25
Wykres 15.	Kurs walutowy USD/PLN wg NBP.....	25
Wykres 16.	Kurs walutowy USD/CAD wg Banku Kanady.....	26
Wykres 17.	Kurs walutowy USD/CLP wg Banku Chile.....	26
Wykres 18.	Struktura geograficzna sprzedaży Grupy Kapitałowej.....	33
Wykres 19.	Struktura sprzedaży Grupy Kapitałowej według produktów	33
Wykres 20.	Zmiana wyniku finansowego Grupy Kapitałowej w 2017 r.	35
Wykres 21.	Przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej w 2017 r.	37
Wykres 22.	Zmiana wartości aktywów Grupy Kapitałowej w 2017 r.	37
Wykres 23.	Zmiana wartości zobowiązań i kapitałów Grupy Kapitałowej w 2017 r.	38
Wykres 24.	Przychody ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. według rynków zbytu.....	46
Wykres 25.	Struktura kosztów według rodzaju w 2017 r.	47
Wykres 26.	Koszt produkcji miedzi w koncentracie – C1	47
Wykres 27.	Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej – ze wsadów własnych	48
Wykres 28.	Zmiana wyniku netto KGHM Polska Miedź S.A.	49
Wykres 29.	Rachunek przepływów pieniężnych KGHM Polska Miedź S.A.	50
Wykres 30.	Zmiana wartości aktywów KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r.	51
Wykres 31.	Zmiana wartości zobowiązań i kapitałów własnych KGHM Polska Miedź S.A. w 2017 r.	52
Wykres 32.	Zmiana wyniku netto KGHM INTERNATIONAL LTD.....	58
Wykres 33.	Zmiana wyniku netto Sierra Gorda S.C.M.	62
Wykres 34.	Kurs akcji KGHM Polska Miedź S.A. na tle indeksów WIG i FTSE 350 mining	64
Wykres 35.	Geograficzna struktura akcjonariatu KGHM Polska Miedź S.A.	66
Wykres 36.	Struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej w 2017 r.	74
Wykres 37.	Wskaźnik LTIFR w Jednostce Dominującej	77
Wykres 38.	Wskaźnik TRIR w KGHM INTERNATIONAL LTD.	77

Schematy

Schemat 1.	Główne segmenty sprawozdawcze Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	9
Schemat 2.	Struktura organizacyjna Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.	10
Schemat 3.	Lokalizacja aktywów górniczych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	11
Schemat 4.	Zintegrowana działalność geologiczno-górnicza i hutnicza w KGHM Polska Miedź S.A.	15
Schemat 5.	Uproszczony schemat podstawowej działalności w Grupie Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.	17
Schemat 6.	Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem w KGHM Polska Miedź S.A.	67
Schemat 7.	Struktura ładu korporacyjnego w KGHM Polska Miedź S.A.	93

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko /Funkcja	Podpis
13.03.2018 r.	Rafał Pawełczak	Prezes Zarządu	
13.03.2018 r.	Ryszard Jaśkowski	Wiceprezes Zarządu	
13.03.2018 r.	Stefan Świątkowski	Wiceprezes Zarządu	